

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Euphrosyne.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 8

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn, 1796-1803

Fysiske størrelse | Physical extent: 12 bd. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-8

efter andre op i et dette gr
jss.

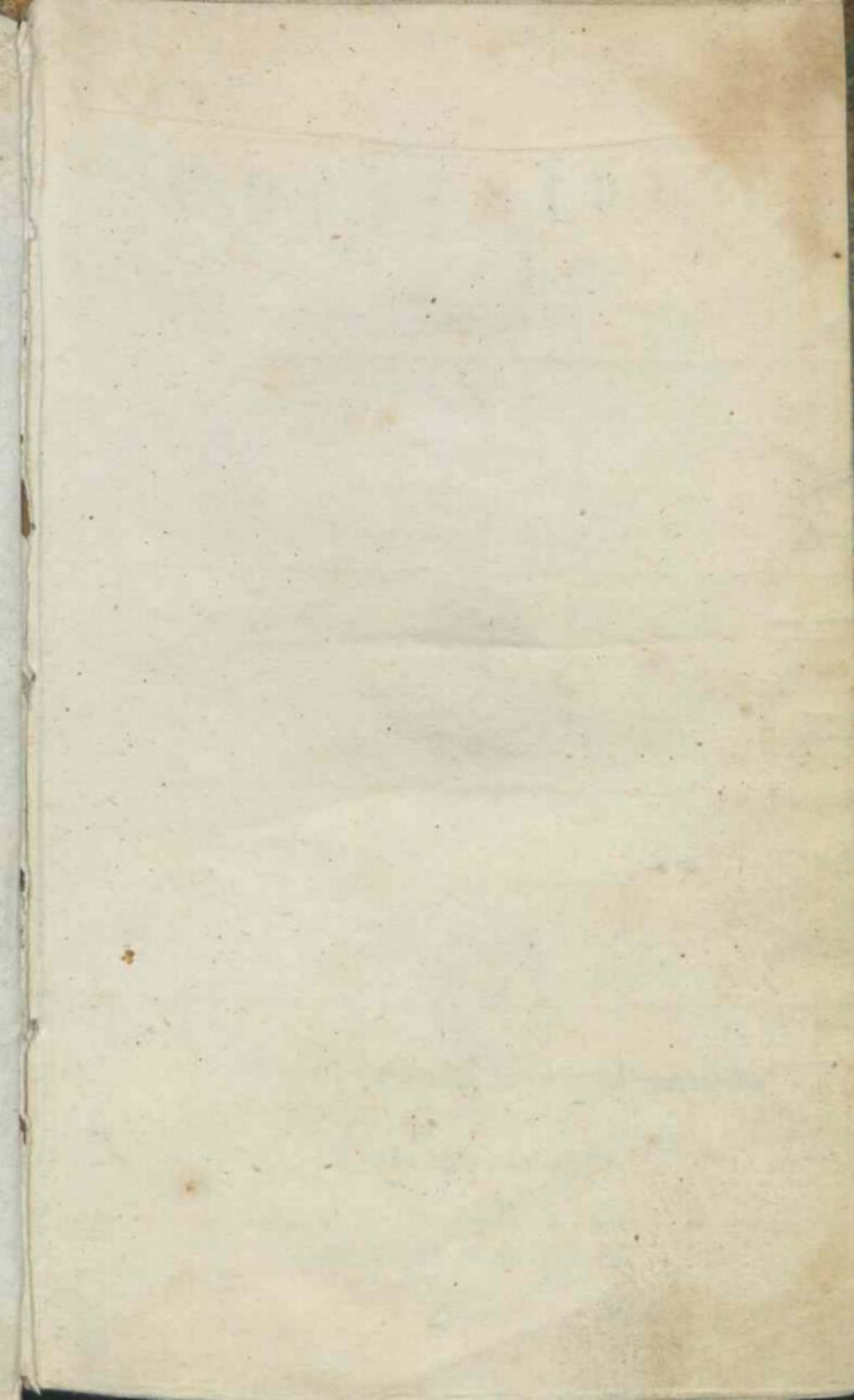
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

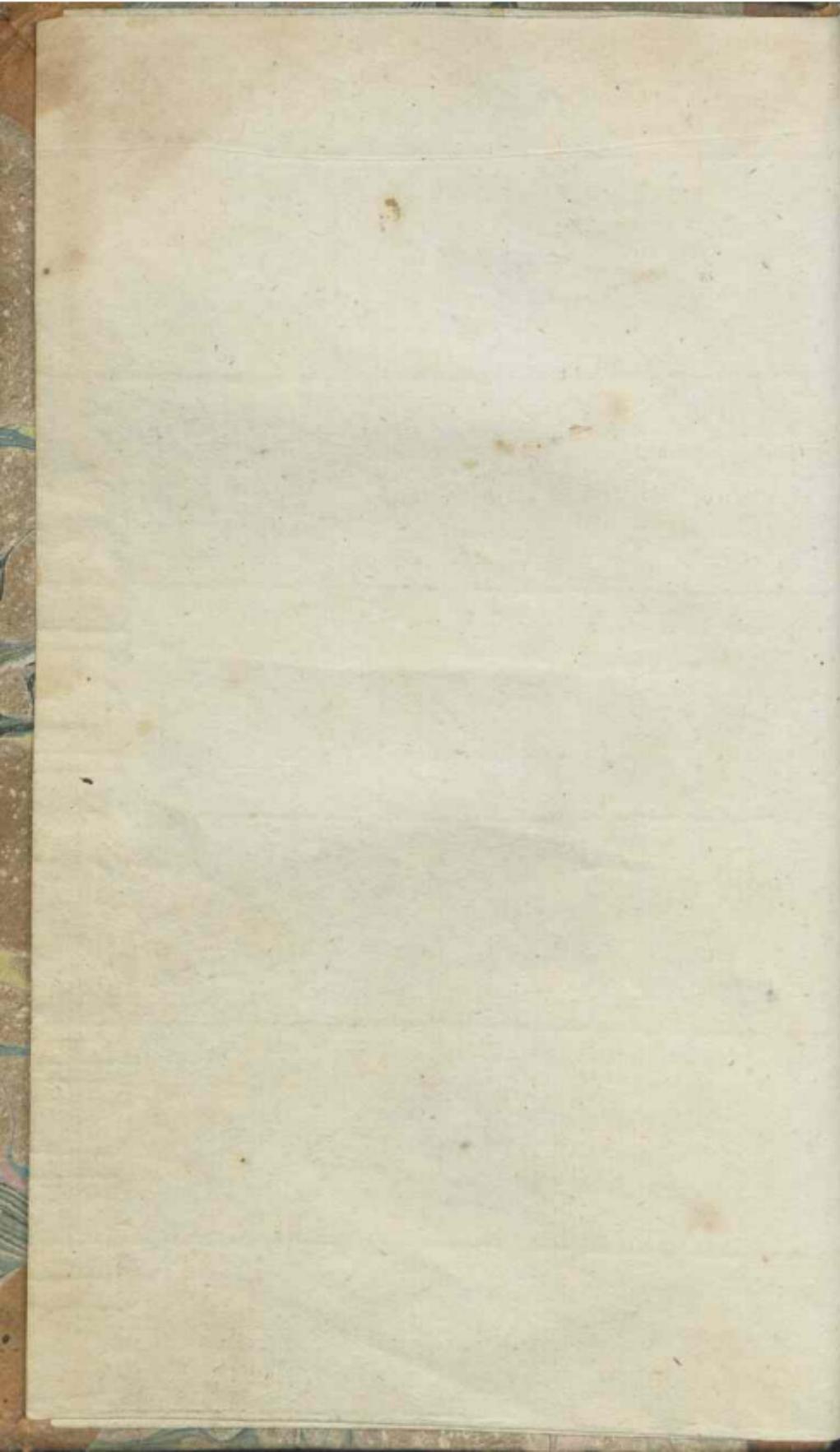

11570800051 X

+Rex

E u p h r o s y n e.

Ottende Bind.

Kjøbenhavn, 1800.

Udgivet og forlagt af A. Goldin.

Trykt hos P. H. Hæcke.

Førerindring.

Ingen Historie er for den nærværende Tid mere lærerig, end Historien om Schweiz og om Revolutionerne i dens enkelte Stater. Den er ligesom en Exempelbog for Læren om at forfatte Love. Enhver lille Stat fik næsten en ganske egen Konstitution, som blev bestemt ved Omstændighederne, ved det Folks Karakter, Levemaade, Kultur, Sæder og Vedtægter, som antog den.

Frihedsaanden er nu blevet saa stærk og saa almindelig, og har tillige taget saa fælles en Bending, at man ikke øste nok kan gjenrige: Toileslosshed er ikke Frihed, men den største Elendighed, som kan ramme et Folk; og voldsomme Revolutioner frembringe næsten stedse, i Særdeleshed hos større Folkeslag, denne Toileslosshed.

Man vil have et Ideal af Frihed, uden nogentid at forelægge sig det Spørgsmål, om ogsaa dette Ideal af Frihed passer sig for os, for vores Sæder, vor Nands Kultur.

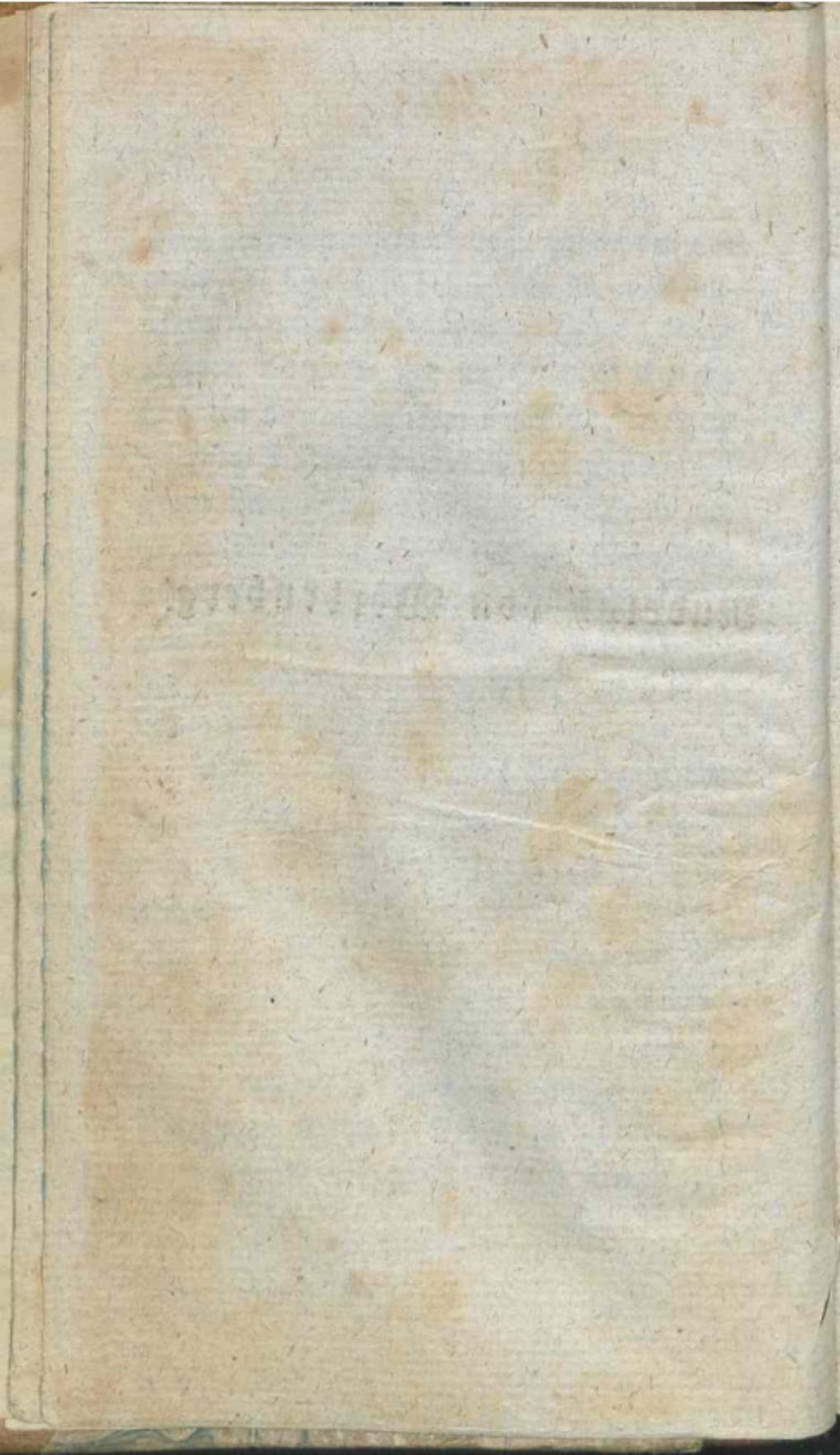
Som

Som det synes, glemmer man ganske den vise
Sentens: Quem te Deus esse jussit & hu-
mana qva parte locatus es in re, disce!
Enhver Tidsalder har sin Grad af Frihed,
som den kan taale, som passer sig for Men-
neskernes Kultur og moraliske Beskaffenhed i
denne Tidsalder. Man skalde Lys, man ud-
brede Oplysning, man forhøje Mængdens
indvortes Aandskultur, og man fremmer da
paa den eneste mulige Maade sand Frihed.
En Nations Almeenaand kan ingen træde i
Velen uden at knuses.

Den nuværende Friheds-Aland synes hos
mange, især unge Folk, at være mere Egois-
mus, end Velvillie for Menneskene og Med-
lidenhed med den undertrykte Menneskehed;
mere Had mod de Store, end Kærlighed for
det undertrykte Parti; mere Vergjerrighed,
end Dyd. De ville skytte de Store, for at
hæve sig selv. For at bringe mange af disse
uopfordrede Friheds-Apostle til at grieve i
heres egen Barm, er denne Bog streben.

Rudolph

Rudolph von Werdenberg.

Unber Skyggen af de høje Lindetræer i Slots-
haven ved Rheineck sad den ædle gamle Grev
Henrik von Werdenberg *) og saae ned i den
frugtbare Rhindal. Omkring Lovhytten legede hans
trende Sønner Rudolph, Hugo, Eberhardt og den
godhjertede Dreng Peter von Gütingen. Ved
Siden af sin Moder sad Datteren den lille Gutta
og saae sine Brødre lege. "Lader os nu drage
ud mod Østerrige," raaabte den syrige Rudolph,
"bær Du Slotsfanen Eberhardt, jeg skal nok
fors

*) Werdenbergerne nedstammede fra Huset Mont-
fort, eller Fortfels og deelte sig i tre Fane:
den røde, hvide og sorte. Denne Henrik er
af den sorte Fane. Hans Godser vare Mont-
fort, Werdenberg, Rheineck, Heiligenberg, Plu-
dens, Sonnenberg o. a. Denne Tildragelse
hører til det 14de og 15de Aarhundrede.

forsvare den, forlad Dig kun paa min Landse.
 Fremad, Marsch!" — De sloj op ad Gangen
 til Slottet. — "Men engang maa dog een af
 os falde" sagde den lille Hugo. "Det vil jeg,"
 sagde Güttingen godmodig, "jeg vil døe for
 Eder." — Rudolph kastede et venlige Blik paa
 ham. "Nej ikke døe Güttingen, Du maa ikke
 døe." — "Og vil Du da ikke unde ham Dø-
 den i Kampen for vore Hættigheder, Rudolph?"
 spurgde den gamle Greve. — "Drage ud med
 mig, det skal han," svarede Rudolph, men ikke
 døe. Nej Güttingen, hellere giver jeg endnu
 Rheineck, Werdenberg og alle vore Slotte paa
 Grænsen af Østerrige, end seer Dig døe." —
 "Og vanke fattig og foragtet om i Nætien?"
 spurgde Faderen. — "Naar kun Güttingen bli-
 ver hos mig; oh ja, ret gjerne." Ved disse Ord
 flyngede han sin Arm om Güttingen og saae ham
 venlig i Hjælene. — "Ikke sandt Güttingen,
 hellere ville vi forenede med hinanden være de
 fattigste Hyrder paa den højeste Alpe, end ad-
 stilte fra hinanden besidde hele Nætien." —
 "Ja vist nok, svarede Güttingen. Dig elsker
 jeg dog højere, end hele Helvetien."

Den gamle Greve lagde sine Hænder paa begge Drengene og velsignede dem: "elßer hinanden, Børn, værer stedse Venner. Om J da end tabte alt, eje J dog mere i eder selv, end den rigeste Hyrste med alle sine Hyrstendammer. Kommer hid, jeg vil fortælle eder om tvende Venner." Børnene satte sig ved Grevens Fods der, og han blev ved. "Seer J der paa venstre Haand af Grænen Taarnene hist nede ved Ejel det?"

"Abbediet St. Gallen, Fader?"

"Rigtigt. — Allerede ofte har jeg fortalt eder Børn, at Østrige for flere hundrede Aar siden er en Fiende af vor Stamme; thi hvis Werdenbergerne ikke havde været, saa ejede nu ingen Adelsmand nogen Fodbred Jord i Høj-Rhæten og Østrige havde for længe siden braget alle under Laget. Men stedse strandede Østriges Herrelsyge paa Werdenbergernes Edelmod og Standhaftighed. Saaledes ogsaa for hundrede Aar siden. Keiser Rudolph, den største af det Habsburgiske Huus, fordrede Iberg af Abbeden i St. Gallen. Abbed Wilhelm, Greve af Werdenberg afslag den mægtige Keiser hans

Gordring, blev erklæret fredlös, men blev dog uroffelig. Keiseren erklærede ham aaben Feide, udskrev en Hær mod ham; og mange Faner fra Stæder og Adelsmænd droge ud mod Abbeden. Han blev fordrevet og dog nægtede han urofkelig at overgive Sberg. Rudolph blev forbittret og kom selv til Kostanz. Wilhelm flygtede til Tøkenburg. Grev Tøkenburg vilde forråde ham til Keiseren. Wilhelm, den forladte, flygtende, fredløse Wilhelm havde nu ingen Beskyttelse, ingen Hjælp, ingen Tilflugt mere. Kun to Ungdoms-Venner vare ham endnu tilovers. Til dem flygtebe han. Keiseren lod ham estersøge, udsatte Belønning for den, som udleverte ham, og truede den, der vilde fåsule ham. Og dog opdagede han ikke Abbedens Opholdssted. Da nu endelig Keiseren erfarede, hvor han var, og hvo der fåsulte ham, lagde han Haqnden paa Hjertet og sagde: Kjære Folk, Abbeden er mægtigere, end jeg; thi han har to Venner i Noden. Og som Rudolph sagde, saa gif det. Da Keiseren døde traadde Abbeden *) igjen ind i Abbediet

*) Abbeden overlevede ikke længe sin Tiende. Han døde 1300.

diet og blev i uforstyrret Besiddelse af Jberg.
Dertil hjalp hans twende Venner ham. Og disse
twende Venner, som gjorde den flygtende Abbed
mægtigere og rigere, end Keiseren var: en Herr
von Grissenberg og hist den lille Peter von Güt-
tingens Oldefader, en Güttingen. — Kom hid
min Son Güttingen, kom Rudolph." — Begge
Drengene stillede sig ligefor Greven. — "Nu,
mine Ørn, en Werdenberg og en Güttingen
vare for hundrede Aar siden Venner i Liv og
Død. Her staae nu atter en Werdenberg og en
Güttingen; hvad ville J være?"

"Venner i Liv og Død," raabte begge
Drengne og ontfavnede hinanden med Barne.

"Dertil give Gud eder sin Velsignelse!"
sagde Faderen rørt. "Det er vqnkelige Tider
vi leve i, som tilvisse trænge til Mænd, ej allene
til tappre, men og vise Mænd. Hertugen af Ø-
sterrige bliver stedse mægtigere. Han trykker
Adelen paa den ene Side, og paa den anden
Side trykker Folket den ligesaa meget. En Ven
er nu en kostelig Skat, Strider for eders Ret-
tigheder som Mænd og holder sammen som Ild.

Og Du Rudolph, optag ogsaa Dine yngre Brodre i dette Venstabs-Samfund."

De smaae, Hugo og Eberhardt, raabte: ja Rudolph, lad os ogsaa være Dine Venner. Vi ville elste Dig ligesaa høit som Gütingen. Ogsaa Jutta kastede sig i sine Brødres Favn, og sluttede Venstabs-Pagten med dem.

Teenen sank Grevinden af Haanden, og hennes Dine vaade af Glædes-Taarer dyælede ved denne Omfavnelses-Scene. "Gud velsigne mine Born," sagde hun — "og give dem Mod til at handle ædelt deres hele Levetid," sojede Grevnen til.

Kunde nogensinde en Fader haabe at see dette Ønske opfyldt, saa kunde den gamle Grev von Werdenberg det. Med sin Kone, sine tre Sønner og sin Datter Jutta levede han i stille uuslig Noerlihed snart paa sit Slot i Rhindalen, snart i Werdenberg. Gütingen havde mistet sine Forældre, da han var en Dreng paa tre Aar. Grev Henrik, den gamle Gütingens Ven, tog Drengen til sig, der var jevnaldrende med Rudolph, for at opdrage ham med sine egne Born.

Grev Henriks Liv havde altid været uroesligt. Nu bivaanede han ikke mere alle de Fejder, ved hvilke en stor Deel af hans Levetid var blevet en Mække af Uroeligheder og Lidelser, han levede nu i et sildigt Egteskab, for sig selv, for sine Børn, og for den huuslige Lyksalighed. Han havde endnu tildeels seet de undertrykte Waldsstædters Kamp med Østerriges Vaaben, og var maaske den eeneste blandt Helvetiens store Baroner og Herrer, som Omstændighederne og naturlig Godhjertighed havde gjort viis. Hyrsterne og Adelsmændene frygtede, at Exemplet af en tilfældigt Frihed vilde være fristende for Helvetien; de loda deraf deres Undersaattere sole des res Vældes trykkende Nag; dog evige Uroeligheder og altid nye udbrudte Fejder vare Folgerne deraf.

Grev Henrik indlod sig i Underhandlinger med sine Undersaattere, indgik med dem visse Vilkaar, som han ubrødeligen holdt, og levede nu roelig, tilbedet som en Helgen, og hædret som en Skyts Engel af alle Indbyggerne paa hans Godser. Denne Kjærlighed beskyttede ham og saa imod Østerriges Fordringer paa de fleste af hans

hans Ejendomme. Østerrige vovede ikke at angrive den Mand, for hvem enhver Tjenestekarl med Glæde vilde udgyde sit Blod. Det ørede Undersætternes Kjærlighed, uden at have Mod til at forhværve sig selv den samme Kjærlighed.

Werdenberg opdrog sine Børn med denne saa dyrefjorte Vitesom. Han lærte dem at være menneskebjærlige, og foregik dem med sit eget Exempel. Selv i den fattigste af sine Livegne ørede han Mennesket, og hans Børn vovede ikke at forhærme den, som deres Fader ørede. Munstre og venlige sværmede Drengene om nede i Dalen ved Wondernes Hytter, og ved deres fode Venlighed, ved deres fordringsfrie og blide tjensts færdige Væsen vandt de alles Hjerter. Hver Aften forsamlede Indbyggernes Børn fra Rheinegå sig nede paa Engen ved Borgen, og leegede i fortroelig Uskyldighed med de smaae Grever, som aldrig forsøgte at komme ned til dem fra Slottet. Med Taarer toge de smaae Grever Asskeed fra deres Legebrodre, naar de maatte tilbringe en Deel af Sommeren med deres Fader paa Werdenberg, og i Werdenberg stundede allerede heres Jævnaldrende hver Uge efter deres Ankomst..

Der gives en reen ophojet Dyd, en ødel
 Varme i Hjertet, som Forstanden og den Over-
 beviisning, at Dyd er Pligt, aldrig kunne give,
 og som kun er et sjeldent Lod, der tilfalder dem,
 som fra den spædeste Barndom af have vedliges-
 holdt deres Uskyldighed ubesmittet. Denne rene
 Uskyld havde Grevens Born, og den frembragte
 allerede hos dem Træk af hoi Dyd og varmt
 Hjerte, mest hos Rudolph og Güttingen, dog
 paa forskellige Maader hos dem begge. For-
 talte Greven om en Ulykkelig, som en mægtig
 Stormand undertrykte, saa stod Rudolph for
 ham med blussende Kinder, hans Dine gnistrede,
 hans Vandt rynkedes, hans Hænder vare knyt-
 tede — han saae Undertrykkeren. Güttingen
 derimod blev lidt efter lidt bleeg, hans blaue
 Dine vare fulde af Taarer, hans Hænder sank
 ned og foldedes — han saae den Ulykkelige.
 Rudolph spurgede: hvad heder den Skurk? Güt-
 tingen: hvad heder den Ulykkelige? — Fader,
 raabte Rudolph, drag ud og straf Undertrykkeren.
 — Greve, raabte Güttingen, hjælp den Ulykko-
 lige, — Da sagde Faderen: "værer samholdige,
 mine Born! I ere stakte for hinanden. Rudolph

for at beskytte den Ulykkelige, og Güttingen for at trøste ham."

Med hver Maaned, med hver Time blev Güttingen og Rudolph mere fortrolige og deres Kjærlighed mere hjertelig. De var bestandig sammen. Güttingen klavrede, for at føje Rudolph, op paa de højeste Klipper med ham, og Rudolph hjalp Güttingen at plukke Blomster, for at stille den lille Jutta en Krands. Snart legede de Turnerspil i Dalen og brøde en Landse med hinanden — Rudolfs Yndlingsleeg; eller de vogtede et Lam, som Güttingen holdt af, paa Højene; der sadde de rolige ved hinandens Side, og forsøgte deres Forsædres Bedrifter eller Bornenes roligere Lege i Rheinegf. — Saaledes gled den ene Maaned efter den anden, og Rudolph og Güttingen vare blevne et Monster paa Vensteb. De elskte hinanden, som Rudolph og Güttingen, sagde man om enhver om Kjærlighed.

O! hellige og uskyldige Barndom!

Den tredie i disse to Drenges hjertelige Samfund var Jutta. — Ved Güttingens Haand treen hun ogsaa ned i Dalen, Drengenes Legeplads. Rudolph og Güttingen gif ved Siden af hinanden

øg talede sammen. Gutta tog Güttingen ved Haanden, gik med tilfreds Mine og raug. Stundom vendte Güttingen sit Ansigt mod hende, saae paa hende øg sagde: Gutta! og Gutta smilede hver Gang taknemmelig til ham. — Derpaa forsamlede de øvrige Drengे sig i Dalen. Først satte Güttingen Gutta i Skyggen af en Busk, plukkede Blomster til hende, og overleverede hende sit Lam. Dervaa ilste han ved Siden af Rudolph til Striden tilligemed de vilde Drengé. Nu skyttede de med lydeligt Skrig lys paa Hjernen, men Güttingen gjorde altid et Spring til Siden for at plukke en smuk Blomst til Gutta; og altid vendte Skaren efter hans Raad tilbage til det Sted, hvor Gutta sad.

Barnet tog smilende Blomsten, som han bragte hende, og klappede hans Lam. Dervaa sloj han igjen tilbage til Drengene. — Gutta sad med fornøjet Ansigt, saae paa deres Lege, og vogtede Güttingens Lam. — Når Sloteklokken lod, stod hun allerede færdig at gaae tilbage; kom Drengene, holdt hun sig fast ved Güttingen. Som forhen gik da Rudolph, Güttingen og Gutta

Haand

Haand i Haand igjen opad Slotsbjerget, og Hugo
og Eberhardt fulgte dem.

Maar Rudolph og Güttingen udkastede Planer for Fremtiden, saa svøvede altid Jutta's
Willede for Güttingen. — "Da lyder vort Feldt-
horn," raaabte Rudolph med funkende Øyne, "og
vore Lehnsmænd støde til os. Da drage vi ned
og svinge Slotsfanen højt i Veiret. Trompeterne
straide i Skoven og mellem Klipperne, og vi to-
ride i Korveien paa gandske hvide Hingste, og saa
til Aargau mod Østerrige." — Og Jutta, rojede
Güttingen til, seer da efter os fra Zaarnet. —
"Maar Hjenderne see os fra Zaarnet" — blev
Rudolph ved — "skulle de skælve, men vi ned-
hryde deres Borg" — og Jutta vil ret glæde sig,
maar jeg da fortæller hende det, sagde Güttingen.

Saaledes opstod allerede i Drengens hjerte
den uskyldigste og reneste Kjærlighed, som gjorde
det saa blødt, saa omt og følsomt, som Skæb-
nen vilde bruge det. Denne omme og blide
Følsomhed gif ogsaa over fra Güttingens i Ru-
dolphs hjerte, og betog hans Kyrighed den raae
Vildhed. — De Willede af huuslig Relighed og
stille Lyksalighed, som altid sysselsatte Güttingens
blide

blide Sjæl, og som han stedse malede mellem Rudolphs larmende og æresfulde Feldttoge, vare for dennes sig højt opsvingende Sjæl de Hvildepunkter, hvorpaa hans Virksamhed standede.

Rudolph udhvilede sig under en Bust, som Güttingen havde plantet for Gutta, eller ved en Fredsfest, som han gav Bonderne i Rhindalen; og saaledes forenedes stedse i hans ildfulde Sjæl de blide Billeder af Fred og Glæde med de vilde Billeder af Ødelæggelse og Elendighed. — Saaledes blev deres Hjerter dannede ved hinanden, Rudolph gjorde Güttingen mandig, og Güttingen Rudolph menneskelig. — Deres Venstabs Haand knyttedes stedse fastere, og omflyngede Gutta tillige. De elskede alle tre hverandre, den ene for den andens Skyld. Gutta sin Broder, fordi han elskede Güttingen; Rudolph sin Øster, fordi Güttingen ønskede det, og Güttingen elskede dem begge.

Oste, naar Forældrene vare samlede paa Riddersalen, og saae deres Vorus Leege, sad Gutta og sang til Harpen en fort Vise, som Slotsmunkken havde lært hende. Güttingen stod da hos hende, og med et venlige bisaldsmilende Alsyn
indbed

indbed han Forældrene til at rose Gutta. Rudolph blæste ikke i Heldthornet, skjøndt han allerede holdt det til Læberne, og Hugo og Eberhardt gik venligent til Güttingen, der havde bedet dem at være stille; tit sagde Grev Henrik ved en saa van Scene fuld af Uskyld, Kjærlighed og Unde: "O! Kone, skulde vel Østerrige formode, at vi ere saa rige?" — Grevinden rakte da rørt sin Mand Haanden, tog den frothme Güttingen i sine Arme, og ydede ham igjen de Kjærtagn, som han havde ydet hendes Undling Gutta. Alle omringede da Grevinden for at dele med Güttingen Moberens Kyss; og kjærlige Blifke mødte her Blifke fulde af Kjærlighed; Hjarter fandt her Hjarter.

Saaledes henrunde Alarne ved Leg og Underviisning. Rudolph og Güttingen vare blevne solv Alar gamle; den blide Gutta tallede alt ni. Nu bleve de første Taarer følde. Rudolph og Güttingen skulde til Guardowal til Grev Johannes von Werdenberg af den hvide Lane, for der at nyde med deres Fætters Sønner en bedre Underviisning; thi Abbeden af Disenels sendte den rige Grev Johannes Tid efter anden

anden den Gode Broder Anton, den særdeste Mand i Egnen, for at undervise hans Sønner.

Allerede to Dage før begge Drengenes Afreise strammmede Guttas Tårer. Güttingen forsærede hende alle sine småe Ejendomme, for at troste hende, alle sine Blomster, sine Lovhytter, sine Lam; men hun var utrostable, og Güttingens Billede blev stedse levende i hendes Sjæl. Hver Dag, hun oplevede, savnede hun Güttingen til et eller andet. Ved enhver Fornøjelse manglede hun Güttingen; enhver Forretning, hun foretog sig, var kun halvgjort; hvert Arbeide, hun fuldendte, spildt; thi Güttingen såe det ikke.

Rudolph og Güttingen blevе af deres Fader bragte til Guardowal. "Vær ikke bekymret Fætter," sagde Grev Johannes, "de skulle begge være mine Sønner," og Faderen forlod dem tung om Hjertet. Begge Drengene sollte nu mere end nogensinde, hvor meget de vare hinanden; her fængstedes de endnu stærkere til hinanden; thi her fandt de ingen af de Hjertet igjen, som de havde forladt. Grev Johannes var en

Sonnit

Sønnesøn af den stolte Friherre von Vaz *), Hans Moder levede endnu, og hun tilligemed hendes Son og Sønnesøn havde arvet Faderens Stolthed.

En riig stolt Pomp hørstede paa Guardowal istedet for den bekvemme Simpleshed paa Rheinegk. Hoffolkene stode med taus Ærbødig-
hed i de gyldne Sale, Intet Smil, ingen fortrolig deeltagende Mine i deres Asyn, saas-
ledes som paa Rheinegk, hvor Uskyld, Mun-
terhed og Fortrolighed besejlede endog Hoffol-
kenes Hjerter og drog dem ind i Børnenes
Lege. Ingen munter Glædes-Stemme, ingen
glad larmende Børneleg, ingen Latter oplive-
de her Salene, som i Rheinegk. Johannes's
fire Sønner listede sig sagte gjennem Bærel-
serne, og hvistede kun. Gutteringen havde ikke
Hjerte til at see paa sin Rudolph. I Haven
hvistede

*) Denne Johannes's Fader, Rudolph, Greve af Werdenberg, ægtede en Datter af Friherren Donatus von Vaz Ursula, og arvede efter sin Evigerfaders Død i Aaret 1330 Halvdelen af hans rige Godser Detenstein, Vaz, Sies, Schlevis, Laat, Tassis, Bårenborg o. a. Si-
dene ster mariværdig; Rudolph døde 1362.

hvistede han sin Ven i Dret: at hvor lange anderledes er det hos Ditta! Ja vist nok, hvor mange tusinde Gange bedre er det ikke i Rheins egk, end her, sagde Rudolph i en uvillig Tone.

Efter nogle Dage kom da Pater Anton, for at opholde sig nogle Uger paa Guardowal. Ved det første Syn sloi begge Drengenes Hjerter ham i Møde, fulde af Kjærlighed og Eresfrygt. Munken var sen og halvtredindstive Aar gammel. Hans Ansigt var blegt, hans Øje blidt og roligt, og hans Mine indgjed Fortrolighed. Lyden af hans Stemme trængte usormært ind i ethvert Hjerte. Saae han nemlig paa nogen, saa var der i dette Blik saa megen Godhjertighed, saa megen Kjærlighed, som intet Hjerte kunde imodstaae. Hans Udseende var meget ødelt; hans Øje undertiden funklende og bydende; man saa at han tvang begge — sin Anstands Adel og sit Øjes Id. — Efter den første Hilsen far stede han sit Blik paa Rudolph og Gütingen. Med Velbehag dvælede hans Øje ved dem begge, dog mest ved Gütingen. Groven forestillede Drengene for ham. "I nedstamme begge fra ædle Mand, sagde Munken i en blid Tone;

ligner ebers Horsædre, kjære ædle Drenges! og formerer Nækken af ædle Werdenberger og Güttinger." Han fortalte strax Drengene to ædle Handlinger af en af deres Horsædre. Rudolphs Dine sunklede, og Güttingen saae snart smilende, snart bedrøvet paa Munken, medens han fortalte.

"Hvad siger I om Drengene Pater?" spurgde Greven.

"Jeg kan endnu intet sige, Herr Greve; saa meget seer jeg, at de ikke have den samme Mand som Deres Sonner."

"Rudolph tegner til at blive en Mand. — Güttingen er for qvindagtig."

Munken smilede og taug. — Efter nogle Dage besad han Rudolphs og Güttingens hele ubegrændede Kjærlighed. De vare uophørlig selv i Fritimerne paa hans Kammer. Til bestemte Timer læste han de unge Mennesker at læse, skrive og noget Historie. Saa længe Grev Josphannes's fire Sonner vare tilstæde, var han alvorlig, men nevne havde de forladt ham, førend en himmelst Venlighed udbrædt sig over hans Alsyn. Nu begyndte han Underviisningen paa nye; og hvilken Underviisning!

I Begyndelsen fortalte Munken den syrige
Audolph om Feldttoge, om store Krigshelte, om
deres Hæder, om den Beundring, som Ver-
den ydede dem; og Drengens Sjæl brændte.
Men østerhaanden blandede han Farverne ans-
derledes. Nu blev den seirende Helt ei mere
Hoved-Gjenstanden i Krigs-Maleriet. Munken
oplyste en anden Deel af Scenen, som han hidtil
havde indhyllet i Mørke — Krigens Elendighes-
der. Tilsidst forsvandt Helten blandt en Mængde
Pig, mellem klagende Skarer af trostløse Enker
og forladte Børn, mellem Grusel af opbrændte
Stæder og Landsbyer, ved det skækkelige Syn
af ødelagte Marker og udsultede Mennesker. Pas-
ter Anton malede Elendigheden med de meest le-
vende Farver tilligemed alle dens Folger; og
naar Drengens Sjæl var rørt i sit inderste, da
lærte han ham at være menneskelig, og anpriste
ham Fredens mildere, men større Handlinger,
Belgjørenhed og alle Borger-Dyder. Derpaa
greb han Harpen, og quad en Sang til Hæder
for en Mand, der plantede et Træ, banede en
Wei gjennem en Klippe, og grov en Brond; saa
fortalte han dem Solons, Lykurgs og Numas

Liv, Theseus's og Herkules's velgjørende Undergjerninger, og derpaa Trolls Levnet og Waldstædernes Beskrivelse. Han sogte at gjøre Ilden i Drengens ørelystne Sjæl mere mild og rolig, han lærte ham, at Foragt for Noes er den vankeligste af alle Handlinger, og fortjener den største Lov; han sydte hans Sjæl med den ødlere Ærekærhed, at være tilfreds med sig selv og tragte ejster indportes Størhed. Intet lærte han tiere, end at den sande Store aldrig vil glimre, sordrer ingen Tak, og lader sig noje med at hans Daad lykkes ham. Han gjorde Drengene opmærksomme paa, hvor usikkert det er at gjøre Regning på Ære, hvor Avind og Mid bagvæsse ham, hvor Tiden bringer ham i Forglemmelse, hvorsedes hvert enkelt Menneske anseer sine egne smaae Familietyldragelser vigtigere, end den største Mandes største Bedriverter. Saasnart han havde aabnet Rudolphs Hjerte for Menneskehed, visste han ham den Armod og Elendighed, som trykke de rigeste Egne og deres Indbyggere, hvor Adelens evige Feider ødelegge Jordens Velsignelse og Indbyggernes Arbeide med deres hele timelige Lykke. Detimod skildrede han ham Villedet af de usfrugtbare

bare Waldstädter, hvor Mennesker under Noligheds-, Fredens og Lovenes Beskyttelse loftede Rigdom, Overflod, Glæde og Lykke frem af Klipperne selv. Og nu min Gud! stig mig, hvem ønskede Du helst at være, enten den ubekjendte og uberømte Landamman i Schweiz, som bruger al sin Forstand for at vedligeholde Nolighed, og som med Noligheden vedligeholder Zusindes Lyksalighed, forenet med den indvortes Følelse: jeg kunde være en Tell; — eller en Helt, som har ødelagt en halv Verden og gjort titusindeulykkeslige, med al hans Røg, forenet med den djevelske Følelse; det gjorde jeg, for at være beskjendt.

Allt dette nedlagde Munken esterhaanden i Anglingens Sjæl, men altid gjenkalde han ham paa my disse Willeber, og forenede dem til et Heelt. "Hvilken stor Mand kan Du ikke blive Rudolph," saade han og trykkede Drengen froe til sit Bryst, "naar Du ingen glimrende Hælinger vil udøve; og Du, min fromme Güttigen, naar Du ikke lader Dig overvinde af Smerte og Vellyst." Pater Anton var bleven begge saa ejer, at de ejedede sig, naar han ikke var hos

hos dem, og dog forlod han Borgen undertiden hele Maaneder. Stedse saae de ham med indersig Glæde komme tilbage.

Eftersom begge Drengene blevе ældre, aabte nede Paterens Hjerte sig stedse mere for Rudolph og Güttingen, og paa samme Tid blev hans Væsen noget hemmelighedsfuldt. Han kændte Adelens, Fyrsternes og Folkets Forhold noje; han vidste, hvilke Rettigheder der tilkom alle Hestetiens forskellige Indbyggere, og talte aldrig derom. Ingen Adelsmand kom til Guordowal, uden han jo kændte Pater Anton. En havde seet ham i Waldstädterne, en anden i Basel, en tredie i Tyrol og atter den fjerde i Savoien. I Klosteret opholdt han sig sjeldent. Abbeden var hans fortroeligste Ven. Møgde vilde endog have seet ham hos Keiseren. Dette være nu, som det vil. Man kaldte ham den gode Pater fra Disentis. Enhver elskede ham, fordi han ikke forsørgede nogen, og fordi han aldrig drev Munkenes sædvanlige Haandtering, at bringe Myt fra den ene Borg til den anden.

Da Rudolph og Güttingen lærte at kjenne hin nojere, sagde den første ostie; "kjære Pater,

man miskjender Eder. Jeg veed alt, jeg kjender Herrernes og Kyrsternes hemmeligste Historier bedre, end de selv, og man holder eder . . . ”

”For den gode Pater, svarede Anton smilende; man troer mig mere uvridende, end jeg er. — Ønskede Du Rudolph, at jeg var mere uvridende, end man troer?”

”Men hvorsor tier jeg, naar man paastaaer Ting, som jeg veed bedre? saa mig det!”

”Tausched er en Dyd, Rudolph, naar Tale intet baader. — Dig siger jeg meget, fordi jeg troer, det skal gavne Dia. — Jeg vilde tie, hvis jeg ikke troede det. Dragling! at tie, hvor det ej er nødvendigt at tale, er den halve Grundvold til al Dyd og Lykhaliahed. Jeg lever blandt Mennesker; det er min Pligt at leve blandt dem. Min Tausched skjenker mig alle Fordelene af at være ubekjendt. Man kaster mig den gode Pater; dette Tilnavn forfasser mig allevegne Kærlighed og Fortrolighed. Koldte man mig den viise Pater, den virksomme Pater, saa var det forbi med min Vilbdom og min Virksamhed. For at være viis maae man ikke synes viis; for at være virksom, maae man

man ej synes virksom; for at være begge Døle, maa man kunne tie. En hurtig Løber efterlader sig de letteste Spor. Naturens meest velgjørende Kraft virke lønligst, og Lynet rammer ej den, som seer det.

Begge Ynglingene var nu sexten Aar gamle, da deres Fader kaldte dem tilbage til Rheineck. Aftenen førend de reiste, fulgte Pater Anton dem op paa den højeste Spidse af Guardowal, just da Solen daledede i Vosten. Han satte sig imellem begge Ynglinge, tog deres Hænder, trykte dem til sit Bryst og sagde i en rørende Tone: Mine kjære Venner, vi maae nu skilles ad. Aldrig har jeg fundet to Ynglinge, som jeg elskte saa inderlig, som eder, og af hvem jeg turde haabe saa meget, som af eder. Gud har sat eder højt, mine ædle Ynglinge, at I skalde virke meget. Virker eders hele Liv igjenitem, som Solen, der om Middagen udgyder Kraft og Liv over Jorden ved sin fra det Hoje nedstrømmende Gld, og endnu ved sin Nedgang quæger Jorden med sine sidste milde Straaler: et Billede paa den Ædle, der i sin Styrkes Middag udbreder Liv og Lyksalighed i Verden, og end i sin Alder-

dom

dom gæger og oplyser den ved sin Blisdom.
 Værer overbærende med Mennestene, især du min
 edle Rudolph, paa det at du kan elsker dem. Du
 kjender nu den menneskelige Svaghed, hvil Med-
 lidenhed med de Mennesker, der ere daarlige nok
 til at elsker sine Fejl, paa det du ikke skal nødes
 til at have dem. Viis alle Mennesker, selv
 Daarerne, at du ikke foragter, ikke hader dem,
 paa det at du selv kan være god. Hvorfor kan
 Güttingen forhindre saa meget ondt hos den
 stolte Henrik, og du ikke?

” Fordi Henrik hader mig, men ikke Güt-
 tingen.”

Og hvorsor hader han dig Rudolph? hvor-
 for ikke ogsaa Güttingen? Dog saaledes skulde
 du ikke engang sige. Han elsker Güttingen lige
 saa lidt som dig; men han lyder Güttingen, for-
 di denne aldrig viser ham sin Foragt. Du for-
 agter ham og siger ham det. Han hader dig; ikke
 den bedre Rudolph; den stolte Rudolph hader
 han. Foretag dig nu, hvad du vil; Grev Hen-
 rik vil finde sin Glæde i at hindre det. Men
 Güttingen vil han endog hjelpe, fordi Güttingen
 har viist sig god mod ham. Lader os blive
 staas;

staende ved dette Eksempl. Henrik forhindrer alt, hvad du gør, træder stedse i Vejen for dig; gør dig megen Fortræd; forsøger dem du elster, gør hvad du ikke ønsker; og følgen deraf er, at dit Had og din Foragt for ham tiltage. Men med Güttingen er det langt andersedes. Henrik viser ham, den venlige, estergivende, søjelige Güttingen mange Tjenester, og hindrer ham helden i det han foretager sig. Og Güttingen seer ingen Aarsag til at have Henrik. Da han vil endog ikke have i samme Forhold, som han nyder Gødt af ham. Seer du nu, hvorfor jeg sagde: Værer overbørende mod Menneskene, paa det du kan ikke dem. Og det, min Søn! være det eneste, som du viser Menneskene: Din Kjerslighed for dem. Alle dine andre Dyder maa du hvile som Hykleren sine Laster.

Hader! jeg skal skjule mine Dyder? hvorledes? jeg skal . . . ?

Du skal gjøre Gødt, intet mere, end gjøre Gødt og paa hvad Maade stee kan, gjøre Gødt. Troe mig min Søn, den Onde, Daaren, hader hverken Donden, eller den Dydige. Han hader den Øre, den Dydige nyder. Ikke strider han

mod

mod dig for det Gode, nej, men for Æren.
 Han tilintetgjør det Gode, du gjor, ikke fordi
 han hader det Gode. Han tilintetgjør det i
 Almindelighed, fordi han misunder dig. Dydens
 Hæder. Skal derfor dine Dyster under en bes-
 steden, fordringsfri, roelig og fojelig Afsærd mod
 alle Mennesker. Vær større, ædlere, bestednere,
 virksommere, modigere, end alle Mennesker, kun
 synes ikke at være det. Sæt dig ved din
 Bestedenhed i Klasse med Daaren. Udøv
 det Gode og overlad Hændelsen Æren der-
 for. Daaren misunder hvænken Hændelsen
 eller det Gode; men vel de Mennesker, som
 ville meer, end de kunne. Men hvor man-
 gen god Handling, sagde Guttingen venlig,
 maatte jeg da ikke efterlade, fordi jeg ej kunde
 udøve den paa anden Maade, end offentlig.

Udøv den da offentlig min Søn! om saa
 end alle Jordens Daarer saae derpaa. Straal
 da, naar det saa skal være, som Solen om Mid-
 dagen. Men indhyl dig siden i syvfold Besse-
 denhed, og tilfredsstil Misundelsen ved den blis-
 ste Domighed. Stræber efter Menneskenes Kjærlig-
 hed, mine Børn. Dydens Almagt beroer paa at
 nro. elses

elkes af Mennesker; at være ubemærkt er dens Grundvold. Siger aldrig: det vil jeg gjørg. Gjør det uden at sige det. Umerkelig klæder Foraaret Jorden med Blomster og Horn og Høvsten er for Haanden, uden at man veed, hvortredes. Den duftende Viol opfylder Lusten med sin sode Bellugt, uden at sees, og Himlens quægende Dug salder om Matten. Udbredet Viisdom, hvor I kunne, strøer Dydens Æd i eihvejt Hjerte, deraabner sig for den; men strider aldrig med Daaren om Dydens Væsen. Det er forgjøves, og Daaren vil have eder. Dydens Væsen bestaaer ikke i Videns, det ligger i Hjertet. At leve ubemærket og nyde ædle Menneskers fortrolige omme Vensteb, er den største Lyksalighed i Livet; Tilfredshed og Menneskeheld er Dydens Lon.

Lærer at tie; lærer at bære, hvad I ej kunne forandre, og lever saa hemmeligt, saa ubemærkt, som muligt, for at undgaae Lidelserne i Livet. Det Godes Udøvelse krever mere Forsigtighed, end et Forræderi; thi alle Daarer ere Fiender af det Gode. Selv det Gode, som det evige Forsyn skjenker Menneskene; den højere Guldkommenhed som

som det vil udbrede blandt Menneskene, virkes i
Verden, at ikke tuinde Daarer og Ondskabesfulde
skulle vebnes derimod. Huldkommenhed udbres
der sig i Millioner smaa unmerkelige Grenze; og
paa engang, naar Menneskeis Daarlighed ej mere
kan ødelegge Himmelens Gave, træder den højere
Huldkommenhed frem i sin Kjempe-Skikkelse, og
Daarerne forbausies og skjælve for den Virknings
Alvorde, hvis Varsager, hviz Oprindelse de ikke
anede. Og ville vi være visere, end den evige
Vtisdom? Brutus — I kjende ham den an-
ben, den bedre Brutus — raabte da han døde:
O Dyd! Guddommen elster dig ikke, da den
ikke beskytter dig. Efter et langt, virksomt,
ædelt Liv mistvivlede han om sig selv, fordi han
havde forsømt at udøve det Gode, han vilde med
den samme Klogstab, med den samme Forsigtighed,
hvormed hans Hjender udevede det Onde, de vilde.

Og nu mine Sonner, I gaae store Tildras-
seler imøde; de spire alt, useete af Daaren og
synlige for den Blise alleue. Nu mine Born! —
syærger at være Dyden troe." Oldingens Øyne
funklede som Gld; " syærger, aldrig at drage Svær-
het for eders egen Ære, men kun for Menneske-
helds

held. Aldrig at taale, hvad der er uret at taale: at Mennesker gjøres ulykkelige. Arbeider i Stilhed og offentlig for det Gode i Forening med Jordens Edle, i hvor I end finde dem, paa Kronen, eller i den fattigste Hytte.

Han trykte Drengene med Varme til sit Bryst. "Mine Born! ville I indgaae Dydens Page med mig?" De hang om Paterens Hals og sagde indersig rørte: Ja vi sværge evig at elsker Dyden, evig at have Lasten og Menneskeelendighed.

Oldingen kastede et taknemmeligt Blik mod Himmelten. Mine Born, sagde han nu med Blidhed, forglemmer mig aldrig. Jeg vil see eder undertiden, thi jeg elster eder som mine Sønner. Men fra nu af handler som om I havde glemt mig. Taler sjælden om mig. Kaldes mig stedse kun den gode Pater, aldrig den Viise. Synes ikke mine Venner, men værer det. Jeg vil kunne være eder til Nutte. Du Rudolph vil snart erfare det. Lærer at tie, Englinger! og værer stribje Vensner; da funne I aldrig blive aldeles ulykkelige. En Ven er Kronen paa det menneskelige

Liv. Ynglinger! Vensteb er hærligere end Elskov. Elskov er som Skyggen om Morgenens, med hvert Øjeblik bliver den mindre; Vensteb er som Skyggen om Aftenen, den vorer til Livets Sol daler. — Güttingen, Güttingen, fors andre derfor engang Din Elskov til Vensteb. Du saae nu Gutta at see igjen. Vær hendes Ven, fordi Bennen stedse overlever Esteren. Og nu — farer vel mine Barn!" Han trykte dem til sit Bryst og de vendte tilbage til Borgens; Munken munter og froe, begge Drengene vorde indtil Toarer.

Næste Morgen reiste de tilbage til Rheinegk. — De gjentog Paterens Lærdomme og talede om deres kommende Dage. Jo nærmere de komme den saderlige Borg, jo ideligere blandede ogsaa Güttingen Gutta mellem de Billeder, hans Phantasii malede ham. Den følgende Morgen saae de langt borte Taarnene i Rheinegk, og deres Heste sloi afsted. Güttingens Hjerte hanede høit; han blev munter og snaksom. Uopphørlig spurgede han: hvad vil Gutta sige? Vil jeg ogsaa kunne kjende hende igjen? Hvor stor kan hun vel være?

Med Solens første Straale sad Gutta paa den højeste Tinding af Borgen for at see, naar de kom. Endelig sik hun Øje paa begge Ynglingerne. Aandelos styrtede hun ned af Trapperne og raabte stønnende i Forældrenes Værelse; de komme. — Glæden gjorde hende overgivem. Nu løb hun til vinduet, aabnede det halvt; derpaa løb hun til Døren igjen, og atter til vinduet. Endelig sloi hun ned paa Slotsgaarden, og alle ilede efter hende. Greven og hans twende Sonner gif de Kommande imøde. Grevinden raabte paa Gutta, at hun skulde blive hos hende paa Slotsgaarden. Gutta var ængstelig, trykkede sin Moders Hænder og Hjælv. Men paa engang sloj hun over Gaarden, over Broen, forbi sin Fader ned ad den Vej, ad hvilken Ynglingerne maatte komme. Güttingen kjendte Gutta langt borte, sprang af Hesten og streg: Gutta. Med aabne Arme sloj han hende, med aabne Arme hun ham imøde. "Gutta" — "Güttingen!" De græd højt og trykte sig fast i hinandens Havn. Rudolph var stegen af; Gutta saae ham neppe. Greven kom; Brødrene komme. Rudolph sank til sin Faders Darm.

Hugo

Hugo og Eberhardt kastede sig i Rudolphs Arme
og hængte sig derpaa ved Güttingen. Güttingen
kyssede Drengene og raabte ved ethvert Kys:
"o! Jutta."

Endelig blevе de samlede paa Salen. Rudolph fortalte; alle lyttede og taug. Güttingen og Jutta smilede til hinanden og betragtede hinanden uafladelig. Nu først mærkede de den Forandring, som var foregaaet med dem. Güttingen havde forladt Jutta som et Barn. Nu var hun næsten fjorten Aar gammel; en rank fortryllende Pige med et uskyldigt, venligt, godmodigt Engleansigt. I lange sjonne Løkker flasgredede hendes lyse Haar om hendes Skuldre og bølgede med den samme Bevægelse, som hendes af Glæde besjælede Barn.

Güttingen var nu en voren Yngling, hans Haar var bleven noget mørkt, og hans Kind lidt brunere; men hans blaae Øje var endnu lige saa venligt; hans Nasyn endnu ligesaa smilende. Hans Blik endnu ligesaa blidt, som tilforn. Usrolig bevægede han sig frem og tilbage paa Stolen og saa med Længsel hen til Døren. "Nu,

Guttingen! gaae Du kuns med Jutta," sagde Greven, og begge forsvandt. Neppe vare de eene, førend Spørgsmaal fortrængte Spørgsmaal, Øjekast forjagede Øjekast, Haandtryk fulgte paa Haandtryk. "Min gode Jutta." — "Kjære Guttingen." — "Du elsker mig dog endnu?" — "Og Du ogsaa mig?" — "Gud være lovet, at jeg igjen er hos Dig." — "Heg talte hvert Øjeblik, inden Du kom ud af Skoven." —

Efter nogle Timers Forløb havde de aldesles glemt, at de i lang Tid ikke havde seet hinanden, og derved ophørte de ogsaa at være længere fremmede for hinanden. Den gamle, inderlige, barnlige Fortrolighed herskede mellem dem nu, som før, de fornuyede deres gamle Lege, besøgte alle de Steder, hvor de forдум vare saa froe, og paa hvert Sted udraabte de begge: "husker Du det endnu? her sadde vi bestandig." — "Her plukkede jeg Blomster til Dig." — "Der er den Busk, som vi bandt Lammet ved." Nu løb Jutta op paa sit Kloset med ham, viiste ham alle sine Arbeider, og fortalte ham om sine smaae Sysler. Guttingen blev forundret, da han

han hørte af Gutta; at den gode Munk af Dis-
sentis havde været omkring fire Gange paa Rheine
egk, og hver Gang flere Dage i Rяд, og havde
undervist hende og hendes Brødre. — Hun
sang for ham og spilte paa Harpen de Sange,
som Munken havde lært hende. — "Jeg holder
ret af ham, den gode Munk, thi han fortalte
mig stedse saa meget om Dig; hvor god Du
var, og hvor meget Du holdt af mig; og han
lærte mig at elskke Mennesker og Molihed og
Ensomhed."

Guttingen saae Gutta besjælet af den gode
Pater Antons Land. — "Hvilken Mand er
det min Gutta?" raabte han, og derpaa erin-
drede han, hvor ofte Pater Anton havde formæ-
net ham at udstryde Dydens Gæd i det Hjerte,
som elskede ham. Guttingen fortsatte nu den
gode Munks Undervisning hos Gutta. Stedse
vare de forenede. Morgenrødens første Straale
saae dem allerede sammen. De gif, Guttingen
med Guttas Harpe, Gutta med sin Teen, snart
i Dalen, snart paa den kraftbevorne Fjeldtop.
Der sadde de — Guttingen ved Guttas Fodder.
Pigen arbeidede, Ynglingen nævnte hende Vor-

gene rundtomkring og fortalte hende den forbis-
gangne Tids Eildragelser, om den ædle Ida af
Eokenburg *), om Gertrud, en Datter af Gre-
ven af Welsch-Neuenburg, og om hendes ulykkes-
lige, qvalfulde Liv, efter at den gode Fredrik var
myrdet. Han gjentog for den elskede Pige den
gode Munks Lærdomme, quad for hende hans San-
ge om Vensteb, om Eensomheds Lyksalighed, og
huuslig Samdragtigheds Fryd. — Saaledes hen-
gled Morgenen, saaledes Dagen, saaledes Aften-
nen, og Gutta var sikkerlig den sidste paa Vor-
gen, som Güttingen bød Godnat. Tidt ledsa-
gede Guttas Brødre de Forelskede, og lyttede til
Güttingens Fortællinger, som vare dem kjærere,
end alle deres Lege.

Grevinden fandt det vel undertiden betæn-
keligt, at de Elskende sogte saa meget Eensomhed.
Men Greven troede at Uskyldigheden var sikrest
i et Hjerte, der brændte af en ubesmittet Kjær-
lighed. "Fortrolighed, sagde han, er Dydens
Bærn. Lad Du fun min fromme Güttingen
og Din uskyldige Gutta raade sig selv." Og

Gre-

* See moraliske Fortællinger af M. Lafontaine,
2det Bind.

Greven havde Net. Zuttas og Güttingens Kjærlighed signede en Væk, der uhindret flyder over den jævne Sand; man hører ej dens Rassel, man seer ingen Bevægelse paa dens Overflade, og dog vander den de omliggende Marker. Saa forholdt det sig ogsaa med deres Kjærlighed. Ingen Uroe, intet Suk, intet stirrende Ølik robede nogen ureen Følelse i deres Varm. Lønlig boede den rolige Kjærlighed sammen med den helligste Uskyld i deres Hjertter. De sadde ved Siden af hinanden, talte og smilte saa frit, saa lidenskabsfrie og tilfredse, - saa uskyldig fortrolige. Man kunde have holdt dem for Ødsfende, som elskte hinanden af Hjertet, eller for et Par Engle, der i Menneskeskikkelse talede om deres Belgjærninger mod Menneskene.

Men havde Güttingen været et Par Dage paa Jagt med Rudolph, eller paa Werdenberg, eller paa en Adelsmands Slot, da ginede man Elstov hos Zutta med alle dens Kjendeteagn. Hun havde ingen Roe. Hun gik og kom og gik igjen uden at vide, hvad hun vilde. Hun svarede Moderen bagvendt paa alle hendes Spørgsmaaale, og Moderen maatte vække hende op af hendes

hendes Drømme, naar hun vilde have Svar; Intet gjorde hende opmærksom uden en Hestes Træmpen, eller Navnet Güttingen. Men nævnte man ham, saa hørte man Juttas Rost, da saa man hendes Øje mindre. Kom han da om sider tilbage, saa kunde man see den brændende Lidens stab i begges Hine; da sloj de i hinandens Arme og stode som to levende Billeder paa den varmeste Elskov. En Time derefter var Elskovens Ven forsvunden af begges Alsyn, og en rolig blid Aftyld kommen i dens Sted,

Intet var mægtigt at drage Güttingen fra Juttas Side, uden Rudolph allene. "Jeg ved ikke," sagde han til denne, "om jeg elsker Dig, eller Jutta mest, om jeg hellere er hos Dig, end hos hende. Kunde jeg dog beskrive Dig, hvorledes det er sat med mig hos eder begge. Hvad jeg føler er saa lignende, og dog saa forskelligt. I to gjøre mig saa lykkelig, men hver paa sin Maade." Rudolph svarede smilende: jeg er Din Ven og Jutta er Din Kjæreste." Seer Du" svarede Güttingen, "det vilde jeg just ikke sige. Elskov, lærte os den gode Pater Anton, er et urolig sord Drøm, og jeg er ligesaa rolig,

lige

ligesaa tilfreds hos Gutta, som hos Dig, kun at
 jeg har en anden Aarsag til at være rolig. Er
 jeg hos Dig, saa vil jeg vide, hvad Din Sjæl
 tænker, vil forstaae Dig, vil begribe Dig. — Og
 hos Gutta? Det forekommer mig, som om hun
 intet kunde sige mig, som hun ikke alt havde
 sagt mig. Øfte hører jeg ikke engang, hvad hun
 siger; hendes Læbers Bevægelse, hendes Dækast,
 det Smil, hvormed hun taler, den sode Lyd af
 hendes Stemme er nok for mig. Hos Dig fø-
 ler jeg, hvor behagelig Tiden løber for mig.
 Hos Gutta veed jeg ikke, at der er en Sol til.
 Med Dig kan jeg tale langt fortroligere; jeg
 har intet i min hele Sjæl, uden jeg jo kan sige
 Dig det. Gutta derimod er der meget jeg ikke
 kan sige, ikke engang om hun selv var Lønnen
 dersfor og — hvor besynderligt? — just de Ting,
 som hun alt veed, uden at jeg siger hende det.
 Og det er slet ingen Mistillid. Det er ligesom,
 naar man undertiden ikke vil tilstaae noget for
 sig selv, som naar man skyer visse Tanker, fordi
 de ere ubehagelige.

Virkelig var ogsaa dette Güttingens Til-
 stand; og i denne Tilstand, hvori han var saa
 rolig,

rolig, saa glad og tilfreds, levede han fire Aar med Gutta. Begge Ynglingene havde nu naaet det tyvende, — Gutta det syttende Aar.

Stundom kom Pater Anton til Rheinegk. Endnu stræbte han bestandig at tømme Rudolphs stolte Aand. Bestandig gjentog han den Lære for ham: at Ærgjerrighed gør intet for det Gode, kun alt for sig selv. Nu kom Pateren igjen. Han talte med Ynglingene om de Uroligheder, som var udbrudte i Glaris, og sagde dem forud, at Østerrige vilde føre Krig med Glaris, tillige nævnte han dem den Østerrigste General, deres Farbroder, Grev Johannes von Werdenberg paa Guardowal, og han havde Ret.

En Dag — Munken var der endnu — kom Grev Johannes med sin ældste Son og mange Riddere til Rheinegk. Efter Maaltider, da Vinen havde gjort dem muntre, tog Johannes det fulde Bæger og råbte: Østerrige leve! Alle Riddere grebe deres Bægere, kun Rudolph ikke. Munken rakte ham sit. Rudolph tog det med Uwillje. De drak. — Vi havde Aarsag at hælle os over Østerrige, sagde Johannes; men jeg haaber, at de Tider ere forbi, da vi lage i

Strid

Strid med dem, og at den Tid snart er fors
haanden, da vi kunne leve i Vensteb med Hera
kugen. Hvorfor skulde jeg ikke sige Eder det?
Jeg er Østerriges General mod Glaris. I
Morgen bliver Toget til sagt hos Østerrigs Lehns-
folk. Østerrige, kjære Fetter, anmoder Eder ved
mig om at følge dets Fane. Jeg udbeder mig
Eders Rudolph. Han skal fortjene sig sine Spo-
rer. Du Güttingen skal følge ham. Du er
saa desuden Østerrigs Lehnsmand og har Dit
Lehn fra Østerrige.

Alle tang, og Jutta blev bleg, som et Liig.
Nu hvad siger I hertil, Fetter Rudolph? —
Rudolph traadde frem — "Østerrige er for flere
Aarhundrede siden min Stammes Fiende. Nu
smigrer det os, fordi det trænger til os. — Men
derom vil jeg ikke tale. — Ogsaa om Østerrige
var vor Ven, som det er vor Fiende, saa skulde
dog intet Banner af Werdenbergs sorte Fane
vaje i dets Tog; thi Netten er paa Glaris's Side.
Jeg drager ikke ud med Østerrige!"

Og Güttingen? spurgte Grev Johannes og
kastede et foragteligt Blik paa Rudolph. Güt-
tingen havde fæstet sine Øjne paa Munken; nu
derie

Verimod befragtede han smilende Grevindens Arbeide og talede med hende om en Rose, hun brodeerte. "Jeg er forbunden til at tjene Østerrike," svarede han, "men jeg er ikke myndig endnu. Greven af Tokenburg er min Formynder. De seer Herr Greve! jeg kan hverken svare Ja eller Nej."

Johannes vendte sig til den gamle Greve, Rudolphs Fader: "og bisalder I at eders Son etter paadrager sig Østerriges Had, der neppe er forsonet? Kjender I de Fordringer, Østerrige gjor paa Eders Ejendomme?" "Hvorpaar gjorde Østerrige ikke Fordring," sagde Rudolph, "men lad dem komme! jeg bærer et Sværd, og saa længe det holder, hører Rhindalen Werdenbergerne til. Gaae I kuns og bekämp og undertryk og plag saa lange til, en anden Tell sætter Grændser for Eders Magt."

Den Du dog ikke vil være Rudolph? spurgte Johannes med et spottende Smil. "Hvorsor ikke?" svarede Rudolph syrig. "Tell var en Mand og det skal jeg ogsaa vorde; Han havde et Hjerte til at føle Uret; det har jeg ogsaa; Han havde Arme for at afsværge Uret; Gud være lovet!"

lovet! dem har jeg og. Undertrykker mig og jeg skal ligesaavel sætte alt i Vove som Tell!"

Midlertid lever du vel, raahte Johannes forbittret. Gaaer og beiler til eders Undersaateres, eders Livegnes Kunst, saa længe til de træde eder under Hodder; og lader haant om at være yndede af Fyrster og Herrer, som vil eder vel. I Uvardige til Vaaben og Landse. Med disse Ord forlod han og hans Folge Salen, steg til Hest og isede bort.

Midt i Salen stod Rudolph som forstenet med ryuet Pande med et mørkt paa Jorden fæstet Blik. "Uvardig til Vaaben og Landse!" gjentog han langsomt og forlod Salen.

En lidet Stund derefter gik ogsaa Pater Anton ud efter Rudolph. "Kjære Pater, raahte Rudolph ham imøde, " jeg reiser til Glaris, for at hjelpe Glaris, for at staae be Undertrykte hie!"

Du drager til Glaris, sagde Munken alvorlig, for at hævne Dig over Grev Johannes's Spot. Du vil vise ham, at Du fortjener at hære Landse. Yngling! hvad har Glarnernes retfærdige Sag at bestille med Din Hævn over

Spot.

Spot. Naar vil Du ephøre at være en forfængelig Daare.

"Hvad har jeg gjort? spurgte Rudolph Kamulfus."

Du har gjort dig skyldig i meer end een
Til. Du har været mundkaad som en Kvinde.
Hvor ofte har jeg ej sagt dig: den Viise han-
der uden at sige, det vil jeg gjøre. Vær en Tell,
naar Du soler, Du har Kraft dertil; Daaren siger:
Dug vil være det.

Skulde jeg da drage med Østerrigerne —
mod Glaris?

Det skulde Du ikke; men hvad tvinger Dig
til at være Østerrigs Hjende, naar du ej vil være
dets Ven. Naar Du har til Hensigt at forsvare
Dine Nettigheder mod Østerrige, hvad tvinger
Dig til at udbasune det for Østerrige, at det
skal have et vaagent Øje med Dig? Du fors-
nærmede Greven. Han spottede med Dine tosse-
de pralende Trudsler, og havde Net dertil; thi
den, der truer meget, handler lidt. Og Du haber
Greven, Yngling! den Viise hader det Onde,
ikke den Onde. Hört — Du er blot forfænger-
lig,

lig, Du elsker ikke det Gode — Du elsker kun
Dig selv.

"Nej ved Gud! jeg elsker det Gode, jeg
elsker Menneskeheld."

Saa frem det med Viisdom. Viisdom
hader al Voldsomhed. Jeg vil see Yngling!
hvorpåledes Du handler.

Munken forlod Borgen. Længe gik Rudolph
omkring og kjæmpede med sig selv, om han skulde
drage ud, eller ikke. Om sider seirede dog hans
Ærgjerrighed. Han erklærede for sin Fader, at
han vilde drage Glaris til Hjelp. Men Du Gütt-
tingen bliver her. Du er Østerrigs Lehnsmand.
Gutta sprang op af Glæde, da hun hørte det.
"Kjære Rudolph!" sagde hun med sjælvende
Stemme, "ikke sandt? han maae ikke drage ud."
Rudolph smilede: Gutta vilde dø, hvis Güttin-
gen kom hjem med en Skramme. Hun rød-
mede.

Rudolph drog ud med nogle Nyttere til
Glaris. Gütringen ledsgagede ham; derpaa vendte
han tilbage til Rheineck. Men Tanken om at
have forladt Rudolph, forfulgte ham allevegne
med en quælende Uro, selv i Guttas Arme. Den

næste Morgen tog han Aſſeſſet fra Werdenbergs
gerne, og sagde, han vilde reise til ſin Formynder, Greven af Tokenburg. Allerede havde denne
tit indbudet ham og Grev von Werdenberg hav-
de ſelv tilſkyndet ham at gjøre dette Besøg. Nu
forlod Gütingen Rheinegeſt.

Rudolph ankom ved Hæren i Glaris og
drog ud under Røghanneret mod Øſterrige.
Armeen gjorde Halt paa Højen ved Nafels. Øſ-
terrígernes Hær rykte frem. Morgenen før Glas-
get *) kom en Ridder i fuld Gallop i en Rust-
ning uden al Pragt og Mørke og slog sig til
Glarernes Røghanner. Ved Nafels stodte
Hærene sammen. Slaget var blodigt. Rudolph
vovede ſig uſorsigtig ind imellem Fienden. Alle-
rede var han overvældet af Maengden, ſtyrtet af
Høften, og Sværdet hævet, ſom ſkulde give ham
Hanesaaret. Da kom den fremmede Ridder, der
i Slaget idelig havde omsvævet Rudolph, ſom
en Stormvind over de Stridende. Et Hug fældte
den, der juſt vilde dræbe Rudolph. Nu stod
han foran ham, ſom en Lov, og ingen vovede
at

*) Slaget ved Nafels blev leveret i Året 1388.

Det afgjorde Glaris's Frihed.

at nærme sig til ham. Rudolph sprang op, greb sit Sværd, sit Skjold; en fiendtlig Rytter faldt, og Rudolph sad til Hest. Striden blev hestig. Nye Skærer rykkede frem, og Blodet strømmede. Østerrige blev slagen, de Flygtende adspredte og Gloris fri. Alle faldt paa Knæ og takkede Gud.

Den fremmede Ridder sloj afsted i fuld Gallop. Hjernt fra Hæren næede Rudolph ham. "Guttingen," raahte han i en om Tone, "forsmaaer Du min Tak?" Guttingen slog sit Visir op og rakte Rudolph Haanden. Hvorpaa kendte Du mig Rudolph? spurgte han smilende. "Jeg saae at Du svævede om mig, saae at Du aldrig forlod mig, og vidste at Du var Glittingen. O! Guttingen, skal jeg engang blive saa lykkelig ogsaa at redde Dit Liv."

Og havde Du ikke Hjerte dertil, om Du kunde?

"Derom spørger Du ikke for Alvor, mit Broder!"

Mu da, mere havde jeg heller ikke Rudolph. Lykken gav mig Lejlighed at handle. Hjerterne høre os selv til, siger vor Munk, Handlingerne
høre

høre Lykken til. Jeg var lykkeligere, end Du, men aldeles ikke bedre.

Rudolph kyssede ham og begge sloj assæd ad Veien til Rheinegk. Gutta saae dem komme og ledde dem imøde. "O! det tænkte jeg," raabte hun, "det tænkte jeg, Du vilde være der, hvor Rudolph var." Stiltiende tog Rudolph Guttas højre Haand og lagde den i Gütingens. Denne Haand, min Broder, være din Løn, for Du reddede mit Liv. Gutta lønede sig op til Unglingens Bryst og omslyngede ham med den venstre Arm. Gütingen sagde til Rudolph: Jeg reddede Dit Liv, og Du skjenker mig Himlen til Løn. O! min Gutta, min Kone! han trykte sine Læber paa hendes. "Amen," raabte den gamle Werdenberg, som havde hørt deres Samstale. "Amen, Gutta er Din, min Son Gütingen." De traadde alle fire ind i Salen til Grevinden. Gütingen og Gutta knælede for hende. "Giv dem Din Velsignelse, de ere et Par." Grevinden trykte Gütingen til sit Bryst og sagde: til hvem kan jeg sikrere betroe min Gutta, end til Dit gode Hjerte, til Din omme Kjærlighed. Tag hende, og den barmhjertige

Gud

Gud velsigne eders forbindelse." Ved en glad
fest blev de Elskendes forlovelse hostideligholdt.

Et Aar løb hen med at forberede alting til
Guttas Modtagelse paa Güttingens Fædreneborg,
hvor Güttingen nu alt boede, og hvor Rudolph
tit besøgte ham. Besen fra denne Borg til
Rheinegk løb gjennem Appenzeller Dalene, en fore-
tryllende Vei over deilige, gronne Bjerge, fulde
af feede Græsgange. Det paa snoede den sig i
mellem enkelte Hytter, der saae som strøede mel-
lem Højene og løb forbi Bøgelinsegk ned ad
Borgstien over den næest henrivende Slette til
Rheinegk. Tit drog Rudolph denne Vei. Snart
såd han paa en Høj ved Siden af en Hyrde,
hos Hjord græssede i Dalen og talede med ham
om Bjergboerne og deres simple Sæder. Snart
stod han ved en Landsbye mellem en Skare af
Ynglinge og saae paa deres Lege, eller deres sim-
ple Dandse. Deres Sæders Uskyld rørte ham
og deres dørve Mod opvakte hans Forundring.
Tit var han Bidne til, hvorledes een Hyrdesal-
lene stred med en Ulv og fældte den uden Moje.
Stundom sad han paa en Træstamme hos en
Olding og Ynglingene stod omkring ham. Oldin-

gen fortalte ham om sordums Dage, om Appenzells Frihed, om de Undertrykkelsær, som Abbedens Fogder tillode sig paa denne Tid; og de stærke Ynglinge Stare Tænder, deres Kinder glædebe, deres Øjne gnistrede af Brede. "Friheden skal komme igjen," raabte een, "lader os nedrive disse Fogders Vorze, der ville lægge Saand paa vor Frihed; raabte en anden. Her fortalte een, hvor nedrigt Fogden havde behandlet ham; hist en anden, hvor overdaadige Abbeden og de Geistlige levede. Allevegne i Dalene øjnede Rudolph Hevnens og Friheden's Aand. Hvor han kunde opflammebe han den endnu mere.

Appenzellernes Höstfest var for Haanden. Rudolph lovede sine Venner i Appenzeller Dalen at drage op i Bjerget, for at høstideligholde denne Fest med dem. Dagen før reiste han fra Rheineck, over St. Gallen langs med den lille Flod Steinach hen til Fjeldet og Skoven. Han valgte den steenige Huulvej, som gik op ad Bjerget gjennem en tyk Skov til Speicher. Ved Solens Nedgang nædede han Speicher, og hundrede glade Stemmer bøde ham velkommen, hun-

dredc

drede Hænder vinkede ad ham, at han skulde give
 deres Hytte Fortrinet og hvile Matten over hos
 dem. En levende Jublen af Ynglinge, Piger og Børn
 hilshedt alt den festlige Morgendag og kundgjorde
 deres glade Forhaabninger. Rudolph tilbragte
 Matten i den ældste Mands Hytte i Landsbyen,
 og Glæden holdt denne, saa svag han end var,
 munter til silde paa Astenen; Rudolph slumrede
 kuns nogle Timer. Længe før Solens Opgang
 vækkede Ringning med Klokkerne og Larmen af
 glade Menner ham. Foran Landsbyen under
 en stor Lind opstillede disse sig i Rækker. Yng-
 lingene bevæbnede hver med sin Slynge, sin Flits-
 bue og sit Spyd, stillede sig ved Siden af Lands-
 byens Piger. Børnene fulgte dem med støjende
 Munterhed og Oldingene sluttede det frydesulde
 Tog. I Spidsen gik en Mand, som svingedte Byens
 Fane højt i Beiret, og omkring ham mange Hys-
 der med Skalmejer, simple Horn og Piber, hvis
 Muntre Toner gave Ejenlyd i Skoven og Fjelds-
 Klosterne. Saaledes droge de op ad Højene.
 Allevegne lød fra Fjelde og Skove Bøndernes
 Skalmejer og Sange. Hjist drog en Landsbye
 med den flyvende Fane foran sig, her atter een.

Fra alle Sider hilsede man hinanden med lydelige Fryderaab. Landsbyerne forenede sig med hinanden. Glæde, Lætter og Skjæmt døvede Sang og Musik. Allerede beskinnede Solen de uhyre Sider af Hjeldet og Alpeaasene, der begrændse Appenzell. Den muntre Skare drog idelig højere op i Hjeldet, og allevegne fra forenede flere Landsbyer sig med Toget. Endelig naaede de Urnåsh ved Hoden af Appenstein. Just trak Borgerne ud af Porten og mødte dem ved Indgangen til Dalen, som en gammel Vedtægt havde bestemt for Høstfesten. Dalen er fra alle Sider adskilt fra den øvrige Verden ved Skov og Klipper, en stille Bolig for Rosighed og Fred og paa Festdagen en Skueplads for den højeste Glæde.

Fra alle Sider droge nu Borgerne fra Appenzell, Lüffen og Hundwyl *) i Selskab med de øvrige Bjergboere ind i den indsluttede Dal, hvor Jubel og Sang modtog ethvert Banner. Midt i Dalen laae en eneste Høj, og paa denne
vajede

*) Appenzell og Urnåsh ligge oppe i Hjeldet. Lüffen og Hundwyl blandt de mildere Bjerge: fire swaae Stader paa Appenzells Distrikts.

vajede alt alle Pigerne, omringede af de tanke
Piger, der blot paa denne ene Dag i Aaret for-
svarede dem. Imidlertid opreiste alt Ynglingene
den uhyre Gran og fastgjorde i dens Top Fuglen
med Rigsæblet og Sceptret — Maalet for des-
res Pile. Langt henne i Dalen stod Skiven
for Slyngekasterne, og Oldingene betegnede den
uhyre Løbehane rundt om i Dalen med lette
Skranker. Smilende og hemmeligt bare Pigerne
imidlertid Vand i deres Melkebøtter til det
Sted, hvor Ynglingene skulde brydes, og gjorde
det sibrigt. De fralistede alt i Forvejen de
stærke Arme Prisen og skænkede den behændigste
Yngling Scjeren. Endnu sagtere sneg sig da
hver Pige til sin Elster og robede ham Hemme-
ligheden, for at advare ham, og glædede sig over
sin List, som enhver kjendte.

Nu begyndte Legene. Nammede en Piil
Fuglen, saa hævede en glad Jublen sig med Sky-
erne. Flej den forbie, saa forfulgte en lydelig
Skoggerlatter den. Pigerne opsamlede de ned-
skudte Stumper af Fuglen, og den lykkelige
Skyttes Elferinde manne løse dem. Omfider
saldt Fuglen, og et høit vedvarende Skrig for-
syndte

kyndte at Skydningen var til Ende. Nu fastede Ynglingene Blykugler med Slyngen efter Skiven. Derpaa islede de i tifold lange Rækker ad den krumme Løbebane, endelig brødes de og Leogene ophørte. Den samme Yngling, som havde vundet Prisen i Slyngekastning, vandt den og i Beddelsb. — Et heldent Tilsælde! — Det forstodde Sejerherren den Ret, selv at bestemme Sejers-Prisen for Ynglingene. Ringli var den dobbelte Sejerherres Navn. Alle Ynglinge og Piger omringede ham nu, for at høre ham bestemme Sejers-Prisen. "Geg fordrer," sagde Ringli, "intet Haar, ingen Forrettighed i de bedre Græsgange, ingen Almeenager — jeg fordrer intet uden Fogdens tvende Hunde i Schwendi."

Rudolph spurgde en Olding hvad den unge Mand forlangte. "Abbedens Foged i Gallen," svarede denne, "holder to store Hunde, som ansalde alle Bonderne, naar de ville liste sig bort med Smør, eller Melk. Det er et nyt Paalæg af Abbeden. Hele Viergegnen er oybragt herover — thi, Herr Greve, Melk er vort beste Næringsmiddel. Men Abbeden er des mod vore Forestillinger."

Allerede havde de unge Folk raadført sig med hinanden, hvorledes de skulle faae sat paa Hundene, som Ringli fordrede. Men en gans mel smuk Mand traadde blandt dem og fraraade dem dette Køretagende i en blid og alvorlig Tone. "Enhver Voldesdaad, sagde han, er uklug. I klag over Fogdernes Voldsomheder, mine kjære Sønner og Venner, og nu ere I selv i Hærd med at gjøre eder skyldige i en. Lader os være visere og bedre, end vore Fogder. Lader os ikke tage den gode Samvittighed, som midt under vore Undertrykkelse udgjør vor Lykke og har i Dag. Hjælpet os saa glad en Dag. Endnu kan hele Appenzel træde frem og sige: Vi ere undertrykke, men have aldrig undertrykket. Lader det ikke i Dag være den første Dag, vi tage denne Noes. — — — Ringli, Du har sejret to Gange i Dag; sejr endnu den tredie Gang over Dig selv og kald Din Fordring tilbage."

"Godt, sagde Ynglingen; saa udbeder jeg mig at jeg maae dandse med Din Datter i Dag. Tilstaaer Du mig det?"

"Meget

"Møget gjerne; min Datter vil med For-
nøjelse række saa brav en Yngling Haanden til
Dands." — Marie, en femtæaars gammel Pige,
som Rudolph endnu ikke var blevet vær,
traade frem af Pigernes Klynge. Hun rodmæ-
de, da hun hørte Kinglis Begjæring, og med
denne hulde Rødme rakte hun ham Haanden.
Nu blev de øvrige Piger optagne til Dandsen
og alle ledede derpaa smilende op paa et højt
Bjerg, der dog kun skraa, og ikke steilt havdede
sig i høiden. Oppe paa Toppen stillede de sig
i en lang Rяд, og nede i Dalen stode i en lige-
saa lang Rяд Ynglingene ligeoversor dem. Hors-
nene og Skalmejerne gave nu Tegn til at Isbe,
og lynsnare fisi Pigerne ned af Bjerget i Yng-
lingenes Arme. Hver Pige stræbte at nære sin
Elster, for en anden Medbeiler kastede sig i hen-
des Arme. En flingrende Skoggerlatter ledsa-
gede de Ynglinger, som ingen Pige fik, og nu
vare nødte til at see paa Dandse, hvortil de
maatte spille paa deres Skalmejer. S lang Tid
var Rudolph Tilstuer af de muntre Dandse og
tabte sig i behagelige Tanker over den Lykke,
som Natur, Uskyld og Maadelighed skjænkte disse
mange

mange Mennesker. Tilsidst forstyrrede Lasteren og de Dandsendes glade Jublen ham i hans Lan-
ker. Munter og fornøjet forlod han Dalen og
vankede om mellem Høje og Klipper, fordybte i
sig selv og i Eftersmagen af de sode Holeser,
han i Dag havde mydt. Paa engang saae han
sig omgivet af Klipper. Han stod ved Hoden af
den uhyre Alpeaas; steile, skækkelige, afbrudte
Fjeldstumper, beklædte med enkelte Fyrretræer.
Her hang et Fjeldstykke ud over hans Hoved;
hjist stjed en vild Bæk sig frem mellem Klippers-
ne og oskar hans Bei. Her stod han ved Breda-
den af en skækkelig Afgrund, et svælgende Dyb,
hvorsra man intet hørte, uden det vilde Vands
Brusen. Nu sogte hon at vende tilbage til den
muntre Dal, lyttede, og hørte Lasteren og Mu-
siken. Han fulgte Lyden og det var intet uden
en anden Baks Brusen, der styrtede fra Klippe
til Klippe. Saaledes sorte de nordentlige Veje
ham stedse dybere ind mellem Bjergene, og sjers-
nede ham stedse mere fra de lykkelige Landmænds
glade Jubelstrig. Endelig efter lang Omvanden-
sandt han en Godstie, som sorte ham over Høje
og Bjergkloster om sider til en mydelig Dal, fra
hvile

hvilken en sunken med Væsslugt opfyldt Luft dufte hom i Mode. Han fulgte den faste Stie langs med en steil Klippe, ned ad denne floss et klart friskt Vand i en af Mennesker udhuggen Bisterne. Nu lebede Bejen ham til en Aller af Grantræer. Ved Enden af denne højede Dalen sig ind mellem Klipperne paa høire Hånd, og i Baggrunden stod en nydelig bygget Hytte tæt op til Klippen, og var omgivet af en frugtbar Have. Foran Hytten var et grønt Tag af fire Lindetræer, hvis Grenie vare oven til flættede i hverandre. Rundt omkring vare simple Bænke af Græsgrv. Han traadde ind under Lindetauet og bankede paa Hytten's Dor. Da ingen svarede, aabnede han den, traadde ind og undrede sig over den simple Reenlighed, som hørskede i den hele Hytte.

Han formodede at Indbyggerne i Dalen bivaanede Landboens Fest, besluttede at oppebjær deres Tilbagekomst og satte sig under det grønne Tag. Foran ham laae den skjonne Dal udbredet med dens hundrede Høje og med Bakken, der nu med sagte Raslen flyngede sig mellem Højene ned i de dybere Dale. Nu hørte han sangt

langt borte en Hund gjæ og Stemmer af Mens-
nesker, som kom nærmere; og nu saae han en
Olding og en ung Pige at komme frem mellem
de Klipper, blandt hvilke han havde vanket om.
Da de kom nærmere, kjendte Rudolph den Gamle.
Det var just den samme, der havde frægda det
Ynglinge ved Festen at bøsse Fogden Hünbene,
og Pigen ved hans Side var hans Datter, som
han tildod den dobbelte Sejerherre at dandse
med. Rudolph gik dem i Mode. "Jeg er
farende vild i Hjeldet," sagde han til den Gamle,
"og har gaaet ind i Eders Hytte til I kom.
Viser mig Vejen ned til Sanct Gallen.

"I kan i Dag ikke mere naae Sletten,
ædle Mand! og — hvis jeg ej tager Feil af
Eders Vaaben — Grev Werdenberg! — Ned
i Skoven er alt dyb Nat. Jeg selv tiltroer
mig neppe i Mørket at finde Bei os nem Klip-
perne; tag til Takke med min Hytte denne
Nat. I Morgen, eller, hvis Dolen behager
Eder endnu længere, naar I vil, ledsager jeg
Eder over Hjeldet til Sletten."

Den Tone, i hvilken den Gamle sagde dette,
var saa godmodig, og Pigen saae derved saa tro-
stydig

Forsdig paa den unge Greve, at denne endog under andre Omstændigheder ikke havde afflaaet Indbydelsen. De gik tilsammen ind i Hytten. "Klæde sandt?" spurgte Pigen, "O gik, førend vi spiste? I maa være sulten, Herr Greve." Ester saa omkring var Bordet besat med Mælk og Smør, velsmagende Brod og alle Slags Frugter. Pigen laaede for Unglingen; og sjeldent havde Rudolph haft et velsmagende Maaltid med storre Fornojelse, end her.

Nu satte de sig under det grønne Tag uden for Hytten. "Bed Gud," sagde Rudolph, da han end engang havde et Øjeblik gjennemlebet denne Dags Glæder og kastet et Bink paa den muntre Olding. "Bed Gud! hele Appenzell synes mig en Bolig for Glæde, Tilsfredshed og Dio; men denne Eders Dal her Fader, Eders Hytte synes mig at være Tilsfredshedens Helligdom."

"Gud være levet," sagde den Gamle, "det er den; og Gud give at den endnu længe maatte være det. Men jeg synget ot disse Hoje og Dale, der nu ere klædte med Velsignelse og Tilsfreds-

fredshed, der nu ere Nølighedens Boliger, snare
blive fyldte med Urcø og bedræggede med Blod.
Geg frygter Appenzell vil ikke opleve mange saa-
dane Dage, som denne.

”Hvorledes det, kjære Fader?” spurgte
Rudolph.

Har I da ikke mærket Nøligheds Aanden,
Oprørs Aanden, Ødelæggelsens vilde Aand blandt
de unge Landboere. Bee vor Tilsredhed, naar
denne Aand engang bryder ud som en stjult
Flamme.

”Som jeg hører, gode Gamle, saa har Ap-
penzellerne ikke Uret. Abbed Kuno undertrykket
Landboen; hans Fogder ere skolte og ubarmhjers-
tige. Han og Fogderne drive Spot med Bøn-
dernes Klager, foragte deres Trudsler og betynde
det stakkels Folk hver Dag med nye Paalæg.”

Ja desværre! desværre! den eene Storm
forsjager her den anden. Abbeden er til al Ulykke
ikke viis nok til at frygte Stormen, som alle-
rede buldrer langt borte. Maaske maa han
snart kæmpe for at vedligeholde de Hjældegne,
han nu vil ødelægge.

”Og

"Og frygter Du maastee at Appenzell vil bulke under?"

Aldeles ikke, Herr Greve; det frygter jeg ligesaalidt for, som at disse evige Klipper skulle forgaae. Skue engang vore Ynglinge, deres fulde Muskler; deres stærke Arme; deres Lemmers Smidighed; betragt disse høje Klipper, de nævne Stier herop. Naturen har befæstet vore Ejendomme. Piger kunde fordive en Hob Hjender og beskytte vor Noe. Vor Landboe har ingen Rustning, men han behøver den ej heller. Klipperne ere hans Harnist og Mod hans Skjold; han frygter ej de blodtvorstige Ulve og vilde Bjørne mellem Bjergene; mindre vil han frygte en Hær.

"Hvad frygter I da, kjære Gamle?"

Folgerne af Sejeren; Landboens Tøslesløshed.

Rudolph smilede. "Sejeren vil gjøre Bjergene endnu lykkeligere og forsøge Eders Nolighed, Eders Tilfredshed med Frihedens kostelige Gave."

Og tillsige sætte os i en Tilstand, hvor Tøslesløshed hærster uden Love, hvor enhver vil, hvad

hvad han kan; hvor enhver gjør, hvad han føler
 Kraft til; gjør følgelig Alt, fordi han kan og
 tør alt; hvor den Nigere, den Bedre, den Viis-
 sere, den anderledes Tænkende hades, forsølges,
 myrdes, fordi han var den Nigere, den Bedre,
 den Lykkeligere. Vore Bedtægter, vore Sædva-
 ner, vore Love, som gjøre os til et Selstak, og
 som vi holde hellige, fordi de beskytte os mod
 udvortes Bold, beroe eene paa vort Forhold til
 Abbeden i Sankt Gallen. Er vor Forbindelse
 med Abbeden ophævet, saa have vi ingen Love,
 ingen Bedtægter, ingen Sæder; en Hob Menne-
 ster, som Tilfældet bragte sammen.

"J funne jo give nye og bedre Love."

Hvem skulde give dem? Mængden? Mæng-
 den har aldrig givet Love, og det er ogsaa umul-
 ligt, at den kan det. Tiden indførte dem, uden
 at man mærkede det; Bedtægt blev Lov; eller
 en Bedre, end Mængden, eller en Mægtigere
 gav Love.

"Saa lad da den Viisere, den Bedre blandt
 eder give dem!"

Og hvem er den Viisere, den Bedre? Saa-
 snart Lovene ophæves, sættes alle tilbage i deres
 oprind-

vprindelige Liighedstand. Den Viisere har Alles Misstanke mod sig; thi han unddrager sig denne Liighed. Troer I at man vilde betroe den Misstanke, den Bedre kun en Tidlang Magt at besærke Almeenheten som Lovgiver?

"Ester hvad I der siger kunde et Folk aldrig give sig selv Lov, og dog modsigter Erfaringen dette. Paa samme Maade, som den første Hob Mennesker, Hændelsen forenede, fik Lov, paa samme Maade kan jo ogsaa Appenzell faae dem."

Men opregn alle de Grusomheder, som først blevé begongne, Rue det Blod, som først er udgydet, inden denne Hob Mennesker kom saavidt at de antage en Bedtægt som Lov. Mars hundreder, grusomme, blodige, skækkelige Mars hundreder maatte forløbe inden, det Guddommes liaste, som Mennesket ejer, den første Lov, den første Sædvane blev antaget.

"Soa skal da et Folk hellere krympe sig under den blodtværtigste Tyrans Nag, end modig og kjæk afkaste det?"

Ongling! vi ville aldrig hindre, hvad der skeer, hvad der maa skee. Grusomme og blodtværtige

vorstlige Love ere kun hellige, saa længe de Undertyktes Herre har Magten i Hænderne, at straffe deres Overtrædelse. En Nation vil stedse, naar Omstændighederne støde sammen, afkaste en blodstorstig Tyrans, eller ødeleggende Loves Nag og bryde sine Lænker, uden at spørge: handle vi rigtigt. Den rive sig los, fordi den ej kunde bære Naget, fordi dets Byrde var sonderknusende. Kun Daaren kan for Alvor gjøre det Spørgsmaal: maa et Folk rive sig los naar dets Byrde ere utaalelige? Besvarelseren af dette Spørgsmaal, det være Ja, eller Nej, vil ligesaa lidt fængste Folket til sine Undertykkere, som rive det los fra ham. Et Folk gjør Oprør, ikke fordi det skal, eller ikke skal; men det gjør Oprør, som Havet raser, naar vilde Stormvinde tvinge det dertil. Det er ligesaa umuligt, at Havet kan blive ved at være roligt, naar vindene storme, som at det skal opstås uden Karsag.

"Gud, kjære Fader! saa maa man set intet tale derom."

Hvorsor ikke, min ædle Greve? Seer J ikke, at Folkets Hjertter hvile i de Vilseres Hænder,

der, saa længe Lovene ere hellige? Frihedsaunden besætter hele Helvetien, Waldstädternes lykkelig tilkämpede Frihed og Glorie's nylig givne Exempel have allevegne udbredt selv i Helvetiens religiøste Askroge, Frihedsaunden, men tillige Oprørsaunden og Had mod Fyrster og Love. Endog monge af de ødlere, de bedre blandt Folket gyde Olie i denne vilde Que, istedet for at dæmpe den. Maar alle Viise forenede sig, kunde meget udrettes. Hvorfor Oprør? Hvorfor Had mod Fyrster og Love? Om den, der vaager over Lovenes Jagttagelse, kaldes Abbed, eller Mannan, eller Greve, eller Hertug, eller Eldste: for Folkets Lykke, er det eet. At leve uden Love, er den største Ulykke for Mennesker. Jeg elsker ikke Undertrykkelse. Jeg elsker Lovene; jeg har der ikke Fyrster, jeg hader Undertrykkelse. Forresten strygter jeg for intet, uden at Appenzell vil aldeles tilintetgjøre Lovene, istedet for at gjøre dem mindre trykkende, aldeles rive sig løs fra Abbeden, istedet for at bringe det gamle Fors hold til ham paa den forrige Fod.

"Men have ikke Waldstädterne aldeles revet sig løs fra al udvortes Magt, og leve dog lykkelige og rolige?"

Wald-

Waldstædterne stode i Forbindelse med Østerrige, men deres Love havde sit Udspring fra dem selv. De gave sig selv Love og vaagede selv over dem. Forbindelsen med Østerrige blev opnævet; men Lovene blev ved Magt. I Appenzell derimod har Lovene mere sit Udspring fra Abbeden, end fra os. Med Abbedens Anseelse syækkes ogsaa en Deel af Lovene, den Deel, som havde sit Udspring fra ham. Jeg frygter, vi ville ikke holde den lykkelige Middelvej, paa hvilken Waldstædterne sandt deres Lykke og Roe.

Bed disse Ord blev Oldingens Stemme saa stjælvende og hans Tone saa rørt, som om han græd. Han stod op. Greve, sagde han, nær I vidste, hvad Andeel jeg tager i disse Sandheder . . . Lader os afbryde. Mit Hjerte, mit svage Hjerte! — Han gik hen i Dalen og forsvandt i Gran-Alleen; Rudolph troede at høre hans Sukke.

"Og derfor," begyndte Marie, "er en Families huuslige Liv i den meest ubemærkede Ensomhed mig det helligste paa Jordten, fordi man der ingen Love behøver, fordi Kjærlighed og Naturen, Slægtstabets stærke, og gjensidig Taknem-

meligheds end stærkere Baand ere der de Love,
som enhver holder hellig."

"Ja ved Gud!" sagde Rudolph, "naar
Virksemhed ej var min Pligt, og Ensomhed ej
lagde Baand paa mine Krafter, saa funde denne
rolige Afskrog her. Du Marie, Du og Din Fa-
der og Evers Tilsfredshed let overtale mig til at
læae mig fra Verden."

Og troer I da, Herr Greve, at man i
Ensomhed ej kan være virksom, spurgede Marie
med den sødeste Uskyld. See, min Fader ernæ-
rer ti Hyrder, som vogte vore Hjorde og dyrke
vore Marke. Han ernærer dem ikke allene, han
har ogsaa gjort dem bedre, blidere, menneskelis-
gere og viisere, end de varer. Tre Appenzellerins-
der behøe vore Hytter og hjelpe mig at væve, spinne
og bestride Arbeidet med Melken. De ere es-
ter alle Ynglinges Dom; de beste, flittigste, bli-
deste, stillestede blandt alle Tjenestepiger. Allerede
ryve Hunsfædre have min Fader at takke for
deres huuslige Lykhalighed. De have enten ægtet
Piger fra vor Hytte, eller have selv staet i vor
Tjeneste som Hyrder. I de omliggende Bjerg-
egne kommer enhver, som lider Nød, til min
Fader

Fader og finder hos ham steds Hjelp, eller et godt Raad. Mangen Hvorde har ved min Faders Raad og Formaning gjensindet den Fred, Enighed og Lykke, som de havde tabt. Nu, Herr Greve! spørge Eder selv, om I negensinde har gjort ti Familier lykkelige. Min Fader siger bestandig; "Jeg har aldrig gjort Menneskene mere Godt, end fra den Tid af, jeg lever ubemærket og adskilt fra dem. Belgjerninger ere det eneste, man kan gjøre i Ensomhed. I den store Verden ejster man ej Dyden, men kuns Dydens Skin." Jeg troer, Herr Greve! min Fader har Ret.

"Nu, hvis han har Ret, og som Du ber siger det, maa han have Ret — thi ved alle Helgene, her i denne Dal er Himmel, eller ingensteds i den hele viide Verden. — Nu saa, give Gud at Uro og Krig aldrig maatte forstyrre denne Eders Himmel! Jeg ønsker Marie, at Skæbnens Slag aldrig maa ramme denne lille Dal."

Ogsaa jeg ønsker det med Eder, Herr Greve! dog, hvis saa ej skulde være — vot Lyksalighed er ikke bunden til disse Klipper. Den boer

boer allevegne, hvor man har et reent Hjerte og kan leve i Løndom. Et Steds, Herr Greve! vil dog en Afkrog kunne rumme os og vor Lykke.

"Eders Lykke? Hvad anseer Du for Eders Lykke, Pige! naar det ikke er denne fortryllende Dal, denne bequemme Hytte, disse rige Hjorde, Eders Overslod, Eders Naboers Agtelse og Kærlighed? Hvad falder Du Eders Lykke, som I tænke ot kunne tage med Eder saa let, som Eders Skygge?"

Ta, det er vel sande, Herr Greve! jeg vilde nødig forlade denne Hytte og vor Dal; thi jeg har her nydt saa mangen skøn og glad Dag. Men denne Hytte og denne Dal ere dog ikke vor Lykke selv; thi vi, jeg og min Fader, kunne her i denne Hytte være meget, ret meget ulykkelige. Saaledes kunde vi ogsaa, skjont elskede af alle vore Naboer, dog leve i bestandig Utsfredshed.

"Hvori bestaaer da Eders Lykke?"

Jeg tænker i vor Dyd, Herr Greve! I smiler vel ved min Ensfoldighed; men jeg har det fra en Mand, som har levet længe i Verden;

den; og jeg føler, han har Ret. Vel hundrede Gange har jeg hørt af ham: Dyd og Lyksalighed ere saa simple, at ogsaa kuns et aldeles simpelt Hjerte kan naae dem. I den store Verden regner man tusinde Ting til Lykke, som ikke høre dertil, og som hindre dens Nydelse. — Dyd er Lykke, sagde han saa til. —

"Og hvad er da Dyd?"

At elste alle Mennesker, sagde han, ø ville gjerne gjøre dem godt. Og sikkert har han Ret; thi jeg er ret meget lykkelig, Herr Greve! fordi jeg føler, at jeg elsker alle Mennesker og ønsker, at gjøre dem godt.

"O! Pige, Pige," raabte Rudolph, og greb Maries Haand, "væ! at denne Dyd maa være saa skjult, saa ubekjendt mellem disse Klipper."

Er da skjult Dyd, spurgte Marie smilende, ingen Dyd? og er vor Lyksalighed derfor ikke Lyksalighed, fordi den liig en sød Frugt, der vores mellem Klipper, kuns quæger den Van-smægtede i Løndom. Mej, Herr Greve! jeg er lykkelig og ønskede ikke . . .

Nu forkyndte en lydelsig Rittingning, at Hyrderne kom tilbøge fra Bjergene, og Marie reiste sig. Der komme vore Hjørde, sagde hun; i Morgen drage de ned i de mildere Bjergene mod Vinteren. Jeg maa nu bort. — Hun ilede Hyrderne imode, talede venlig med dem, undersrettede sig deelstagende om alt, som angik Hyrderne, gik derpaa, ledsgaget af dem, til den anden Side af Dalen og førte dem ind i en rummeligere Hytte, som Rudolph nu først blev vaer.

Marie forsvandt med Hyrderne og Hjørne, og Rudolph fordybede sig i søde Dromme om Pigen-Udkyld, om hendes simple, men hoje Aand og hendes Elstværdighed. Den Gamle vakte ham om sider op af sine Drommetier med disse Ord; Det er silde; I maae være træt. Han førte Rudolph ind i Hytten, anvisste ham et Leje og bad ham god Nat. Rudolph lagde sig, og indslumrede med behagelige Tanker om Marie og hendes Fader.

Den næste Morgen vaagnede Rudolph, endnu før Solen stod op. Da han kastede et Blik gennem Jasminerne, som tilhylslede hans vinduer, ud i Dagbrækningen i Dalen og dens rosige

lige kunde Stilhed, kunde han ikke nøgte sig selv, at Marie og hendes Fader varer her meget lykkelige, at deres Tilstand var værd at misundet. "Ja den, der kunde nøjes dermed" sagde han, "den, der kunde nøjes med sig selv." Han tænkte sig som Indbygger i denne Dal, som Hyrde, som Ægtemand, som Fader, som trofast Ven, som Beskytter mod alle Ulykkelige. "At see mit Liv saaledes at svinde som et Goroar mellem disse Klipper, uden at et Menneske paa hin Side syntede om min Ejværelse? uden at man i det mindste beundrede mig som et Mönster paa Asholdenhed, eller som den, der nu den roligste og mest usigtryrede Lykke? — Umueligt! — Ja drog jeg hid, som en anden Tell, oplyste Rygret om mine Handlinger disse Hjelde for hele Helsvetien som en glimrende Sol. Ja Marie! da vildte jeg boe her som et af Dine Lam, og indskænke mine Dække til det Rum, Dine Arme kunde omfatte." Saaledes drømte han til Morgenstiens første Straaler spillede paa Gladene udenfor hans vindue.

Han aabnede Vinduet og keeg gennem Jasminens Gladene ud i Dalen. Nu oversaae han først

forst dens hele fortysende Beliggenhed. De uhyre Fjeldsider stode forgylde i Solens Morgen-Glands, og som flydende Sølv strømmede Bækken ned over Klippen. Med dette starke Lys blandede sig den mørke Skygge af Granene, hvis Toppe allene vare oplyste. Tusinde Solstraaler spillede runde om, som om Krattet svævede i Morgen-Lusten. Ned i Dalen laae Natrens Mørke, som var sortest der, hvor Dalen var dybest. Med et glad Blik saae Rudolph ud i den skjonne Natur, og havde alt i Sinden selv at nyde Morgenstunden nede i Dalen, da Marie traadde ud af Hütten. Endnu havde han ej seet hende ret noje; thi i Gaar kom hun først i Luemorket tilbage fra Hölfesten; og ved Festen selv var han neppe bleven hende vært. Nu var hun uden al Prydelse isort den fortrolige Natslette Klædemor, Hendes brune Haar endnu ikke opbundne paa hendes Ørte, faldt om hendes hvide Skuldre i lange Løkker ned over hendes runde Hoscer, og flagrede, i det hun gik, sagte bevægede af Morgenlusten. Et let Livstykke om- gav det vanke Liv, og hendes hvide Klæder omsvævede hendes spæde, hoppende Fodder. Hun

gik ned af Fjeldsiden til Kilden. Nu traade
 hun frem af Hyttens, og de høje Lindetraers
 Skygge i Solskinnet. Det saae ud som et gyl-
 dent Glor bedækkede Pigen, saaledes glimredes
 hendes Haar, der flied ned over Ryggen. Hun
 gik til Kilden og øste med de smaae Hænder det
 rindende Vand og vaskede Ansigt, Bryst og Ar-
 me. Derpaa bandte hun sit Haar i Lokker og besæ-
 stede disse ved Siden, satte sig paa en Steen ved
 Hækken, og kastede et esterstenkende, muntert,
 strømt Ølik mod Himlen. Hendes Smil blev
 stedse mere henrykt; paa engang stod hun op, og
 udbredte sine Arme mod Himlen, som om hun
 vilde omfavne den skjonne Morgen, der skinnede
 hende i Mode. Derpaa heppede hun ned imel-
 lem Granene. Rudolph såde kun hendes hvide
 Klæder gaae og komme. Nu traadde hun frem
 af Gran-Alleen, og hendes hele hulde Masyn, den
 hele skjonne Form af hendes høje, ranke Legeme
 straalode den lurenude Yngling i Mode. Han
 traadde tilbage, fordi han skammede sig over at
 belyse den uskyldige Pige, som troede ham endnu
 i dyb Sovn. Hun forsvandt igjen i Hytten.

En beilige Pige havde Rudolph aldrig set, end just Marie; endnu stod han bestandig ved vinduet og frydede sig ved hendes Skabning. Han ønskede, hun moatte vende tilbage, og et Øjeblik solte han endog, at det ej vilde være saa besværligt at leve i den ødeste Ørken med Marie. Nu gik han ned i Dalen, og med inderlig Hornølse satte han sin Hod paa det samme Sted, hvor han i Duggen kunde see, Marie havde staet; midt Glæde øste han med begge Hænder af Vællen og vaskede sig med det samme Vand, som havde forstisket Maries Ansigt og Hænder. Da han kom tilbage sad Far og Datter under Lindetræerne foran Huset, og havde quægende Melk og nysplukede Frugter staende foran sig paa et Bord. Rudolph satte sig hos dem, og ved munter Samtale og Skjemt gled de tidlige Morgentimer. Den Gamle talede om sit nuværende Livs Lyksalighed med saa megen Verdighed, saa dyb Viisdom, saa inderlig Norelse, og gjorde derhos saa træffende Anmarkninger over Menneskene i Almindelighed, at Rudolph betragtede ham fuld af Beundring og Vorbauselse, og mere end ti Gange havde han

bet Spørgsmaal paa Tungen: hvem er **I?** **I** er ikke den, **I** synes, en Landmand.

Oldingen sagde: Jeg gaaer nu en Times-tid til mine Arbeidsfolk; og reiste sig. Nu blev Rudolph eene med Marie. De kom snart igjen paa den Samtale, der i Gaar blev afbrudt. "Du elster Eensomhed," sagde han, da Marie end eengang erklaerede for ham, at hun aldrig ønskede at leve blandt mange Mennesker, "jeg tilstaaer den et Pjou. Ja end mere, jeg begynder at misunde Din Fader. Men, kjære Pige, jeg maae erindre Dig om en Tidspunkt, som Du maaske endnu aldrig har tankt paa, fordi **I** løszen af, hvor vel Du fortjener Din Lykke, fordi Din Uskyldighed, Din Munterhed hindrede Dig deti. Maar Din Fader engang skal skilles fra Dig, hvad — — — ?"

Af, Herr Greve, sagde Marie og reiste sig, og skjulte de vaade Øjne med Haanden — det er den eeneste Tanke, som for et Øjeblik forstyrrer den reneste Fryd i mit Hjerte, som opfylder Dalen med Elendighed og — — — Hun traadde ud i frie Luft. Hun hævede Armene mod Himmel, og hendes Bliske siege bedende op til

Skye

Økerne. "Nei, Gud er god, han har vist hørt min helligste Bon." Hun gik nogle hundrede Skridt bort; efter et Qvarterstid kom hun munter tilbage, og sagde halv skæmtende: "ikke mere derom, hvis I ønsker at see mig munter."

"Ikke alle ene munter, Marie, men ogsaa lykkelig. Jeg vilde give min halve Lyksalighed, for at beskjærme Din. Det maatte være Bellyst, at lide for Dig. Men Marie, J, Du og Din Fader, ere ikke, hvad J synes; J høre ikke til Appenzellerne. Hvem er Din Fader, Marie?"

En Bjergboer, sagde Marie forlegen.

"Nei, Marie, jeg sammenligner Dig med de andre Landsbyepiger, Din Fader med Appenzellerne; J ere anderledes; J ere bedre. Hvad hedder Din Fader?"

Marie slog Hjernen ned; Ingen i den hele Bjergegn veed min Faders Navn.

"Veed Du det da heller ikke?"

Finder J os bedre, Herr Greve, saa takke vi Himlen dersor. Navnet gjør jo ikke Menskebet, men Hjertet; spørg ikke min Fader

om hans Navn; det smørter ham at nægte en noget.

"Marie, jo længere jeg hører Dig, jo mere indtager Du og Din Fader mit hele Hjerte. Himlen bevare Eder for Ulykke. Men er den reneste Uskyldighed, er Engle. Dyd intet Skjold derimod, saa kan den og ramme eder. Dersor, Marie, giver jeg Dig mit Ord: Hvad mit'er, det betragt fra nu af som eders, mit Liv, min Formue, mit Sværd. Giv mig Din Haand Marie, og lev mig, at Du, hvis Menneskehjelp gjøres Behov, vil modtage min; hvad en Mand kan udrette, det troster jeg mig ogsaa til at kunde udrette for Dig."

Marie svarede smilende: Det kan jeg let love Eder, og lover Eder det gjerne. Ikke vor Uskyld, men vor ringe Stand, beskjærmer os mod Ulykken. Det kunde maaskee være muligt, Herr Greve, sajede hun skjemtende til, at I for trængte til vor Hjelp, end vi til Eders. Vel er det kun lidet, hvad vi have, men dette lidet er Eders.

"Virkelig? Altsaa naar seg, forbreven af mine Fiender, flygtede udplyndret og fattig hers hid til Eder, vilde Du saa modtage mig?"

Himlen bevare Eder dersor!

"Men om nu saa skede! Vilde Du da modtage mig? Maatte jeg da leve hos Dig, med Dig? Vilde Du ansee mig som Din Ven og elste mig som Din Broder? — — — O! Marie!"

Marie rodmæde, fordi hun saae Ynglingens brændende Mine. Den Tanke at leve med Marie, som Rudolph i Begyndelsen forsøgte for Spøg, syldte hans Varm med en pludselig Hensrykelse og en hurtig Fld. De sidste Ord i hans Spørgsmaal: vil Du elste mig som Din Broder? fremsagde han med saadan Underlighed i Stemmen, med saa gjennemtrængende Blik; og ved det Udraab: o Marie! greb han Pigen Haand saa syrig, og trykte den saa om til sit Hjerte, at Marie følte, han meente meer, end han sagde, og dersor tang hun og rodmæde.

"Nu, Marie! fortjener jeg intet Svar, eller siger Dit Hjerte: Nei?"

Ikke det, Herr Greve. — Tilvisse vilde vi modtage Eder; naar I flygtede til os, og, Herr Greve, hvis I vilde nojes med denne Ensomhed, vor rolige Levenmaade og vor usminkede Kjærlighed — — — Hun slog endnu engang Øjnene ned og rødmede. Rudolph omfavnede hende og trykte et Kys paa hendes Rosenskind. "Vilde nojes med?" raabte hant "en Verden fuld af Salighed? Du beskedne Sjæl." Marie slog ikke sine Øyne op i de første Minutter, og Rudolph betraktede den fortryllende Pige i denne henrykkende, elskværdige Forlegenhed. Hun rødmede end mere, da hun mærkede, hant betraktede hende. Rudolph rakte hende Haanden og bad hende vise sig den smukkeste Udsigt i Dalen. De gik ved Siden af hinanden og talte om ligegeyldige Ting; men Marie beholdt endnu noget tilbage af sin forige Forlegenhed, og svarede helst slet ikke paa mange af Rudolphs Spørsmaaale, naar hun kunde formode, han vilde udbrage Slutninger deraf. Omsider træf de Maries Fader oppe paa Klippen, og alle tre vendte nu tilbage.

Rudolph moatte nu gaae. Gjerne var han endnu bleven længere; men han havde givet Guttingen sit Ord paa at møde ham i Dag i Rheinegk. Efter lang Nøsen, ester flere Gange at have kostet sine Øjne mod Solen, reiste han sig op og bad den Gamle at ledsage ham gjennem Hjeldet. Er I alt kjed af vor Dal, spurgte Marie smilende, og nylig kaldte I den en Verden fuld af Glæde. — Rudolph saae alvorlig paa Marie og svarede ikke. — Hun slog Øjnene ned. Vil I see til os igjen, Herr Greve? spurgte hun, da han havde sagt Farvel, og hun gik ved hans Side, for at følge ham til Enden af Dalen. Rudolph smilede. Ved Skraaningen af Dalen trykte han Mariess Haand. Hun blev staende oven for og saae efter dem begge, til de forsvandede nede i det tykke Krat. Derpaa vendte hun tilbage, og denne var den første Dag, han tilbragte uden Arbeide. Hun sad i en Grotte og bortedrømte Morgenens og en Del af Efters middagen; først Haderens lydelige Raab: "Marie! Marie!" vakte hende op af hendes Drømme.

Rudolph kom tilbage til Rheinegk: men aldeles forandret, lige til Lyden af hans Stemme

me aldeles forandret. Han var blevet milder; skjont mørkere og mere tungfndig. Ellers hørte en kold alvorlig Kunde paa hans Pande. Hans Tilstedshed hævedes kun til en vis, eensformig og alvorlig Nolighed, sjeldent til Munsterhed; aldrig til overgiven Skjerm. Denne stolte, alvorlige Kunde var nu forandret til en frossom Deelstagelse. For første Gang satte han sig med Forvijelse i sine Forældres og Sødskens des glade, leende Krebs, og Deel i deres små huuslige Glæder og fordoblede dem ved sin blide Deelstagelse. — Min Broder Rudolph! raaakte Eberhardt og kyssede ham. Hugo saa med Omhed paa ham, Gutta klappede ham paa Kinden. Hans Forældres Øjekast, saa venlige, som han endnu aldrig havde set, tindrede ham imøde. For første Gang siden Børne-Arene oprandt Holesen af huuslig Lyksalighed i hans Baru. Aldrig, saa længe han var Ungling, havde Drengegen Eberhardt kaldt ham Broder, og nu kaldte han ham saa i den ommeste Kjærligheds Tone. Hvor har Du været, min Son Rudolph? spurte Moderen. — I Himmelten, svarede Gutta for ham; han er blevet en god Engel. — Rudolph

vidste ikke, hvorsedes det var sat med sig; og han sollte sit Hjerte flyde over af sode Taarer. Han omfavnede Jutta og Eberhardt og sagde:

"Nu seer jeg, at min mørke Alvorlighed har forstyrret Eders Glæder."

Og Dine egne med, hviskede Güttingen hom i Dret. Har den gode Vater ikke Det? Øræger ikke en Time fuld af huuslig Kjærlighed Sjælen mere, end et vundet Slag? — Men hvor har Du da været? spurgde Grevinden endnu engang. "Som Jutta sagde, svarede Rudolph betydende: i Himmelten." Han fortalte nu om Appenzellernes Fest og om Marias Farver. Om Marie raug han, endog for Güttingens Gen. — Ingen kunde begribe Rudolphs Forandrings, ikke engang selv kunde han det: thi den vaagnende Kjærlighed i hans Hjerte var han endnu ubekjendt; han sollte sig bedre, letttere, gladere, mere deltagende; og denne Forandring tilskrev han, saasnart han estertænkte det, Marias Samtale om huuslig Lykkelighed. Endnu troede han sin Forstand overbevist, men hans Hjerte var det. Dette bjunde i Marias Kjærlighed den Lykke, som Livets sjønnere Hjelser forstasse.

Kasse. Synet af Gutta og Güttingen, naæ de fordybede i sig selv, sadde uden Sands for øle uden for dem, havde for aflokket ham et Smil, og havde han ej ristet Güttingen, saa havde han spottet over dem. Men nu nedsenkte dette Syn ham i sode Erindringer om de Timer, han havde tilbragt med Marie. Næppe kunde han allerede nogle Dage efter sin Tilbagekomst modstaae den Tilbøjelighed at besøge Marie. Imidlertid ahhørte han sig dog derafra med Magt. Thi han kunde ikke udfinde noget Paaskud, til at gaae hen til Dalen, omendestjort Maries Fader havde bedet ham at komme dit.

Güttingen vilde for sidste Gang forlade Rheineck uden Gutta, eg bad Rudolph at ledsage ham. Rudolph afflog det med Haardnakkenhed, og allerede den anden Dag gif han til Hods fra Rheineck, for at besøge Güttingen. Güttingen? svurgde Gutta med et skelmst Smil; og til Hods? — — — Rudolph! Du har en Reise fore til Himmelten! Gutta vidste tydeligere, hvad Rudolph vilde, end han selv. Han svorede, dog noget bittert: "Jeg bliver, hvor jeg er." Gutta kastede

fæstede sig i hans Arme og sagde: Kære Broder, vil Du da ej have at jeg spøger med Dig i fortrolig Kærlighed? — Han måtte give hende sic ridderlige Ord paa, at han vilde foretage sig den Reise, han havde i Sinde; og Gutta hvistede ham spøgende i Øret, i det han gik; naar en fortryllende Pige, som Du elsker mere, end Gutta, møder Dig, saa giv hende dette. Med disse Ord trykte hun et Kys paa hans Mund.

Rudolph forundrede sig over at Gutta vidste hans dybeste Hemmelighed. Han besluttede at gaae liae til Gürtingen; men til Trods for sin faste Beslutning tog han dog af mellem Klipperne. Om Aftenen saae han Maries Dal ligge lige for sig. Med uskromtet Glæde i sit Asyn ledede Marie ham i Mode, da hun saae ham at komme langt borte. Hendes Glæde fornøjede ham vel, dog følede han sig forlegen i de første Øjeblikke, fordi hon tænkte paa Guttas sidste Ord. Men snart kom den gamle Fortrolighed tilbage igjen.

Tre Dage forblev hon i Dalen, men da han gik den anden Dag havde visset tage til Gürtingen,

gen. Med hver Time vorte den gjenfølge Fortrolighed mellem ham, Marie og hendes Fader, thi Ensomhed og Naturen, ere jo Fortroligheds dens Boliger. Rudolph forbauseedes over sig selv, da han den anden Dag bar Vand til Marie, for at vande Bedene i hendes Have; da han stod for hende og læerte af hende, hvorledes man har plante. Nu følte han for første Gang, at disse smaae Syster kunne blive de reneste Kilder til Nytelse.

"Siden jeg læerte at kjende Dig, Marie," sagde han, "er det som en anden Aand besjælede mig. - Du har skænket mig mine Godstendes helle Hjerte. Jeg føler mig — ikke større, end jeg var, men hvis gladere er at være bedre, saa føler jeg mig bedre, siden jeg kjendte Dig. Min Søster mente jeg havde været i Himlen og seet en god Engel. Hvad vilde hun vel kalde Dig, hvis hun kjendte Dig."

Herr Greve, ingen er endnu gaaet hersra, uden han jo er blevet opmuntrer ved Skjønheden og den behagelige Ensomhed i vor Dal; det er den smukkeste Dal i Thurgau.

"Og

"Og uden Dig, Marie, intet uden en vild Drf." omend

Ligesom hele Jorden er uden Minneskeer intet uden en vild Drf.

"Marie!" — Han greb hendes Haand — "og syntes demme Dal Dig ikke smukkere, naar . . . naar . . . mit Hjerte deelte den med Dig? naar jeg levede her med Dig?"

Marie slog sine Dine op og saae skarpt paa Rudolph nogle Sekunder; derpaa sagde hun: Denne Dal er for lidet for store Vedrifter, for skjult for Rygtet; den er kun staabt for Vensteb, for at simple, folksamme Hjerter uden Ergjerrighed kunde gabne sig for hinanden.

"Og tiltroer Du mig da intet folsmouth Hjerte, Marie?"

Ogsaa et Hjerte uden Ergjerrighed, Herr Greve?

"Saadan som jeg nu føler mig, nu hos Dig — o! min hele Ergjerrighed skulle bestaae i at besidde Din Kjærlighed, Marie!"

Marie fastede et flygtigt Øje paa ham. Herr Greve, sagde hun derpaa i en bedende Tone, jeg er opdrager her mellem disse Træer, og

lært i min Barndom intet at else, uden Eensomhed og min Hader. Men S? I blev opdroget blandt Eders Forsædres store Bedrifter og hædrende Lovtaler. S lært alt i Barndomen at else Vaaben og Heldtslage. Eders Stilling er anderledes, end min. S skylder Eders store Ahner, S skylder Helvetien, som har sine Dine fæstede paa Eder, at udføre store Bedrifter. Eders Forsædres og Helvetiens Bebreidelser vilde følge Eder hid. Eders Ungdoms-Villeder vilde, som Høthaabninger, S aldrig kunde faae opfyldet, følge Edet her og allevegne. Men jeg . . . her legede jeg som Barn; Blomster og Træer vare alt mit Haab. Jeg taber her intet af det, der er mig hjert; Besøver her ikke 'at oposre noget; Alt hvad jeg hænder, hvad jeg haaber, hvad jeg vil, har jeg her samlet. See! denne Dal er den simple Historie af mit Liv. Jeg' elster den og vil evig elste den. Lader os afbryde, Herr Greve, jeg beder Eder. S kunde ikke leve ubemærket, og jeg ikke anderledes, end ubemærket.

Rudolph tang. Han saa at Marie havde Met; han sollte end mere, at han maahte forlade hende, for at glemme hende. Dybsindig gif

gik han op og ned under Skyggen af Granene.
 Hurtig vendte han sig derpaa om, sagde Marie
 og hendes Fader Farvel og gik nolende bort.
 Marie ledsagede ham. Ved Indgangen til Da-
 len blev hun staende, greb hans Haand og sagde
 i en rort Tone: Herr Greve, I blev alvorlig
 ester det, jeg sagde Eder, og gaaer nu. Det vilde
 smerte mig meget, hvis jeg har krancket Eder;
 thi Eder ønskede jeg mindst af alle Mennesker
 at kranke. Lader os skilles ad som Venner,
 hem den haarde Skjebne river fra hinanden.
 Verdenberg! I forlader os dog ikke med Mag
 i Hjertet?

"Kjære Marie, jeg gaaer, fordi jeg maa
 gaae. Denne Dal er farlig for mig. Jeg burde
 aldrig være kommet her. Marie, mine Brodre
 ere uden Hjelp og mine Brødre ere Born
 endnu. Øiterrige falder mig til Vaaben. San-
 delig ikke langere Uergjerrigheden i denne Barm.
 Hør jeg da ikke forsvoare en Olding? Hør jeg
 ikke forsvoare mine Brødre? Jeg gaaer; men
 Marie, naar jeg engang, som Sejerherre, ellers
 overvundet — det være, som det vil — uden
 Sværd, uden Hjelm beträder denne Dal i en
 Lande.

Landmands simple Dragt, for her at finde min
Roe og min Grav: hvorledes vil Du da mod-
tage mig?" — Marie trykte Rudolphs Haand
til sin bælgende Barm. Fra hendes Dine, der
vare hestede paa Jorden, trængte sig et Par
Taarer. Hun svarede intet.

"Hvorledes vil Du da modtage mig, Ma-
rie?"

Marie lagde sin Kind paa hans Bryst og
flyngede sin hoire Arm om hans Skuldre. —
Saa! sukkede hun sagte; og nu gik hun hurtig
tilbage. "Uden Hjelm og Sværd!" raabte
Rudolph efter hende,

Dyb sindig isede han mellem Klipperne til
Gütingen. Jo længere han fjernede sig fra
Dalen, jo stærkere følte han, at Ergjerrighed
endnu havde et stort Krav paa hans Hjerte.
Virkelig opfordrede ogsaa Østerrige ham, til at
gribe Ørens og Krigens Vaaben; thi den Vres-
syge Hertug Fredrik havde fornyet sine Førdrin-
ger paa Rhindalen. Krigen var vel endnu ej
nær; men dog uundgaaeligt, og Rudolphs Ønsker
havde ligesaa stor Deel i denne Krig, som hans
Pligt. Van Vjen til Gütingens Borg under-
sagte

søgte han sit Hjerte noget nojere. Han sollte Kjærlighed til Marie, men ogsaa en Ørst øster store Bedrifter, den hans Had mod Østerrige end mere forsøgde: "Nej," raabte han; "nej, først vil jeg lære Østerrige at bære Verbodighed for Adelens Rettigheder, og saa Marie — saa tilhører jeg Dig og Moliugheden."

Han besøgte Güttingen og vendte med ham tilbage til Rheineck. Slotsmunken forenede Güttingens og Guttas Hænder, og den lykkelige Gutta rejste efter nogle Uger med sin Mand til hans Fædreborg.

Stedse blev Rudolph mere hemmelighedsfuld, stedse hans Fremgangsmaade mere userklaarlig. Allevegne syntes han at se glade Forhaabninger i Mode. Allermindst kunde Güttingen og Gutta begribe, hvorledes han kunde være saa rolig, naar de med Engstelsighed og Ahnelse tankte sig Østerriges frygtelige Magt. Güttingen ansaae Rudolfs Moliughed for Haab om Sejer. "Ved Du da saa vist, Rudolph, spurgde han, at Du vil sejre?"

"Intet mindre!"

Rudolph,

Rudolph, jeg frygter for Østerriges Magt,
jeg frygter for Werdenbergs Undergang, for
Din Undergang.

"Østerrige kan overvinde mig, men elendig
kan det ikke gjøre mig. Sejrherte, eller overs-
vunden; lykkelig maa jeg altid blive."

Lykkelig, Rudolph? Dine Godser udplyn-
drede? Din gamle Fader, Dine Brodre føro-
ladte, fattige, huusvilde?

"Saa stenge Güttingen endnu har en Hytte,
vil min Fader og mine Brodre ikke være huus-
vilde?"

Og Rudolph ikke heller; nej ved Gud ikke!

"Zeg skal da maaskee desfor blive lykke-
lig," sagde Rudolph smilende; "Østerrige trin-
ger mig da til at løbe i Havn tidligere, end jeg
maaskee vilde."

I hvilken Havn? — Rudolph lagde sagte
sin Haand paa Güttingens Mund.

Zutta eftersporede sin Broders Veje; mens
han reed fra Güttingen og hjem igjen, og hjem-
me fra til Güttingen, uden at opholde sig nogen-
steds underveis. Han havde besluttet ikke at
see Marie, forend hans Skjæbne var afgjort; og
hans

han holdt Ord, saa megen Overvindelse det end kostede ham. Hans Opførelsel blev sig altid liig, han var blid, godmodig, estergivende, og sogte ofte at være eene, for at tænke paa Marie. Hans Rolighed opmunstrede hans gamle Fader, saa at han fattede det bedste Haab.

Spliden med Østerrige blev stedse større, Fiendskabet stedse mere tydeligt. Fredrik og Rudolph rustede sig. En Dag traadde den gode Pater Anton ind i Salen. Rudolph ilede i hans Arme. "Jeg har i lang Tid ikke seet Dig, min anden Fader."

Du behøvede mig ikke heller i lang Tid; men nu behøver Du mig, og jeg er hos Dig. Du kyster Dig mod Østerrige? Hør Du sagt om Fred?

"Jeg? Freden med Østerrige min Fader? Jeg bede?"

Er Fred ikke et Gode? Er Krig ikke et Onde? Da Rudolph vælger det Onde, fordi det Gode vilde koste ham en Højelighed mod en stolt Fiende! Engling, hvorlænge skal dette Spøgelse, Åren, føre Dig vild. Hør Du haab om Sejeren?

"Jeg

"Jeg har i det mindste Mod, og et Sværd,
til at forstasse mig. Sejeren."

Hjender Du Østrriges Magt? Kom Yngeling og hør. Han trak en Fortegnelse frem paa alle Østrriges Lehnmænd, og oplæste en lang Række af Adelsmænd, som stode paa Østrriges Partie.

"Holdt!" raahte Rudolph; "Henrik, Greve af Werdenberg? ogsaa han min Fiende? ogsaa han? En Werdenberg paa Østrriges Partie mod Werdenberg?"

Du trang ham alt, som Dreng at have Dig; Rudolph, lær dog engang at være oversbærende. Sildig Forbedring er sildig Lykke.

"Min Fader! jeg er nu bedre, mildere, sjæligere."

Du Rudolph? Nei min Søn, oprigtig var Du stedse. Bedrage mig vil Du ikke. Du har selv bedraget Dig. Mildere, sjæligere er Du virkelig, men kun mod dem, Du elster. Spørg Dig selv, Rudolph, skulde Du vel mi være mildere, sjæligere mod Østrige, eller mod Henrik af Werdenberg, end Du var, før Du gik til Appenzeller Festen? Svar mig oprigtig.

Mudolph blev forstørrelset over at Munkens
vidste saa noje den Tidspunkt, da hans Kjærlig-
hed var begyndt og tilstod at han havde Ret.

Kun een Hølelse i Dit Hjerte, min Son,
er bleven mildere, men ikke Din Karakter; den
er endnu stedse den samme. Dog til Sagen!
Jeg har opregnet Dig Østrriges Magt. Opt-
regn nu Du Din. Güttingen; foresten ingen!
Mudolph, hvo kan gjøre sig Haab om Sejeren?
Du, eller Østerrike? Helvetien, Høj-Nhætien ville
studsende beundre den Ungling, som eene hød
hundrede Adelsmænds og Herters Magt Spids-
sen, som troede at finde alt i sig selv allene,
som stod uroførlig, bekymrede sig ikke om sine
Lehnsmænds Blod, det en Højelighed mod Sejer-
herren kunde have sparet, der var stor nok, til
at skytte sia gamle ædle Fader og to hæbesulde
Brødre i en hjelveløs Armod, der endog ikke
brød sig om at hans ædle Svoger, hans Ulo-
doms Ven, som havde reddet hans Liv af Højs-
modighed, undvilkede sig ineb i hans Undergang;
sonk med ham og efterlod sig en hjelveløs, svag,
syrgsom og frugtsommelig Enke, til et Døv for
den yderste Elendighed; og alt dette, fordi denne
samme

samme Yingling var for stor til at give efter! — Rudolph, ogsaa et Jordstjælv Falder man en stor Naturbegivenhed! —

Rudolph lagde Haanden paa Vandet, da Pateren sagde dette; nu saae han paa ham med et sorgmodigt Blik. "Nej ved Gud! Fader, fra denne Side har jeg endnu aldrig betragtet det. Jeg vilde nu kaste mig for Østerriges Fodder, og beduge Stovet af dets Throne med mine Zaarer."

Rudolph! begriber Du nu endelig, hvor frygtelig Vergerrighed er? at den opofrer Mens nesker, Brødre, Forældre, ja endog den Elste for at glimte?

"Opofrer?"

Eller forglemmer: fader os ikke stribe om Ord. Naar Du er overvunden, hvor skal da Din Fader tye hen? Hvorhen Dine Brødre? og Du? Troer Du, at Kjærlighed og Eansomhed ville med Glæde modtage den, der rager sin Tilflugt til dem, fordi han ingen andensteds kjender noget Tilflugtssted? Leeg ikke med Dit Skjebne, Rudolph! — Hvad vil Du gjøre?

"Forlige mig med Østerrige, og skulde Det end koste Halvdelen af mine Lande." Dette sagde

Se han munter, og kastede sig i den gode Munks Arme.

Rudolph reed til Kostanz, hvor Fredrik op holdt sig. Nolig traadte han ind i Salen, hvor Fredrik sad til Bordet med hundrede Riddere ved et prægtigt Gilde. — "Jeg søger Fredrik af Øster rige," sagde han, og hans Øje gjennemsgikte den hele Række af Riddere. Det er mig! svarede Hershugen: Hvem er I? Hvad vil I?

"Naadige Herre! jeg er Rudolph, Greve af Werdenberg. Endnu er der Fred mellem os. Men I ruster Jer mod vort Huus. Hvad sørger I?"

Jeg har retsærdige Forderinger paa Pludenz og Montfort.

"Retsærdige? . . . Dog, naadige Herre! straxig Eder alle andre Forderinger paa den sorte Fanes Ejendomme og Pludenz og Montfort ere Eders!"

Henrik, den unge Greve af Werdenberg, saa smilende paa Rudolph: Hetter, jeg tænkte I frygtede ikke for noget?

"Nej, ikke engang for Armod," svarede Rudolph. "Dog, sandt at sige, saa frygter jeg for

for at føre et Liv som Du. Hvad siger Si-
naadige Hertug?

Jeg tor ikke bortfjernke Rettigheder, der
tilhøre min Stamme, Sonnenberg. . . .

”Er Eders. Jeg beholder Heiligenberg,
Werdenberg og Rhindalen. Giv mig Eders Eed
derpaa.”

J er en stolt Mand, Grev Rudolph! en
fiende af mit Huus.

”Naadige Herre! tillad mig nu at være
Eders Ven.”

Stred J ikke mod mig ved Næfels?

”Naadige Herre! sagde Rudolph smilende,
vil J bebreide mig alle mine Ubesindigheder?
Hvem var ikke ung?”

Dommédag er for Haanden! råabte Grev
Henrik. Rudolph beder.

”Ja, og om Retfærdighed, sagde Rudolph
noget ivrig. Det er endnu underligere, Naadige
Herre! . . .”

Rhindalen er min.

”Rhindalen?” sagde Rudolph bittet. ”Naad-
ige Herre! J skjærer. Efter den blodigste og
ulykkeligste Krig kunde jeg jo ej rabe mere, end

hvad I fordør af mig i Fred. Min Arvedeel giver jeg Eder. Men jeg er mine Brødres Formynder, deres Arvedeel kan jeg ikke bortstjenke."

Greve, da kan I tage Alt. Vogt Eder.

"Men, naadige Herre! nu ikke længere, min Rolighed og min Fred med mig selv. — Jeg forlader Eder let om Hjertet. Taarer og Elendighed over Eder, naadige Herre!"

Og virkelig gik han bort let om Hjertet. Paa Vejen til Rheineck naaede en Ryttær ham og aabnede Visret. Det var en Ridder fra Hertugens Sal. Grev Rudolph, sagde han, I har i Dag dog vundet noget hos Hertugen: en Ven. Har I intet derimod, saa slutte vi et Forbund med hinanden og vore Bannere støds sammen. Mit Navn er Nidau. — Forbundet blev sluttet. — Opsordrer mig, naar I trænger til mig. Man kaldte Eder en stolt, ubejelig, vild Yngling. Jeg miskjendte Eder. Farvel! Med disse Ord ilede han bort.

Munken kom Rudolph imøde. Rudolph, jeg veed, Du har forgives søgt Fred. Krig altsaa! Er Du uskyldig deri?

"Der

"Det er jeg," sagde Rudolph, med muntre, tindrende Øjne. "Nu jeg og Grev Midau mod Østerrige!"

Og Güttingen!

"Ikke Güttingen! Nei, Fader, ikke Güttingen! Han være min Faders og mine Brødres Tilflugt, hvis vi falde."

Og Din Tilflugt min Søn?

"Denne Barin!" Han kastede sig i Munkens Arme.

Godt min Søn! det indgaaer jeg. Mit Hjerte, min Kjærlighed være det Sted, hvorhen Du redder Dig, naar Du synker. Jeg kjender Din Lykke Rudolph, og vil lede Dig. — Den Gamle vædede Ynglingen med en Glædestaare og Rudolph følte sig let og glad, lettere end nogensinde, uden Had mod Østerrige.

Kun faa Dage derefter opfordrede Fredrik Güttingen mod Rudolph von Werdenberg. Siig Hertugen, gav Güttingen Undet til Svar: Rudolph von Werdenberg er min Ven, hans Søster min Kone. Mit Sværd er for Rudolph, min Borg for Rheinegk. Hjarterne ere ældre, end Lehnsplichterne, og Kjærlighed ældre end Krig.

Jeg

Jeg er Rudolphs Krigskamerad og Vaabenbroder.

Güttingen hørte ikke engang at Rudolph havd ham, fun denne ene Gang intet Partie at tage. Ogsaa Pater Anton fraraadede ham det forgyves. Fader, sagde Güttingen, jeg øerer Fornuften og dens Grunde. Men mit hele Hjerte oprøres ved den Tanke, at forlade Rudolph; og jeg bekymrer mig ikke om Folgerne. Nei, sfig, hvad J vil: ogsaa Hjertet har sine Rettigheder. Der kunde støde Omstændigheder sammen, hvor det er bedre, glædeligere at falde, end at staae. Jeg beder Eder, lad mig raade. Lad saa være, jeg falder; nu, saa falder jeg med Rudolph. Og vi skulle ikke være ulykkelige; vi blive nadskillelige. Troer J, at der mangler mig Grunde, for at forsvare min Billie? Aldeles ikke! Er ikke Rudolph mig mere, end mit Godt; er jeg ikke ham mere, end en Tilfluge bag mine Mure? Hvorledes? Daar jeg nu odlød Eders utidig forsigtige Raad, og det engang i en ulykkelig Tide faldt Rudolph ind, at min Hjelp maaße kunde have reddet ham, og at min sparsomme lige folde Fornuft hellere har villet opfret ham,

end

end min Formue? Naar han engang tænkte
 det! og kan jeg ikke maaſte redde ham? kunne
 ikke femhundrede Hjelme bidrage mere eller mindre
 til Sejeren? kan det i det mindste ikke synes
 saa? O! naar det falde min Rudolph ind!
 Da Farvel! Venſtab og Fortrolighed. Jeg tabte
 ham, og han mig. Jeg beder Eder, tie. Siger
 I ikke selv Fader! Mennesket har et Hjerte,
 som maae erstatte vor Forstands Svaghed? Var
 jeg, var Rudolph alvidende, saa vidste vi, hvad
 vi havde at gjøre. Min Fornuft seer endnu
 ikke, hvad Folger vor Strid vil have; vi maae
 stole paa et Maaske: men mit Hjerte føler med
 sin hele Kraft, at jeg maae søge at redde, saa
 længe der endnu er Haab tilbage. Nei! tie! tie!
 Uvist er det endnu at jeg falder; men vist,
 min Broder Rudolph, at jeg seirer, naar Du
 seirer, og falder, naar Du falder. Hvad, o!
 gode Gud, Du, som stabte Menneskene til Kjør-
 lighed og Venſtab lige indtil Døden! hvad have
 vi vissere, end vort Hjerte? Folgerne ere Dine,
 kun Handlingerne vore. Rudolph, ved Gud!
 jeg er Din i Liv og i Død.

Pater Anton trykte den glødende Güttingen op til sit Bryst. Edle Menneske! hvad formaaer Østerrige at børge Dig? Er ikke Eders Omsavnelse den fasteste og skjønneste Borg? Ere ikke Eders Hjertet den frugtbareste Mark paa Tilsfredshed og Bessignelse? Du har Net Güttingen! Hornstenen er ikke Menneskets eeneste Dommer, ogsaa Hjertet gjør Regning paa det.

Güttingen brød op i Spidsen af sine Lehnsmænd; og Jutta gif til Nheinegå til sine Førelærdre. Ogsaa Rudolph brød op, og Nidaus Banner stodte til ham. Bleg og skjælvende stod Jutta paa Taornet, og kastede vaade Øyne gjennem den lykkelige Rhindal efter sin Güttingen, som dybsindig reed ved Siden af Rudolph. "See," sagde Rudolph smilende, "een af vore Ungdoms Drømme gaaer i Opfyldelse." — Og naar opfyldest den skjønneste, Fredsfesten i Juttas Arme? svarede Güttingen.

Paa hin Side af Rhinen stodte de paa Smaahobe af Østerrigere, som vare ilede i Forsvæjen, for at forsvarre Neuberg og Feldkirch, og nu flygtede over Ill til Eschen. Neuberg og Feldkirch blevne erobrede og besættede,

Hertug

Hertug Fredrik rustede sig endnu bestandig; daglig stedte nye Bannere til hans store Hær. Han lejtede sig for Heldkirch. Den lille Besættning holdt sig med Heltemod. Dog om sider tog Fredrik Borgen igjen. Den indfaldende Vinter skænkede begge Hærene Hvile. Güttingen ilede til Rheineck, og udgjød der Glædestaarer, da han trykte en Son til sin Darm, som Gutta i hans Graværelse havde fåd, og nu rakte ham fra sit Bryst.

Gortryllende Vinter, velsignet med Fader-
og Moderkærligheds sode Glæder! — I Mai
blev Güttingen acter revet fra Guttas Hjerte.

Rudolph og Güttingen strede med Fredrik om Montfort. Hertugen svor begge den stræk-
keligste Ævn; thi de havde dræbt hans tvens-
de fortroligste Venner i Kampen. På Højsden
ved Montfort stedte Rudolph og Güttingen med
en lidet Trop paa et af Fiendens Bannere. Be-
sværligt var det at drage sig tilbage gjenuep
Klippedalen, og Østerigerne angrebe med Mod.
Rudolph og Güttingen kæmpede, som to Lø-
ver. Om sider faldt Güttingen, og raabte i des
han faldt: Gutta. Med dette Døvn fik Rud-
olphs

Rudolphs Gryst og Arme dobbelt Styrke. Han stod foran Gütingen, og opdyngede en Vold af Liig omkring ham. Men denne Vold, et svagt Værn mod Mængden, blev erobret. "Gode Gud!" raaabte Rudolph, og fordoblede sine Hug. Et Slag med en Kølle rev ham Sværdet af Haanden. "Rhindalen for Gütingen!" raaabte han til Hertugen, som nærmede sig, og blev ved at kæmpe uden Vaaben. Fanger ham! raaabte Hertugen. Nidau rev Rudolph bort med sig. Forst nede i Dalen vare de Flygtende i Sikkerhed. Vi have intet tabt! sagde Nidau til Rudolph, der stirrede stift paa Jorden. "Intet?" raaabte Rudolph, "intet? O! skaf mig Vannerne! Skaf mig Vannerne for at redde ham."

Forgjerves bestræbte Nidau sig at berolige den Fortvivlede. "O! Gütingen!" raaabte Rudolph tusinde Gange: "O! Jutta!" Endelig sendte han et Bud til Hertugen, og lod ham tilbyde Rhindalen for Gütingen. Han sik es spottende Svar, Derpaa steg han til Hest og ilede til Rheinegk, for selv at bringe sin Jutta det sorgelige Budskab. Da Jutta saae sin Broder komme med et mørkt Asyn, og eene,

Kreg hun højt. Rudolph tog hende taus i sine Arme, og vadede hende med sine Taarer. Jutta var bleg som et Liig. Hun aabnede de to re Læber, for at spørge, men luktet dem igjen, fordi Angsten bandt hendes Tunge. "Gangen Søster!" raahte Rudolph, og islede med disse Ord fra hende. Hun saae efter ham med store, stirrende Øjne. Saaret? jamrede hun omsider. "Ja, lidet paa Skulderen! og nu i den grusomme Fredriks Hænder. Gud troste Dig og mig!" Med disse Ord forlod han Salen og Rheinegå.

Jutta sad som et Billeder paa den doende Sorg. Fra Tid til anden oplostes hendes Smerte i et bittert Suk og i en heed Taare. Snart oversaldt hende en Gysen, snart foer hun op med Høftighed. Hendes Forældre trængte selv til Trost, og kunde ikke give hende hendes Rolighed tilbage. "Jutta," sagde omsider den gamle Greve, "var beredt paa alt." Hvorpaa? spurgte Jutta skælvende. "Gættingen er i den grusomme Fredriks Hænder." Rudolph vil udfrie ham, Fader. "Gud give det, mit Barn! men Rudolph syntes selv at have tabt alt Haab."

Gutta styrkede ud af Salen, som om hun endnu kunde træsse Rudolph, og gik derpaa op paa sit Kloster. "Vær beredt paa alt." Disse hendes Faders Ord satte hendes Phantasie i en martrende Bevægelse. Hun saae Güttingen i Fredriks Taarnfængsel, forladt, syg, vainsmægtet. Nu saae hun ham udstrække sine Arme efter hende, at vinke til hende; og hun svømmede i Saarer. Hun troede at høre ham kalde paa sig ved Navn. "Jeg kommer Güttingen, jeg kommer!" raabte hun, sprang op, greb sin Son, trykte ham til sit Hjerte, holdt ham op mod Himlen, og bad til Gud, at han vilde forbarme sig over det uskyldige Barn, og spare dets Fader. Saaledes ilede hun med vakkende Skride, med Barnet paa Armen ud af Slottet. Bleg, med Øjnene fæstede snært stivt paa Skyerne, snart stivt paa Drengen, gif hun gjenem Nheinegå.

Alle, som mødte hende paa Gaden, blev staende. En Olding spurgte hende: ædle Frue, hvorhen iler I saa kummerfuld? Gutta saae paa ham, uden at kjende ham. "Hjelp mig!" sagde hun med osbrudt Stemme; "skaf mig

Güt-

Guttingen frie!" og derpaa isede hun videre. Oldingen fortalte det, og alle unge Mænd, som endnu vare i Rheinegk, grebe til Vaaben, isede efter Gutta, og fulgte hende med Erbødighed. Gutta hørte ikke den hvislende Lyd bag ved hende. Hendes Øjne stirrede fremad mod Rhinen. Nærmede en af Ynglingene sig til hende, og hun da kastede et af sine doende, stirrende Ølik paa ham, saa vendte han med vaade Øjne tilbage til sine Staldbrodre, og hviskede: Jeg folger hende i Døden. Saaledes kom hun mod Aften til Rhinen lige over for Neuberg. Her satte hun sig paa en Høj ved Nabredden, og hendes Ølik sloj til Feldkirch. En af Ynglingene nærmede sig til hende, og sagde sagte: I Morgen gaaer I over Rhinen, ædle Frue! Nu først saae Gutta den Hob Landmand, hendes Ledsgagere. I saa Minutter var en Hytte af Trægrene opreist ved Rhinbredden, og et Leje bered for Gutta. Rundt omkring lagde Rheineggerne sig til Hvile. Gutta sad i Hytten, græd og bad.

Med Solens første Straale traade hun ud af Hytten. Grædende bed hun Landmændene god Morgen, og nu trængte alle sig om hende.

Een

En spurgte hende om Harsagen til hendes Rummer; en anden kyssede hendes Klæder; alle svore at følge hende i Døden. Nu tindrede en glad Straale af Haab i hendes Øje. Hun hævede Armene mod Himlen og raahte: Mennesker beskjærme Uskyldigheden; Gud! og Du skulde ikke vilde beskjærme den? Hun leverede een af Ynglingene sin Dreng, og gif nu omgivet af denne tjenstvillige, opmunrende, trøstende Høb Landtmænd til Rhinen. En Baad førte hende over, og alle toge Besen til Feldkirch. Med det nye Haab sollte Jutta sig også udmattet ved sin Skæk og Lideler. Afmægtig satte hun sig ned paa Jordens. Bønderne forfærdigede i en Hast en Baare, lagde sine Klæder derovenpaa til et Ørde for Jutta, og bare hende lige til Feldkirch, hvor Fredrik opholdt sig med sine fortroligste Adelsmænd.

Taarnvægteren i Feldkirch gav Tegnet, og alle løbe til Binduet. Ingen kunde gjætte, hvem den Kone var, der sad paa Baaren med et Barn paa Armen. Ved Foden af Slotsstien steg Jutta af og gif op, ledet af to Ynglinger. Skjælvende traadde hun ind i Salen, hvor Fredrik var.

Gute

Güttingens Kone, Jutta von Werdenberg! raahte
en Ridder, som kjendte hende.

"Ja, jeg er Güttingens Kone," begyndte
Jutta blid og frygtsom. "Jeg søger Hertug
Fredrik." En Deel af Honderne trængte ind i
Salen. Fredrik træde frem og spurgte: hvem
ere I? Borgere fra Rheineck, svarede en Yngling,
eedsvorne at gaae i Døden med vor Frue!
— Fredrik rynkede Vandet. — "Naadige Herre,
begyndte Jutta, forbarm Eder over mig! Güt-
tingen er Eders Fange. Bestem hans Lösepenge
og skjæk mig ham igjen! O, sig mig dog, be-
finder han sig vel? lad mig see ham!" — Hen-
des Stemme var saa bonfaldende, hendes Stils-
ling og Blik saa estrende, at ingen vovede at
svare. Fredrik vendte sig bort med et mørkt
Masyn. Güttingen er en Forræder, begyndte
han; Forræder mod mig og sin Lehnsseed! —
"Naadige Herre, forbarm Eder!" sagde Jutta,
og trykte sit Barn til de blege Skjælvende Læber.
"O! Gud forbarm Eder! Min Broder er hans
fortroligste Ven; jeg er Güttingens Kone, dette
hans Barn; skulde han forlade os alle, sin Bro-
der, sin Kone, sit Barn, for en Eeds Skyld,

som hans Forfædre sovde? Maadige Herre, J
har selv Beslagtede, selv Venner og Born. Dem
dog hans Hjerte efter Eders og forbarm Eder."
Hun faldt paa Knæe. Fredrik var rert. Men
hans Had mod Güttingen seirede over hans
Medlidenhed. Hans Blik blev endnu mørkere,
og i en fiendst Zone sagde han: Han dræbte to
af mine Venner. Skal jeg da eene ikke elste
mine Venner? Liv for Liv. Jeg kan ikke høre
Eder, kun beklage Eder kan jeg.

Bed de Ord: "Liv for Liv," blev Gutta
bleg som Sne, hun vakte, og hendes Bryst hæ-
vedes med en dødelig Hurtighed. Bønderne om-
ringede hende, og toge hende i sine Arme. Hun
holdt sig fast ved een af Ynglingene og skreg med
Hestighed: "Liv for Liv," og faldt i Afmagt i hans
Arme. Han holdt hende, og raabte til Hertu-
gen med rasende Blik: Güttingen dræbte Eders
Venner i aaben Feide paa Ridderviis; men
J.....!

Tag Dig i Agt, asbrod Hertugen ham:
Du kunde dele hans Skjægne! O! Herre! sagde
Bonden og prægte paa Gutta: den, der ved dette

Syn

Syn ej bæde med Glæde, han var aldrig værd
at leve.

Nu slog Gutta de matte Dine op, og eet
af hendes døende Blif saldt paa Fredrik. En
kold Gysen foer igjennem hende. "Naadigste
Herre," stammede hun, "o mit ængstelige Hjers-
te! Forbarm Eder, forbarm Eder over dette
Barn." Hun ilede ængstelig hen til Hertugen.
"Dræb dog ikke den uskyldige Gütingen! An-
greh I ikke os først? Hvad have vi gjort Eder?
O! naadige Herre, frygt for den retfærdige Gud.
Thi I er eene den Skyldige, Tænk paa Eders
sidste Stund, og forsøg ikke Antallet af Eders
Uretfærdigheder ved en uskyldig Mands Mord.
I ville tillige dræbe mig og dette Barn. Skænk
mig Gütingen tilbage! Skænk mig Gütingen!"
Bred de sidste Ord traade hun med en viid Flamme
i Øjet lige hen for Hertugen. Han veeg et halvt
Skridt tilbage, og sagde: hun raser; bring hende
bort! — Lad hende faae Gütingen tilbage, raabte
en af Bønderne, og jeg vil være Eders Livegen,
jeg og mine sildigste Esterkommere! — Og jeg!
og jeg! raabte alle Bønderne og saldt paa Knæ
for Hertugen. Han forbausedes over Folkenes

Nej, ikke saa. Han vil ikke navngive sig
for Eder. See I kan udfritte ham!

Anton smilede. "Ja den, der forstod det
..... Hvad skal jeg svare ham? Maaske
saer jeg det da at vide?"

Hertugen trak Pateren til Side og hvistede
til ham: Siig ham, at Güttingen var frie, og
at jeg forlod mig paa hans Ord, at han vil
tie.

"Altsaa er Güttingen frie?" spurgde An-
ton højt. — Ja, svarede Hertugen med Urvillie;
Güttingen er frie. Hører I det ødle Frue?
Eders Mand er frie. Dog haaber jeg, han skal
for Fremtiden være min Ven. Man hente ham!
Denne Overgang fra Smerte til Glæde var alt
for pludselig for Juttas Hjerte. Hun vilde
smile til Pateren, og formaede det neppe. En
Strøm af Tårer var den eneste Forandring i
hendes Ansigt. Nu kom Güttingen. Hun sloj
til hans Bryst og hang snart uden Liv i hans
Arme, fordi hun ej kunde udholde den pludselige
Afvexling af Smerte og Henrykkelse. Güttingen
blev forbauset, da han trak Jutta her. Han
saae paa hende, trykte hende til sit Bryst, og
betrag-

bekragtede derpaa Hertugen, som med en mørk Mine stod langt borte. — I veed, Güttingen, bes gyndte Hertugen langsomt, hvorledes jeg med Dette kunde behandle Eder. Men I er frie. Gaae med Eders Kone; dog lad Eders Slots banner stode til mig, og ophæv Eders Forbins delse med Werdenberg.

Güttingen saae stivt paa Hertugen, og sagde koldt: "Naadige Herre! lad mig bringe tilbage til Taarnet. Jeg er Eders Fange." — Güttingen, I vil dræbe Eders Kone. Betænk Eder! — Güttingen fastede eet veemodigt Blik mod Himlen, og dernæst eet paa Gutta. "Naadige Herre! Gud hjelpe mig. Jeg kan ikke anderledes. Gud i Himmelen! Dig overgiver jeg min Gutta. Bær hende naadig! Lad mig bringe tilbage."

Saa tag i det mindste ingen Deel i Stris den, hverken for Østerrige, eller for Werdenberg! — "I martrer mig, naadige Herre! jeg kan ikke, jeg kan ikke! Mit Sværd for Rudolph!" — Saa gaae da, Afsindige! raabte Hertugen forbittret, og forlod Salen. Biskoppen, Ridderne

herne og Pater Anton, som Güttingen nu først blev vær, fulgte ham.

Endnu saae Gutta bestandig i sin Mandb Arme. Med en Døndes Smil, med det mæte, voldsomme Smil, hvori Hjertet brister, saae hun paa ham. "Min Gutta!" raabte han i syrig Henrykelse. Af Mæched nikkede hun langt somt til ham, og han ansaee hendes Blik for den smægtende, stille, rolige Elskovs Omhed. "Saa lader os gaae!" sagde han. Hun lønede sig til hans Bryst, vilde gaae, havde ikke Kraft dertil, og lod, som hun selv smilte derover. Güttingen blev forstærket. "Kære Gutta, hvad koder Dig?" — Jeg troer Glæden har dræbt mig! sagde hun sagte. Gud være lovet, at jeg tog har set Dig endnu engang! — Güttingen og Wonderne bare hende ned ad Trapperne. Efterhånden kom hun sig isen, og syntes at slumre paa Baaren. Güttingen gif ved Siden og overtenkte alt, hvad der var hændet ham. "Pater Anton hos Hertugen? Mig kjendte han ikke? Fulgte Hertugen saa krybende, som en Hofmand, uden at hilse mig med et eeneste Blik."

En

En stor Twivl om Munkens Redelighed opstod
i hans Hjerte.

Mellem Klipperne henad mod Rhinen hørte
de Larmen af rejsende Ryttere. Güttingen lod
Rheinegkerne holde stille, og gik eene i Forvejen.
Allerede langt borte kjendte han Rudolph, og Ru-
dolph ham. Begge sank i hinandens Arme.
"Bringer en Engel Dig tilbage til os?" raahte
Rudolph. "Jest var jeg paa Vejen, for at be-
frie Dig med min Død, med mine Rytteres Død."
Højt opstede Troppen et Glædeskrig, da de
saae Güttingen, Güttingen, deres Befrier fra
den yffe Død. Rudolph havde bedet dem med
Taarer at bestorme Feldkirch og redde Güttingen,
Alle havde sporet at bestige den høje Borg, eller
at dø. Gud være lovet, raahte Güttingen ved
Rudolphs Hals, at jeg er her! — "Men hvor-
ledes er Du blevet frie?" — Vil Du see min
Befrier? — Rudolph ledte med Güttingen om-
kring Klippen, og saae Gutta sidde der. Hun er
min Befrierinde, raahte Güttingen med syrig
Henrykelse. Rudolph tog Guttas Hænder med
Omhed. "Saa har Du og reddet mit Liv, hul-
de Gutta." Ikke jeg, sagde hun, ikke jeg Ru-
dolph,

Rudolph, Munkens af Disentis har reddet ham. — "Hvorledes? Anton?" — Hertugen raabte to Gange: Liv for Liv! Af Güttingen, disse Ord smerte mig endnu. Nu kom Pateren. Jeg veed ikke, hvad han har sagt, men Du blev frie. Til mig hvilskede han: Giv Eder tilfreds, Güttingen er reddet.

Pateren leverede Hertugen to Breve, forstalte en Rheinegker, og da han havde læst dem, blev I frie. — Ingen begreb Sammenhængen. Nu først spurgde Güttingen, hvorledes Rheinegkerne vare komne til Zutta. Han sik det at vide, og trykkede Ynglingenes Hænder med Omhed.

Rudolph ledsgagede Zutta og Güttingen lige til Rhinen. Undervis lovede Güttingen ham at komme iugen til Hæren, saosnart hans Saar var legt. Derpaa steg han i Baaden med Zutta, og hun sad hos ham i hans Arme. Saaledes betraabe de paa nye den bekjendte Aabred, og saae allerede langt borte de hvide blinkende Zaarne i Rheinegk.

Men næsten paa samme Tid som de, kom ogsaa et Budstab fra Rudolph, at Frederik havde erobret Montfort, medens han var paa Vejen til

Feldkirch. Med Glæden over at see hverandres
igjen blandede sig denne Draabe Bitterhed, og
gjorde den Henrykkelse, hvormed disse gode Men-
nesker nu enisavnede hinanden, endnu blidere og
mere rørende.

Rudolph meldte Güttingen efter nogle Da-
ges Fortid, at Sonnenberg, Pludens og hans
ridderlige Trop holdt sig endnu. Güttingen svor-
ede ham: "Hvorfor kæmper Du Rudolph?
hvorfor kæmper Du mod Lantse og Svard?
Kast Dine Vaaben fra Dig, og vend tilbage.
Lær, at Angst og Skræk sører mere dræbende
Vaaben, end vore Fiender. Gutta, min dyrebare
Gutta, er Øffret for mit Gangenslab. Hun smi-
ler, naar jeg staaer hos hende, og ryster med Hos-
pedet over min Skjæbne. En Rose paa en Grav-
høj! Tusinde Gange hver Dag spørger jeg mig
selv: vil jeg og kunde overleve det? Min Drunk
giver mig tvetydigt Haab. Gutta beder mig at
blive hos hende. Ved Du da, spurgde hun ny-
lig, hvor længe Du endnu har mig? Selv kan
jeg ikke komme, Rudolph; jeg duec til intet uden
til at tælle min Guttas Pulseflag, som staaer saa
mat og saa hurtigt. Det knuser mit Hjerte.

Det

Det lækker ad Enden med os Rudolph, og det
 er godt, at det gjør det. Du skal see, at
 Østerrige seirer. Ogsaa Din gamle Fader kæm-
 per med Doden. Jeg har bragt Jutta paa min
 Borg, for ej at lade hende lide ved Synet af
 hendes doende Fader. Nu quæger mig ofte den
 Tanke, at ogsaa jeg er dodelig. Jeg veed ikke,
 hvorför Du vil slaaes med den gjerrige Mand
 om en Steenhob. Vad ham saae den. Hvad
 behøve vi mere, end at sidde paa en Liigsteen og
 tanke, at vi ere Stov. Gode Gud! vore Unge
 doms Drømme! Jeg vilde gusse, Du saae, hvor
 bleg Jutta er, og hvor om, hvor solsom! Maak
 hun taler om de higesyldigste Ting — hun siger
 alt med en Stemme, som om hun sagde mig det
 sidste Farvel. Saq munter, saa rolig! Øste
 staarer jeg hos hende; mit Hjerte svømmer i Elen-
 dighed. Jeg tor intet sige. Ja Rudolph, ja;
 vi hælde alle til Graven. Jutta svinder hen,
 Din Fader dør, og Du bliver overvundet. Og
 jeg? O Gud! forbarne sig over mig! Dine
 Brødre? Nu ja! de ville erfare, at det dog
 ogsaa er godt at være paa Jorden. Jeg seer
 gjerne, jeg er eene. Min Foged har Besaling

at sende Dig Folkene. Jeg har min daends
Gutta. Broder! Rudolph! hvorledes vil det gaae
mig, naar hun ikke mere smiler til mig, ikke
merk soarer mig! Güttingen."

Og saaledes var det og virkelig. Gutta har Da-
den i sin Barm fra den Dag Güttingen blev udskriet
fra Hængslet. Hun solte det selv, men skjulte dens
ne Hølelse i sin Barm. Dog, længe kunde hun
ikke skjule den. Roserne paa hendes Kind forsvandt,
og den blide Ild i hendes Øje udslukkedes. Ved
forhojet Venlighed, ved Rolighed fik hendes Ans-
sigt vel nye Undigheder, men disse Undigheder
gave ogsaa hendes Blik noget overjordiskt. Hun
syntes allerede, forend hun døde, at være blevet
en forklaret Engel.

Güttingen sorte hende paa sin Borg. Bege-
ges Enhed blev ved Frygten for Skilemissen saa
forstærket, saa forfinet, saa inderlig, at Gutta
selv sagde tit; Vi leve nu i een Time ligesaa me-
gt, som for i et Aar. Gutta blev Dag for
Dag mætttere, og hendes Kjærlighed til Gütting-
en syntes at drage alle hendes Legems hensvins-
dende Kræfter til sig. Hendes eensomme Liv,
hendes stedse vedholdende Beemodssælser, den
tayse

tause Omhed, og hendes med Engstelighed blandede Kærlighed omstommede selv Güttingens naturlige Munterhed, og forandrede den til en sværmerisk, uvirk som, veemodig, med Bitterhed blandet Hoe. Hans Ulykke gjorde ham ikke haard mod andre; men han blev dog lettere opbragt ved Smaating, end ellers, og hans veemodige Hebrewsdelse skar ham i Hjertet. Ved Güttingens og Juttas Taalmod i deres hunslige Elendighed vorste deres Omhed mod hinanden saa meget, at selv Hoffolkens aldrig med større Øjne kunde høre endog kun en ligeaeldig Samtale mellem begge.

Endelig havde Jutta ikke mere Kræfter noet til at staae op. Den Dag, hun første Gang blev liggende, var hun muntrere, end hun nogentid havde været, og skjemtede med Güttingen over sin Tilstand; men midt under hendes Skjeme flos stundom en Taare ned ad hendes Kind, der strax lokkede to andre af Güttingens Øjne. Sjæl den besøgte Güttingen den gamle Greve i Rheine egk, fordi han intet kunde bringe med sig uden Taarer, og sandt der intet uden Taarer. Han blev ganske rolig, naar man talede om Østerriges Sejer over Rudolph, og smilede, sem om den var

var aldeles ubetydelig. Kun for Guttas Tilstand havde han Følelse.

Endelig blev Rudolph drevet over Rhinen. Nu kæmpede han for Werdenberg og for Rhindalen, da Fredrik forrettede ham fra Saråns. I Rhindalen lod han en nye Trøj unge Mænd, hans sidste Haab, bevæbne, og skrev, at han selv vilde komme og ansøre dem mod Østerrige. Gütingen, som sad ved Guttas Dødseng, fik det ikke engang at vide. Allerede i adskillige Uger var han ikke kommen ud af Slottet. Lader os til Trods for Døden leve længe sammen, sagde Gutta med et smil Blik, og Gütingen forlod ikke mere hendes Øje. Med hver Time, som Gutta endnu levede, blev begges Kjærlighed nærmere og nærmere himmelf, og det Øjeblik, som for dette Liv stillede dem ad, knyttede deres Hjertier end stærkere til hinanden. Pater Anton, det egenes Minnestø, der ikke forstyrrede dem i Livets sidste Nydelse, men som i øvertimod forhøjede dem, besøgte dem i denne Tilstand, fuld af jættende Kjærlighed og smertelig Hendrykkelse, meget øste. Han ledede deres varme Phantasii til hine Haabets skjonne, fortryllende Egnz, og syldte deres lidende

lidende Bryst med Evighedens rene Nydelse. Så
mere Haabet om Guttas Liv svandt, des villigere
blev Güttingen og Gutta selv til at bygge paa
dette Haab. Samlede sad der disse tre Mens-
nesker, muntre og glade ved Haab og Kjærligheds-
Tit, naar den gode Munk saa levende malte den i
Evighedens Egne og dens Glæder, forglemte Güt-
tingen, at han endnu var paa Jorden. Nu tryk-
te han Gutta til sit Bryst, og vædede de døde
blege Kinder med Glædestaarer. Hun smilede;
og hændes Øje fik i saadanne Øjeblikke en over-
jordisk Glæde. Detpaa falde Güttingen på
nye i en stille Sorg, indtil Pater Anton, eller
Gutta igjen opmuntrede ham med et fortryllende
Villede af Evigheden.

Den sidste Dag af sit Liv bad Gutta Güt-
tingen, at begræve hende i Rhindalen under den
Rosenbusk, hvor hun som Barn saa ofte havde
sat med ham. Nu blev hun stedse svagere,
neppe kunde hun endnu holde sine Øyne aabne.
Hun smilede vensig til Güttingen, kyssede hans
Haand og trykte den til sit Hjerte. O! Gud!
Du dør Gutta! raahte Güttingen. Hun saa
endnu engang med sit blane Øje smilende hen til ham

og hvilsede: Farvel! jeg fører ikke! og blegnende
faldt hun tilbage paa Puden.

Guttingen var nedsjunken som i et uendeligt
tomt Rum. Han tænkte, han følede intet, med Jut-
ta havde han røbt sig selv. Saaledes sad han tre
hele Dage for den Seng, hvorpaa Juttas Liq-
lae, betrakte det, kyssede de koldde, blege Læber,
talede med Jutta, og stirrede med en fremmed
Mine paa enhver, som talte til ham.

Pater Anton bragte ham dog omsider til at
begrave det døde Legeme. Guttingen var kold
mod alt, endog mod sin Son. Han gjorde selv
alle Anstalter til Begravelsen, og fulgte Kisten
til Rhindalen. "Her," sagde han, og satte sig
ved en Rosenuß, "her sadde vi Jutta!" Han
stirrede ned i Graven, som man grov, og derpaa
igjen paa Vejen. Pateren bragte han hans
Son, som han havde taget med. See her,
Guttingen, Din Juttas Son! — Guttingen
saae paa ham, kyssede ham, og sagde: "Juttas
Son!" og stirrede paa nye ned i Graven.

Hugo og Eberhardt, som stode hos ham;
talte til ham; han svarede intet. Rudolph kom-
mer i Dag, sagde Hugo; vor Fader er meget
syg;

syg, og har ønsket at tale med ham. Güttingen saae paa Hugo, og derpaa igjen ned i Graven. I det samme kom Rudolph galloperende i Ørhindalen. Din Vaabenbroder Rudolph! Din Ven! sagde Munken. Rudolph gik taus hen til Güttingen, trykte ham i sine Arme og sagde: "Min Broder, det lækker ad Enden." Güttingen saae paa ham, og en Straale af Venlighed opsteg dog i hans Øje. "Jeg er aldeles forladt, Rudolph!" sagde han saa veemodig, at Daarene stege den haardere Rudolph i Øjnene ved de saa Ord. "Verdenberg er tabt," sagde Rudolph. Güttingen smilede med en Slags Bitterhed, og pergede paa Guttas Kiste. Rudolph islede med de smerteligste Holeser til sin doende Fader. Kisten blev nedsenkt, Graven tilkastet og belagt med Gronsvær. Nu bedøkkede Güttingen sit Ansigt og græd højt. Munken besalede alle at gaae, satte Güttingens Son paa Guttas Grav, og gik derpaa selv bort.

Güttingen satte sig paa sin Guttas Grav, og saaledes sad han endnu, da Rudolph og Pastor Anton efter to Timers Forlob kom ned fra Borgen, hvor den gamle Greve var henvoyet i Rudolphs

Rudolphs Arme. "Er det den Son, Du lovede os?" spurgde Rudolph Munken, da han en Tid lang taus og tankesuld havde staet lige for Güttingen og betraktet ham. — Lovede jeg Eder Udbodelighed? spurgde Anton rolig. Og vare ikke disse Sorgens Taarer, dette kummerfulde Minde, Zuttas Beroligelse i den sidste Stund? Skal den Elstredes, skal Vennens Grav ej vædes af de Esterlevendes sode Taarer. Om nu en Engel kom, for at udslette Zuttas Minde af Güttingens Hjerte, — troer Du da at Güttingen ville tillade det? Han vil ej miste de Taarer, som Du holder hans Ulykke, og som ere ham saa sode. Zuttas Tab er en Ulykke; Følelsen af dette Tab hans Beroligelse.

Güttingen slog nu Øjnene op og blev Rudolph vaer; han rakte ham Haanden, og sagde i en blid Tone: Rudolph, denne Gray er nu den eneste, jeg elsker; det eneste, hvorpaa jeg kan tenke. Jeg forlader Verden. Dig overdrager jeg, hvad der endnu hører mig til. (Han tog sin Son fra Graven, og lagde ham i Rudolphs Arme) Taarer kunne aldrig opdrage noget Mensesse, og mine Taarer ville aldrig ophøre at flyde.

Vær Drengens Fader. Sørg for, at han bliver et Menneske! (Han kyssede Barnet.) Og nu, min Fader Anton! flyer jeg til Din Barm. Der vil jeg lade mine Taarer' frit Lob; thi ingen elskede min Jutta, som Du. Lad os gaae til Dissentis. Klosterets Nolighed, denne Grav og mit Hjerte passe for hinanden. Lad os gaae! — Pateren trykte Güttingen til sit Bryst. — "Og Din Borg, Güttingen?" spurgde Rudolph. — Opdrag Drengen til Eansomhed, saa behøver han ingen Borg. Havde vi været ubekjendte Landmænd blandt Fjeldene — saa havde Jutta levet endnu, og Du intet tabt. Eansomhed, Rudolph! Eansomhed og Vandom! O! hvorfor søger vi dem først, naar vi alt fælde Taarer? Hvorfor ikke for at undgaae at fælde Taarer.

Rudolph kastede sig i hans Arme. De sagde hinanden Farvel, og Güttingen, ledsgaget af Oldingen, tog Vejen igennem Bjergene.

"Jutta havde levet endnu, og jeg intet tabt, dersom vi havde været ubekjendte Landmænd blandt Fjeldene!" dette gjentog Rudolph langsomt, medens han holdt Drengen paa sin Arm. Just stod han, og eftertankte noje, om ogsaa Güttingen

kingen havde Ret, da Stormklokkens paa Rheinegk egen kaldte ham tilbage til Borgen. Alle Ynglinge fra Rheinegk forsamlede sig bevæbnede, for at drive Østerrigerne tilbage. Rudolph gik med Haanden paa Panden urolig op og ned i Salen. "Han har Ret, kjære Moder!" raahte han til sin Moder, der græd ved sin Mandes Liig; "og saa min Fader havde levet endnu."

Fredriks Hær lejrede sig om Rheinegk. Rudolph var en rolig Tilsuer fra Taarnet af. Ynglingene fordrede han skulde gjøre et Uvfald; han bevægede dem til at opsette det til den følgende Dag. Om Matten jordede han sin Fader i Familiebegravelsen, og om Morgenen sammenkalde han Almnen i Rheinegk. "Kjære Mænd og Venner," sagde han, "Harme over Fejden med Østerrige har forkortet min Faders Liv, dræbt min Søster Jutta, rovet mig min Ven, gjort min Moder til Enke, mine Brødre til Faderløse og mig fattig. Eders Mod skulde maaske kunne beskytte mig her; men eders Marke blive ødelagte, eders Ynglinge dræbte, eders Boslinger opbrændte. Eder er det sigegevldigt, under hvis Navn I ere lykkelige, naar I kun blive

det. Min Moder og mine Brødre have en sikker Tilflugt paa Gütingens Borg. Vi ere lykkelige. Maatte I ogsaa vorde det. Overgiver eder til Hertugen; nedlægger eders Vaaben, vender tilbage til eders Hytter, til eders Arbeider. For min Skyld skal ingen Draabe Blod mere flyde."

Skriget af den forsamlede Mængde afbrød ham, og alle svore at kæmpe for ham til sidste Blodsdraabe. Kort trykte Rudolph de Omstaaendes Hænder: "Nej, mine Venner, jeg takker eder. Bruger disse Hænder til at velsigne, eg ikke tit at myrde. Lever vel, og glemmer mig ikke!" Han gik under Taarer og Bellsignelser mellem dem op til Borgen. Der nedlagde han sine Vaaben, og bad sine Brødre at gjøre det samme. Derpaa tog han Gütingens Son paa sin Arm, og rakte sin Moder Haanden. "Far vel, elskte Borg! farvel for evig!" raabte han, og ledsgagede sin Moder. Vindebroen føj ned, og langsomt gik han ned ad Bjerget hen mod Fredriks Lejr.

Da Borgerne paa Stadsmurene saae ham komme ned fra Slottet, aabnede de Portene, faste alle deres Vaaben fra sig, og islede efter ham.

Mænd og Kvinder faldt paa Knæe for ham, og han sagde dem endnu engang Farvel. Østerriigerne formodede et Udsald, og traade i lange Nøkker udenfor Lejren. Hertug Fredrik forbausedes over det, han saae, og kunde ikke forklare sig det. En Mand uden Vaaben, med et Barn paa Armen og et gammelagtigt Fruentimber ved Haanden, kom rolig gaaende henad mod Lejren, og to Yinglinge fulgte ham. Rheineggerne udstrakte deres Hænder efter ham, og strege højt. Hvor forbausedes ikke Hertugen, da han kjendte Grev Rudolph von Werdenberg. Hvad vil det Menneske? er han rasende? raabte han, og sendte ham en Ridder i Mode. Ridderen spurgde Grevnen om hans Hensigt. Rudolph svarede smilende: "Min Fader er død og min Øster; Vi, Fredrik og jeg, have myrdet dem ved vores Fejder. Fredrik vil have Rheinegk. Han skal haue den. Men uden Blod. Jeg vil forstaffe min Moder, mine Brodre og dette Barn et Steds en Hytte, som Fredrik ikke misunder mig, og hvorfor jeg ej behøver at udnyde Blod."

Ridderen galloperede tilbage, for at bringe Hertugen Rudolphs Svar, ej Rudolphs gik imid-

lertid stedse langsomt videre hen til Fredriks Lejr.
 Hertugen rykkede Panden, og da Rudolph kom
 nærmere, traade han ind i sit Telt, sordi saa
 megen Dyd bestæmmede ham. Krigerne vege
 ørbedigen Pladsen for deres ædelmodige Fiende.
 Man kunde endog højt og her høre en grædende
 Stemme, og Rudolph havde nu i Halvdelen af
 Ridderne fundet beskyttende Venner. Møgla
 tilbøde sig at forsone ham med Hertugen. Ru-
 dolph forkastede deres Forslag, og sagde: "Jeg
 behøver ingen Forsoning; I see jo, at jeg gaaer
 frit og ubehindret gjennem hans Lejr." Og saa-
 ledes fortsatte han uden Ophold sin Rejse til Güt-
 tingens Borg, I Hjeldegnen opholdt han sig
 en Dags Tid hos een af sine Bekjendte, en god
 Appenzeller. Den næste Morgen gif han atter
 videre med sin Familie. Kjærnt saae han den
 uhyre Gamor *), ved hvis Hed Marie boede. Hans
 Hjerte bonede, og en Straale af Glæde tindrede
 i hans Hjælm. Han stjulste sin Glæde under de
 Kjærtean, han ydede Barnet. Først efter længe
 at have hvilet paa en Høj, gif han igjen videre.

Han

*) Gamor, en Klippe, hvorfra Alperne lidt efter
 lidt have sig frigjortigen.

Han talede nu med sin Moder om de rolige Dage, som de ville leve i Eensomheds Skjød, om den Lykke, det er, at være ubemærket, om den huuslige Roligheds Nydelse. "Moder," sagde han venlig, "her blandt Hjeldene boer Rolighed for Eder og for mig. Jeg forlader Eder paa en kort Tid. For saalænge, og, dersom I hellers vil, for bestandig, boer I paa Güttingens Borg. Østerrige har intet berovet os." Saaledes gik han ved Siden af sin Moder, og lod sin Phantasi sværme om i Fremtiden, sit Øje hvile paa Gamor. Selv de to ærelystne Ynglinge, Hugo og Eberhardt, toge Deel i Rudolphs Munterhed. Alle fire gik med ubestridelig Tilsfredshed videre.

Allerede saae de Güttingens Borg lige foran sig paa Sletten. "Der ligger vor Bolig," raabte Rudolph glad. Da de komme nærmere, saae de i Indgangen en Bevæbnet i Østerriges Farve, og paa Muren en fiendtlig Fane. Fredrik var bleven kold ved Rudolphs Handling, og skjævede for den Mands store Aland, der havde haft Mod til, uden Frygt at drage gjennem hans Lejr. Ved Gud! raabte Fredrik: denne Mand er uden Vaaben frygteligere, end i Spidsen af sin Hær.

Han

Han bestillede at sæde Rudolph. Og strax den samme Nat marcherede et Banner til Göttingens Borg, for at besætte den.

Er I Rudolph von Werdenberg? spurgde Ridderen, da Rudolph kom nærmere. "Det er jeg." Hvad vil I? "Skaffe min Moder et Opholdssted paa Göttingens Borg." — Således førend I har sooret Hertugen Lehns-Eden. — Rudolph smilede. "Lehns-Eden? på hvad? Skal jeg lage Lysten i Lehn af Hertugen? eller mine Hødder? eller hvad mener Hertugen?" — Beg hav Besaling at nægte Eder Indgangen til Slottet, indtil I er forsønet med Hertugen.

Ridderen forsvandt i Indgangen, og Rudolph blev staaende, som forsønet. Hans Moder græd, og hans Brødre såe ned til Jorden. Rudolph såe det, gik hurtig op og ned, og udfærdte enkelte hestige Ord; "Velan da, Hertug Fredrik," raoede han om sider. "I vil saa have det. Det skal skee. I skal saae mig! End! Du hører min Eed!" Han rakte den højre Haand i Vækret.

Nu gik han, som det syntes, rolig ind i en nærliggende Hytte, bragte Brød og Melk for sin

sin Familie, og hold dem smilende at sætte sig. Esterhaanden fersamledes Bonversolkene omkring dem, og betragtede medlidende de forladte, der uden Lye, uden Hjelp, uden Haab sadde der, og dog vare glade, fordi Rudolph havde lovet dem hostig Hjelp. Midderen kom tilbage igen, og spurgde Rudolph, hvad Svar han skulde bringe Hertugen. "J sec," svarede Rudolph koldt, "at vi ikke trænge til Hertugen. Svaret skal jeg selv bringe ham til rette Tid." Nu reiste han sig: "Hugo," sagde han rolig til sin Broder, "Du er fra nu af Hovedet for den sorte Hane. Tog Din Moder og Din Broder til Dig. Gaae til Grev Midau. Han vil med fornøjelse modtage Eder. Vent dec bedre Tider. Tidt Din Moder, og bliv en ædel Mand. Du seer, Grevskaber kan man tage, men Følelsen af at have handlet rigtigt er vor egen, saalænge vi selv ville."

Rudolph, hvor gaaer Du hen? spurgte Morderen. "Moder!" svarede han, "jeg gaaer, for at lære en Daaer, at han er et Menneske og ingen Gud." Han tog Drengen paa sine Arme. Og denne Dreng? spurgte Grevinden. "Har

Gættingen, betroet mig." — Lad mig beholde ham! — "Nej, Moder: Ulykkelige kunne ikke opdrage Børn, og Grevinder ikke opdrage Mensninger. For Drengen er der alerede sørget. Nojsom Kjærlighed skal opdroge ham; Dyden skal undervise ham, og Løndom skal gjøre ham lykkelig. Lader os skilles ad. Jeg har ej Tid." Han kyssede sin Moder, sine Brødre, og gik nu tilbage til Stældet, den samme Vej, som han var kommet. De tre andre blev af Grev Nidau venstabelig modtagne.

Rudolph næede Fjeldegnen. I en Hytte, hvis Indvænner var Gættingens Livegen, forsøkkede han sig en Hjelm og et Sværd, og tænkte derved paa de Ord, han havde sagt til Marie: "uden Hjelm og Sværd!" Missfornojet med sin Skjægne kom han stedse længere op i Stældet, og tog Vejen hen til Maries Dål. Med en rædsom Hølelse traade han ind i den. Han havde kroet, at den Tid, da han kunde begynde at leve i Dålen, var saa nær, og nu! Fredriks Grusomhed, hans rafte Ged at ydmyge ham, bortsjernede ham endnu i mange Aar, maaskee for evig fra dette Kjærlighedens og Tilsfredshedens

Ope,

Opholdested. Da han traade frem af Granalleen,
blev Marie ham vaer. Hun udstodte et Frydes-
skrig; og glad ilede hun ham imøde. Alt aab-
nede hun sine Arme, for at modtage ham, og
lod dem mismodig synke igjen, da hun sif-
fede paa Hjelmen og Sværdet. "Marie!" sag-
de Rudolph, "mine Vaaben havde jeg allerede
kastet fra mig, men min haarde Skjægne har
etter trunget mig, til at tage dem igjen. Du
havde Ret. Jeg trænger mere til Din Hjelp, end
Du til min. Min Moder, mine Brødre vilde
jeg ikke bringe hid, for ikke at drage Østerriges
Opmærksomhed paa Eder. Men dette Barn,
Guttingens og min Søster Juttas Son, bringer
jeg hid, og overleverer Dig det. Guttingen bad
mig at være Drengens Fader, vær Du hans
Moder! Lad ham her i Uskylds og Missomheds
Skjod opvoxe, og blive lykkelig.

Marie tog Barnet paa sin Arm, og trukte
det til sine Læber og sit Hjerte. Nu, sagde
hun, vil I dog i det mindste ikke forglemme
Barnet, om I end forglemmer os. Hun gik
med Rudolph til sin Fader. See, Fader! sag-
de hun, hvad Grev Rudolph har foræret

se. Jeg er denne Drengs Moder! Faderen kyssede Barnet.

Grev Rudolph havde i Begyndelsen kun havt i Sunde at overlevere Marie Barnet, og derpaa strax forlade Dalen. Men han kunde ikke rive sig los. Han fortalte sin Skjebne, og Marie udgjod Doarer. Faderen spurgde Rudolph: "Og er Endnu ikke træt af disse Storme? Marie saa venlig paa ham. Rudolph fastede sine mørke Øjne paa Torden; han tænkte paas sin Ed, og hans spad mod Østrige opflammedes paa ny. "Endnu ikke," roabte han forbitter. Vel henvinder mit Liv, som en sort Torden-Skæ, marer og uden Glæde, men den Almægtige behøver Tordenen, for at straffe de Ondstabsfulde." — Nej, Grev Werpenberg! sagde Marie lidt forretelig, Gud velsigner ogsaa i sin Torden. — Ved J da saa vist, spurgde den Gamle, at J er en Tordenfile i Guds Haand? Toler J saa bestemt og tydeligt; at intet Had, intet Nag, ingen Henvoer i Eders Bryst? Toler J Eder alvidende, som Gud, for kun der at lade regne, hvor Negn er Velsignelse, kun der at lyne, hvor Lyne er Velsignelse? Velan da, saa gaae, virk og sign!...

Deg,

Dog, Greve, — sojede han rogt til — det er en stolt, utæmnelig, grusom Formastelse, at troe, man fører Guds signende Scepter, naar man ikke vil tilfredsstille andet, end sin egen usle Astraq efter Ere og Havn.

"Men bruger ikke Gud selv Menneskene, som Middel til at straffe de Onde? Skal jeg gaae i Rekke med Forsynet? Skal jeg modsette mig det, fordi jeg ej føler mig almægtig, som det?"

Forsynet bruger Forbrydere, til at ydmyge de Stolte. Men ønsker I at være den Forbryder, som Forsynet sender over Menneskene lig et ødelæggende Jordstøjk? Føler I Eder ej mere æret, ved Eders Viisdom og Lærdom at være i Forsynets Haand en Velsignelse for Menneskene? Hvad har Eders Havn, Eders Håd mod Fredrik med Guds Velsignelser at gjøre? Forsynet bruger Eder, og forkaster Eder siden, ligesom Lægen Giften, der, blandet med velsgjorende Midler, gjenbringer Sundheden. Yngling, lør: at den Onde er dobbelt frygtelig, naar han sjælver; at Dyden ej skal forstærke de Onde; men beskæmme og overbevise dem. Fredrik hjulte sig aldrig

aldrig for Dig, saa længe Du førte Sværdet mod ham. Han følte sig den Gang lige saa stor, som Du, og endnu større. I satte Magt mod Magt; Stoltched mod Stoltched. Men, da Du udøvede den største af Dine Handlinger — den største, fordi den var den viseste og mest velgjørende — da Du forlod Rheinegå, for at spare Blod: da først følte han Din Storhed og sin Ubetydelighed. Han skjulte sig i sit Telt, og vovede ikke at standse Dig; han ærede Dig: han var bestemmet og overbevist.

"Overbevist?... Forsulgte han mig ikke? berøvede han mig ikke den eeneste Tilflugt, jeg endnu havde: Güttingens Borg?"

Hvad troer Du, Werdenberg? Dersom Fredrik havde vidst, at Du vilde leve rolig paa Borgen, uden at angribe ham paa nye, — hvad troer Du, vilde han have ladet Dig drage deraf i Fred, eller ikke? Troer Du ikke, at han kun af frygt for Dig berøvede Dig denne sidste Tilflugt?

"Det synes saa!"

Du seer altsaa, han førsøgte endnu; han var ikke fuldkommen bestemmet, ikke fuldkommen over-

overbevist. Tilstaae det kun; Du havde en hemmelig Glæde af at see ham midt i sin Lejr at skjælve for Dig, der var uden Vaaben, uden Bistand; dersor gik Du tans, og uden at erklære Din Hensigt, gjennem hans Lejr. Den største Forbryder synes efter en hemmelig og sikker Helselje noje at kunde adskille den rene Dyd fra Ergjerrighed. Saaledes ogsaa Fredrik. Han forsøgte Dig, fordi han endnu skjælvede. Han troede sig endnu ikke aldeles sikker, og tog heller ikke Gejl deri. Du havdede ham endnu.

"Men vil *I* da," begyndte Rudolph hestigt, "at jeg skulde kaste mig for hans Fodder, skulde anraabe ham om Tilstadelse at drage min Arende?"

"*I* vil slet intet, Herr Greve, naar *I* bliver hestig. Men vil *I* selv være lykkelig og tilfreds, saa maae *I* ikke have noget Menneske; Had er et smertefuld Etter i Sjælen.

"Troer *I*, jeg er ond?" spurgde Rudolph blidere.

Nej, svarede den Gamle om, og trykte Rudolphs Haand. Troede jeg, *I* var ond, saa vilde jeg ønske, at *I* aldrig maatte betraade denne Dal,

Dal, og jeg ønsker dog, at Gud stedse var her. Eren, Greve, har ledet Eder paa Afveje. Gud vil det Gode kun for Erens Skyld.

"Og er Eren ikke Dydens naturlige Bon? Hvad andet, end Eren kan bevæge mig til at tilbringe mit Liv med Moje og Arbeide for Menneskene?"

Men hvorfor ikke Lykken? spurgde Marie smilende. Hvorfor just i Moje og Arbeide? Er det da saa tungt, saa mojsommeligt at elte Mennester?

"Besynderligt," sagde Rudolph. "Ja ved Gud! jeg anseer det for tungt at elte Mennester, som fornærme mig."

Men hvorfor, spurgde den Gamle, sætter Gud Eder ikke i en saadan Stilling, at de ikke kunne fornærme Eder?

"Og hvilken skulde det være?"

Et ubemærket Liv i hensig Lyksaligheds snevre Kreds.

"Fader!" spurgde Rudolph alvorlig, "Gud lever her i denne indslottede Dal, og er lykkelig. Men troer Gud, det var muligt og godt, at alle Mennester levede saaledes?"

Den Gamle smilede. Det troer jeg ikke,
 Grev Rudolph. Men mellem tuinde Mennes-
 ker, midt i den folkerigeste Stad, vilde jeg leve
 ligesaa ubemærket, stjort ikke saa eensomt, som
 her. Troer I ikke, at jeg i en Stad skulde
 ligesaa roligt bestyre mine Forretninger, som her?
 Jeg kunde jo gisre alt, hvad jeg gjorde, saa hem-
 meligt, saa ganske i Stilhed, som her, og finde
 Glæde i det rolige Liv med min Datter, i Oms-
 gang med to, eller tre Venner. Paa de Ejene-
 ster, jeg visste mina Maboer, vilde jeg sætte saa
 ringe Pris, at de selv ej skulde falde paa, at
 ansee dem for Ejenerster. Det Gode, jeg gjorde,
 vilde jeg gjøre saa hemmeligt, som muligt, og
 overlade Tilsældet, eller enhver anden Eren der-
 for. Ingen vilde jeg træde i Vejen, ingen hin-
 dre, af ingen fordre noget. Min Tilværelse
 skulde blive en Hemmelighed for de Onde, og
 mine Belgjerninger vilde jeg udøve, som et
 Snigmord; saa kunde ingen misunde, ingen have-
 ingen fersølge mig. De Gode vilde elste mig,
 da jeg vilde være lykkelig, fordi jeg ingen fandt,
 som jeg var nødt til at have. Lynet rammer
 stedse de højeste Gjenstande. Stormen splittet

Egen, og sparer den ranke, lave, ubemærkede
Psiil.

Jeg kjender en Mand, sagde Marie smilende, som i sit hele Liv maaskee har virket mere, — virket, som min Fader siger, paa hele Folkeslag mere, — end de største Førster, og de fleste veed ikke engang, at denne Mand er til. Denne Mand siger stedse: "At tie om sig selv, og ikke fordre noget af andre, gjør vor Dyd almægtig og vort Hjerte lykkeligt."

"I kjende Pater Anton fra Dissentis?"
spurgde Rudolph.

Han er min fortroligste Ven, min Besrier fra Fortvivelse, og Marias Lærer.

Af hans Mund, sagde Marie, har jeg alles rede kjende Eder, Grev Rudolph, førend jeg saa Eder. Han har opdraget Eder i Guardowall. Jeg elsker den gode, vise Munk, lige saa godt, som min Fader. Han er Dyden og Kjærligheden selv. Ikke sandt Greve? — Nu fortalte Marie med den reneste Glæde om den gode Pater, og hendes Øje tindrede af Fryd, fordi hun kunde rose ham, fordi hun hørte ham rose. Onsteds! — Is ikke at være i denne gode Munks Sted, Greve?

Greve? spurgde hun; og Hvo veed dog, at hånd
gjør saa uendelig meget godt? O! Greve, det
maatte være Himlen selv, at have denne Paters
guddommelige Hjerte. Siig, hvad J vil. Glo
den menneskelige Lyksalighed, hvad Navn J vil;
Tilfredshed, eller Dyd, Menneskelighed, eller Kjær-
lighed; dens Helligdom findes i et skjult Liv.
For Verdens Djne sake Dyd og Lyksalighed det
halve af deres Væsen, eller de føre Menneskene,
selv mod deres Villie, tilbage til et roligt, skjult
Liv.

"Men i dette skjulte Liv maae jeg ogsaa
øste lade mig noje med Villien at gjøre godt, og
tør aldrig haabe at høste, fordi jeg overlader til
Hændelsen den gode Sæd, jeg udstrøer."

Det er atter et nyt Karakteertræk af Her-
serrigheden, sagde den Gamle. Thi kan J gjøre
mere, Greve, end overlade det Gode til Forsy-
net? at udstrøe den gode Sæd, og overlade det
til Forsynet, naar Menneskene skulle høste? Hvad
formaaer J mere, end det?

"Tringe Menneskene, til at gjøre Godt."

Ikke til at gjøre Godt. Det var vel
ikke Eders Hensigt. Men tringe dem til at

giøre det Gode, som J. gav ham, fordi J. gav ham det. Ikke Mennesket skal høste; men J. vil høste. Hvad behøver J.ellers at bekymre Eder om, hvor og naar Høsten skulde være? Jeg seer, hvad J. vil: forandre, ødelægge! J. ønskede gjerne, at kunde gjøre altting allene, for at kunne sige: det er mit Værk. J. vil omstabe Menneskene, ikke paa det de skulle blive bedre; men for at J. kunde sige: det har jeg gjort! Boldsomhed er Tyrannie, om den end forhvervede sig Himmel. J. vil sætte Tidens Hjul i hurtigere Löb, J. vil fuldende Forsynets store Værk med ilende Haand, og betegne Aarhundreder med Eders Mavn. Tiden gaaer langsomt; Forsynet ligesaa. Hvert Aar, hvert Decennium bringer noget Gode, og forstyrrer noget Ondt. Vi Mennesker kunne intet uden vedligeholde det lidet Gode, som Tiden bringer med sig, indtil det forsøges. Vi overdrage der til vore Børn, forsvinde ubemærkede og uden Bedrifter, og overlade Høsten til vore Esterkommere, lig Oldingen, der plantede et Træ, og overlod Frugterne til sine Børnebørn.

"Men hvad Velonning havde jeg saa for min Dyd?"

Tilsredshed, ved Høelsen af at have fremstundet Høsten, og huuslig Lyksalighed.

Bed disse Ord reiste Rudolph sig, og gik eene ind i Krattet. Han hørte en Stemme raabe i sin Barm: Den Gamle har Ret; huuslig Lyksalighed i Mariæ Arme! Den Tanke kunde han ikke nære hos sig, uden allerede at føle en himmelstøvne i sin Sjel. Og deng — skulde han saa aldeles forsvinde for Fredriks Øyne? Skulde Manden paa Thronen aldrig sejlvre mere for Navnet Rudolph von Werdenberg? Hans Hjerte blev sonderrevet af disse sig selv modsigende Ægteskaber, han vidste ikke selv, hvogd han vilde.

Marie søgte ham i Krattoren, og var hans gode Hånd. Nejpe blev han hende vær, saa forsvandt Fredrik og Eren af hans Tanke. Ensomheden fik nye Tilsløkkelser for ham, og en Spadstregang under Granene med Marie udgjorde hans Livs hele Bestemmelse.

Rudolph forblev flere Dage hos Marie og hendes Fader. Ved deres smaa Øysler, i Nydelsen af huuslig Lyksalighed, forglemte han ganske og aldeles sin Lust til Havn. Da han nojere lærte at kjende begges Forretninger, begyndte han at

at beundre den Mands Godhed og Viisdom, som han forhen kun høvde elsket. Han gik med den Gamle paa Højene til Landmændene, og saae her med hvilken Godhed, med hvilken Klogskab han ledede, og temmede deres vilde Aand.

Stedse opvæktes Friheds-Aanden mere og mere blandt Bønderne i Fjelddegnen. Hvor Hyrderne kom sammen, der talte de med vild Harsme om Abbed Kunos Undertrykkelse. Lader os være Schweizer, råbte da de syrigste Ynglinger. Troer J. vi mangl en Tell? Enhver Appenzeller er en Tell!

En Dag gik Marie med Rudolph og hennedes Fabor ned i de lave Dale. Allerede hørte de sjært et forvirret Skrig, som stedse trængte sig nærmere. Af alle Hytter islede Indbyggerne ud. To Hyrder føgte en Kone og tre Børn midt imellem den sammenløbne Mængde. See! see! råbte den ene Hyrde. Hører hvor ubarmhjertig han er, den afskyelige Foged i Appenzell. Manden dør fra denne Kone her, og efterlader hende intet uden tre Børn. (Konen trykte det yngste grædende til sit Bryst.) Hun begraver ham i hans seneste Klædebøn, og Fogden — hører

hører kun hvor afskyeligt — den ubarmhjertige Foged fordrer Liigklædet *). Konen jamrer og beklager sig.

“Aa! begyndte Konen grædende, jeg bad Fogden ved Christi dyrebare Legeme at have Medlidenhed. Det hjalp ikke. Han fordrade Liigklædet. Jeg havde intet. Da lod han Graven kaste op igjen, og tog Liigklædet af min Mands dode Legeme. Nøgen maatte jeg grave ham ned igjen! — Appenzellerne stregte højt af Rasarie, og havde Marias Fader ikke forhindret det, saa havde de træt brudt op, for at tage Havn over Fogden.

Da Rudolph, Marie og hendes Fader kom tilbage, fandt de Pater Anton. Begge Oldingerne sank i hinandens Arme, og Marie kyssede Munkens velgjørende Haand. Rudolph spurgde om Güttingen. ”Güttingen lever stille og rolig i Klosteret i Dissentis, eene bestæftiget med Lanken om sin Jutta.” — Hvad siger Abbed Runo? spurgde Marias Fader. Munken trak på Skuldrene, ”Han vil intet høre. Jeg har

ladet

*) Ved ethvert Dødsfald tilfaldt den Afdodes beste Klædebon Øvrigheden. Et haardt droit d'Aubaine!

lader ham advare ved Moschach, lader ham føre
sille den hele Tilstand i Hjeldegnen, Fogdernes
Grusomhed, Landboens Harme, og deres Magt.
Han smiler der til, og bissiger sine Fogders
Opsørsel. Fra hans Side har man kun si-
det at haabe. Det er forresten intet andet tils-
bage for os at gjøre, end at forhindre, saa lange
som muligt, hver Voldsomhed af Folket, og quæle
Oprørrets Udbud ved en gavnligere Fred. Nige-
stæderne ved Bodensøen ymte allerede om Hjeldegn-
ens Oprør. Jeg haaber de skulle bringe Ab-
beden paa andre Tanker, eller i det mindste mægle
Fred. Himmel give, at jeg ved min Død kunde
fjænke Hævetien Fred, binde Undersaatten til sin
Forste, og Forsten til sin Undersaatt: hvor gjerne
ville jeg dø. Dog, lader os gjøre, hvad der
staar i vor Magt."

"Men," begyndte Rudolph ørgerlig, "saan-
misunder dog ikke Menneskene Friheden, det
helligste Gode paa Jorden!"

Frihed! svarede Munken, hvad talder Du
Frihed? Dog vel ikke Befrielse fra Lovene?
dog vel ikke Tojsleslosshed? Den anseer jeg rigtig
noet for den ubeskriveligste Ulykke, der kan ramme

Mennes-

Menneskene. Rudolph, naar nu Tøslesløshed og
sand Frihed ere eet for Folket, og maae være
eet; naar nu Folket, lovereven fra de gamle For-
bindelser, som det var vant til at holde hellige,
anseer intet mere for helligt; naar det nu, befriee
fra een Færdom, erklaerer alt andet, selv den hel-
ligste Sandhed tillige for Færdom; naar dette
maae være Tilfældet ved et aabenbart Oprør:
saa er dit dog vel den Viises Pligt at forhindre
Selvraadighed, at undertrykke Oprør: Handen,
at besætte Sceptret i Førsternes Hænder, og blok-
ke lære dem, at et Scepter er intet Sværd og
ingen Svæbe, hvormed de skulde hindre Nar-
tionerne, men en Velsignelsens: Stav, et Lykkens
og Tilfredshedens Overflodigheds: Horn.

"Men hvorfor skal et Folk ikke regjere sig
selv?"

Hvo siger da, det ikke skal det? Deajere
ikke Waldstætterne sig selv, og ere lykkelige?
Her er Talen om Appenzeller, som staae un-
der Abbeden. De afkastte Abbedens erykkende
Aag, men med ham ogsaa alle Love, fordi de ers
Abbedens Love, der ene stortte sig paa Appenzells
Forbindelse med Abbeden, og med Lovens tillige

al Agtelse for Menneskehed og Menneske-Netsigheder.

"Bud Gud! I gjør Landboen Uret. Et Folk vil aldrig handle saa grusomt, som en Forste, naar begge ingen Love erkjende."

Rudolph! Sværdet i Haanden hos en af Folket er skrækkeligere, end Sværdet i Haanden hos en Konge, selv en Tyran. Kongen skaaner, fordi han ikke frygter nogen Privat-Mand. Folket myrder, naar det skalver. — Rudolph ryste de tvivlenbe med Hovedet. Maries Fader traade rort og hestig frem for ham: Ungling! saa hør da — Marie sprang op, og greb sin Faders Haand. Nej, sagde hun, lad den gode Pastor fortælle ham Dit Liv; det gribet Dig for hestigt an. Hun trak ham kjærligen med sig ind i Kratskoven hen til Arbeidsfolkene. Munken gik med Rudolph ned i Dalen, og satte sig der med ham i en skjult, dunkel Grotte i Klippen. En rædsom Taushed herskede rundt om. Anton begyndte:

Saa hør da min Son! jeg vil fortælle Dig min ulykkelige Vens Historie. Han er den rigeste Friherre fra Landet Walis, og hedder Thuring

ring von Brandis. Hans Godser ligge i Sis-
benthal; hans Borg Simenegk ved Indgangen
af de nævne Klipper, som lede til Landet Sa-
nen. Thürings Ungdom var blid, var idel
Tilfredshed og Lykke. — Vensteb og Kjærlig-
hed, Overflod og Næssomhed gjorde hans Borg
til en Hølig for Glæde og Dyd. Hans kjæreste
Ven var Anton ven Thurn, en ædel Mand; hans
Kone den skønne elskværdige Datter af Baron
von Greyfy. Syv Børn, Drenge og Piger,
havde hans Kone fød ham, da en Tildragelse
indtraf, som for ham blev en evig Kilde til
Taarer.

Hans Ven Anton von Thurn laa i Strib
med Bisshoppen af Sitten, Wissard von Tas-
velli. Torgjæves stræbte Thüring at forlige dem.
Et Par af Anton von Thurns Lehnsmænd trak
Bisshoppen tilfældigvis paa Slotet Seyon, og
forekastede ham sin Uøjelighed. Stolt af sin
hellige Værdighed og af sin graae Alder tiltalte
Bisshoppen de forbritte Mand med haarde Ord.
Vreden sikkede paa begge Sider Overhaand over
Tornusten; de Uyffelige lagde Haand paa Ør-
dingen, og slæbte ham til Brinken af Klippen.

Bisshop

Biskoppen betænkte ikke, hvad Lidenskaberne ere i Stand til at gjøre, og gjorde dem endnu flere Bebreidelser. Hine syrtede i deres Raserie Oldingen ned i den uhyre Afgrund, og han blev knust mod Klippen.

En kold Gysen betog enhver Mand i Landet, da denne skækkelige Handling blev bekjendt. — Morderne flygtede. Folket streg højt over Adelens Overmod, og Oprøret brød ud. Blodbannerne fra Sitten stodte sammen, og svore Hævn og Adelens Undergang. De leirede sig for Thurns Vorqe, og ødelagde dem. Allerede lange havde Thuring von Brondis udkastet den Plan, at give Landboen sikre Mettigheder mod Adelen, og han ansætte dette for det bequimmeste Øjeblik, at udføre den. Adelen føjelvede nu for Landboen, og hørte med Glæde paa Thurings Forslag. Men Folket var beruset af Sejer og Haab om fuldkommen Uafhængighed. Det forkastede Thurings vise Forslag, og vendte nu Blodbannerne endog mod deres Beskytter og Velgjører. Sibenthalerne grebe til Vaaben, for at forsvarer deres gode Friherre, og Thuring drog i Spidsen for dem den ræsende Landboe i Mode.

Gegge Hørene stode nær ved hinanden. Nu kastede Thüring Hjelmen af, og gik til den fiendtslige Trop. "Kjære Mænd og Venner," sagde han, "Jeg kommer til Eder, som I see, uden Vaaben, i Tillid til min Hetsærdighed og mine Medborgeres Kjærlighed. Der staar de Gager, og spørger, om jeg nogensinde gjorde dem uret, om jeg nogensinde behandlede dem hovmodig. Jeg elsker Eder. Jeg ærer de Rettigheder, som Gud og Naturen gav Eder, og har alledede i lang Tid ønsket at sikre Eder disse Rettigheder. Sparer Blod, og erhverver Eder nu, da det staar i Eders Magt, en teen, hellig, uskyldig Frihed.

Sibenthalerne vare imidlertid komne til, og forsikrede med hellige Eder, at Thüring von Brandis var en Ven af Folket og dets Frihed. Men tusinde Stemmer raabte: Dort med Adelen! hugger ham ned! Sibenthalerne rev ham ud af Bondernes Hænder, og vilde falde ind paa den vilde Skare. Thüring stræbte at holde dem tilbage ved Bonner; da ikke det hjalp, saa fæstede han sig ned i de snevre Passer mellem Klipperne, og raabte: Eders Vei gaae over mig! Dræder først mig ihjel, og hevner mig saa. Nu stand-

standsebe Hæren, og nu bevægede Thüring sine Sibenthalere, til at spare Bønderne. "Hellere vil jeg døe," raabte han, "end lade en Draabe Blod flyde for min Skyld." Han trak sig gennem de snevre Passer tilbage til Simenegk, og afskedigede sin Hør.

Bed saa megen Dyd stod Skaren af Bønnerne eet Øjeblik i Twivl. Men omsider raabte nogle Stremmer: Lader os drage ud, og udrydde Adelen og Thüring først. Han skulde herske over os ved sin Dyd, og vi ville ingen Herre have! Mort med Adelen! — Bønderne leitede sig for Simenegk. Thüring, den ødle Thüring, vilde hellere være fattig uden Blodsudgydelse, end riig ved Blod. Han tog sin yngste Datter, Marie, som endnu ikke var aßvænnet, paa Armen, og eet af sine andre Børn ved Haanden. Hans Kone fulgte ham med to af sine yngste Sønner ved Haanden. De tre øldste gik foran dem, og saaledes nærmede de sig den vilde Skare.

Bønderne vidste, hvor fast Borgen var; de blev bestyrtede over det uformodentlige Skuespil, og stode stille i fuld Forventning. "I ville have min Borg, mine Venner?" sagde Brans-

dis: "den er Eders." Om den end kun kostede
ten af Eder Livet, var den for dyrt kjøbt. Jeg
elsker Eder, og betroer mig til Eder. Jeg kunne
selv sige mig, hvor jeg skal boe saa længe til
Eders Frihed og Fred er grundfæstet." Brandis's
Børn gik hen til disse Ummennesker, og talde
vensligen til dem. Men een raabte: bort med
den Adelsunge, og fældede den ældste Dreng med
en Kolle. I et Øjeblik laae Brandis's Kone og
sex Børn omkring ham i deres Blod. Han flygtede
med Marie. Et halvt Underværk reddede
ham fra de flyvende Pike, og bragte ham tilbage
paa sin Borg.

Han tillukte Borgen, og vilde i den første
Holelse af sin Smerte, der næsten beroede ham
Forstanden, tage den grusomste Blodhævn over
Wunderne. Disse trak sig tilbage, fordi de in-
gen Heleirings-Redskaber havde. Nu begrov
Brandis sin Kone og sine sex Børn. — Usmi-
derne sendte Gesandtere til ham, der skulle und-
skynde Handlingen, som udeuet i Hidsighed, og
tilbyde ham Lehsret. "Tager Borgen, I U-
mennesker!" sagde Brandis, "Jeg kan ikke mere
boe der, hvor jeg var saa lykkelig, og hvor jeg

nu er saa ulykkelig. Larer kun at indsee, at Selvraadighed og Tojslesloshed ikke danner frie Mennester, mon Barbaret."

Hvor meget end Sonderne høde ham, saa blev han det dog ikke. Han tog sin Datter paa Armen, og knælede med hende mellem de syv Graver, der skjulede det Kjæreste, han havde, sagde deres elskete Alte et evigt Farvel, og sagte sig et hemmeligt Opholdsted, fjernt fra det Folk, der havde gjort ham saa ulykkelig.

Jeg fandt ham ved Rhinens Udspring, hvor han levede mellem de steilste, frugtligste Klipper i fortærende Rummer, som et Rov for Horskværelse. Det kostede mig Moje, i den Ulykkeliges Hjerte igjen at oplive Hæabet, dog lykkedes det emsider min Medlidenhed og min Kjærlighed, og han blev min Ven. Den vilde Egn omkring Gott hard gjorde ham tungfindig; paa min Begjering begav hon sig hid til denne snevre, indsluttede, eensomme Dal, som han har gjort til et Opholdested for Kjærlighed, Røe og den reneste Velgjærenhed. — Og nu Rudolph, under Du endnu Folket det Sværd, som det kun bruger, til at myrde med? Indseer Du nu, hvorför vi....?

Rudolph.

Rudolph omsøvnede Munken, og taug. Munken troede, han var overbevist om den store Sandhed, at Folket intet Øjeblik bør være uden Love; og Rudolph tænkte paa intet, uden paa Marie, i hvis Historie han fande saa megen Lighed med sin, at det syntes ham, som hans Kjærlighed derved end mere blev forøget. Han forlod Munken, for ej at forstyrres af ham i de Forestillinger, hvorpaa hans Phantasii ledede ham. Nu tænkte han ej mere paa Fredrik, paa sine Planer at ydmuge ham, og hævne sig. Marias Blise ledde sordunklede alt andet. Ved hendes Side udvistede Dalem sig for ham til en heel Verden. For rolig, at kunde forfolge disse Willede, fordybede han sig i Kratstoven, og soærmede ene som i Fremtiden. Hans Blik var mørkt, og dybblusdig. Munken, som betragtede ham langtsraa, troede at læse i hans Nasyn Medlidenhed med Marias Fader og Estertanke over hans Historie. Men Rudolphs Hjerte svommede i et Hav af Glæde. Han drømte sig ind i de Dage, da Marie skulde være hans Kone, da han, forglemte af Verden, skulde finde sin Lykke i Kjærlighed og ved Kjærlighed.

Da han kom tilbage sadde Munken, Thüring og Marie under Lindene. Han kastede et Blik fuldt af den gladelste Tillid paa Maries derpaa greb han Thürings Haand, og sagde: "Fader, giv mig Marie til Kone!" Thüring saae rolig paa ham, og svarede: Saasnart Du kan gjøre Marie lykkelig, er hun Din. — "Jeg vil gjøre hende lykkelig, hvis Kjærlighed kan gjøre det! . . . Fader, jeg elsker Marie, og jeg haaber, at Marie ogsaa elsker mig." Han kastede ved disse Ord et vmt Blik paa Pigen.

Jeg elsker Dig, Rudolph! sagde Marie alvorlig og med vaklende Stemme. Da Rudolph hørte denne Tone, saae han paa Marie, og dersøest paa Thüring og Munken. Der var et Djes blik Tænshed. Thüring slog Rynker paa Panben. Rudolphs hele Hjerte havde aabnet sig med den inderligste Fortrolighed; den Gamles Kulde lukkede det voldsomt igien. Han tog Maries Haand, og sagde i en bitter, bøvende Tone: "Marie, i det mindste fortjener jeg Tillid!"

Dertil hælpe os Gud! raabte den Gamle, thi vi elsker Dig alle. Marie elsker Dig, Rudolph! og vist nok ligesaa inderlig, som Du els-

ster hende. Men, kjære Greve! lykkelig kan Du endnu ikke gjøre hende. Du fjender min Skjæbne. Vil Du vel fortænke Marie i, at hun ikke vil forlade sit lykkelige skjulte Liv, at hun saa gjerne vil blive i Ensomhed? Du, Rudolph, vil blot træde frem af dette skjulte Livs venskabeligt beskyttende Skygge; Du ønskede gjerne at drage, ej allene hele Hvelvetiens, men endog hele Tydse lands Øjne paa Dig. Din Ærgjerrighed passer sig ikke til Mariés Simpelhed.

Marie stod assides, og saa med sorgmodige Blif paa Jorden. Hendes Hjerte modsagde hendes Faders Ord, men hun havde lovet begge de Gamle ikke at forraade sig. — Lad Marie saa lange blive i sin Ensomhed, blev Faderen bædende ved; til Du kan dele den med hende. Ulykke, eller Dine Kræsters unyktige Udmattelse, vil drive Dig til os igjen, og da er Marie Din!

”Da er Marie nu min, thi jeg har opshørt at ønske noget andet, end hende. I har overbevist mig. — Lad mit Liv svinde hen i Mariés Arme. . . . Giv mig Marie, Fader! Hun er mig nok. Jeg har opshørt at være afsænlig af Mennesker.”

Har Du? spurgte Munken. Sandelig det var ogsaa nødvendige for Dig; thi Din Skjægne driver Dig, til at føre det eensomste, mest ubemærkede Liv. Du! ikke Greve af Verdenberg; Bastard! ogsaa Din Fader er en Bastard! — Marie saae nu paa ham med et mørkt og længselfuldt Aasyn.

” Hvordledes? Bastard? Hvad er Din Mening?”

Hertug Fredrik bedækker Din Tilværelse med Skjendsel. For at tilintetgøre alle Dine Høringer paa Godserne Verdenberg, har han erklært Din Fader for en Bastard. Du veed, Rudolph, Din Bestefader givtede sig hemmelig med sin Kone, og imod hendes Forældres Willie. Fredrik vaastaaer dersor, da vare aldrig øgteviede af nogen Præst, og folgelig Din Fader, Du og Dine Brødre ere Bastarder.

Rudolph saae stivt paa Munken. ”Bastarder? raabte han omsider med hul Stemme. Bastarder? Munk, ved Gud! — det har denne Fredrik vaastaaet? O! min Fader! endeg i Graven vil den Nedrige bestemme Din grævlig

Dige Høje? Afskyelig! Nu saa! . . . Eller troer I, at jeg ogsaa her skulde tie?"

Nylig sagde Du, Du havde ophort at være afhaengig af Mennesker; Du ønskede intet uden Marie.

"Hvorledes? Jeg skulde paatrænge Marie en øreløs Bastards Haand? Nu — jeg giver Slip paa min Lykke; men den Elendige skal betale mig det altsammen!"

Rudolph, sagde Munkens advarende, hævn Dig, hævn Din fornærmede Stolthed, kun bland ikke Marie ind i Din Hævn.

Rudolph stod urolig. "Driver ikke min onde Skæbne mig denne Fredrik, som en ond Haand paa min Vej?"

Dersor er den mest ukjendte Vej den roligste. Og — vil Du nu ikke paa nhe opirre ham til at kaste sig i Vejen for Dig, Rudolph? Er Du endnu ikke træt af at kæmpe med denne onde Haand?

Marie saae paa ham med saa roligt et Smil, at hun i eet Øjeblik stillede Stormen i hans Sjæl.

"Lader

"Vader mig gaae!" sagde han mildere;
 "Min Moder vil behøve min Trost; mine Brødre
 min Hjælp." — Marie, der fulgte ham,
 sagde til ham; Hvor ofte vil Du endnu gaae,
 og komme, og stedse bringe, stedse tage Tårer
 med Dig? — Han saae omt paa hende. "Marie,
 hvad fordre I af mig?"

Sindsroe og Taalmodighed! O! Rudolph!
 naar vil Du være rolig! naar finde Din Lykke
 og Dit Verd i Dig selv! (Hun vendte sig bort,
 og græd sagte.) Rudolph! Rudolph! hvilke Tårer
 koster Du mig. Saa gaae da og styrt Dig
 etter i Strommen, hvorfra Du nys er undkommens. Jeg tor ikke følge Dig derhen. —
 Hun gik langsomt tilbage, og lod den forbitrede
 Ungling staae i Urolighed over sin Forbitrelse.
 "Håve de da ej Met?" spurgte han sig selv,
 "vil jeg ikke paa nye tirre ham? . . . Men
 skal jeg da taale enhver Fornærmede?" Med
 disse Twivl gik han gjennem Bjergene. Han fandt
 sin Moder i Tårer, sine Brødre i vildt Rasarie.
 Ved dette Syn blev han til sin egen Forundring
 koldere. Han gav sine Beslagtede de Lærdomme,
 han nys havde hørt, ikke destomindre steeg han
 dog

dog til Hest, og reed til Inspruck til Fredriks Residents. — Da han traadde ind i den høje Ridderhal, begavede just Hertug Fredrik højtideligen nogle Store med Lehn. Han aabnede Visret, og blev rolig staaende nede i Salen.

Fredrik kjendte ham ved første Øjekast, og endte snart Højtideligheden. Nu steeg Rudolph op paa Trinene af Thronen, medens en dyb Laushed herstede i Salen. "Hertug Fredrik," sagde Rudolph med fold Stemme og roligt Bryst, fordi Fredriks Urolighed havde gjort ham rolig. "Hertug Fredrik! jeg fordrer Retsærdighed af Eder. I har taget fra Werdenbergerne de Godser, som deres Forsædre i flere Aarhundreder have ejet. Vi, jeg og mine Brodre, eje ikke mere saa megen Jord, at vor Aste engang kunde hvile deri. Intet have vi tilbage uden vor Ere og vort gode Navn. Hvorfor forfølger I Ulykkelige? Hvorfor bestæmmer I min Faders Aste i Graven? Hvorfor skulle mine Brødre være Bastarder? Vær menneskelig, naadige Herre! Driv ikke Ulykkelige til Fortvivlelse, lad det være Eder nok, at de ere ulykkelige! — Naadige Herre! veed I med Wished, at min Fader

Fader var en Bastard? En Twivl, som ikke var andet end en blot Twivl, vilde være Grusomhed, fordi den vilde være Ulykkelige."

Fredrik saæe paa alle Edles Ansigter rundt om Willie over denne Twivl, og Medlidenhed med Rudolph og hans Brodre, urosig sagde han: "Jeg erklærer her offentlig, at jeg ikke kalder Eders Faders ædle Wyrd i Twivl, at jeg aldrig vil kalde den i Twivl. Vær rolig Grev Werdenberg!"

"Jeg takker Eder for denne Erklæring, Ædle Mand have hørt den. Drager den til Minde, naar Behov gjøres for mine Brodres Skyld, de to Grever af Werdenberg!"

Og ogsaa for Eders Skyld! raabte flere Stemmer. Man har gjort Eder uret, Grev!" "Hvad mig angaeer," sagde Rudolph med en rolig Storhed, — "forglemmer mig. Jeg fordrer ikke Hertugens Erklæring for mig; Ogsaa uden den vil jeg finde en Grav for min Uffe."

Fredrik kunde ikke holde sit Øje fastet paa Rudolph, og kostede kun stjaalne Blik paa ham. Han undsaae sig for hans Storhed, og frygtede, for at finde i hans Tilfredshed med sig selv en fiende.

fiendtlig Stjerne, som truede hain. Endnu havde han aldrig forglemt Rudolph. Han erfarede, at hans Moder og Brodre boede hos Grev Albrecht. Kun hans Opholdssted kunde han ikke ersetze. Hvor er denne Rudolph? Hvad tager han sig for? Saa spurgde han hundrede Gang, og sjælvede for Rudolfs Rosighed. Nu viiste denne unge, dristige Mand sig paa nye, og etter saa ligefrem, saa usorsædret, saa stor, som om han var Fredriks Behørster.

Da Rudolph vilde gaae, tilbød Fredrik sig, at give ham Slotsfogdetiet paa Feldkirch. Rudolph svarede smilende: "Naadige Herre, tilgiv mig. Jeg traenger lige saa lidt til Eder, som I til mig!"

Hvor opholder I Eder, Werdenberg? Jeg ønskede at forbedre Eders Skjæbne.

"Det kan I ikke. I vilde endog onsee mig for alt for lykkelig, naar jeg opdagede Eder mit Opholdssted. Saa meget siger jeg Eder: Jeg lever blandt Mennesker, som Uretsædighed og Ulykke forenede, og gjorde til Mennesker. Fortvæl, naadige Herre, og forglem mig, om I kan. Her sjalver man for Vorstehøjhed, der belee

vi den, og sjælve kun for Forbrydelse. Jeg har lært at undvære Eder; lært i det samme, naadige Herre."

Fredrik saae urolig efter ham, da han gifte Rudolphs sidste forblommede Ord synes ham at være af frygteligt, truende Indhold. Hvad vilde han have tænkt, naar han havde vidst, at Rudolphs helse Forretning der var, at smile til en Pige, og opsange hendes Blit!

Da Rudolph saae Hertugens Uroe over hans hemmelige Opholdssted, sandt han virkelig en Glæde i at forsøge denne Uroe ved sit forblommede Svar. Paa Vejen tænkte han med Forusjelse paa, at Fredrik vilde sjælve for ham og hans Venner. Vel saldt det ham ind, hvor øste Thüring havde sagt: "Drag intet Menneskes Opmerksamhed paa min Hytte! Dens Roslighed bestager i at ingen kjender den." Vel saldt Pater Antoni Lære ham ind: "Laushed er en Dyd, hvor Tale intet baader; Troubles ere tomt Praletie." Han følede ogsaa ret vel, at han havde overtraaet begge disse Negler; og han sollte det med en Slags Uroe. Dog tænkte han med Bellyst paa, hvorledes Fredrik vilde efters

terforste hans Opholdssted og hans Forretninger, hvorledes han vilde udsende Bud paa Bud. I Ensomhed vilde han leve; men Fredrik skulde hjælve for ham, som for en Lovens eensomme Hule. Han reed munter og tilfreds tilbage til Nidau. Snart blev hans Triumph forsøgt, da Fredriks Venner søgte hemmelig at udforske ham, og deres forklædte Tjenere bevogtede hvert af hans Skridt. "Skjæver Du for den flygtende Rudolph?" raahte han ofte smilende. Han forglemte, at Pater Anton havde sagt: "Maar den onde skjæver, er han allersnygteligt!" — Nu levede han i lang Tid rolig hos sin Moder, han vovede ikke at besøge Dalen, fordi Speidere fulgte ham bestandig.

Ikke saa roligt var det imidlertid i Thürings Dal. Hemmelig havde de unge Mænd i Appenzell forsamlet sig uden de betenkommne Gamles Vidende, og endelig forbunden sig til, med Vaaben at forsvare Indbyggernes Rettigheder & Fieldegnen. Munkens, Thüring og Marie sadde engang fulde om Aften paa den højeste Spidse af en Klippe, og saae Maanen stor og reek at træde frem af den dybe Dals Mørkhed. De talede om Rudolph,

"Snart

"Snart er han vor, Marie!" sagde Munken,
"og da for evig Din! Hvor længe kan hans
Ærgjerrighed endnu modståe de bedre Tøsløser
af Kjærlighed og Dyd. Da har Dyden aldeles
vunden Sejer over ham. Lad det endnu koste
ham nogle mørke Dimer, og Dig nogle Saarer.
Et heest Løv fuldt af Tilsfredshed og Lykkelighed
er dermed ej betalt for dyrt."

Marie lønede sig til Klippet, for videre at
forsøge disse tanker. Paa engang blev Himmel-
sen rød paa den ene Side. O! se! raaabte
hun, hvor dejlig rød Maanen farver Himmelnen
bag os! Munken kastede sine Dine derhen:
"Det er ikke Maanen, der er Glæss i Herren-
sau!" — Glæss? raaabte Marie og sprang Sko-
vende op. I det samme Øjeblik slog en høj Rue
i Veiret lige for dem. Borgen i Schwendi!
raaabte Thüring med Smerte, og kastede ahnende
sine Blikke til Klaus. Marie hængte sig angst-
lig ved sin Fader. Der brænder Klaus! raaabte
Thüring. Det er stæet, hvad jeg frugtede for!
Gud lede det til det Gode! Abbedens Borge
brændte. — Græssetligt sloge nu Luerne fra fire
Stæder op mod Himmelnen. Fra alle Landsbyer

løb Stormflofferne. Oldingerne forsamlede sig; ogsaa Thuring gik derhen; men Unglingene savnedes.

Efter Midnat gjensidt insinde Stemmer mellem Fjeldene! Frihed! Friheds! Unglingene kom, fortalte de Gamle deres Handling, og glædede sig over den. Vi ville, sagde de, kynge Abbeden, til at erklaare sig. Hans Fogder ere flygredbe. Morgenene, som behærskede vore Fjelde, ligge i Aste.

Thuring dadlede ikke Unglingenes vase Handing, da den dog nu engangt var stætt. Han traade mellem dem, roste deres Tver, og kaldte dem en Skare af Hylte. Men, sagde han til, "I ere en Skare af bedre Helte, end de, der rundt om os staar i de Stores Solds Hvad I gjorde, det gjorde I for Fred og Detfærdighed!" Unglingene lovede Thuring at opfylde deres retinossige Pligter mod Abbeden, dog uden at taale nogen Forurettelse, og nu at være rosige. Forsamlingen skilles ud, og Thuring vendte tilbage. Om Morgenen gif Anten ned til Sankt Gallen, for ved sin Ven, Stiftsfogden, at gjøre Abbeden Forstag.

Efter nogle Uger kom der Gesandtere til Vønderne i Øjergagnen fra Rigsstæderne ved Søen og i Schwaben, som stode i Forbund med Abbeden. Hyrderne fordrede blot, at Fogderne skulde udvælges mellem dem selv; disse vilde de da forståe Abbeden, og saa opfyldte deres retmæssige Pligter mod ham.

Denne kluge Beskedenhed i deres Fordringer var Thürings Værk. Han havde været allevegne omkring i Øjergagnen, i alle Landsbyer, og havde overbevist Unge og Gamle om Nødwendigheden af Freden. Gesandterne fra Stæderne, som ansaae denne Beskedenhed for Frygt, lovede at støtte Vønderne Met i denne Sag; og Vønderne svore Thüring at følge Stædernes Kjendelse.

Abbeden stolede paa Forbundet med Stæderne, hvad end Munken foretog sig. Endelig kom Stædernes Kjendelse, og Ynglingene adlød den, fordi de havde lovet det, skjønt med Uvillie. Ved denne Kjendelse blev Friheds-Forbundet mellem Vønderne ophevet, og Fogderne igjen bragte ind i Landet. Fogderne hævnede Øpstanden med Haardhed. Vønderne rasede, og Thüring sukkede over Abbedens Halsstarrighed.

Thüring raabede Bonderne at slutte et Forbund med Staden Sankt Gallen, hvis Friheder Abbeden modvillig havde krænket. Overhovedet sogte ikke den stolte Abbed Kuno sine Undersæters Kjærlighed; ogsaa Wyl og Indbyggerne i Iberg laae i Venighed med ham.

Appenzell sluttede nu et Forbund med Sankt Gallen. Af Frygt erklærede nu Abbeden, at hans vilde høre, og tilfredsstille Bondernes Klager. Men imidlertid forligede han sig med Wyl, og nu trodsede han Bonderne paa ny. Længere kunne ikke Unglingene holdes tilbage; de grebe til Vaaben og raabte: Vi ville lære Abbeden, at være retsfærdig.

Staden Gallen skrev til Abbeden, at de med deres Hundsforvandte Appenzellerne baade i Fred og Ufred vilde være ham imod. Da Kuno havde læst dette Brev, forlod han med Konventen og alle Brodrene Klosteret Gallen, og tog til Wyl. Choret blev tilsukket, de Heiliges Reliquier forladte ingen indviet Klokke, ingen Sang ved Alteret hørte man mere, intet heiligt Lys blev antændt. Al Gudstjeneste havde Ende. Nu kom der etter Bud fra Stæderne, som stod i Forbund med Abbes

Abbeden, og endnu engang sejrede Thürings Forstillinger og Taarer. Müntli, en ung, fyrig Appenzeller, stak sit Spyd i Jorden og raahte: Her hviler mit Spyd, men trænger Abbeden mig end engang til at gribe det — Ved Gud! jeg lægger det ikke ned, for det er satvet med vores Tyranners Blod.

Pater Anton gik fra den ene Rigsstad til den anden, for at hjelpe Bønderne til deres Ret. Abbeden fordrade, at det Forbund, som Staden Gallen havde indgaaet med Bønderne, skulde uden Modsigelse være ophævet. Endelig kom Kjendelsen. Almuen forsamlede sig i Byen Appenzell, og Müntli lagde sit Spyd ved Sideh af sig på Jorden. Stille og opmærksomme hørte alle de første Aarikler, der sikrede dem deres Rettigheder. Men da den Punkt blev oplaæst, at Bøndernes Forbund med Staden Gallen skulde for evig være ophevet og tilinteghørt, greb Müntli sit Spyd, løftede det højt i Vøjret og raahte: Forræderie! — Forræderie! raahte alle Maglingene, og et vilde Strig-steeg til Himmel! Ell Baaben! raahte alle vildt mellem hinanden. Müntli træede frem foran Gesandten, og sagde: "Melder Abbeden, at vi

Appenzeller ville ikke adlyde Kjendelsen. Med Spyd og Sværd skulle vi skrive ham en Kjendelse, som han skal være!"

Endnu mere rasende blev Folket, da Gesandten berettede, at Staden Gallen havde antaget Kjendelsen. Alle trængte sig omkring Gesandten, og svore at dele Ondt og Godt med hinanden; og vove Liv og Blod for Friheden. "Siig Abbeden, hvad H har seet!" raahte man efter Gesandten.

Thuring raadede dem at træde i Landret med de syv Schweizer-Stæder, og de sendte Gesandtere derhen. Schwyz tog Appenzell op i Landretten, Glaris sendte dem to hundrede Mænd til hjælp. Derpaa forsamledes Bannerne af de Stæder, der stede i forbund med Abbeden, og droge hen at hjælpe Abbeden. Bannerne af Staden Gallen og Stiftesfolket stodte til dem, og Hæren forenede sig i Staden Gallen.

Højt seeg Nogen i Vejret fra Appenzellersnes Bagthøje, og før første Gang lod Stormflokkene overalt i Vjergegnen. Ved Gangen af fremmede Sejerssange forsamledes de modige Unglinge paa Allarmpladsene, og med dem kom

de øengstelige Piger, og efter dem Fædrene og Mødrene. Ogsaa Marie lede med sin Fader til Forsamlingen. Hjist kom en Banner, her en anden, ledesaget af grædende Mænd og Kvinder. Da alle Bonnerne være forsamlede, lod Stormklokkken endnu engang, steeg Rosgen paa Højene endnu engang, og nu blandedes grædende Stemmer med det modige Fryderaab. Her omsavnede en svag Olding sin Søn og sagde: Spar ikke Liv og Blod, thi Landet er betroet dine Arme. Hjist rakte en ung Kone den bortdragende Fader sit Barn, at han skulde kyssé og velsigne det, og selv berovede hun Barnet Kyssene. Huskende begyndte hjist en Kone at bede sin Mand, at han vilde være tapper; men midt i sin Tale afbrød hun tvivlsojn, og tankte paa, om hun ikke hellere skulde bede ham at vige frygtsomt tilbage. Hun omsavnede ham, uden at fuldende Talen, og hendes mod Himlen vendte Øje bad Gud, at han vilde lede det til det bedste. Bleg hang her en Pige i en Ynglings Arme, og bedækkede det elstete Bryst med sit Hjerte, som om det var et Skjold mod de fiendtlige Vandrer. Om sider drog Ynglingene ned i Dalen, og Taarer,

Vessignelser og omme Navne fulgte dem. Stille og bedrøvede vendte derpaa de forladte paa en somme Veje tilbage til deres Hytter. Mariæ Hjerte brast næsten ved Synet af denne Skilsmisse, og Daarene strømmede ned over hendes Kinder. Hun vilde trøste en Pige af sit Naboaalag, og selv trøstløs sank hun i den trøstløse Piges Arme.

Bed Landsbyen Speicher *) paa Højene, hvor Huulveien løber ned til Gullen, forsamles des de totusinde Appenzeller. Stille og bedende tilbragte de Matten, da den store og afgjørende Time truede Fædrenelandet. Mod Morgenroden trak de fiendtlige Bannere op ad Huulvejen mellem tykke Skove. Mændene fra Schweiz og Glaris holdte sig imidlertid stille assides i mellem Buskene. Fiendsindstyve Appenzeller ansørte Rüttli paa den anden Side af Vejen højere opad. Paa eengang faldt de fra Waldsådterne ind i Fiendens bagerste Rækker, og foran brød Rüttli ind. Fienderne skyndte sig op ad Huulvejen, for at komme paa Højene. Der modte dem den dristige Hær af Appenzeller, der med

*) Slaget blev leveret i Aaret 1403.

modige Skrig stormede ned. Rasende var Uns-
faldet; thi Tapperhed og Frihed hæslede det.
Fienden veeg, og Appenzell trængte frem over
Lig. Blodet flod ned ad Huusvejen og bry-
dede Nederlaget, endog forend de Flygtende.
Fire Vannere sank, sexhundrede Skjolde toges
til Wyte, og kun tre Appenzeller faldt. Hele
Appenzell knælede ned paa Højen, og takkede Gud
for Landets Redning. "Gud har givet os Sejes-
ren," raahte Thuring med lydlig Rest, "derfor
anvender den, hvortil Gud gav den, til at stille
Fred!" — Gesandterne fra Staden Gallen kom,
og forbundet blev fornyet med den. — Abbeden
kjælvede, og flygtede anden Gang med Reliquier-
ne til Wyl.

Paa denne Tid var Rudolph hos Güttin-
gen i Klosteret Dissentie. Han fortalte Güttin-
gen om Marie, og om sin Beslutning at leve i
hendes Arme, adskilt fra Verden. "Ja Güttin-
gen," sagde han, "de Tider ere forbi, da Øer-
gjerrighed plaaede mig. Øten er et skuffende
Spogelser. I Marias Arme skal jeg finde den
Lykke, som jeg forajores sogte." Güttingen
svarede smilende: Kjære Rudolph! Fornøjelsen er

et ligesaa skuffende Spogelse, som Eren. Den gode Munk sagde aldrig til Dig: had Eren, sov at else Fornøjelsen. Han sagde: lad Eren fare, fordi den hindrer den rene Dyd, og else Dyden, for at leve rolig. Du drager en nye Begjærlighed, Kjærlighed til Marie Dig bort fra Ergjerrighedens Bane. Lad først Kjærligheden i Marias Arme ophøre at være en Lidenskab, og Eren vil etter besjæle Dig. Tilsaae kus Rudolph, at Du giver Slip paa Eren, fordi denne Oprelse skænker Dig Marie. Enhver stor Krigsbedrift hører Du endnu med hemmelig Misundelse, og ønsker selv at have udført den. Du har kun omhyttet den ene Begejrlighed med den anden. Men Marie er ikke Belønning for en Begjærlighed, hun er Belønning for Dyd. Stræb at vinde den, Rudolph!

Under saadan Samtale kom Esterretning om Appenzells Oprør til Dissentis, og Rudolph brændte i Lue. At stille sig i Spidsen af Bondeerne, og bringe Fredriks Throne til at ryste, vare de Drømme, hvormed han syskelsatte sig i sine eensemme Timer. Øste spurgde Güttingen smilens-

smilende, naar han mærkede Rudolphs Drømme:
er Eren et skuffende Spøgelse?

Slag paa Slag! Paa Esterretningen om
den ørefulde Sejer ved Speicher fulgte strax
Nyget om Appenzellernes lykkelige Tog i Stifts-
landene og i Thurgau. Længere funde Rudolph
ikke holde det ud hos Güttingen. Han gik til
Midau, for at see sin Moder, og for derfra at
vende tilbage til Frihedens og Krigshedristernes
Land. Der var paa samme Tid ogsaa Henrik,
den unge Greve af Werdenberg, som Hertug Fred-
rik havde bedet, at have Øje med den stolte
Rudolph ved Bøndernes Oprør.

Henrik talede haanligt om Appenzell; Rudolph smilte, og laug. Henrik spottede med dyb
Foragt over Bøndernes Foretagende, og Rudolph
brød om sider ud: "I haoner Bønderne," sagde
han koldt, "men der vil komme en Tid, at Fyr-
ster skalle sjælve for dem!"

"For Bønderne?" spurgede Henrik, og løb hastigt.
"For Bønderne og for den, som leder dem.
I erz besynderlige Mennester. En Første med
sin hele stolte Prægt made anfore en Hær,
naar I skulle sjælve. Regjerer da Hermelins,

Vaabnen eller Førstens Hjerne Hæren? Maae da
Vondersnes Ansører just bære en Førstekappe, for
at være synlig for Eder? . . . I Kortsynede!
see I da ikke den Wiisdom, som leder Appenzell?
Troe I den blinde Hændelse styrer dette Folks
Skridt, der intet kjender uden sine Hjorde? . . .
I have brækket min Landse, sonderbrudt mit
Sværd, plyndret mine Borge; I troe at have
gjort mig afmægtig, og I vilde sjælve, dersom
I kjendte den Afmægtiges Vaaben. Er et Jord-
sjælv da ikke frygteligt, fordi I ikke see dets
Værksteder?"

Samtalen blev afbrudt. Grev Henrik af-
tertænkte Rudolphs Ord; han fandt i Appen-
zellernes Skridt et saa roligt Overløg, i Forsla-
gene til Abbeden en saa dyb, forsiktig Omhu for
Fremtiden, at det ikke kunde være en opbragt
og sejrende Hob Vonders Værk. "Vi ville
dog lære at kjende den Wise, der saa hemmelig
bliver os frygtelig," sagde han, og gav en sne-
dig Munk det Vænde, at esterspore Rudolphs
Veje.

Rudolph brød op om Natten, for at gaae
til Thüring i Dalen. Munken gif til Fjeldges-
nen.

nen. Her erfarede han snart, at Grev Rudolph von Werdenberg kommer undertiden til den gamle Thüring. Han underrettede sig om Thüring, og hørte morsigende Fortællinger om ham. Nogle Hyrder sagde, han var en indfødt Appenzeller. Andre: han var en Fremmed, hvis Fødeland ingen kender. Munken sneg sig selv omkring i Dolen, og snart fandt han Lejlighed, til at se Rudolph, Marie og Thüring, og til at bemærke den gjen- sidige Fortrolighed mellem disse tre Mennesker. Han bragte Greven den Efterretning, at Rudolph lever i en fortyslende Dal, ikke langt fra Wernisch, hos en Østing, som Folket i Fjeldegnen kalder den gode Thüring. Ogsaa fortalte han om Thürings Stønne, fortyslende Datter.

Den unge, overdandige Werdenberg gik selv i en Piligrims-Dragt til Fjellet, og saasnare han sic at vide, at Rudolph ikke var hos den Gamle, til Dolin, hvor Thüring og Marie mod- toge ham med Venstabelighed. Strax, med sin hele vellystige Sjæl i de brændende Øjne, stod Greven foran den fortyslende Pige; thi saa men- gen Elsenhed havde han aldrig ventet og aldrig seet. Smidleretd glemte han ikke, at han egente

egentlig var kommen, for at udforske Thüring.
Han antog Frihedens Sprog, og dadicde de
Stores Overmod. Men Thüring svarede kun
lidet, og gik emsider bort, for at gjøre Ende
paa Samtalen.

Da Henrik var ene med Marie, sagde hør
hende de fineste og kjælneste Smigrerier, men disse,
saavelsom hans Spørgsmaale om hendes Faders
Omfændigheder, blev ubesvarede. Hvor lidt lys,
han end erholdt, saa løb dog Dagen for ham,
som en Time. Han sad jo lige over for Marie,
han kunde se hende, høre hende, og med graadis
ge Blif quæge sig ved den huldeste Ustyldt Næbig
heder. Modig forlod han Dalen, men han maalet
te, fordi han frygtede, at Rudolph skulde komme
tilbage. Han vankede endnu nogle Dage om i
Eguen, og lagde Mørke til de hemmeligste Veje,
de meest skjules Stader. Endelig forlod han
Fjoldet, og gik til Wyl, ledsgaget af den skjonne,
ustyldige Maries Willende, der vor en Plage for
hans urene Hjerte. Jeg kjender Eders Fiender i
Hjeldegnen, Herr Abbed! sagde Henrik. De ere
Rudolph von Werdenberg og en ubekjendt, ubes
gribelig Mand: Thüring. Begge ophidse Venne
derne

berne mod Eder, og lede deres Skridt. Jeg raader Eder, at få disse Mænd af Vejen. Uben at tænke paa sin Haardhed mod Bonderne, gav Abbeden Thüring Skylden for Oprøret, og besluttede at tage Hævn over ham. Werdenberg lovede at hjelpe ham.

Man indhentede den ene Esterretning efter den anden. Thüring, sagde alle Budene ved deres Tilbagetkomst, bivaaer enhver Forsamling af Almuen, og leder den. Rudolph, Hertugens Fiende, gaaer med ham derhen. — Bondernes usorsigtige Udladelsser bleve anseete for Thürings Verdomme. Det er, sagde man, ikke stilet paa Abbeden assene, det er stilet paa alle Hørster. Man vil afskaffe alle Love, alle Øvrigheder. — Fredrik blev forskrækket, da Abbeden og Henrik underrettede ham herom, og rustede sig med Sver mod Appenzell. Saasnart Thüring fik dette at vide fra Dissentis, gif han med end større Sver omkring i Hjeldegnen, og formanede Bonderne, til at slutte Fred med Abbeden. Rudolph undersøttede ham heri, skjont mod sin Will; thi han glædede sig, da han saae Bondernes Tilbojelighed til Krig.

Neppe havde Rudolph og Thüring forladt Dalen, saa snege Grev Henriks og Abbedens Tjænestefolk sig, forklaedte som Hyrder, fra forstjillede Sider omkring Dalen, og besatte alle Udgange. Om Dagen skjulte de sig i Huler i Klipperne og imellem Buskene, og siden skjulte Astenens Tuemørke dem. Neppe var Matten brudt frem, saa snege Grev Henrik og tvende af hans troeste Folk sig ind i Dalen, og snart ogsaa i Thürings Hytte. Greven gik med et skjult Lys ind i Kammeret, hvor Marie nu låa i den første sodeste Sovn. Da hun ikke vaagnede, aabnede han Lygten og betragede Marie. Han stod, som forstenet, og glemte, at han var her for at vække, og bortsøge hende. Sagte højede han sig, med Lyset i den skjulvende Haand, hen over hende, og betragede hende med brændende, vellystige Øjne. Sagte lagde han derpaa de hede Kober paa den jomfruelige Barm; og Marie vaagnede.

"Min Fader! Du?" spurgte Marie. — Jeg er ikke Din Fader, fortryllende Pige! — Marie streg højt. — Frugt ikke, begyndte Greven atter, Din Fader har sendt mig til Dig.

"O, Gud! er han syg? Eller Rudolph?
Gaae! Gaae! jeg vil staae op. Siig for Guds
Skyld, ere de friske?"

Berdenberg stod forlegen. Marie slukkede deraf, at hendes Fader maaßke endog kunde være død. Greven forsikrede hende, at baade han og Rudolph ere friske. Da han derpaa bad hende, at klæde sig paa, bod hun ham at gaae udenfor, og inden faa Minutter ilede hun efter ham i Stuen.
"Tal! Tal! Hvad har min Fader at sige mig?"

Din Fader sender mig og nogle Bonder, for at ahsente Dig, fordi Abbed Kuno har udkastet den Plan, at bortføre Dig i Nat.

"Mig?" spurgde Marie tængstelig. "Mig? O, for Guds Skyld! saa lader os ile. Men hvorfør kommer han ikke selv? hvorfør ikke Rudolph?" Hun kastede paa engang et gjennemtrængende Blik paa Greven. "Menneske! Du lyver. Var jeg i Fare, vilde Rudolph være her, ikke Du!"

Abbedens Folk har oversafdet dem.

"Oversafdet dem? O Gud! Men dog vilde Rudolph være her. Du lyver! Gaae! Jeg vil ringe med Stormflokk'en." Hun vilde

ud, men Greven tog hende i sine Arme, saa
megen Modstand hun end gjorde. Da han nu
trykte sine Læber paa Hendes Mund, paa hendes
Barm, da mærkede hun Bedrageriet, og udstodte
et højt Skrig. Greven kælte, og hans Folk
kom ind. Man bandt et Klæde om Marias
Mund, der dæmpede hendes Skrig, og fastede
en viid Munkekappe om hendes Klæder. Saas
ledes bar man hende ud af Hytten og Dalen,
gjennem de bekjendte Godstier til Sorgaans, sout
man naaede i Morgenstunden. Her forte Greven
Marie op paa et fast tilsporet Verelle, blev
ene hos hende, tog Klædet fra hendes Mund og
sagde: Tilgiv mig, fortryllende Pige, dinne
Bold. Den reneste, den varmeste Kærlighed
lover Dig her et Liv fuldt af Glæde og For-
nøjelse. Jeg er Grev Henrik af Werdenberg. —
Marie betrægtede ham med et Øje fuldt af den
mest vdmigrunde Foragt. — Undige Marie! sag-
de Greven og greb hendes Haand, kan Du tils-
give min Æskov? " Elendige Bedrager!" raaabte
Marie, og rev sin Haand los. " Gaae! lad mig
være ene!"

Det vil jeg, Marie; thi Du er Dronning her. Jeg lover Dig et Liv, som skal ligne Himmel i Glæde. Alle Dine Ønsker vil jeg opfylde, naar Du kun vil høre mine Ønsker, og elsk mig.

"En saa foragtelig Bedrager?" raabte Marie med Afskye; "elske? O Gud! forlad mig! jeg hader ham." — Hun kastede sine brændende Øyne gjennem Gittervinduet op mod Himmel.

Selv i Din Brede er Du indtagende, sagde Greven, eg omfavnede hende. Marie reev sig los med Magt og saae derpaa med Forundring paa ham, som om hun tvivlede, om han var et Menneske, eller et Syn. — "Er Du et Menneske," sagde hun omsider, "saa er Du et afskyeligt Uhyre. Hvad har jeg gjort Dig? Hvors med fornærmede min Fader Dig, at Du paasrer ham denne Angest? Er det mueligt o! Gud, at dette kan være et Menneske?" Hun foldede sine Hænder med et Blik mod Himmel, gysede af Afskye og kastede foragtende, medhynkfulde Blik paa Henrik.

Greven havde ventet Kæserle og Vrede, men ikke denne folde, med Afskye blandebe Medlidenhed. Han forlod Værelset med mørke Blik, Ligesaalide som han begreb Maries Adfærd, ligesaalide kunde hun begribe hans. Hun vidste ej engang, hvad hans Hensigt var med hende. Men allerede den første Mat gjettede hun denne Hensigt af hans Ord, hans Handlinger. Hun bad ham, at han blot i Dag vilde forlade hende, og han gik. Den næste Morgen reev hun Dolken fra Weltet paa den Ejener, der bragte hende Frokosten; og han lod hende beholde den, fordi hun bad ham; thi hvo kunde nægte den bedende Marie noget?

Grev Henrik traade ind i Værelset til hende. "Hør, Herr Greve!" begyndte Marie kolig. "J har med Vold bragt mia herhid og rovet mig min Frihed. Nu vil J endnu mere: forfare mig og gjøre mig foragtelig. Nødværks mod et glubende Dyr er tilladt for Gud og Mensker. Den første Gang Eders Haand bærer mig, er J Dødsens!" — Hun trak Dolken, og Greven smilede. — "J smiler, Greve! Smil ikke!

Jeg

Geg har fast besluttet at dræbe en Elendig, naar
det ej kan være anderledes."

Det vilde Du, Pige, med det Englesje?
Det kunde Du? sagde Greven og sprang hen til
Marie. Rast trak hun Dolk; stodte den ind
i hans Skulder nær ved det venstre Bryst og
lostede Armen anden Gang. Greven veeg et
Skridt tilbage og sagde med stogrende Latter:
er Du rasende Pige? O der gives andre Middel
at gjøre Dig tam, min vilde Due!

"Men da heller intet Middel til at undgaae
denne, eller en anden Dolk, uden min Død!
Vælg! Eders Lyst; og jeg, eller I døet!"

Greven gik. Han mistede meget Blod, men
dog vorzte hans rasende, vildstige Lidenskab. —
Magt altsaa ikke? sagde han ved sig selv paa
Sengen. Du saa paa en anden Maade. —
Han udkastede en Plan, at forfore Marie. Men
hendes Skytsengel vaagede; saadan en Uskyldighed
fortjente dens Beskyttelse.

Thuring gik efter nogle Dages Forløb tilbage
til Dalen; og Rudolph islede i Forvejen, for at se
Marie noale Hjeblikke for. Da han ikke fandt
hende i Hytten, islede han til Grotten. Men
ikke

ikke heller der var hun. Han raahte Marie, og Kun Klippen svarede ham. "Hvor er Marie," raahte han Faderen imøde, "jeg findet hende ingensteds." De søgte; forgjæves. — Rudolph var urolig. Faderen ikke. Hun er vist i een af Naboehytterne, sagde Thüring, og Rudolph løb til den nærmeste Hytte. Der sad Guttins gens Son paa Dørtaarnskelen og græd. "Hvor er Marie, Wilhelm?" Borte, svarede Dren- gen; borte, og kommer aldrig meer igjen, mit gode Moder! Rudolph stirrede paa Barnet. Ogsaa af Hyrdinden, som kom ud i Døren, sic han ingen Efterretning; hun sagde ham Kun, at Barnet var kommen til hende Morgenen efter at Marie var forsvundet, og havde søgt om Marie.

Rudolph gik til de andre Hytter, men ingen vidste noget om Marie. Nede i Dalen havde en Hyrde om Matten set Mennesker, det bare en Munk ned ad Fjeldvejen. Da Rudolph kom tilbage til Dalen, raahte han allerede lange fra til Faderen, som kom ham i Møde: "Marie er bortrøvet, Fader!" — Umueligt! sagde den Gamle, hvem fjender mig? hvem kan gjøre

Austag paa mig? — "Gud!" raabte Rudolph, og torrede Angestens Sveed af sin Pande, "hvør er hun? hvør er Marie?" Dast sloj han ned ad Klipperne.

Beskyrtet blev Thüring staaende ovenfor, og saae med stirrende Øjne efter Rudolph. Derpaa fulgte han efter ham, men han var alt forsvunden mellem Buskene og Klipperne. Han vankede omkring i Bjergegnen, sogte Marie i alle Hütter, og fandt hende ingensteds. Efter nogle Dage kom Rudolph tilbage, og sank af Matbed til Jorden; thi han havde den hele Tid streifet utartelig omkring, og havde forsøgt ethvert Spor, endog de allerusandsynligste, frøbet ind i enhver Hule i Klippen. Da hans matte Blik faldt paa Thürings vaade Øje, spurgde han ikke, om Marie var der. Han kunde see det. Begge varer utrofelige over Maries Tab.

Den følgende Dag kom Pater Anton, og Rudolph fastede sig i hans Arme med dette Raab: "hun er borte!" Anton smilede. Da Thüring kom langsomt gaaende til dem, sagde han: Din Marie er funden igjen, Thüring. Hun er paa Sargans, i Greven af Werdenbergs

Vold. Bliv her, Rudolph. Marie skal reddes uden Dig. Bliv, siger jeg! Henrik von Werdenberg har bortført Marie om Mitten hers fra; ogsaa paa Dig, Thuring, lure Roere, for at overlevere Dig i Østerriges Magt, fordi man anseer Dig for Oprørstifteren i Hjeldegnen. Man estersporer Dine Beje, og udforsker Din Herkomst. Din lykkelige Eensomhed, som Du var saa stolt af, er tabt for Dig; Din Roe, som syntes Dig saa usorgsængelig, forstyrret.

Men hvorledes? hvorledes? spurgde Thuring.

Munken vendte sig til Rudolph. Du talede med Maries Rover i Nidau, og truede ham. Ogsaa i Innspruck brugte Du Trudster. Fredrik stjælvede, Werdenberg blev nhægjerrig, og begge fulgte Dine Skridt. Werdenberg var her forsøkød som en Pilgrim. Han saae Marie, og besluttede at borttræne hende som et Bytte for sin Villlyst og en Svæbe for Thuring. Vil Du nu snart lære, Rudolph! Du usorsigtige og forsængelige Ungling! hvad et ssjukt Liv er, som Du hader, og hvad Trudster udrette, som Du saa gjerne ønsker at bruge. Havde det værste

Menneske funnet anrette større Ulykke, end Du, der dog elsker os. Marie er nu — maa ske ved Afgrunden af den højeste Elendighed, hendes Far der sonderknuset, og Du . . . ! Rudolph, alt dette skede, fordi Du ikke kunde sie!

Rudolph slog sit Øje til Jorden, vendte sig derpaa langsomt om, og gik ned ad den marke Gran-Allee. En sygteslig Storm rasede i hans Sjal: Ørøst ester Hævn, Følelse af sin Uret. Han sank næsten under disse to hins anden modstridende Følelser. Da han vendte tilbage til Thüring, sagde han med angersulde Saarer: "Fader! jeg er fød til Ulykke. Tilgiv mig! Sitg dette eneste Ord; og Dit Øje skal aldrig se mig meer. Men først vil jeg hævne den uendelige Elendighed, som jeg ferdommec mig til. Du hører min Død, eller saer Marie igjen. Farvel, Fader! Farvel! Hævn over den Mansmand!"

Nu igjen Hævn, sagde Anton mildt irtetse skittende, og holdt ham tilbage. Saa lær da min Son, at Hævn forsøger, og ikke formindsker Elendighed. Hidindtil har Du stedse hævnet Dig: ere Dine Fiender nu færre? Din Hævns

Vile have endnu aldrig rammet Din egen Varm.
 Skal da Erfaring aldrig gjøre Dig klog? Kjære Rudolph! kunne Stromme af Blod, udgydede for Marias Skyld, gjøre denne Dal saa ubekjende, saa lykkelig, som den for var? Lader os bestrie Marie, og end mere skjule os for Menneskenes Øyne!

"Kan Marie reddes? O, min Fader! Hjælp! kun denne ene Gang, saa vil jeg være tøns, som Graven. Jeg vil skjule mig i den allerutilgjengeligste Hjeldkisst, og I skulle aldrig mere høre Navnet Rudolph!"

Forglemmer Du, Rudolph, sagde Thüring, at min Datter elsker Dig? at jeg elsker Dig? at jeg . . . Han trykte ham i sine Arme. Jeg tilgiver Dig, min Son! Oliv viis! Sog ne drage Nyte af Ulykken. Oliv her i Dalsen til Du faaer Efterretning fra mig, fra Marie og Anton. Din vilde, ukloge Hidsighed kunde etter henriue Dig. — Rudolph bad; men de Gayle vore ubejelige. Det være Din Straf, sagde Thüring, at Du ikke bestrie Marie tillige med os. Du bliver her, og bevogter Dalen.

Nu-

Rudolph lovede det da omfører, dybt ydmyget, og begge Oldingene forlode ham.

Aldrig havde Rudolph været fuldkommere overbevist om den gode Munks Lærdomme, end nu. Han tænkte over sig selv, over Ergjerrighed, over Tilbøjelighed til Havn, og han besluttede, aldrig at laane Dre til nogen af disse Drivster, og tillige sollte han sig roligere, selv naar han tænkte paa Mariæ Mansmand.

Med den smerteligste Utaalmodighed havde han alle adskilige Uger forgjøves ventet paa Mariæ og Thürings Tilbagekomst. Længere kunde han unuelig tøve. Han gik ned til Sargans, og erforede paa den hele Bes ikke et Ord om Thüring. Nu gik han til Dissentis, for at høre af den gode Monk, hvor Marie var. Men Munk'en var ikke i Klosteret. Rudolph sad urolig hos Güttingen, og denne begyndte med ret: Din Marie er en meget ædel Pige.

"Du har seet hende? Hvor er hun? Hvors ledes et hun blevne reddet? Hvor er Thüring?" Güttingen fortalte ham: Af en Hændelse kommer den gode Monk, den samme Dag, paa hvilken Marie blev bragt til Sargans, ligeledes derhen.

hen. Greven summrede paa en Lojsbaen. Væl
ham ikke, Herr Pater, saade en Dienet; vi have
i Nit gjort en lykkelig Gangst. — Der hersker
Fred rundt om, oa I fange? Svarede Anton smilens-
de. — Saadan Gangst lader sig oa gjøre i Freds-
tider: en deilig Es fra Appenzeller-Hjeldene.
Anton forstørrede. Han spurgde Slotsfogden,
en ædel Oldina, nojere om Omstændighederne,
og erfarede, hvad denne vidste. Nu gif han til
den Side af Borjen, som Marias vindue vendte
ud til. Der satte han sig med den Homle, og
quad til Harpen en Sang, som han engang
havde gjort for Marie. Marie ilede til Vin-
duet. Munken kjendte hende, vinkede hemmelig
til hende, oa aik derpaa til Hjeldet, for at bero-
lige oa ashente hendes Fader.

Anton, Güttingen og nogle unge Adels-
mænd, der var Munkens Venner, besluttede at redde
Marie. Güttingen kaside om Astenen en Russe
Baand, hvort ved en Seddel var fæstet, ind igjen-
nem Gitterværket. Marie lod uformørkt Baan-
det gaae ned langs ad Muren, og nu bandt man
en Kul derved. Om Matten filede Marie nogle
Stænger af Gitteret over, trak en Tongstie op,
gjorde

gjorde den fast, steg ned, og sank sund og glad i sine Besrieres Arme. Ingen mærkede det mindste. Greven var syg af sit Saar, og Hofsætterne blevе af den ødle Slotsfoged satte i Arbejde paa den anden Side af Vorgen. — De gik strax til en Klostergaard i Dissentis, og blevе der. Den næste Morgen ledsagede Munken Marie og hendes Hader til de højere Hjelde ved Klosteret, ved Rhinstrommens Udspring; Guttingen blev i Dissentis.

"Og Du spurgde ikke Guttingen, hvor de blevе af? hvor de gik hen?"

Ieg hørte dem indbyrdes tale om, hvor nødvendigt det nu var, at sjule Marie endnu meer, end ellers. Morgenen efter Marias Besvisse satte Greven sig, hvor syg og saaret han end var, til Hest, og forfulgte hende med alle sine Besættere lige til Appenzeller-Hjeldene. Han rasede, da han kom tilbage, uden at have faaet mindste Efterretning om Marie, og sendte endnu den samme Dag tyve Mand ud, for at udforske hendes Opholdsted.

Rudolph trængte ind i Hjeldet ved Dissentis, og gjennemsgægte hver Dal, besteg hver Hej-

men ingensteds fandt han Marie. Han gik gjen-
nem de dybe Afgrunde mellem Klipperne, hvor
Rhinen springer ud, og besteg Gothard; men
ogsaa der erfarede han intet om hende. Om sider
vendte han udmattet, fuld af Uroe og Fortviv-
lesse, tilbage til Dalen, og besluttede her at vente
paa hende. Han sad den hele Dag paa den
hojeste Spidje af Klippen, og passede med utræk-
telig Taalmodighed paa Bejen, som løb mellem
Klipperne ind i Dalen. Saae han langt hørte
at Mennestet komme, saa raahte han: "Gud
ske Tak! der ere de!" og sloj ned ad Klippen
i Dalen. Men aldrig var det Thuring og Ma-
rie. Eengang saldt hans Sosterson ham ind,
og han gik til Hyrbinden, som havde ham hos
sig. Han forbausedes, da Hyrbinden fortalte
ham, at Thuring og Marie allerede for nogle
Dage siden havde afhentet Drengen. Det var
just sket paa den samme Dag, da han endnu
havde været i Egnen ved Dissentis. Hyrbinden
trykkede ham medlidende i Haanden, og sagde:
Sigesom I, ødle Herre, nu forstørkes, saaledes
forstørkedes ogsaa Marie, da hun hørte, at I
allerede for nogle Dage siden havde betroet mig

den

hen Lille. Hun blev bleeg som en Lille, slog Hænderne sammen, og sagde med Taarer: "J havde dog lovet hendes Fader, at vente paa ham i Dalen. Saa skal jeg ikke engang sige ham Farvel! raahte hun derpaa, og vøddede den Lille, som hun havde taaget paa Armen, med sine Taarer. Eadnu den hele Dag sad hun oppe paa Klippen, og passede paa Besjen.

Rudolph hørte paa dette, uden at svare et Ord. Det gjorde ham urolig. "Farvel, vilde hun sige mig?" tænkte han. "O! jeg seer det, hun er tabt for mig! Og har jeg ikke sortjent det? har jeg ikke sorraadt hende? fordrevet hende af den Dal, hvor hun forдум levede saa lykkelig? O! Marie, hvo veed, i hvilken Ørken Du nu boer? hvo veed, hvilke Klipper nu saare Dine Fodder? . . . Og er det muligt," tænkte han saa videre, "kan hun forlode mig? Hun elsker mig dog. Nej, jeg skal see hende igjen! sikkert see hende iagen."

Tanken om, at Munken vidste hendes Opholdssted, opmuntrede ham. Han blev rolig i Dalen, ventede det Øjeblik, da Marie skulle komme tilbage, og prydede den hele Dal med

Lovhytter, den steile Klippe med kjellige Grotter.
 Nu ønskede han endog, at Marie først ville komme, naar alt Arbeide var færdigt; saaledes glædede han sig med den Forestilling, at overraske hende med den forskjonne Deil.

Under dette Arbeide besøgte Munken ham, og gav ham et Brev fra Marie, som Rudolph tog med sjælvende Begjærighed.

Glad Eder, Herr Greve! skrev Marie, jeg er frølst fra Grev Henriks Kørligelse. Han havde opdaget vor Bolig i Dalen. Nu har min Fader sundet en endnu hemmelioere og mere tilsluttet Bolig for mig. Ingen kjender den, uden den gode Pater, og ingen skal kjende den forinden ham; thi, Herr Greve! jeg var nær blevet meget ulykkelig. Hvor stor Tak skylder jeg ikke den gode Anton, fordi han var min Bestier. — Jeg har lært at kjende Eders Ven Guttin-gen, det er en ødel Mand. — Det gjør mig ondt, at vi ere adskilte, men vi maae være det; kære Rudolph! Engang vil J selv kunne ivdsette. Forlad ikke min Dal. Gaa længe J er der, har jeg endnu ikke gandste taht Eder. Maar bliver jeg vel vant til disse høje, strækkelige Klipper,

Der aldeles adskille mig fra Verden og fra Eder!
 Men det var nu vor Skjægne. Min Fader lader
 Eder hilse. Hvor gjerne havde han Eder her!
 Men han tor ikke. Farvel, Rudolph! Var forsigtig blandt Hørerne. Jeg elsker Eder. Himmelnen bringe os snart sammen igjen! Eders gobe Marie.

Rudolph læste dette Brev adskillige Gange. Om sider svurgde han koldt: maae jeg ikke faae Marias Opholdsted at vide? — Nej, Rudolph! thi dette stille Opholdsted for den forfulgte Uskyld er ikke mit, ikke Thürings. Var det det, saaude Du, Trods Din Usorglighed, dog vide det. Thi, min Son! hvad vilde Thüring, Marie og jeg ikke voxe, for at leve i Dit Selskab.

"Og om jeg nu selv sandt det?" — Rudolph! kunde Du finde det, saa var det intet sikkert Opholdsted for Ulykken, saa vidste Du det alt. Vi længes alle efter Dig, men vi kunne ikke side paa Dig. — Anton maatte nu fortælle, hvorledes Henrik havde behandlet Marie. Du Rudolph! sagde han, Du er jo saa kold og mørk.

"Eders Mistillid frænker mig, min gode Fader; men den bestammer mig ikke. Viit nok har jeg forraade Thürings Opholdssted. Men vare de ikke nu sikre her? Jeg skulde ikke forsøde dem, og mit Sværd skulde bestytte dem, min Arm forsvare dem. Grev Henrik selv har masskee opgivet sit Forset med Marie."

Du kjender ikke de Stor's Vellyst og Snedighed, naar Du troet Marie i Sikkerhed her. Gaae ned ad denne Gang. Dag hijn Klippe lure to Piligrime, Grevens Ejendere, paa Marie.

"Grevens Ejendere? — Min Fader! og her skulde ikke Hævn over Greven bringe Marie i Sikkerhed? Skal da Uskyldigheden stedse skjule sig?"

Naar Skjul er Sikkerhed, ja! Hævn vilde gjøre Greven forsigtigere og virksommere.

"Ogsaa da, naar mit Sværd aldeles beschiede Uskyldigheden fra sin Førfolger? Skal da Dyden aldrig herske? Skal man aldrig knuse den Magt, som trænger den til at sejule sig?"

Dræb Greven; og hans Brodre paalæge sig Blodhævnen. De ville ikke allene forfolge

Dig,

Dig. Morderen, de ville ogsaa forsøge Marie; Anledningen til Mordet. Blandt Menneskene, Rudolph, beskyttes Uskyldigheden ikke ved Mord, men ved Sandhed og en aabenlyk Adfærd. Hævn fordobler det onde blandt dem.

Rudolph rakte Munken Haanden, og sagde: "Jeg er at finde her i Dalen, naar Du, eller Thüring, eller ogsaa Marie ikke ganske ville forglemme mig." Han gik, før Munken funde svare, ned omkring Klippen, sandt begge Pilgrimene, trak sit Sværd, og sagde: "Den ringeste Usandhed kostet eder Livet; Sandheden redder eder. Hvem ere I?" — Pilgrimene bekjendte, og Rudolph viistede dem med en frugtelig Kulde i Mine og Stilling Bejen ned ad Hjeldet. "Marie er ikke her! sätig Roveren det." Langsomt vendte Rudolph tilbage til sit kummerfulde Opholdsted, da de vare gangne. — Efterhaanden, jo længere han levede uden Marie, optændtes i hans Hjerte et frugtligt Had mod Werdenberg og Hertug Fredrik. "Marie og Thüring frugte for deres Tyrannie," rantede han en Dag med stille Harne, "og jeg vil knuse disse Tyranner. Werdenburg! Werdenberg! Du har viist mig Bejen, jeg

skal gaae. Ved Gud! Jeg vil knuse den Magt,
hvorved J bleve uretsfærdige!"

Han gik til Appenzell, da Almuen var forsamlæst, traade midt iblandt dem, og sagde med en Tone, som trængte gjennem alles Hjarter:

"J veed, agebare Mænd! hvem jeg er. En Werdenberg af Helvetiens ældste Clægt, af Husset Montfort; en højst fornærmet Mand, mere kranket, end J alle, fornærmet, som aldrig et Menneske nogen tid var. Ved Østerriges umættelige Herstslyge er jeg beroet alle mine Godser. Hid foran os i Rhindalen, hid paa høje Hoand ved Rhinen i Werdenberg, og paa hin Side af Rhinen i de frugtbareste Marker have mine forfædre hersket. Og jeg har ikke saa meget tilbage, at jeg kan stille min Hunger. Flygtig vanker jeg om fra Hytte til Hytte, fra Fjeld til Fjeld, og ernærer mig af Belgjerninger. Jeg laug, thi jeg havde det ødlest af alle Guder, Friheden. Jeg levede for mig selv som en frie Mand her imellem Eders Klipper. Eders Uskuldighed erstattede mig Pragten i mine Sale, Eders Verlighed mine Hester, Eders Leege min Turnerings. Jeg lærte her af eder at nojes med

med mig selv, og agte Friheden over alt andet.
 I veed, ædle Mænd, jeg levede rolig hos Thüring
 midt iblandt eder af mine Hånders Arbeide.
 Thürings Datter, Marie, gjorde ved sin Kjærlighed
 mine Dage til en Himmel, min Armod
 til Salighed. Men er Uskyldighed og et ubes-
 kjendt Liv et Værn mod de Mægtiges Forbry-
 delser? Grev Henrik von Werdenberg, af den
 hvide Fane, optændt af Eistov til den uskyld-
 dige Pige, oversaldt om Natten evers fredelige
 Dale, Marias Hytte, og slæbte den Ulykkelige
 til Sargåns, for at tilfredsstille sin Bellyst. Far-
 deren reddede sin Datter, og maatte nu forlade
 sin Ejendom i Kjeldet, fordi han ikke var sikker
 her blandt eder. Saaledes er alt, alt berycet
 mig af disse overmodige Fiende, alle Nationers
 og eders Fiende. Spørger rundt om i hele
 Helvetien; en almindelig Elendighed blandt alle
 Folkeslag anklager de Stores Overmod og Urets
 færdighed. De hadde og forsøgte ethvert Folke-
 slags Frihed. Dersor rustet ogsaa Hertugen
 af Tyrol sig mod eder. Ulykkelige og Krænkede
 maae holde sammen. Jeg ere det ligesaavel som
 jeg. Jeg er fra nu af intet uden en Appens-
 zeller

zeller Landmand. Der ligge Tegnene paa mit
førige Stand. Han kastede Hjelmen af og son-
derrev den Ridderdrægt, han bar. Derpaa
blev han ved: Hvad jeg endnu har, er eders
min Arm, mit Sværd og mit Blod! Lad Fries-
heden udbrede sig fra eders Hjelde til alle unders-
lykte Folkestag paa Jorden. Knuser de Store,
thi kun knusede Stade de ikke. Jeg bringer
eder et trofast, modigt Hjerte, en stærk Arm, og
Kundskab om Fienderne, som først da vil undé
os Friheden, naar de aldeles ere udslættede af
Jorden. Troer mig! Endnu har jeg aldrig sveget
min Tro; lader os leve som usorsonlige Fiender
af alle Tyranner, eller døe som frie, uovervundne
Mænd!"

Amen! Amen! raahte de Gamle. Til Vaaben,
for at udrydde Tyrannerne, raahte Ynglin-
gene, Rudolph være vor Ansører. — Paa Stedet
valgte den hele Hjeldegn ham til Ansører mod
Østrige. Rudolph gik fra nu af klæd som en
Hyrde og svede sig i Appenzellernes Lege og
Vaaben. En inderlig, ørbædig Kærlighed bes-
lønnede ham. Aldrig havde han haft saa ty-
delige Bevis paa Erestygt, som nu, da han

kun fordrerde Kjærlighed, og ikke Værefrygt, da han levede, og handlede, som alle andre. "O Gud!" sagde han ofte, "disse ere de Mennesker, om hvem man siger, man maae ikke nærmere sig dem, for ikke at tabe sin Agtelse!" — Rudolph vankede om i hele Hjeldegnen, for at føre at kjende den. I de snøvre Veje, som førte dertil, lod han opkaste Skandser, og paa Højene opdyngede han en stor Mængde Steen og Træstammer, for at rulle dem ned paa Fienden.

Midt under disse Krigsrustninger sollte han Hævngjerrigheden i sin Barn blive mildere. Den rene, inderlige Kjærlighed, hvormed alle gode Hyrder elskede ham; den Taknemmelighed mod ham, der tindrede i deres Øjne, gjenlød af deres Ord, og som deres Haandtryk robede; hans Kjærlighed til dette godmodige Folk, og Folketjen af at være disse Menneskers Belgjører — alt dette gjorde hans Hjerte blidere, og indgjod hans Sjæl en Mildhed, der endog strakte sig til Fredrik og Werdenberg. Maar han stod mellom de unge Mænd, og tænkte paa, at een af dem kunde falde, saa blev han bedøvet. Han vendte sine Øjne mod Himlen, og

Ønskede

Ønskede at kunne skjenke den hele Jord Fred.
 ”Fredrik,” raahte han ofte, ”hvor lykkelig
 vilde Du være, dersom Du vilde arbeide for at
 vinde Dine Undersæters Kjærlighed, som Du ar-
 beider for Din egen Højsid!“ Anton, som
 besøgte ham, fældede Glædestaarer ved hans
 Varm. Det sagde mit Hjerte mig, Rudolph!
 Du behøvede blot enqana åt kjende Kjærligheden,
 denne Dydens guddommelige Lon, for intet at
 væske uden Dyb; uden Kjærlighed, uden Velgø-
 renhed. . . . O! Marie, hvilken Esterrening
 skal jeg ikke bringe Dig!

Fra Dalen kom ømsider det Budskab til
 Appenzell, at Fiendens Bannere trak sig sam-
 men ved Arbon. Nu lod Stormklokkens Stæk-
 keliqt i den hele Hjeldegn. Ned fra Højene og
 frem mellem Klipperne kom Appenzellerne, og
 forsamlede sig ved deres Bannere. — ”Tiden
 er kommen, mine Brødre! Frihedens og Sej-
 tens Tidne,” raahte Rudolph til de forsamlede
 Tropper. Bagterne blev fordeleste paa Højene;
 Allarmtegnene ascalte. — Appenzellerne lagde sig
 rundt om Rudolph paa Jorden, og slumrede til
 om Morgenens.

Tidlig om Morgenens blussede Luen fra
Stoss gjennem Regnen, som just da faldt. Rudolph hævede Landbanneren højt mod Himlen.
Tæt om ham trængte sig Ynglinge og Mænd, og
Oldingene gik omkring mellem dem, for at velsigne dem. Min Syn Rudolph! raahte pludselig
en Stemme. Rudolph saae sig om, og saa i Thürings Arme. — Gud velsigne Dig! Tilkemp os Fred og Noe! — "Hvor er Marie," spurgde
Rudolph længselsuld. Marie trængte sig i dette
Øjeblik til ham, rakte ham med en om Mine
Haanden, og sagde i en bævende Tone: Rudolph!
Gud beskytte Dig!

Højt slog Luen anden Gang i Veiret.
"Marie!" raahte endnu engang Rudolph. Marie
og Frihed! raabtes Haren, og rykkede frem mod Stoss.
Da Græsset var slibigt af Regnen, saa trak alle
Skoene af, og gik videre. — Allerede kom Øster-
rigerne op ad Huulvejen fra Alstetten. De aabs-
nede den derværende Skandse til Gjennemmark
og siege med Moje op. Med eet rullede store
Steene og Træstammer ned over dem og adspilts-
tede deres Rækker. De kunde ikke vende om,
og siege dersor højere op. Da de næsten havde

naæt den overste Høj, gav Rudolph Tegn til Slaget.^{*)} Vilde, som Grømmen fra deres Klipper, skyrede Appenzellerne med Sværd og Spyd ned i Hulvejen. Ulige var Kampen; thi Fienden stred opad, Appenzellerne nedad fra Højene. Hine glede ved hvort Trin, disse stode fast paa den sibrige Jord. Og dog verg Hien den ikke. Men pludselig saaæ man ved Siden af Højene en flyvende Fane og hørte et højt Skrig. Ven og Fiende saaæ derhen. En skøn stor Trop i hvide Rustninger skjulede Højene, og trak sig ned ad, for at affjære Østrigerne Tilbagemarschen. For Appenzell! raabte de. — Fly! kregte Østrigerne; vi ere ferraadte. I den snævre Gang gjennem Skandsen blev de ligesom sangne, og sammentrykte i tætte Hobe falde den ene over den anden. Omsider aabnede Forlivelsen Skandsen, og nu skyrede de Flygtende ned i Rhindalen. Slaget var vundet, og Appenzellerne vendte tilbage til Stoss. I samme Sieblik kom Troppen i de hvide Rustninger frem bag

^{*)} Slaget ved Stoss blev leveret den 17de Junii 1405. Der faldt ni hundrede Østrigerere og tyve Appenzeller.

bog Højene, og gik Appenzellerne i Modt. Rudolph udstodte et højt Skrig, thi han kændte Marie med en hvid Fane i Haanden i Spidsen af Appenzelstrænderne, der havde trukket hvide Skærter over deres Klæder og saaledes skuffet Fienden,

Hurtig adspilledes begge Rækker af Piger og Unglinger; de styrrede med aabne Arme hinanden imod, som til et Slag. Marie lod hanen synke af sin Haand, og fastede sig i Rudolphs Arme. „D! D! gave os Sejeren,“ raahte Unglingene uden Misundelse til Pigerne. Nej! raahte Marie ved Rudolphs Barn, Gud gav Sejeren i sin Regn. Hun fastede sig med Rudolph paa Knæ. Nu knælede alle i glade Omfavnelser og raahte; Gud stred for Appenzell med sin Regn!

Med Sejerssange trak Hæren dighen, hvor Odinsgne og Børnene opholdt sig. Glad ilede Odinsgne dem imøde. „Tak her Dir, Rudolph von Wardenberg! jeg kan ikke som en frie Mand!“ saa raahte en Oding, og bragte ham en Krands af Egelsvo; en anden satte han paa Mariens Løkken. „Marie, Thülings Datter, opmuntrinde

de grædende Piger til at astorre deres Taarer,
og i Forening med hende, fra Højene at indjage
Hjernen Skræk."

Nu omringede alle Marie og Rudolph,
trukkede deres Hænder og takkede dem for deres
Redning. — Fader, hvilte Marie til Thüring,
nu veed jeg at Weren er sôd; sôd som Dydens
Son. At! hvor meget fôrdre vi ikke af Rudolph,
naar vi ville, at han skal forsage Weren. —
Han vil forsage den, svarede Thüring.

Endnu for Appenzellerne brøde op til deres
Hytte, kom et Bud fra Staden Gallen, og fors-
øgede deres Triumf. Ogsaa Borgerne of Sankt
Gallen havde den samme Morgen sloget Hertug
Frederik, og fôrkulade ham lige til Arbon. Glad gik
nu hver til sin Hytte, og den lykkelige Rudolph,
ledsaget af Thüring og Marie, til sin Dal. Her
greb Rudolph pludselig Maties Hænder, og saa
paa hende med et Blik, hvori den reneste Kjærlighed
blandede sig med Sejrens Triumph. "O! Ma-
rie! Marie!" raabte han, "Himlen stee Tak, at
jeg har Dig igjen. Her i Dine Hænder, Ma-
rie, opgiver jeg endnu en Gang hver Tanke om
Wegjærtighed og Hævn. Bidste I, hvorledes
jeg

seg nu tænker, hvorledes jeg nu føler, I vilde ikke mere forlade mig. Min daarlige Vergjers righed havde hindret denne Dal fra at være Fredens og Rolighedens Bolig; en velgjørende Land skal etter hellige den dertil. Jeg hader ikke længere Frederik og Werdenberg; men jeg hader des res Voldsomheder, som forstyrre Nationernes Roe. Sandelig, nu er mit Sværd helligt, mins Krige retsferdige. Blinde Mennesker har jeg lært at være et Menneske; dog, ved Gud! mit Sværd skal beskytte disse Mennesker og deres roslige Fred mod mægtige Tyranner. Dern skulle bevogte vores Klipper."

Rudolph, jeg bider Dig, sagde Marie i en blid Tone, hjælp Stjældagnen Fred, spar Menneskeblod!

"Min blide, gode, menneskelige Marie! hver Draabe skal være mig dyrebar, dyrcharere, end mit Liv. Men de Stores, køjlestøse Magt vil jeg tilintegjøre; fra denne Dal skal den gyldne Frihed gaae ud og ly^galiggjøre hele Hertjetien. Her, Marie, skal Du ikke forgjeves have fældet disse fiende, menneskelige Taarer for Menneskehed, eg, i Din Hjelvers Gangsel skal Du ikke omsonst

have

have føldet Angestens og Kummerens Taarer.
Bud Gud, Marie! Dine Taarer sylder Helvetien
sin Frihed."

Du vil skytte de Store, sagde Thüring,
fordi de ere voldsomme; og Du sætter andre i
deres Sted, som ikke ville være mindre vold-
somme. Kjære Rudolph, er det ikke os det sam-
me, om en Greve eller en Landmand undertryk-
ker og forfolger os. Toler jeg Tabet af min
brændende Hytte mindre, fordi ræsende, uretfærdi-
gige Bønder have antændt den? Du vil dog vel
ikke skytte de Store; Du vil dog vel blot afværge
deres Voldsomhed, deres Uretfærdighed. Hvad
gør da Menneskene uretfærdige? Mon andet end
Vildfarelser og Fordomme, som Maaten misbra-
ger. Vil Du skytte Uretfærdigheden, saa udryd-
forst Vildfarelser og Fordomme. Giv Magten
til hvem, Du vil; giver Du ham ikke tilligts
Dyd og Viisdom, saa vil han stede træbene
Magten, han være Høfste eller Almuesmand. Jeg
besværer Dig, Rudolph, lovviv ikke Bønderne
fra Lovene. Med Vold lader den Voldsomme
sig ikke skytte — troer Du Spejnet mangler
Lædenfiler til at knuse de Magtige? Kjære
ædle

gde Rudolph, Viisdom og Sandhed er den
 sande Magt, det Sværd, Gud gav Menneskene
 til at fordrive Boldsomhed fra Jorden. Ær,
 undervis; utbredt Oplysning, Viisdom og Dyd,
 fordriv Bildfarelse og Overtro, saa ville alle
 Uerfærdigheder efterhaanden ophøre af sig selv.
 Omstyrter Du end alle Jordens Troper, var der
 end i den hele vide Verden ingen Første, der
 kunde sige: Jeg vil! og Gølget var ikke blevet
 visere og dybigere, end forhen, saa havde det dog
 ikke Frihed. Frihed er Dyd og Sandhed, Frem-
 stund intet for tidlig, min Son, thi der er end-
 nu ingen Frihed, hvor denne über hin Regerings-
 form hersker; den er kun der, hvor et dydigt og
 piist Folk lever. Men! det Folk, der, uden at
 være blevet bedre og visere, ved et Tilfælde, ellers
 ved en hurtig Øystand er blevet frikte. Det
 gaaer med Friheden, som med Fornaret; kun
 langsomt fordriver det den dræbende Kulde af
 Jordens Skjod. I Begyndelsen fremspire nogle
 Urter, der kunne modståe Kulden; derpaa bliver
 Lusten efterhaanden varmere, og først naar den ens-
 delig er blevet ret varm, udspinge de spæde Knop-
 per og Blomster, Naturens skønnest Krands,
 som

som den sidste Kulde vilde have dræbt, hvis den
sør var udsvungen; Ligeledes er det med Frihe-
den. Der vil og man komme en Tid, at Forster
ville ansee det for deres højeste Triumph, at være
Løvenes Besværtore, og adle, dydige Nationers
Hædre; og Bejen til dette Maal er den stedse
værende Sandhed. Vi kunne ikke fremmæne
Tiderne; men de maae komme, fordi der er et
Borsyn til. Troe mig; Friheden kan ikke spire
frem af Blod, det Land, hvor Friheden skal
være, ikke omraves med Sværd, Sandhed,
min Son! Ophysning, Hornust ere eene de, der
kunne beskytte den spæde Frihed. Hos ethvert
folk forsvante Friheden igjen, naar den ej stortede
sig paa Sandhed, naar den grundede sig paa Op-
ror, Partier og Æresyge. Enkelte Bise ere heller
ikke tilstrækkelige til at skabe Frihed; Folket
maae være rust; hine kunne kun forberede Fri-
heden. Dersor, Rudolph, lader os udbrede Lys
og Sandhed mellem Folkene, og derved udrydde
Vildfarelse og Overtro. Kørtiv ikke asdeles Ap-
penzell fra Løvene. Brug Djæbler, gør saa
meget, Du kan. Ethvert Folk er kun i stand til
at modtage en vis Grad af Frihed, i Forhold

til den Grad af Sandhed og Oplysning, som
 der besidder. Til den fuldkomneste Frihed ud-
 fordredes et Folk, der var fuldkommen gode og
 viist. Kort, Rudolph, Hornsten frembringer
 Frihed, Friheden styrker Hornsten igjen, og den
 størkede Hornust frembringer da paa ny en bedre
 Frihed. Saaledes skride begge efterhaanden frem-
 ad. Selv den viseste Mand i en vis Tidsalder
 har sine Wildfarelser, som han elsker, som han
 holder fast paa, som ere indflekkede i hans Sjel;
 og Friheden bor ikke overskride disse Wildfarelser.
 Efterkommerne smile over den store Mand, hvor-
 ledes han dog kunde seile saaledes. De begælte
 ikke, at deres Synskreds just dersor er videre,
 fordi de staae paa den store Mans Skuldre. Saas-
 ledes træder Friheden lidse mere frem af Sand-
 hedens Skjul. Hjerte ønskede vel, at naae det
 store Maal med eet Skridt; men Hornsten maae
 holde det tilbage. Lad Dig ikke skuffe af Det
 Hjerte, Rudolph; gør intet Skridt, som ikke
 Folket kan gjøre tillige med Dig. Det hjælper
 ikke Menneskene, at een af dem er ved Maalset;
 Forsynt driver dem alle derhen. Der kan gives
 de, Elder, da selv Overtro er Sandhed, fordi

den

den gør Menneskene lykkelige. Frelserenaabens baredes for hin Bisshop; og besalede ved hant Ridderne at lade af Heide fare fra Torsdag til Mandag, fordi disse var hans Lidelses Dage. Vi simle ved Opdigtsessen.. Sæt i Stedet for Frelseren Sandheden, Fornusten, og Besalingeren passer sig ogsaa for os. Bisloppeen læerte sin Tider alder Sandheden, saadan som den kunde modtagze den. Vi handle uriktig, naar vi ville gjøre mere. Min Son, vær forsiktig, vær vaersom, saa at Du ikke stifter Onde, i det Du vil stifte Godt.

Rudolph lovede at være forsiktig; dog opvagtede hans Had mod Grev Henrik vaa nyd, da Marie fortalte ham Historien om sit Fan-
geneskab.

Den samme Dags Aften kom Ynglingens og sagte om Rudolph. Han gik med dem; og Thuring lovede at blive nogle Dage i Dalen tilsigemed Marie. Rudolph streifede om nede i Sketten; for at udforske Hertug Fredriks Hensigter, hvis Hør endnu stedse stod i Arbon. Det blev givet Ordre, at trække sig tilbage til Tyrol. Daen i Korvesen kom Esterrening, at Fredrik usformodentlig visde bryde ind i Appenzell.

Rudolph ventede ham ved Wolschalde, hvor han havde skjult sig. Da Hiederne trak frem uden Orden, overfaldt han dem, og slog dem, saa at de skammeligen moatte tage Flugten. Hertug Fredrik gik med forajevens Harme over Rhinen tilbage til Tyrol.

Nu vilde Rudolph vende tilbage til Adelen, men sephundrede Appenzeller høde ham at være deres Ansæter paa et Tog gjennem Rhindalen. — Han svor at stride for Appenzell og Friheden, og alleveane, hvor han kom, bragte han Frihed med. Øste forbod han Ynglingenes vilde Handlinger; men dog kunde han ikke forhindre, at de ødelagde mange adelige Borge, da deres Hæd mod Adelen var saa rasende, saa frugteligt. De droge derpaa omkring Gamor langs ned ad Rhinstrommen. Korgjeves hæd Rudolph den vilde Skare, at de dog nu vilde vende om til sine Hjorde. — Sagde Sikkelselv, Grev Rudolph, spurgde en af Appenzellerne, vi maatte ødelægge Adelens Borge, for at være frie? — Om sider formædede daa Rudolph dem til at drage hjem igjen. Just laae Torgans lige for dem og Rudolph betractede Borgen, uden at vendte sine Øyne bort. En Appenzeller spurgde: Hvort

for seer I saa stivt paa Borgen? — "Det sab
Marie fangen?" svarede Rudolph. — "Paa Gæ-
gæns? Lader os hesterne den! raabte Unglingene,
og stormede op ad Klipperne, hvor meget end Rud-
olph bad dem, at de skulde staane Borgen.

Snart sloa Luen i Veiret. Dybsindig stod
Rudolph paa Gætten. Med synket Vandt saaz
han Luen stige op, med bankende Bryst hørte
han Indvænernes Skrig i Særgens. Allerede
sølte han, at Folket, naar det var Magten, et
ligesaa voldsomt som de Større. Paa eens
gang hørte han Unglingenes Fryderaab, og
med et mørkt Blit såa han dem komme. De
swingede deres Sværd, vandsede oa skræge højt
af den vildeste Glæde. Jo nærmere de kom,
desmere larmende blev deres frydfulde Raserie.
Hærdina Rudolph! vi have gjort et helligt Hylle,
raabte de allerede langt hørte, og pegede paa en
Mand, som aik bünden midt imellem dem. Her
er Marias Mører, Henrik von Werdenberg! vor
ædle Ansørens Kjende!

Rudolph von Werdenberg! sagde Grev Hen-
rik ængstelig; Du er en ædel Mand. Skaan
 mig!

mig! vær barmhjertig! fastsat Prisen; jeg vil løse mig.

Løser ham! raaabte Rudolph til Appenzellerne, og de gjorde det. — Ansører, lader os støde ham ned, den Kyrstesslave, den Folkets Fiende! raaabte de utsalmodige Yinglinge, og een løftede alt Spydet. Rudolph løb ind paa ham, trak sit Svarb og raaabte nred sunklende Øjne: "Jeg hugger ben ned, der forgruber sig paa denne Værgeløse. Han er en Nover, en Neders drægtig. Men Følelsen af hans Uværdighed være hans Dommet og min Hævner. Lader ham gaae!" Grev Henrik vilde kaste sig for Rudolphys Fodder. Rudolph kastede et flygtigt Øje paa ham og sagde: "Menneske, forbedre dig!" Derpaa drog han tilligemod Yinglingene længere ned ad Rhinen.

Den halve Deel af Yinglingene forslo ham nu, for at belætte Højene om Mitten. Rudolph sumrede urolig; thi endnu sloge Pferne i Beiset, endnu snoede Mennesker fra Egnen for den rasende Fiende. Om Morgenens vækkede han Yinglingenes larmende Gryderaab. Højt syngende droge de med ham ned ad Rhinen; derpaa stande

sedé de. Kjender I Eders Fædreneborg? spurgde
een, og viste ham Werdenberg langt borte. Den
er Eders; vi have erobret den i Nat. Lader
os drage derhen. — Mort betræede Rudolph ats-
ter sin Borg. Nu kunde han dog ikke afholde
sig fra at fryde sig ved, at se sig saaledes
hævnet over den stolte Hertug Fredrik, og at
have bragt ham til at sjælve. Marie er hæv-
net, råbte en Appenzeller, og I ogsaa! Lader
os nu drage videre! Oliver I her, Grev Rud-
olph?

Her? uden Marie? tænkte han, og Borg-
gen syntes ham en Ørken. Han sendte nogle
Appenzellere til Midau, og lod sin Broder Hugo
kalde. Om Aftenen forestillede han ham for
Appenzelleerne, og sagde: "Dette er Grev von
Werdenberg; jeg er intet, uden en Appenzellers
Landmand og eders Ansører." Med høje Frydes-
raab svore de glade Ynglinge ham trofast Lydig-
hed. Han indgik i Appenzells Mavn et For-
bund med sin Broder, overgav ham derpaa Borg-
gen, omfavnede ham og drog videre med sine
modige Tropper.

Da Hugo, som ledsgagede ham, vilde forlade
hjem, sank Rudolph endnu engång i hans Arme.
"Min Broder, Du er nu Herre af Werden-
berg. Vær Mine Undersærters Fader og Ven.
Vær af Østerrige, at Folkets Kjærlighed er Sty-
ten for alle Regieringer; og lær af mig, at det
gives bedre Skatte, end Grevskaber og Slotte:
Menneskenes Hjerter. Gud gjøre Dig lykkelig!
lykkelig som jeg kan haabe at blive det!"

Paa en Høi nær ved Werdenberg holde han
stille, og saae Borgene langt borte endnu ry-
ge. "I see, mine Brødre!" sagde han, "jeg
er gandske eders. I have svoret, at være mig
lydige, og jeg føler mig som Appenzellernes Ans-
fører mere øret, end om jeg beherskede hele Hels-
vetien. Du have vi ydmhyget vore Fiender, de
stjælve for os. Siger mig nu: ønske I Fred
og Frihed under Lovenes Beskyttelse, saa er jeg
eders Ansører; ønske I rasende Krig og Hælæg-
gelse, saa har jeg intet meer med eder at gjøre.
Dhi jeg vil ikke være Ansører for en Røverbande,
som Menneskenne forbande. Jeg besværger eder
valget Freden;"

Ynglingene saae stive paa ham; men de
ørede ham for meget til at nægte ham noget.
De sovede paa ny at følge ham, og han førte
dem til Wyl. Indvaanderne i denne Stad, som
frygtede for den samme Skjebne som saa mange
erobredte Vorze havde hørt, gæbnede Rudolph
Portene. Nolig trak Rudolph med sine Appen-
dællere ind i Staden og Stiftsgaarden. Ders-
paa gik han til Abbed Kuno, som ellers havde
været saa stolt, og nu stod skjivende, bleg, med
nedslagne Øjne og forvirret Undseelse, uden Bes-
lutning, uden Hæfted, for den Yngling, han
engang saa dybt havde foragter. Rudolph solgte
blot Medlidenhed med denne Olbing, der nu var
forslæbt af alle sine Venner, og begyndte i en
blid Tone: "Højærærdige Herre, vi ere ikke
komne, for at gjengelde Onde med Onde, men
blot for at overtale Eder til atter at vende
tilbage til Eders Helgenes Reliqvier og til Eders
Abbedie." Ved denne bebreidelsesstrie Tiltale
saae Abbeden i Vejret, lod en Taare flyde af det
mørke Øje, og rakte Rudolph den Skjulvende
Haand. "Er jeg troe Eder, Werdenberg? —
"Gud give! Herr Abbed! at I for lang Tid

fiden havde haft mere Tilstroe til Eders Folk,
end til Eders Raadgivere. "J har stiftet meget
Ondt, here Abbed." — Ikke stiftet, Greve,
kun tilstedet! . . . Maer jeg nu til Sankt
Gallen? — "Det maae G!" — Abbeden bes-
taaledes sig i Guds og hans Heiligenes Bold, og
git ned med Rudolph.

Rudolph blev ærbodig ved hans Side og
undersøgte ham. Da Appenzellerne saae det,
haande de ham ikke, som de forhen havde bes-
taalet. Underveis talede Rudolph med Abbe-
den, hvis Fejl var Ærgjerrighed, ikke Ondskab,
og gav ham det Raad, at sætte Lid til sic
Folk. Oldingen trykte ham i Haanden, og sag-
de: Gud give jeg for havde haft saadanne Raad-
givere. Han overgav Stiftet til Stadens og
Appenzellersnes Beskyttelse, og da han i en
Sygdom første Gang sollte Folkets Kjerlighed,
saae han forbauset, at Kjerlighed quæger Hjertet
mere, end flavist Frygt.

Mu lod Rudolph sine Appenzellerne gaae hjem
til deres Hjærde, og selv vendte han tilbage til
Dalen, efterat han paa Almuens Forsamlings-

Blods endnu engang havde roabet til Fred. Han
 formodeede, at Thüring og Marie for lange siden
 vare afreiste, og var uden for sig selv af Glæde,
 da hans Elskede løb ham i Mode med det glade
 Udtaab; der er han! Og saa Thüring kom, og
 Gütingen fulgte ham ved den gode Antons
 Haand. Rudolph sank fra een glad Omfavnelse
 i den anden. Gud give! Rudolph — sagde Thür-
 ring, og tog Maries Haand — Gud give! jeg
 kunde belonne Din Skansomhed med Henrik,
 Din Edelmodighed mod Abbeden, og Oposrelsen
 af Din Borg med mere, end med min Kjærlig-
 hed og Maries Haand! — Marie sank med
 den rene jomfruelige Elskovs sjonne Blit til
 Rudolphs Bryst. Hau trykte hende ontfavnende
 i sine Arme, trykte sine Læber paa hendes, og
 kraabte med kjærlig Omhed; ”Marie! min Mar-
 ie!” Gütingen erak ham kjærligen ud af Das-
 len, og begge Oldingene fulgte ham paa en Fod-
 stie, som førte til Bjergkapellet. — Du gav
 mig Jueta, sagde Gütingen; og jeg, min Bro-
 der, vil give Dig Marie. Jeg er Munk i
 Dissentis. Rudolph traade med frøe Henryk-
 kelse for Alteret, og Gütingen viede dem.

Dagen løb som et Minut. Dertilaa forte
het reneste Verstaa og den ommeeste Kjærlighed
Marie og Rudolph ind i Brudekammeret, og
aldrig havde et lykkeligere Par levet i Appens
zelleste Hjeldegne.

Den næste Morgen satte de fem lykkelige
Mennesker sig under Lindene, foran Hytten.
Dit kjonne Hjerte, Rudolph! begyndte Pater
Anton, har omsider seiret over Din Uergjerrig-
hed. Vi elskede Dig alle for lange siden; men
Du vandrede paa Ødelæggelsensbane. Men nu,
da Du har forandret Din Brede mod Grev
Henrik, Maries Røver, til Medlidenhed, og
har oposret Grevskabet Werdenberg for Marie;
nu er Du ganske vor, og vi ganske Din. Du
maae have seet, kjære Rudolph! at FrihedsAan-
den ulmer heftigt i Helvetien. Overtrøe, Geist-
lighedens Oppighed, Sædernes frugtelige For-
dærvælse trykkede alt for stærkt, til at Folket læn-
gere kunde lade sig blænde. Dertil kom endnu
de Stores Undertrykkelser, Adelens evige Feider,
hvilke Folket maatte betale med sit Blod. Nogle
lykkelige Forsøg paa at gjøre Nationen til en blot
Maskine, bragte nogle Store paa den Tanke, man
behøver

behøver ikke at lade det gjelde mere, end man vil; og Følgen deraf var, at man først ikke lod det gjelde noget. Man havde bragt det til at troe fra mange utroelige Ting, at man ikke twivlede paa, endnu at kunne overtale det til at troe dette med. Folket, vant til at troe, satte godmodig Lid til sine Lærere; men snart blevе Byrderne utsættige, og Spotten alt for bitter. Nu opstode enkelte Mænd, som Estertanke, eller Hændelsen havde gjort visere, og blevе de understrykte Mennesters Lærere. See, om ikke Opføning stedse gaaer foran for Friheden. Folket begyndte at føle sine Byrder, og gjorde Forsøg paa at afkaste dem. Kun faa lykkedes det; men disse faa oppnakte hos alle Lust til Frihed. Uden at vide tilfulde, hvad man ønsker, vil man kun være fri; uden at være bleven visere, vil man have Blisdommens Lov. Hvad bliver Følgen deraf? Sæt det Tilfælde, at et Folk, som endnu ikke er viist nok til at indse sine Bildsfareller, sin Overtroe, afkaster ethvert trykende Nag; da blive dets Bildsfareller, dets Overtroe, den eneste Lov, som det adlyder. Det synker tilbage i et mere trykende Slaverie: i

sin egen Overtroes Slaverie, og bliver, som en Folke-
 ge af dette, grusom. — Nærhundreder ville endnu
 forgaae, inden Waldstædterne forandre deres sykkel-
 lig tilkæmpede Borger-Frihed til Aands-
 Frihed. Vel leder hin almindelig til denne,
 men mankee langsommere, end selv i den under-
 trykte Tilstand, hvor Overtroen asteager, og Folket
 derved modnes til borgerlig Frihed. Den volds-
 somme Undertrykkelse holder vist nok Sandhedens
 enkelte Stemmer tilbage; men da arbeider Sand-
 heden i Stilhed og skaffer sig uformørke Discip-
 ler. En Stemme bliver quale ved Herrenerens
 Torden; men om kort Tid skrige titusinde Stem-
 mer paa eengang, og Sandheden trænger seirende
 i ejennem. Tidsalderens vældige Aand kan
 end ikke den mægtigste Monark modsette sig.
 Men den Viise bør spørge: hvad er Tidsalderens
 Aand? Og hvad er blot Partiesygens lydelige
 Stemme? Ubekymret om, naar, hvor og hvora-
 ledes Sandheden træder seirende frem, skal den
 Viise lære den, stemme den, beskytte og udbrede
 den; men ikke med Sværdet i Haanden, ikke
 med Oprør, ikke med Ophidsning, med Bestil-
 helser. Billfaretjen behøver alt dette, Sandhe-
 den

den ikke; den overbeviser af sig selv, naær man
kjender den: og kjender man den ikke, vil den
intet hjelpe. Mennesket har kun eet Middel til
at gjøre Menneskeslægten lykkelig: at befrie den
fra alle Bildfarelsen og at lære den Sandhed.
Og troer Du ikke, at ogsaa Jordens Større givs
og maa give øster for den almindelige Stræ-
ben øster Sandhed? De svømme ligesaavel med
Tidsalderens Strom, som Folket, og blive, som
dette, bedre, fordi de ere Mennesker. Det kan
undertiden synes at være deres Fordeel at føre
hindre Sandheden; men, uden at de selv vide
deraf, river den dem med sig. De blive med dea-
res Folk blidere, menneskeligere, visere og mere
borgrlig sindede. Det lærer hele Historien os.
Under Neroerne fortjente næppe Romerne andre
Kejsere, og Brutus var maaske den eneste
blandt sine Skældbrodre, der virkelig vilde befrie
Rom. For altsaa ikke at give et Folk til Prism
for den højste menneskelige Elendighed: Toiles-
loshed, for at gjøre Boandet mellem Kørster og
Folk helligt, velgjærende, og til en Himmelens Bes-
signelse, maac den Vilse freimme og udbrede
Sandhed og Dyd, hindre hver Bildfarelse, uda-
radde

røbbe hver Overtro, hindre eller forhale ethvert
 Udbrud af Folkets Utaalmodighed, og besordre
 Freden mellem begge Partier til Fordeel for
 Sandheden. Friheden følger da af sig selv,
 alles Frihed, Tyrstens og Folkets, og Lovenes
 Regering. Denne Ven har den evige Sand-
 hed stedse taget i alle de Aarhundreder, vi kjende.
 Nationernes borgerlige Frihed er allerede hun-
 drede Gange forsvunden, men Sandheden aldrig
 ganske. Den syntes at forsvinde, men hvergang
 rejste den sig igjen herligere, end forhen, frem af
 sine egne Ruiner. Da den syntes at have tabt sig
 i Overtro, og siden i den daarlige Disputeers
 Konstes labyrintiske Gange, vandt den maastee
 øllermet. Saaledes knytter den stedse et Vaand
 mere om Menneskene, saaledes bliver dens Uds-
 bredelse stedse almindeligere, og saaledes seer jeg
 de Tider imode, at Menneskene, i Erkjendelsen
 af velgjørende Sandheder ville overgaae Græ-
 ferne, at de ville være ødle Mennesker og
 ikke enkelte ødle Nationer. Kast et
 Øje paa hele Europa, hvorledes allevene Sand-
 hedens Straaler bryde skinnende frem af Over-
 troens Mørke, Hvor Undertrykkelse er hæftigst,

der er Modvirkningen mest fejrig. See til England, Böhmen og Tyskland. Troet Du, at de Kjeder, med hvilke man nu binder den utaalmodige Slave end stærkere, stedse ville holde? Jeg siger Dig Yngling, at maaskee inden hundred Aar spotter Verden de Kjeder, den nu er bunden med. *) Denne Lands-Frihed, denne Sandhed ønsker jeg, fordi den er Grunden, den stedse varende Grund til al Frihed. Den, lader os fremme den! Hvor er det frie Sparta? hvor Athenen? hvor det frie Rom? De ere forsvundne, fordi deres Frihed, grundet paa udvortes Omstændigheders, ikke paa Lands-Frihed, ei var den rette; thi der, hvor Mennesker endnu maae være Heloter og Slaver, gives der ingen Frihed. — Frem Sandheden, Rudolph! og Du bestrier Dine Medmennesker; Har Du forstaet mig? . . . Saa hør videre! Et Samsund af ødle Mennesker, til hvilket vi tre høre, har allerede for lange Aiden forbundet sig til at fremme Sandhed og

Dyd.

*) Den gode Monk havde Ret; Tidens Strom rev uopholdelig det sierste Despotie, det geistlige med sig. Antipavernes trykende Bibel have været,

Dyd. Allerede er meget Godt udrettet, meget
Onde hindret. Vi virke i Stilhed, i den dy-
beste Hemmelighed, saa meget godt, som vi kunne.
Allevegne stræbe vi at befæste Freden imellem
Hyrster og Folk, eller at mægle den, naar den er
brudt, og at bibringe de Store rigtige Begræn-
sninger deres Pligter og Folkets Rettsigheder. In-
gen Lejlighed undgaaer os til at udbrede bedre
Kundskaber blandt Folket. Allevegne søger vi at
opdage de Stores Forhold til hinanden, deres
Planer, deres Hensigter, deres Forbindelser, for
at kunne med Estertryk virke til det Gode.
Mange Store, entog mange Geistlige ere vundne
for Sandheden. Bessælede Ergjerrighed os, saa
kunde vi satte hele Sjælvetjen i Bevægelse; men
intet uden Sandhed og Dyd bessæler os. Erin-
dre Dig den Tid, da Güttingen sad fangen.
Seg vilde reddde ham. Biskoppen af Chur drev
paa hans Død, og Frederik var allerede villig
til at lade ham henrette. Begge havde indgaaet
et forbund mod Keiseren, og seg havde seet
Documenterne. Nu truede jeg dem i en Ven-
Davn, at ville aabenbare Keiseren deres Forbin-
delse, hvis ikke Güttingen blev befriet. See!

saa frugtsom er Listen, saa mægtig Sandheden!
Gættingen blev frie.

"Hvorledes? Magt skulde aldrig kunne undertrykke Sandheden?" spurgde Rudolph.

Aldrig, naar Sandheden er almindelig.

"Og er den nu almindelig, min Fader?"

Nei; men dersor skulle de Vise udrede den.

"Og naar nu Magten undertrykker de Vise selv?"

Den Vise tår, hvor det ikke er fornødene at tale; og Hemmelighedens Skjul beskytter ham. Den Hærfaengelige allene riber Sandheden soe Lyset, han vil glimre med den, ikke gavne. Tussmørket er Lys, som Solen om Middagen. Vilde Du vel føre den, der nylig sik sic Gyn igjen, strax ud i Middags-Solen? Den vilde blænde ham. Tussmørket er velgjørende for ham. Et hvert Aarhundrede frembringer sine store Mænd, og de ere just dersor store Mænd, fordi de givt det Lys, som passer sig for deres Tidsalder. Bare de større Mænd, saa vilde de ikke være store Mænd, ikke Mænd, der tjene deres Aarhundrede til Sætte og Stav. Enkelt Vise gjør inget

ingen Dag; de ere kun dens Morgenrøde; men Dagen følger sikkert. Kort, Rudolph, den Vise lærer de Sandheder, som han kjender; om de ere de reueste, bekymrer han sig ikke. Som en Hemmelighed lærer han i Stilhed hvad han kjender. Folket lærer efterhaanden, erkjender om sider; og Sandheden træder seirende frem; mens fra Folket selv, ikke af de Vises Mund. Frihed er en Følge af den almindeligere erkjendte Sandhed. Imidlertid er den Vise alt gaaet videre. Han lærer atter i Stilhed nye Sandheder, Følger af de første; og Folket kommer langsomt bag efter. Mennesket gaaer efterhaanden det store Maal, Guldkommenhed, imøde snart langsommere, snart hurtigere, som Tid, Omstændigheder og store Mænd fremstyrke det.

"Saa lader os da fremstyrke det til det store Maal!"

Men ikke overilende; Rudolph. En Sandhed behøver ofte Menneskealdere, før at seire over Fordomme, som ere blevne hellige for Mennesket. Hvad hjälper Magt, min Son? Den forslaffer Sandheden ligesaalidet Seieren; som dit undertrykker den. Der ville komme Tid
del;

der, at Fyrsten lever blandt sine Undersættere; som en Fader blandt taknemmelige, omstellsende Born; at Menneskelighed og Tilsredhed give Love og holde dem. Men disse Tider ere ikke endnu. Hvor mange Sandheder maae ikke først blive erkendte, inden Fyrster og Folk indse, at Kjærlighed er det eneste hellige Baand mellem dem. Nu ere Forpligtelser, som om Fiende havde indgaaet dem med Fiende, de eneste Baand imellem Øvrighed og Undersættere. Tilintetgør dem ikke Rudolph; de ere nu nødvendige; de ere et Trin, der fører til bedre Viisdom, til bedre Lykke. Ere de brudte og Folket river sig los fra disse Forpligtelser, saa falder det tilbage til den Naturstandens oprindelige Naahed, hvor kun Styrke og blindt Maserie var den Lov, som Mennesket erkendte. Lader os ikke forlæste det Gode, fordi det ikke er det bedste. Du seer Appenzell har lost sine Baand, brudt sine Lænker. Hvorsor ikke for, hvorsor just nu? Sandheden afrev Abbeden Hellighedens Mæste, som det undertrykte Folk, skuffet af Munkene, ellers ærede selv hos det ondstabbsfuldeste Menneske. Mit Islet, nu begribet det, at Abbeden skal være mede

end Guds Tjener, end Præst; det indseer, at hans Embedes Hellighed forpligter ham til Dyrkning, og giver ham ingen Ret til at leve i Fraadsserie og Overbaad af Folkets Sveab. Daar vor Tilskyndelse sagte det at beskytte sig ved Forbund. Jeg troede, Abbeden skulde indsee, at Folket fortjenerat kaunes; men han var ikke viis nok dertil, og drev det esterhaanden til det Punkt, hvor han ganske kunde have taabt det. Endnu stræbte vi at forhindre Krigens Udbrud. Mine Brunner vare virksomme i Nigestederne, og vilde formaae Abbeden til at vise sig retsædlig mod Folket. Appenzellerynglingenes driftige Fremsusenhed gjorde Freden umuelig. Abbedens Vorger lane i Aske, førend denne endnu vilde see Folkets Aaland. Krigen brod ud, Appenzell seirede, og Abbeden blev viis, men for silde. Dog, Rudolph, jeg frugter, jeg frugter, at Appenzell nu vil blive ligesaa haordnakket og stirsindet, som Abbeden tilsorn, og at Krigens Rue vil udbrede sig over Helvetien. Hvad Tanker gjør den forvorne, vilde Ynaling, der mylig har brude sine Læster, sig om Frihed? Han seer sig fri for Tomme og soler med Stolthed, at han har Kræfter, det ellers

ellers vilde slumre, og Eone til at foretage alt.
Hans Hjerte er i denne behagelige Følesse aabent
for tusinde nye Glæder, som han forhen ikke kjend-
te; han stiller sig selv i Spidsen for det hele
Menneskejøn, han hader alt, som forhen unders-
trykte ham, og som truer hans nuværende Fri-
hed. Øystand mod Abbeden, mod Østerrige, mod
alle Store vil bryde ud i Appenzells Fjelde, og
Roligheden vil i mange Aar være forsvunden. Til-
fredsheden

”Mei, min Fader, jeg ønskede, Du havde
været Vidne til, hvorledes de ærede den ulykke-
lige Abbed; hvorledes”

Fordi deres ødle Ansører Rudolph ærede
Oldingen. De ærede ham i Abbeden. Iga var
Vidne dertil. Men jeg saae ogsaa Ynglinge,
som spottede den ulykkelige, ydmyngete, biskæm-
mede Olding. Rudolph, de ville finde Glæde
i tidobbelt at gjengelde deres Hersternes Koragt
og Grusomhed. De ville ligesaa dybt nedtraede
de Store, som de selv vare nedtraadte. De
ville endog søge at hævne den Ærefrygt, som de
ellers friwillig ydede dem. Lovene vare trykken-

de, nu ville de have og tilintetgjøre Lovene, just fordi de ei kunne tanke tydeligt nok over Mensneskets Forhold.

"Det ville de ikke; thi de elſte mig. De ville følge mig."

De elſte Dig, fordi Du var et Medskab til deres Frihed; men, Rudolph, de ville ikke forglemme, at Du forhen har været en Stormand. Samtyk ikke i deres Foretagender, og Du selv, deres Belgjører, bliver Gjenstanden for deres Hæd. S minderib lader os gjøre, hvad vi formaae. Thuring maae lede de Gamle; Du, Rudolph, stræb at tæmme Ynglingene. Jeg maae forlade eder og gaae til Tydskland. Sein jeg haabet, skal Keiser Ruprecht selv komme, for at bilagge de Feider, der ulme som en skjult Sild under Aften. Kanzleren er paa Vejen at blive vor. Farvel, mine Venner! Güttingen vil sige Dig mere, Rudolph. Oliv, hvad han allerede er: Menneskenes Belgjører. Lær at tie og at handle hemmelig. — Farvel!

Munken frisatte dem alle og gik derpaa bort, ledsgaget af Thuring. Güttingen fortalte nu Rudolph

Rudolph om Samsundet for Dyb og Menneskelighed, og nævnede ham Medlemmerne. De vare faa; men Mand med et redeligt Hjerte og et lyst Hoved. Stille og hemmelig levede de alle adspredte over hele Hævetien og Nådien. — Gættingen forblev nogle Dage hos Rudolph, de skønneste Dage af dennes Liv; de vare ganske helligede Kjærlighed og blevne undre fuldkommen. Marie sit daglig nye Undigheder, en ubekjendt Eskoerdighed, og Rudolph forglemte i hendes Arme Appenzell, som alt andet.

Omsider kom et Sendebud fra Abbeden, som lod Rudolph hede, at han vilde komme til ham. Edle Mand, sagde Abbeden, da Rudolph kom til ham i Sankt Gallen; I var min Besrier, var det endnu engang! Jeg gjorde Appenzellerne Uret, men de gjengafde mig det til fold. Daglig lidet jeg dybe Krænkelser og nedrig Spot af dem. Det er dem ikke ikke nok, at de have nægtet mig alle mine Rettigheder; de opfodse ogsaa Indbyggerne i Zberg imod mig. See her det Brev, som de have sendt til mine Undersætter. "Gud er med os, fjare Folk. Vi have gjort lige, hvad Præster og Byrster have

gjort ulige. Menneskene ere fødte til Frihed, og ikke til Slaverie. Frie Folk maae I være, og ikke Slaver. Er dette ogsaa Eders Menning, saa ere vi Eders Kamerater og Vaabenbrødre. Vi have tugtet Adelen, og I have Arme som vi. De frie Appenzeller."

Rudolph lovede Abbeden, at anvende sin Hele Anseelse, for at bringe Rolsigheden tilbage i Hjeldegnen. Han kom i Appenzellers Førsamling og forbauseedes over de unge Mænds Ytringer. Da han talte om Abbedens hellige Rettigheder over Indbyggerne i Sberg, viiste en Appenzeller ham et Spyd og sagde smilende: Fyrsternes Rettigheder ere af Pergament, Folkes af Jern. Rudolph forestillede Ynglingene, at til sidst vilde den hele Adel opstaae imod dem og oversalde dem. — Nu, da faae vi noget at bestille, svarede en onden. Dersvunden staae der endnu alt for mange Slotte rundt om. Saal langt vi kunne see, fra Gamor af maae intet Slot og ingen Adelemand blive tilovers. De skulle vogte Hjorder som vi, eller forlade Landet. — Og sige de Nei, raabte en tredie, saa lad dem, vise

os det Adelsbrev, vor Herre gav dem paa at
være Dagtyve, at sage, at rove, at driske. Kun-
ne de ikke det, saa — hør med dem!

Mogle Gamle talede, som Rudolph, men liges-
ledes forgives. Deres Stemme blev qual af Yng-
lingenes vilde Skrig. Man forekastede endog Rus-
doph sit Vensteb med Abbeden. Medens de endnu
talede, kom et Sendebud fra Borgerne i Sankt
Gallen, for at opfordre Appenzellerne til et Tog
mod Thurgauer Adelen. Rudolph besvor Yng-
lingene at skjenke Landet Fred. Vi ville ingen
Fred have, sagde de. Frihed ville vi have. Og
J sagde jo selv, hvor der er Store, der er in-
gen Frihed! Allarmluen blussede i Hjeldegnen, og
fra alle Sider kom Bannerne sammen. Mod
Adelen! opfordret af St. Gallen! raabte de de
Kommende imøde. Gud med os! med frie Folk!
mod Adelen! Derpaa droge de nedad til St.
Gallen.

Sorgmodig vendte Rudolph tilbage, og fandt
Marie ene med Gütingens Son, da Thüring
var i Hjeldegnen med de Gamle, for at tale med
dem om Freden. "Din Fader havde ret,"
sagde

sagde Rudolph alvorlig, "Tigeren er løsladt, og myrder." Den næste Dag blev Himmelten rød, som af en Ildslue. Appenzellerne havde slaaet Thurgauer Adelen tillige med Bisroppen af Constanæ, og nu brændte den prægtige Stad Bürglen, antændt af dem, i skæffelige Luer.

Modigere, stolttere ved deres Seier, og mere opbragte ved Adelens Spot over denne Bondekrig, kom de tilbage til Hjeldene. Der blev til sagt en almindelig Forsamling, for at handle om Freden. Thüring havde ved sin Gütsdom overbevist Oldingene om Fredens Nødvendighed. Nu besvor han Yinglingene at være høimodige og gjenke Abbeden og det hele Land Fred. Han forestillede dem, at den hele Adel i Schwaben, alle Store i Thurgau, det hele Sankt Georges Skjold vilde reise sig mod dem. Yinglingene spottede dermed. Komme de ikke til os, raahte een, saa lad dem tage sig i Agt, at vi ikke komme til dem. — Thüring kunde intet videre sige. Der reiste sig et rasende Skrig: til Helvede mod Adelen! saa er Appenzells Lösen! Forsamlingen blev adspillet og Thüring spottede man.

Rudolph kunne neppe læmme sin Hidsighed. "Jeg stred med eder for eders Frihed," raabte han, "fordi *I* være undertrykte. Men jeg har endnu et Sværd for at antage mig dem, som *I* undertrykke. Novere ere *I*, og ikke frie Mænd." Han forlod Forsamlingen med Thüring, og denne bødlede ham, fordi han havde gjort den vilde Ungdom saadanne Gebreidelser.

Den næste Morgen sad Rudolph, Marie og Thüring i Skyggen af Linbene, og foran dem legede den lille Gættingen. Nu hørte man en vild Allarm op ad Dalen. De lyttebe. Allarmen kom nærmere og man hørte: bort med Forræderen! — Det gjælder os, sagde Marie rolig; jeg har formodet det. Rudolph gik Appenzellerne imøde, som styrtebe ind i Dalen. "Hvad ville *I*?" spurgde han med kold, rolig Storhed, og alle stode tause for ham. Bort med den Slave af Fyrsterne, raabte nogle Stemmer bag ved; bort med den Forræder! — "Forræder?" sagde Rudolph, og rev sit Sværd fra Siden.

Marie greb Rudolphs høje Haand. Ikke sandt, spurgde hun Unglingene smilende, *I* fødte

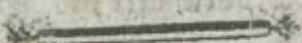
dre, vi skulle forlade Appenzell? Vi ere redt
 honne dertil. Rudolph! Hyrsterne fordrev Dig,
 og Du smilende; her fordriver Folket Dig, vil
 Du nu være mindre rolig? Hør vor Lykke
 her? Hun lagde sin Haand paa hans Skulder,
 og Rudolph stak sit Sværd i Skeden. Vi gaaer
 sagde Marie venlig til Ynglingene. Gud give!
 vi kunde efterlade eder vor Noe og vor Utsky-
 dighed! — Appenzellerne, som stode for Marie,
 sloge Hønene ned til Jorden.

Rudolph tog den lille Güttingen ved Haalv-
 den. Thüring smilende til sin Datter, og sagde
 herpaa til Appenzellerne: Børn, vi forlade eder.
 Hadede jeg eder, saa vilde jeg raade eder at fort-
 sætte Krigen. Men jeg elster eder, og besværger
 eder dersor: Slutter Fred. — Hører ikke paa den
 Forræder! raabte de bagerste; de forreste tang
 bestammmede. Marie vendte sig endnu engang om
 til Dalen, og saae sig omkring med venlige, vaade
 Øyne. Derpaa greb hun Rudolphs Haand, og
 sagde: Vi forlade min Dal. Seer Du, Rus-
 dolph, at vi tage vor Lykke og vor Rolighed
 med os? — Rudolph rakte hende rolig Haans-
 den. "Marie! hvilken Kone har jeg ikke!"
D

De gik igjennem Skaren, der ørbsøg nabo
nede sig for dem. Taus saae Ynglingene dem
gaae bort, talede derpaa mellem sig selv, og sendte
to Appenzeller efter dem. Rudolph von Wer-
denberg, sagde den ene af disse. Vil Du drage
ud med os, saa vælge vi Dig til Ansører.
Rudolph smilede: "J ville have mig til eders
Ansører og til eders Slave! Gjører Fred, og
jeg begjører intet, uden at være eders Kam-
merat. Min Vei løber nedad; jeg er ikke
Ansører for Mordbrændere!" Disse Ord for-
vorne Appenzellerne, og Rudolph var endnu
ikke kommen tusinde Skridt bort, førend Luen
brod ud af Thürings Hytte bag Grannene. Om
Aftenen fulde kom de fire Fordrevne til Werden-
berg. Grevinden, Rudolphs Moder, skreg høit
af Glæde, da hun saae sin Forstesøster igjen.
"Moder," sagde Rudolph, og sorte Marie til
hende, "erindrer J, at jeg engang havde været
i Himmel, som Zutta sagde? See, denne En-
gel er blevet min Kone!" Grevinden kunde
neppe slippe Marie af sine Arme, og bad sin
Søn, at han stedse vilde blive hos hende. Men
ikke heller Werdenberg var noget sikkert Opholdss-
sted

sted for Rudolph og Marie. Efter nogle Dage
førte Thuring dem længere opad mod Rhine-
strommens Udspring, for i de høiere Fjelde at
lasse dem en Bolig endnu roligere og mere
stjukt, end deres Dal.

Ende paa den første Deel.

Da Rudolph forlod Werdenberg med Marie; sorte Thuring dem langs ad Rhinfoden til Sargans, og bag Sargans stedse højere op imellem Klipperne, hvor Thuring kände alle Veie. En Hytte, hvis Indvaanere hørte til Klosteret Disentis, hvilede de om Natten, og den næste Morgen gik de over den foreste Rhinstrom. "O! Marie, Marie! disse Klipper vil Du bestige?" spurgte Rudolph ængstlig, da de uhyre Hjelde ved Thunis laaæ foran dem. — Kjærlighed vil bevne dem for mig! svarede hun smilende; dessuden har jeg allerede besteget dem for uden Dig.

Stedse blev Steien steilere, stedse Egnen skrækkeligere, stedse Klipperne frygteligere. Nu gik de ved Randen af en dyb Afgrund paa en smal Steie langs med en steil Klippe, der reiste sig uoversigtil højt i Veiret; derpaa drejede Veien ned i et Svælg mellem

Klipperne, og de syntes at stige ned i den mørke
Keste Nat. Marie fortalte med vennehuld Gedbed
den udmattede Dreng om den Egns Skjønheder,
som de skulde bobee; og Drengen spurgde hun
drede Gange: Kommer det nu snart?

Endnu engang modtog en gjessrø Hytte
dem om Astenen, og den næste Morgen nærmede
de sig den bagerste Rhinstrom. Allerede langt
hørte hørte de den Bragen, hvormed den
her falder fra de ubore Klipper ned i Dybet.
Enart suser den, sammenpresset mellem snevre
Klipper, snart skyrter den ned fra disse, og river
Stene og Træstammer med sig i de skummende
Bølger.

Gredse stege de højere op paa Fjeldene. Smalle,
vækende Bræder, der lage over ubyre Afgrunde,
vare de farlige Veje, de maatte vandre. Under
dem brusede Vandfalde, der tordnede fra Klippe
til Klippe, og expløstes i hvidt Skov. Saaledes
gik de de krumme Veje over Høje og gjennem
Huler. Omsider saae Thüring, som viiste de
andre Vejen, smilende tilbage, og Marie kastede
sig i Rudolphs Arme. Nu ere vi der, saade
hum, i Rølighedens, Kjærlighedens og Lykhalighedens
Bolig.

Bosig. Finde vi ikke her Noe, saa finde vi den
ingensteds paa Jorden! — Rudolph ilede uys-
gerrig videre. Han saae gjennem de to Klipper,
som dannede Indgangen, intet uden steile, spidse
Klipper, der stode ved Siden af og oven over hvers
andre. "Her?" spurgte han, og saae paa Ma-
rie. Hun smilede, og bad: Lad mig vise ham
Veien, Fader! Nu steeg hun med Moje op
mellem to Klipper og forsvandt i en ubemærket
Hule. Rudolph fulgte hende, men hun var
forsvunden. "Marie!" rachte han ængstlig i
den mørke Midnat, som omgav ham. Hun svæ-
rede ham ikke. Men med eet blev det lyft; Marie
kom tilbage med en brændende Fakkeli Haanden,
og Grotten skinnede som Krystal. Drengen streg
højt af Glæde. Marie trykte sig til Rudolphs
Bryst og flyngede sin ene Arm om ham: Las
der os gaae, min Rudolph, vor Lykke og ens-
hver Ulykke imøde! — De gif igjennem lange
krumme Gange, snart nedad, snart opad. Snart
pressoede Klipperne sig sammen, som om de vilde
tilslutte Veien; snart udvivededes igjen Grotten,
saa Fakkelen ei oplyste Beggen. Her hang Taget
& Tapper dybt ned; hist steeg det igjen saa højt

i Belret, som om Gulvet var i Jordens Middelpunkt. Her blev det understøttet af store Steenskærte; høst var en stor, frie Hvoelving. Med et gif Marie hurtig omkring tre Pillet og kastede sig ned paa en Steenbank. Veien ophørte her, Klippen var tilsukket. Nu, Rudolph! hvor er Udgangen? — Han såg den smilende, og fandt den ikke. Marie lagde sin Haand paa en Steen i Klippen; Klippen sprang op, og hun soe, omstraalet af det klareste Solskin, i Rudolphs Arme.

Han holdt Marie i sine Arme, og hans Blik sloj munter omkring i det blide Opholdsted. Af en skyggefald Skov traade Gutteringen frem; og Rudolph, som alting forekom at være Tryllerie, raabte: Gutteringen!

Her var en sjæl, stor Slette, rundt om besværet af steile, taklede Hjelde, som vare utilgjængelig selv for Steengeden. Ved den nordlige Side af Sletten laae nogle simple, bekvemme Hytter, mellem snilende, med herligt Klover begroede Hoje; og en siden Skov af Frugtræer strakte sig ned ad Klipperne i en lys Dal. Nader af hoje Lindes og Granetræer omgave Klipperne paa den anden Side. Det hele syntes at være

en fortryllende Have, fuld af Enge, Kornmarker, Skygæfulde Gange og aabne Blomsterbede; gennem disse udgjod sig, fra Klippen af, en Bakke, og dannede paa den anden Side en stor Park, som havde sit Afløb imellem Klipperne. Rudolph gik mellem Güttingen og Marie, næppe sig selv bevidst, fremad. Midt paa Sletten, under den lykke Skygge af mange Lindetræer, paa en gron Plads, hvorhen alle Gangene paa dette enlige Sted løbe, blev han staande, og raahte med Taarer i Hjnene: "Jeg er i Paradis med Englene i Himmelten!"

Allerede før adskillige Aarhundreder siden, sagde Güttingen, har denne Bjergrug været et tilflugtssted for den ulykkelige Reiskaffenhed. Det tilhører Klosteret Disentis. Ingen kender den eneste Indgang uden Abbeden i Disentis, Pastor Anton, Thüring, vi og endnu nogle ødle Mand. En from Eremit, som boede i lang Tid i Grotten, opdagde dette fortryllende, rolige, viljsængelige Opholdssted, og stjenkte sin Ven, Abbeden i Disentis det, da han nærmede sig sin Død. Efterhaanden har Stedet faaet dette Udescende. Fromme Klosterbrodre have bygget Huse,

terne, anlagt Haverne, dyrket Markene. Den
 sidste Munk, som boede her og vogtede Qvæget,
 er først død for faa Dage siden. Hjist ved Klip-
 pen er hans Grav. Dette var det Tilflugtssted,
 hvorhen Thüring flygtede med Marie; og her
 forsamler sig ogsaa vort Samfund for Mennes-
 skelighed og Dyd. En Dør, beklæd med Stene,
 skuler Indgangen for enhver, der endog finder
 Vei gjennem den mørke Grotte. Her, hvor
 Naturen er saa blid, mild, velgjørende og frugt-
 bar, boer den uforstyrrede Fred. Dette, Rudolph,
 være Din Bolig med Thüring, Marie og min
 Son. Her ville vi arbeide for Fred, Sandhed
 og Menneskheld. Herhid naae ikke Menneskes-
 nes Hænder; her brydes Vældens ødelæggende
 de Bolge. Bær velkommen hid, min Broder,
 min Søster Marie, i det reneste Venstabs Bos-
 lig! — Han kostede sig i begges Arme, derpaa
 førte han Rudolph ind i Hytten, omkring hvil-
 ken en lidet Hjord af Koer og Saar græssede
 mellem de fede Hoje. — See, mine smaa For-
 retninger! sagde Marie. Rudolph traade ind i
 Hytten, og fandt i et stort Værelse en Forteg-
 nelse paa alle Selskabets Medlemmer; et Skab
 fuldt

fulde af Skrifter: Forhandlinger mellem Vorster og Holt; de tilforladeligste Efterretninger om alle værkværdige Tildragelser; de fortrinligste Munkeordener og Universiteters fuldstændigste Marsboer; Afskrifter af de hemmeligste Documenter; Planer til at befordre Menneskehed; Skrifter af de vise Lærere, som havde ødelagt det Romerske Tyrannie. Han forbansedes over de Skatte af Kunstsababer, som het loae skulde, og funde neppe holde sig fra strax at kaste sig over dem.

Nu indsaac han, hvorledes Munken af Disens Bis sic alle Hemmeligheder at vide. Et skjult Kabinet, som var hulit i Klippen, indeholdt de hemmeligste Papirer, alle store Hoffers, især det Romerske Høfs Marsboer; og næsten hver Dag ankom nye Efterretninger fra alle Helvetiens Ene og fra de omliggende Lande. Snart var der icjen Horsamlings Dag mellem disse tensomme Klipper. Kun saa, men længe prevede Medlemmer af Samsundet, næsten alle Discipler af den gode Munk, kom sammen her. De tre Bradte Friherreterne af Nåhuns, Grev Jo-
hannes af Sax, nogle Almuesorstandere fra de
omlige

omliggende Steder og nogle redelige Munke og
Abbeden af Disentis. Man foresæste Esterrets
ninger, og afskrev nogle, for at meddele de øvrige
Medlemmer dem, der eengang hver Maaned fors-
amledes i den rædsomme Dal mellem Klipper-
ne ved Landsbyen Truns. Dervaa talede man
om Midlerne til atter at bringe Rolighed tilba-
ge, især hos Appenzellerne, fra hvilke der indstod
skrækkelige Esterreninger. De havde trængt frem
over Rhinen, og hele Bregenzer Skoven havde
hyldet dem og Friheden. Paa Appenzells Østfor-
dring reiste sig alle til Frihedens Forsvar. Vor-
gene i Walgau, i Hertugdømmerne Feldkirk, i Grevskabet
Pludenz vare opbrændte. Med Hammerklage
flygtede Adelen med Kone og Barn for de ucan-
nelige Unglænge fra Appenzell. Blod udgede de
just ikke, thi Folket slog sig til dem; men Lov-
ne opviste sig efterhaanden ganske. Bejene blev
usikre; og Hjordene, Agerdyrkningen forsomt, da
Folket stedse vankede bevæbnet omkring. Øster-
lige var en rolig Tilstuer, fordi det glædede sig
over, at de Store blevet ydmuygede; ikke heller
vilde det vægne sit Folk mod Friheden, thi
det frygtede for samme,

Pater Anton blev fra Tyskland: han
haabede at Keiseren vilde selv komme til Sverige,
for at gjøre Ende paa Feiderne. Overhovedet
vare hans Esterretninger behagelige. ”Sand-
heden,” sagde han i sic Brev, ”frembryder paa
tusinde Steder reen og klar. Fyrster, Adel,
Bølle og Geistlige, alt forener sig, for at fordrive
af Keiseren en Forbedring i det geistlige Overs-
hoveds Sæder. Et frygteligt Uveir trækker op
fra alle Kongeriger mod Overtroen. Den Tidss-
punkt, vi saa lange haabede, er forhaanden. Det
geistlige Tyrannie bliver rygget i sine Grundvolde.
Vær ubekynret; Sandheden maae seire. Den
tredie Pave er volgt i Pisa. Alle tre forbande
hinanden. Og Folket lærer nu, at Belsignelse
og Forbandelse af en Dødeligs Mund er en Guds-
bespotelse. De tre Paver styrtte selv deres
Throne.”

Dette Brev opfyldte alle Samfundets Lem-
mer med en reen Glæde. Nu blev de Forholds-
regler afstalte, hvorefter man i det mindste vilde
forhindre et Oprør i Høj Rødkien. Alle beklagede
sig især over Grev Henrik af Wiedenberg og
Biskoppen af Chur, som behandlede deres Unders-

saetter med stor Heraat og Strenghed. Dog var der endnu stedse Haab, at det ei vilde komme til aabenbar Unighed. Greven af Sax bad Abbeden, at han endnu vilde støff hom et Par dybis Munk, som kunde undervise Landstamuen i hans District; eg Geknæn tilbød sig at undervise dem. Alle forlod nu K'ippen, eg Rudolph blev ene med Marie. Selv Thuring havde givet sig ned i Hjeldegnen til H'nderne, og Gotskingsens Son gik med Greven af Sax, for paa hans Borg at blive opdraget i llem Mennesker.

Samfundet for Menneskelighed og Dov
stræbte nu at udbrede i hele Høj Rhåtien Oplys-
ning og Sandhed, Kjærlighed til Moe og til Lov-
ne, og at forekomme at de Adelige, især Kastellånerne
paa Grev Henrik af Werdenbergs Borge, Guars-
dowal og Båtenburg, ikke undertrykte Folket. Vir-
kelig vandt man hundrede blandt Folket, der var
virksomme for Mølighed og Fred, og blandt Ades-
len mange, der meget vel indsaae, at al Neg-
gering grunder sig paa Folkets Kjærlighed, og at
alt Tyranni omsider leder til Optør. Imidlertid
parede Appenzells Krig med Østerrike og Adelen
i Thurgau endnu. Appenzellerne stode ved Græns-
sen

sen af Tyrol, og intet Foretagende var for stort
for deres Mod. De skreve hjem til Appen-
zell: "Gud er med os og Friheden; dersor ville
vi bringe Frihed til Tyrol. Ogsaa der sukker
Folket i Tyranniets Lænker. Enhver blandt
eder, der elsker Krig, Frihed og Mennesker,
han komme os og Tyrolerne til Hjelp. De
vente os, Gud og Friheden med aabne Ar-
me." Nu blevе nye Bannere udfkrevne i Ap-
penzell, som derpaa drog deres Brodre til Hjelp.
Beg Landeck sloge de Hertugens Hær og trængte
ind i Tyrol, hvor Indbyggerne modtoge dem
med aabne Arme og svore dem at være Appen-
zeller. Et Sendebud, som bragte dem Esterret-
ning om deres Hædrenelands Fare, kaldte dem
igen tilbage over Rhinen. Triumpherende vendte
de tilbage til deres Fjelde, og bare erobrede Banz-
nere, Rustninger og Vytte med sig til Skue og
Tilskøfelse for alle Bønder, over hvis Marker de
droge. De øvrige Maglinger i Appenzell og Land-
folkene omkring i Egnen hætte deres Bedrifter,
og brændte af Bejrlighed efter den samme Ere.

Appenzell blev et Tilflugtssted for alle Uro-
lige i Landet, som vilde undbrage sig Lovene,

De vægredede sig for at betale Rettigheder og til-
gloster, og opfordrede alle Omkringboende at ejere
det samme. Vore Sværd, sagde Appenzellerne ved
alle Forestillinger, er vor Lov, og vorø Hjelde
vort Overhoved. De droge paa nye mod Ades-
len i Thurgau, ødelagde dens Godser, og op-
brændte Slotte og Stæder. Mætterne blev op-
lyste af Appenzellersnes Luer. Mile langt kunde
man følge deres Tog med Dincene, da blussende
Luer betegnede deres Vej. Fire og tressindstyve
Stæder og Slotte var i kort Tid rædsfulde
Aftchobe og Appenzellersnes Sejers-Tegn.

Omsider lykkedes det Rudolph og Pater An-
ton at bevæge Ridderordenen af St. Georgs
Skjold til at reise sig imod Appenzell; og paa
samme Tid kom Keiser Ruprechte til Costanz, eft-
terdi han vilde afholde Ridderordenen fra at
gjøre mere, end bruge Trudster. Sendebud fra
alle Partier mødte i Costanz for Keiseren. Freden
blev sluttet, Appenzeller-Horbundet ophævet, Ab-
bed Kunz igjen indsat i sine Rettigheder, og Un-
dertykkelsær forbudne. Appenzell antog Freden *),
fordi det frygtede for Keiserens Magt; men det
hade de

hadebe den, og blev endnu stedse ødelagt af Krigs-
og Oprørs-Aanden. Hertug Fredrik sluttede en
Vaabenstilstand paa fo Kar; og imidlertid bes-
holdt Appenzell Rhindalen.

Keiseren dode. Rudolph gik til Albed Rus-
no til St. Gallen, og overtalede ham til et Fors-
lig med Appenzell. Derpaa gik han ind i Fjelds-
egnen, og traabe ind i Almuens Forsamling. Alle
forundrede sig over at see ham paa nye blandt
Fjeldene. Rudolph begyndte: "Ædle Folk, jeg
har i min nærværende Eensomhed med Forbaus-
selse og Beundring hørt dine store Foretagender,
og tusinde Gange med Stolthed sagt: Blande
dette Folk levede jeg, og var dets Ansører. Men,
kjære Mænd og Brødre, ofte, naar mine Venner
med Gyser og Afskye saae de Mord-Luer, der sloge
op af de brændende Stæder, de Skarer af Ulyk-
kelige, der uden Huuslye, ligesom Øyrene, vild-
farende vankede om i Bjergene, og forbandede
eder, ædle Mænd, da sagde jeg ofte: Appenzell
skirer, for at lægge Grundvold til Freden; Ap-
penzell kæmper, for at blive Helvetiens Belgio-
rer. I skjænkede Freden, men den syntes at være
Eder afsvungen. Skjænk den nu paa nye, og
frivilo-

feivillig. Abbed Kuno ønsker en sikkert Fred med Eder, og sender dersør mig til Eder, I frie Mænd. Dere mig endnu Tak skyldige for min Tjeneste; skjønker Abbeden Fred, og jeg er beslønnet."

Man samlede sig omkring Rudolph, man trykkede hans Hænder, og Freden med Abbeden blev sluttet på Stedet.

Appenzell gav ham en billig Skat, men Regjeringen beholdt den selv. Abbeden måtte være tilfreds, da han var uden Beskyttelse.

Hertug Frederik havde regnet på, at Abbeden skulle hjelpe ham at gjenerobre Rhindalen. Nu lod denne ham sige: at han ved Rudolph von Werdenberg var forliget med Appenzell. For første Gang efter flere Mars Forlob, blev Hertugen igjen erindret om den forhadte Rudolph, der på nye tilintetgjorde een af hans Planer. Frederik estersørskede, hvor Rudolph levede. Man vidste intet at sige om ham, uden at man nu ofte såe ham hos Greven af Sax, hos Fritherrerne af Nähuns, og overalt i Hofsamlingerne i Nähatiens. Hos Sax og Nähuns? sagde Frederik forbittret, nu kan jeg forklare mig,

hvors

hvorfør også disse ere mine Fiender! — Gres
verne af Sør og Friherrerne af Nåhuns havde
med urektlig Standhastighed modsat sig Hertus-
gen, da han vilde gjøre nogle Anordninger, som
skulde have trykket Landmanden.

De Store, der saae deres Anseelte Dag for
Dag mere at vokle, forenede sig nu nojre med
hinanden, og Bisshoppen af Thur, der levede i
Venighed med Nåhuns, sogte at vinde Fredriks
Venstab. Fredrik blev forundret, da han hørte
Bisshoppen tale om Rudolph. ”Denne Rudolph,
denne fordrevne Werdenberg er det, der gør alle
Undersætter epre: ske mod deres Fyrster. Forst
levde han i Appenzell og indgjod Landmanden
Lyft til Grusomhed og Optor. Da de fordrove
ham, esherdi de ikke vilde være hans Slaver,
flygtede han til Vjergene; og nu udbredet han
her blandt Landmænden den samme Oprørsaand.
Fra Almoe til Almoe sniger han sig omkring,
snart som Munk, snart som Pilgrim; eller ere disse
endog hans udsendte Oprørsstiftere? . . . Han
sidder hos Bønderne, trykker deres Hænder, fortæl-
ler sin Skjebne og bringer dem derved alle til at føle
de Zaarer. Endog mange af de Adelsiges Hjertet har
han

han allerede vundet. Nu begynder han lidt efter
lidt at tage Masken af. — Han modsigter offent-
lig vores Fogder, og beskytter Folket i sine Ind-
bildte Nettigheder."

Og hvor opholder han sig?

"Det veed ingen. Grev Henrik von Wer-
denberg har allerede i adskillige Aar estersporet ham
og hans Kone, og har intet faaet at vide."

Hvem har han ægtet?

"Werdenberg siger: en Livergen fra et af
hans Godser, som er flygtet med sin Fader til
Appenzell. Der har Rudolph seet hende, og
for at vise Adelen sin Foragt, taget en Livergett
til Kone. Engang har Grev Henrik havt hende
i sin Magt paa Sargans, som en Svøbe for
Rudolph; men hun slap ham af Hænderne. En
Skare af Bevæbnede har bortsørt hende om Nat-
ten. Troe mig, naadige Herre, Folkers Aand er
sange fra ikke saa farlig, som denne Rudolph
ene, den usærligste Fiende af alle Forster."

Birkelig havde Rudolph i sin Hidsighed
over en Umenneskelighed, som en af Bisshopens
Fogder havde begaet, atter truet ham i dunkler
meget betydende Udryk. Man begyndte at gaae
paa

paa Spor efter ham. Lige til Klippen forfulgte Spionerne ham. Men, naar de siege over, saa var han borte. Grev Henrik, som endnu ikke kunde glemme den fortryllende Marie, havde selv ladet sig bringe til det Sted, hvor Rudolph stedse forsvandt. Men han saae, hvor højt han end steg, aldeles intet Spor af Mennesker. En Dag luredes han paa Rudolph og saae ham om sider gaar ind mellem Klipperne. Han fulgte ham, og saae med Aergrelse at Rudolph aldrig blev borte. Indgangen til Grotten laae nemlig ganske stukk bag en Klippe og var tilgroet med Buske.

Nu blev Bisloppen og Grev Henrik endnu ivrigere i at esterspore Rudolphs Veie, thi selv Hertug Fredrik bad dem, ikke at slippe ham af Øjnene. En Tildragelse, der indtraf ved denne Tid, gav ham Anledning til denne Bon.

Hertug Fredrik brod ind i Rhindalen med en stor Hær, for igjen at erobre den tilbage, da nu hans toaartige Vaabenstilstand med Appens dell var udløbet. Rudolph var just den samme Dag — Duccas Dodedag — med Gütingen, i

Rheinegk, og, omringet af de gode Borgere i Dalen, glædede han sig over deres trofaste Kjærlighed. Nu kom et Bud og forkynede, at den fiendtlige Hær rykkede frem. Rudolph raadede Rheineggerne at overgive sig til Hertugen. "Se, sagde en gammel Mand, og vegede paa den forsaldne Borg, der boede I engang og var vor Fader. I forslod os og Eders Fædrene Borg, for at være fri. Ogsaa vi ere frie og ville blive det." — I det samme Øjeblik kom fire tusinde Appenzeller til Rheinegk og leirede sig paa Høje, foran Staden, som om de vilde angribe den fiendtlige Hær.

Midlertid bare Borgerne deres beste Godshen til Fjeldene, og dreve ogsaa deres Hjørder derhen. Rudolph forbausedes, og yntede om deres Forehavende. Han islede endnu engang op paa sin Fædrene Borg, træde hen paa det Sted, hvor han som Dreng saa ofte havde staet, og saae ned i Dalen. Inst salde Mørket paa, og det forekom ham, som hans Førfædres Skygger omgave ham. Med eet brød Jlden ud i alle Huse i Rheinegk *); og Koner og Mænd med
bræns

*) Dette skede i Aaret 1410.

brændende Hafler kom op paa Borgen. ”Efter Werdenbergerne,” raabte en Olding, ”skal her ingen Stormand mere høf! I disse Sale levede engang gode Mennesker; de skulle ikke vanhelliges af Djævle. Stikker an!” Hurtig slog Luen ud af alle Sale, og Rudolph blev slæbt ud af den brændende Borg. Appenzellerne vendte nu om og droge med alle Indbyggærne i Rheinegk, Oldinge, Mænd, Kvinder og Børn op ad Fjeldene.

Da Hertugen saae Staden brænde blev han vred, og svor at tage den skækkligste Hævn over Øphavsmændene. Han satte ester Borgerne, Fra Højene af raabte disse til Hertugen: Hævn for Rudolph von Werdenberg! Den næste Dag sif han et vide, at Rudolph selv havde været nærværende ved Ildebranden i Rheinegk. Han sjælvede af Vrede og svor at ødelægge sin bitterste Fiende.

I hvad det end koste, sagde han til Rudolphs Fiende, Grev Henrik, i hvad det end koste, vil jeg have Hævn over denne Rudolph. Henrik lovede at støtte Hertugen den. Wel havde Rudolph skenket ham Livet; men Kølelsen af hans Uverdighed, som Rudolph saa levende havde fremkalbet hos ham, den fulde, sonderknus-

sende Foragt, hvormed denne behandlede ham, og skjenkede ham Livet som en ubetydelig Bagatel; saa mange af hans Borges Ødelæggelse, som han tilskrev Rudolph; alt dette havde forbøjet hans Hæd mod Rudolph; og han ønskede at se ham saa dybt ydmugtet for sine Øjne, som han selv havde været ved Sargans, for da at kunne gjengelde den Foragt, han der udstod, med nedsig Spot. Nu havde han ydermere den Udsig, ved sit eget Ønskes Tilfredsstillelse ogsaa at tilfredsstille Hertugens Ønste. Tillige opvaaede hans velsyrlige Begjærighed paa nye, og tilbredte ham Besiddelsen af den sjejonne Marie saa fortryllende, at han uden at forsømme noget Øjeblik strax vilde vove sit Foretagende.

Han reed til Greven af Sax, Rudolphs Ven, for af ham at udfriette dennes Opholdsted. Ganske naturlig saldt Samtalen paa Rudolph. Greven af Sax tang. Men Slorsmunk'en oversatte Rudolph med Lovtaler. "Jeg fjenner intet ødleret Par," sagde han, "end Rudolph og hans Marie. Allerede for fire Aar siden, i Begyndelsen af Eders Bekjendtskab, har jeg set Marie her. Den Gang var hun kun en sjæl

Rosen

Rosenknop; men nu er hun den fuldkommen udsprungne Rose, med alle quindelige Yndigheder, Hvilken stolt, edel, fuldkommen, kongelig Figur, og blid Mildhed i de hulde Øjne! De friske Ungdoms Yndigheder, indhyllede i den omme Kjærligheds udtrykte Gillede, den reneste Uskyldighed og den inderligste Omhed trone i eet og samme Øje." Grev Werdenbergs Hjerte brændte ved denne Beskrivelse over den yndige Kone. Ja, tænkte han, saaledes var hun som min Fange! og hun havde nu været min, hvis ikke denne vilde, stolte Rudolph havde røvet hende fra mig! Om Rudolphs Opholdssted funde han intet saae at vide. Munken, som han tog afsides, for at tale med ham om Marie, vidste intet herom. Det Haab, engang at bortføre Marie paa en Reise til Greven af Sar, forsvandt nu ogsaa. "Såvidt jeg funde see," sagde Munken, tog Marie for stedse Afsted fra min Greve. "Jeg forstørrelses derover, thi, Herr Greve, blot Synet af denne Kone er Himlen. Troe mig, Rudolph er lykkeligere end Keiseren!"

Som jeg haaber, ikke ret længe meer! tænkte Greven; hans Opholdssted kan dog ikke være

vere usynligt. Kan han finde det, saa moest enhver kunne finde det. — Fra nu af omringede Henriks Spioner Klippen; men stedse var deres Esterforskninger frugteloze. De saae Rudolph stige op, fulgte ham og — borte var han. — Efter Indgangen til Grotten at slutte, syntes den saa snæver, saa lille, at den i det højeste ikkun funde bestytte et Menneske mod Regnen; thi lige over for den dannede strax Klippen en Væg, og man maatte ollerede ved de første Klippe trænge sig frem mellem store Stene, som aldeles tilsluttede Indgangen, og som fun den, der hjælde Beien, kunde skyde tilside. Kort, den hældigste Kunst havde spørret Indgangen for enhver, som var fremmed her. Desværre Neden blev den holdt omhyggelig skjult. — De øvrige Medlemmer af Samfundet kom helden, og stedse kun en Mitten. Rudolph allene gik Beien oftere, end de andre, og underrinden om Dagen.

Berderberg spurgede forsøges de omkring høende Hørber, om de i disse Klipper ikke hjælde et Skjult, ensomt Sted, der forдум havde været bebuet. Rudolph sit suart Underretning om, hvad

hvad en fremmed Ridder saa omhyggelig spurgde om. Han lagde sig paa Luur i en Busk, og saae til sin Forbauselse Grev Henrik. Strax listede han sig til nogle Livegne fra Disentis, som arbeidede i Mørheden; og de fulgte ham gjerne paa hans Vink. Næst traade han frem af Busken og gik hen til Werdenberg, der sad paa en Steen, og der, i det han sit Øje paa Rudolph, vilde skjule sig. "J er Henrik af Werdenberg!" sagde han koldt og bittert, "Greve, J ønskede gjerne at vide, om her ikke i denne Egn gives et skjult, eensomt Sted, og om dette ensomme Sted ikke er beboet af en uskyldig Kone, som J funde bortsøre og gjøre ulykkelig! Ikke sandt, Skurk, jeg har gjettet Din Hensigt?" Henrik skjævede, og Tilstaaelsen læste man i hans ublyde Kasyn.

Grev Rudolph, begyndte han skjælvende, jeg besværger Eder ved Eders Kone, ved Eders Kjærlighed til hende. Spar mig anden Gang!

Rudolph betraktede ham længe med foragtelige Blik. "Elendige," sagde han endelig, "Dit Liv er altid sikkert for mig. Endog Din Billie skal Du have . . . ! Bindet ham Høn-

deerne

Verne paa Knagen!" Bonberne hændte Henrik
Hænder fast sammen, og Rudolph slog nu hans
Visir ned, løste Skærset af ham og vifkede det
om Hjelmen, saa at han ikke kunde se.

For Guds Skyld, Rudolph! hvor skal jeg
hen? hvad vil I? — Rudolph tog ham stiltiende
ved Armen og førte ham først omkring i Mors-
ten, for at bringe ham i Butherford, derpaa over
Klipperne hen til Grotten. Her stod han Sten-
ene fra hinanden, lod ham staae og antændte
en Fakk. Nu førte han ham igjennem Gangen i Klippen, gahnede Dørren og lukkede den
icke i efter sig. Marie islede ham imode. Rus-
dolph vinkede langt fra til hende, at hun skulde
ste, og hun kom sille, og fuld af Forstrækkelse
over dette b-synderlige Syn, nærmere. Nu løste
Rudolph den skjælvende Greves Hænder; derpaa
intskiede han Marie i sine Arme, og saaledes
omfavnnet af hende, trykkende hende til sit Bryst,
bad han ham tage Hjelmen af.

Grev Henrik gjorde det, og saae nu denne
elske, vndige og venlige Kone i sin mest forhadte
Gjendis Arme. I sin fulde Skjønhed stod hun

der,

der, i en tilsløkkende Dragt, ganske efter hens des egen Smag; thi Ensomheden tillod hende enhver Paaklædning. I Dag hang hens des lange, brune Løkker over Skuldrene og flagredø ned til Beltet. En Blomsterkrands var flettet mellem Løkkerne om Panden. En let Klædning af fint Lærred, som et sort Belte holdt sammen, omsluttede tæt hendes smekkede Liv, og hang i Holder ned til Fodderne. Saadan en Kone havde Henrik aldrig seet, og dog vovede han ikke at staae Djinene op, saa ydmyget var han ved Rudolphs Hævn.

Marie spurgte halv angstlig, kjære Rudolph, hvem er denne Mand? — "En Elendig, en Rovrt, en Nederdrægtig! og for med et Ord at udtrykke hans Skjændsel: Grev Henrik af Werdenberg! han ønskede at vide, hvor jeg boede med Dig, fordi han havde Lust til at quæge sine Dine med Dine Nadigheder, min Ester! Lad ham det nu, den Elendige! See her, du Umeineste! See her, hvad Du hen seer, er mit! Kalo mig! Det er min Hytte, hvor jeg boer med Marie; her, hvor Du staaer, er det Sted, vor Skjærlige hed, vores Glædes-Taarer, vores Omsavnelse har

helliget. Hvor Du ikke at kaste Dine vanhellige
 Blit paa denne kyndste Kone? Eller har Frygten
 for mig uddrevet dine onde Lusters Djævel?
 Hvorfor tier du? Kan ikke din Tunge frembringe
 et eneste af de Smigreier, hvormed du ellers
 beinærede Uskyldigheden? See her, du elendige
 Menneske! denne Kone i Uskyldighedens ung-
 dommelige Ønde, denne Kone, med den ædle,
 skjonne Skabning, er min!" Han vilde om-
 favne Marie; men hun slid sig ud af hans
 Arme, og sagde med et bedende Øjekast: Rus-
 dolph! Din Spot er grusom! o, jeg beder Dige
 hør op!

"See Menneske! denne Kone, hvis Med-
 vnf du i denne elendige Skikkelse oppækker, og
 som beder for dig — denne Kone vilde du gjøre
 usykelig! I disse Dine har du villet udslukke
 Uskyldighedens hellige Ild, og i det Sted an-
 tende Vellystens froge Blus; hos denne ædle
 Skabning vilde du udslitte det Frie, det Scolte
 i den skjonne Selvsolelse, Hølelsen for Dyden,
 og besmitte hende med Vellystens Grekhed! du
 Djævel! du Forfører!"

Rudolph, jeg beder Dig, hvis Du har
mig kær, saa hør op!

"Endnu ikke! — Werdenberg! hvorför tier
J? Hvorför staaer J der saa fortapt? J, den
rigeste, den mægtigste Ridder? Høer J nu,
hvad en ond Samvittighed er? Seer J Dydens
Frihed, dens Stolthed, og Lasternes Foragteli-
hed! . . . Werdenberg! jeg tilgiver Eder endnu
engang. Men hvorför er J min Fiende? hvad
gjorde jeg Eder? Her lever jeg ubekjendt og fat-
rig; kun denne Kone, kun Hølelsen af min God-
hed, er endnu min. Hvorför vilde J røve mig
det eneste, jeg har? Tal, hvad gjorde jeg
Eder, at J efterstræber mig?"

Herr Greve! begyndte Marie venslig; jeg
beder Eder, forfolg os ikke mere. Vi have ins-
tet, uden vor Kjærlighed for hinanden; gjør os
enddu den Hornojelse, at vi kunne tanke paa
Eder, soni paa vor Ven. Herr Greve! vær min
Rudolphs Ven.

J Begyndelsen stod Grev Henrik tankeløs
og havde ikke nogen Følelse, undtagen for den dybe
Kornedrelse, han udstod. Han var alt for sorvirret
til at kunde frembringe et enest: Ord, og kun
havne

høvningerrige Anslag føer ham hurtig gjennem
 Hovedet. Da Rudolph saa pludselig foran-
 drede Tonen, og gjorde ham Debredelser;
 da Marie endogsaa begyndte at bede ham,
 at være Rudolphs Ven: da opvæktes paa een-
 gang — ikke Følelsen af hans Uret — ikke
 Vensteb for Rudolph — man ikke kun en ha-
 stig Følelse af det, hvorved han kunde for-
 mindste sin ydmiggende Forlegenhed, i sin
 Sjæl. Han fastede sig for Marias Fodder, og
 sagde: jeg har fornærmet Eder, edle Kone. Til-
 giv mig; og dersom det er Eder om at gjøre, t
 Eders Himmel at have en Ven mere, saa har
 Eders Edelmodighed erhvervet Eder den. For-
 glem, Grev Rudolph, hvem jeg var, og tænk
 herefter kun paa, hvem jeg skal vorde! Jeg bee-
 der Eder, Greve, for mig tilbage! Engang vil
 jeg igjen bede Eder at føre mig hid, naar jeg er
 værdigere til at lade mig se for Eders fornær-
 mede Kone. Han fastede nu igjen et Blik paa
 Marie, der med sin blide, medlidende Ven-
 lighed stod for ham. I dette Øjeblik var ingen
 Tanke om Vellyst i Grevens Sjæl. Kun Uret
 fredshed med sit Foretagende, som han selv
 troede,

troede, men i Grunden med den bestæmmende
Forsatning, hvori han havde været.

"Lad os nu gaae," sagde Rudolph koldt. "J.
hvordan det end gaaer, Greve, saa efterstræb mig ikke
mere! Jeg gad ikke gjerne endnu engang drage Svær-
det. Kom, tilslut Visirret; jeg vil binde for Eders Dis-
ne." Greven udbød sig, at han maatte lade ham gaae
tilbage uden at være bunden for Dine. Rudolph
afslag det koldt, og førte ham igjen tilbage til det
Sted, hvor han havde bundet for hans Dine. Grev
Henrik omfavnede Rudolph, der vedblev at være
meget kold, og søgte med Dine den Vej, han
kunde være kommen. Rudolph sagde smilende:
"I finder ikke Vejen, Grev Henrik." Endelig gik
Henrik bestemmet og forvirret bort. Tre Dage
skulde han sig paa sin Borg. Han kunde ikke
blive Herre over den Uwillie, han følte mod Rus-
dolph, og som han i de første Dage søgte at
undetrykke. Ogsaa hans Begjærlighed til Ma-
rie opvagnede paa nye, og han svævde imellem
den Beslutning ikke meer at forfolge dem og
Tilskudserne af den mest brandende Velsyrt.

Rudolph levede med Marie i Nytelsen af
den højeste Lyksalighed rolig paa sin eensomme

Klippe.

Klipp. Osse kom nu Samfundet for Mens
neselighed og Dyd sammen. Glade Udsig-
ter i Fremtiden opmuntrede alles Hjerter,
haar de saae Sandhedens Fremskride i Hjelde-
nen ved Rhinen. Rudolph gif Tid efter anden
til Appenzell, og veblige holdt Frieben imellem
de urolige Wonder og den gamle døende Abbed
Kuno. For sidste Gang saae han denne udtaeret
og bleg ligge paa sit Leie. Dint rakte Oldini-
gen ham sin Haand og sagde: at jeg dør ro-
lig, det skilder jeg Dig, min Son! Af! jeg
har aldri været mine Undersaatters Fader! Da
jeg kunde været det, forhindrede min Stolthed
mig; nu, da jeg ønskede at være det, ville de ikke
være mine Børn. Rudolph, det gjør mig meget
ondt, at jeg har tabt mine Børns Fortrolighed!
O! stode dog alle Jordens Hyrster her ved min
Seng, kunde de see, hvorledes al Fyrstehed
esterhaonden over hen med hver Kraft, som fors-
vinder; hvorledes min Stolthed og min Højhed
allerede nu gaaer over til min Estermand; og
intet bliver mig i den sidste Time tilbage, uden
Mindet om mine Handlinger! Under forgjeves
Stræben efter Storhed svandt mit Liv uroligt hen.

Hvor

Hvor gjerne omhyttede jeg ikke Mindet om denne misommelige Kamp med ti Mennesker, som jeg havde gjort lykkelige! Med den første Forordning, paa hvilken mit Navn ikke staaer, er ogsaa mit Minde udslettet. Du, som jeg ellers ansaae for min bitterste Fiende, er den eneste, som græder oprigtig ved min Dødseng: de andre troe, med hver Taare at fornerme min Estermand; og Taarer, min Son, Taarer ere dog saa lindrende for den Doende! — Jeg fortjener vist nok ingen Taarer ved min Grav; thi ingen i mit hele Liv har jeg gjort noget Glæde. Men Gud vil dog vel forbarme sig over en Olding, der kommer til ham uden de Esterladtes Taarer. Jeg havde i mine sidste Aar gjerne ønsket at forlæne dem!

Nu kunde Rudolph ej længer afholde sig fra Taarer, da denne ulykkelige Olding sagde dette, og blev hos ham til hans sidste Andendrag. *) Derpaa gif han otter til Appenzellersne i Fjeldegnen. Han raadede dem at træde i forbund med de Schweiziske Eeds forbundne, fordi han forudsaae, at den nye Abbed, Henrik

volt

*) Abbeden dode i Maaret 1411.

Bøn Gundolsingen, vilde stræbe atter at bringe Appenzell under Maget. "Forbundet med de Eddss forbundne," sagde han, "vil' vinge Abbeden til at øre Wonderne. Thüring gif som Appenzells Gesandt til Waldstädterne, og de syv Steder erklarede Appenzellerne for deres Høste og Landsmænd; dog paa det Vilkaar, at disse aldrig maatte gribe til Vaaben uden deres Bidende.

Neppe var Forbundet sluttet, saa kom Abbedens Gesandter til Hjeldégnen, for at opfordre Landboen til at sværge ham Huldskab og Trostak. De varre beredte til at aflegge Eeden, men de forbeholdt sig dog deres Landforening og Forbundet med de syv Steder. — Abbeden forbræde Eeden uden Forbeholde. Om sider lyste han atter Appenzell i Hand og Aet; men Krig vovede han ikke, fordi han syngræde for det redelig Forbund mellem de syv Steder og Appenzell. — Thüring omfavnede Rudolph med Glæde og sagde: Gud see Tak! Blodsudgydelse have vi forhindret. Gud vedligeholde nu Møligheden for os og alle!

Endnu var Hertug Fredriks Ørøjserrighed bestandig en Hindring for Freden. Med Horme saae han de blomstrende Waldstæder rolig regjere sig selv og være lykkelige, uden at frugte de Store, uden at trodse de Ringe. Han ophidsede den uhe Abbed mod Appenzell, og udstræde efter Uenigs heds Sæb mellem dem. Forbunden med Bislopspen af Thur og Abbeden af Sankt Gallen, beskyttet af Paven med Bondstraaler og Horbans delser, stor ved sin egen Magt i Thurgau, i Aargau, ved Rhinen og i Wald syntes han paa nje at ville træde frem paa Krigens Skueplads. Et Dætter forsamlede Samfundet for Mennes Felighed og Dyd sig, for at taadslæ om Midslerne til at afholde Hertugen fra Krigen. Hertugens Raadgiver var Grev Wilhelm af Montfort-Bregenz, Pantherre til Riburg, et utsoligt, krigerisk Hoved, som forhindrede Freden, og over hvilken alle Samfundets Limmer klagede.

"Overlad ham til mig!" sagde Rudolph; " jeg vil gjøre dette urolige Hoved rolig." Pastor Anton fordelede nogle Medlemmer i Thurgau og Aargau, for at overtale de Store og Staderne til at slutte et forbund imellem sig

mod alle Angreb. Tre ædle Mænd, Herr von Thierstein, von Ryhnach og von Hellwyl, som selv havde store Godser i disse Egne, paatogte sig dette, og reiste strax om Morgenen bort med Rudolph. De andre fordelede sig i de omliggende Egne, for at vedligeholde Noligheden, og fornemmelig for at forberede Samfundet i Højsjætien.

Rudolph reed til Zürich, og fandt Staden opbragt mod Grev Wilhelm, fordi en af deres Borgere var blevet overfaldet og fanget i det Riburgste. Han traade frem for Raadet i Zürich. "Mit Navn," begyndte han, "er Rudolph von Werdenberg." Med Forundring bespragtede de alle den Mand, der havde befriet Appenzell, og var forbleven uden Godser. "Jeg har hørt, blev han ved, at I ere fornærmede af Grev Wilhelm, Pantherre til Riburg. Det er hver redelig Mands Kald, at forhindre Uretfærdigheder, og befordre Nolighed og Fred. Giv mig firestindstyre Heste, og jeg lover Eder — ikke Hævn; thi over Hævn er Zürich, saavel som jeg, alt for ophøjet. — Jeg lover Eder Eders Gangens Trigivelse, og Erstatning for Eders Tab. Egnen
om

omkring Riburg er mig bekjende, og jeg har
Vennet der.

Ned Glæde gav Züricherne den ødle Mand
de Heste, han forlangte; og mod Aften drog han
med sine Ryttere til Riburg. Nær ved Stedet
lagde han sig i Kratset, og ventede Morgenens
Komme. Allerede vidste han — thi Bonderne var
paa hans Side, fordi de i ham troede at see
deres Besprier — allerede vidste han, at Grev
Wilhelm om Morgenen vilde gaae paa Vildsvinns-
jagt. Da Morgenen brød frem, besalede han
sine Ryttere at stille sig paa begge Sider af Krat-
set, som førte fra Riburg ind i Skoven. Grev
Wilhelm kom uden Harnise ned fra Slottet, Rus-
dolph stodte i Hornet, og Rytterne kom farende
fra alle Sider. Wilhelm blev overrasket, og
hans Jægere flygtede. Rudolph greb hans Hest:
"Ovgiv Eder til Zürich, Wilhelm von Mont-
fort!" — Hvem er Du, Røver? spurgde Wil-
helm. — "Ikke Røver. Isærd med en ærlig
Ridderdaad, ærligere, end Du nogentid kunde
bryste Dig af." Han slog sit Visir op. Rus-
dolph von Werdenberg? raabte Grev Montfort;
Djævel! nu igjen paa vore Veie? Hvad har

seg med Dig at gjøre, Rudolph? — "Med mig intet. Jeg er Zürichernes Høvding! Gå med til Zürich!"

Du Zürichernes Høvding? Rudolph, Du er alt, naar det gjelder Hertugen! Lad mig gaae, og jeg forsøner Dig med ham. Rudolph, med Dit Hoved vilde jeg regjere over Fyrster; og Du krummer Dig for Kjøbmænd. Lad mig gaae, Rudolph; ellers fornærmer Du Hertugen usonslig. Du veed ikke hvilken Plan, Du med dette Djæblik forstyrrer for ham.

"Og om jeg nu vidste det, Montfort? om jeg nu just havde begivet mig paa Veien, for at forstyrre den? om det var Hensigt, hvad Du troer at være Tilsælde?"

Nu, ved Gud! saa er det sandt, hvad Clerken af Chur siger: at der sikker en Pave i Dig. Rudolph! til sidst salder Du dog i Hertugens Hender. Lad mig slippe!

"Du gaaer til Zürich, Montfort. Jeg glæder mig ret jøver, hvor koligt Du vil sove paa Zaarnet Wellenberg!"

Godt! saa drømmer jeg da om Din Undgang! Ved Gud! fra nu af har Du med mig

at gøre! Hør mig, hvorhen Du vil; men Din Kone skal undgjelde det. Hører Du? Din Kone! Velan, for mig bort! Hidtil har Du havt at bestille med Werdenberg, der lod sig, som en Mar, lede om i Blinde af Dig, og beder om gode Vejr, fordi han seer et Par smukke Øyne. Men jeg . . . ! Og boede Du end i Jordens Middelpunkt; een V. i maae føre derhen, og jeg skal finde den, finde den til Din Ødelæggelse! forstaaer Du mig? til Din Ødelæggelse! — lad mig gaae. Jeg vil glemme, at Du har oversrumplet mig. Kun et Aar endnu; og jeg skal maae, hvor Du vil.

"Et Aar paa Taarnet i Zürich, dg ha, hvis vi endnu ere til, hvor det behager Dig, Montfort. Du er os ligesaa besværlig, som jeg Dig; og nu have vi Dig engang!"

Grev Montfort vedblev hele Vesen at forbanne snari Rudolph, snart sig selv, fordi han havde lader sig fange. Saaledes kom de til Zürich, og Züricherne lovede Rudolph at forhale Grevens Lærlærlæse saa lange, som muligt.

Fredrik sjælvede, da han hørte, at Montfort var taget til Fange. Stæderne i Aargau,

i Thurgau, ved Rhinen og i Wald toge Mod til sia, og sluttede i Forening med Adelen et Forbund uden Fredrik, da denne nu manglede den mægtige, stolte Montfort. Saaledes saa Fredrik endnu engang sine Planer fuldkastede ved Rudolphs Dristighed. Han forsøngede Freden med Waldstæderne og deres Bundssorvandte, Appenzellerne, *) paa halvtresindstive Aar, og enhver beholde, hvad han havde. Freden blev offentlig forkynnt; og Samfundet for Menneskelighed og Dyd, som havde forskaffet Helvetien den, højtideligholdte den med en glad Fest.

Fredrik var forbüttret paa Rudolph. Werdenberg sagde til ham: "Sandelig! han har Ret. Vi skulde sjælve, sagde han mig, hvis vi kjendte hans Vaaben. Vi kjende dem ej en gang endnu, og sjælve allerede. Denne Thuring, naadige Herre, hans Datter, Rudolphs Kone og deres Venner — ere dog som Ander allevegne og ingensteds! overalt paa vores Weie; ingensteds, naar vi ville finde dem! Hvor hoe de? Jeg har været hos dem, og dog kan jeg ikke sige, hvor; endstjort jeg kjender Eg-

nen

*) I Varet 1412.

nen deromkring ligesaa godt, som Egnen omkring min Borg. Jeg vilde paastaae, de boede under Gorden, dersom jeg ikke havde seet Solen."

Og Rudolph er Sjelen i dette Stjulst Tryslerie?

"Saa synes det, naadige Herre. Dog hvo kan her sige: det er saa! Vi ere forraadte, førend vi selv kunne komme frem med en Tanke. Just nær ved Malet, ved det sidste Skridt, der var tilbage, aabne de en Afgrund. Alting var ordnet; Montfort beherstede Thurgauer Afdelen, S Argauerne, Biskoppen af Chur og jeg Rhaciens. Allerede udbrød Krigen i Appenzell; med eet er Rudolph Zürichernes Hovding, og oversalder Montfort. Eders og hans Stæder slutte det forhadte Forbund; mig og Biskoppen holde Råhuns og Greven af Sax Øje med; og vi ere glade, at vi kan erholde Fred, da vi dog allerede havde Seieren i Hænderne. Man burde lære at tro paa Spøgelser og Hexesformularer!"

Og er da denne Rudolph ikke at forsoner? Greve! byd ham for hans Vensteb hvaad I vil. Hvaad ville vi ikke være i Forening med denne alt formaaende Mand!

Fredrik

Fredrik sovte at trefse Rudolph, og talte med ham hos Geren af Sax. Jeg takker Himmel, sagde han til Rudolph, — da han var allene med ham; — jeg takker Himmel for Freden, den tillader mig ogsaa at kalde Eder min; Og vilde Gud, jeg kunde kalde Eder min Ven!

"Det kan I, naadige Herre," svarede Rudolph; "Jeg var Eders Fiende; men i lang Tid er jeg det ikke mere. Troe mig, naadige Herre!"

Hvor gjerne troer man det, man ønsker! Uden Godser har I været min farligste Fiende. Jeg har lært af Eder, at Forstand er mere værd, end en heel Hær. — Rudolph, kom til mit Hof; I skal være mit Alt paa Jorden!

"Naadige Herre, lad mig blive, hvor jeg er. Jeg har nu ollerede levet saa længe fri, af egen Drive, og gad ikke gjerne venne mig til at leve af en andens Maade."

Ikke af min Maade, Verdenberg! Har jeg ikke endnu Rhindalen? Og veed jeg ikke, at I endnu stetse elster Eders Kædreneborg? Har jeg ikke saa mange andre Borge? Hvad behøver Rudolph min Maade? I kan sordre!

"Og

"Og hvad vilde I fordre til Gjengjeld af mig?"

Intet uden Eders Vensteb; sandelig, intet uden dette: I skulde ikke være mig imod.

"Ved Gud! naadige Herre, jeg er ikke Eders Fienbe. I maae sætte mig paa Prøve."

Saa giv mig Montfort fri!

"Hon er ikke min Fange; men jeg lover Eder, han skal blive fri."

Jeg indlöser Sargans, Rudolph, og I skal være Sargans's Pantherre, til Pant paa min Kjærlighed for Eder, naar I ikke vil være mig imod.

"Lad os forstaae hinanden ret, naadige Herre! Montfort skal blive fri; jeg afslaer Sargans, fordi jeg ikke mere behøver nogen Borg. Jeg er Eders Ven, saa længe I er Menneskens Ven og Fader; men jeg er ikke mindre alle Unertryktes Beskyttet og dens Fienbe, der undere trykke dem. Dster I paa denne Maade mit Vensteb?"

Men hvorsor antager I Eder Mennesker, der ikke angaae Eder?

"Forbi jeg troer paa Gud og en yderst Dom,"

Men

Men naar den hellige Fader giver mig Ret
over mine Undersaatter. . . .

"Den hellige Fader kan ikke beskytte mig
mod Gud og den yderste Dom."

Godt! saa bliv da min Hærsører i mine
retmæssige Krigs. Jeg ønskede alt for gjerne
at have Eder i min Tjeneste.

"Naadige Herre, jeg er en fri Mand og
vil forblive det. Maar J er den Fortrængs-
te, saa er jeg Eders uden Løn; men ikke for.
Og, naadige Herre, tillad mig at sige det:
Maar J vedbliver at undbrage Eder fra Eders
Undersaatters Hjertes, saa kunde J snart komme
i den Forsatning, at J behovede min Hjelp."

Jeg ønskede Eders Tjeneste, ikke Eders
Naad, sagde Hertugen bitter.

"Tag Eder i Agt, at ikke Eders Skjæbs
engang giver Eder den samme Lære! Den er ikke
Eders Ven, naadige Herre, siden J strider imod
den. Jeg siger Eder, tag Eber i Agt! En Hye-
ste — det har jeg seet hos Abbed Kuno — behø-
ver i Ulykken, om det var muligt, den hele
Menneskeslægts Kjerlighed og Medplidenshed, fordi
den hele Menneskeslægt fører sine Øjne paa
ham.

ham. En fattig Mands Ulykke bliver skjult; og de saa Taarer, som han behover, finder han altid. Forson Eder med Eders Skjæbne!"

Som sagt, Grev Rudolph, Jeg behover Eders Raad ligesaa lidet, som I synes at behøve mit.

"Det give Gud, naadige Herre!"

Hvor forundret blev Fredrik den næste Dag, da Dørren åbnedes og Montfort styrte ind til ham og til Bisshoppen af Chur! "Her er jeg! neppe fangen, strax fri; begge Dele ved Rudolph! Er han Eders Ven, denne Menneskesanger? Denne Hovedemand i alle de Stæder, hvor vi have fiender?

Min Ven? Nu mere end nogensinde før min Fiende! Jeg har gjort ham Tilbud, som jeg nu skammer mig ved, saa store ere de. En Helsing vilde jeg dermed løfket fra Himmelens Dørtærstel tilbage til Jorden! Vore Planer ere forstyrrede. Og ved hvem? Det ærger mig! ved en Mand, der intet er, der intet har, der ikke kan opbyde en eneste Lehnemand! Paa densne strander vor hele forenede Magt. Fred paa halvtresindstyve Aar, Montfort! og alt hørigs
vet

vet ved denne Fred: til Schwyz Mark, til Appenzell, hvad det havde erobret. Mine Arvelande staar inde for den; jeg maae holde den.

"Saa lange man kan tvinge os dertil."

Det vil sige, saa lange Rudolph er vor Fiende.

"Har da denne Rudolph et Bryst af Staal, der brækker hver Lantse? Han oversaldt mig uden Hornisse; ellers ware vi maaske allerede besejred fra ham."

Montfort, hans Arm er ikke saa frygtelig, endstørst han har slaget mig to Gange. Men hans Hand, hans Venner, hans Uvidenhed, og — ja, det er sandt! — hans urekkelige Dyd. Troe mig, tilforn føjelvede jeg for ham, nu besvinder jeg at stamme mig for ham. Ved Gud! jeg ønskede at være, hvad han er, naar jeg ikke var hvrste. Hans Dyd . . .

Hans Dyd? begyndte Bisshoppen af Chur. Han er ligesomvel argjerrig og herskeshyg, som J. Maadige Herre. J. vil herske. Og han? han kan ikke herske; dersor lader han sig i Bejen for Fyrsterne, som han misunder. Kunde dette urekkelige Hoved have Haab om at erobre et Fyrstens

siendomme — I skulle see, om han vilde agte Menneskeblod. De Trin, han kan naae, bestiger han. Selv kan han ikke herste, og hindrer os dog desfra. Vi skulde ikke gjøre mere, end hon selv tor. — Dyd! I undres over, at han ikke vil være Eders Ejener? Kan I fortænke ham deri, naar han kan være Eders Overvinder?

Det var ingen Dyd, Herr Bis**t**op? I skalde see ham, tale med ham! En god Samvittige hed lægger Hjnd i hans Ord, og giver hans Hjne en Glands lig en Engels.

Him! lad ham nu selv troe det; besuden er man indtagen for ham. Men hvad siger jeg! Jeg maae dog i det mindste vide, om Menneskets Dyd har nogen Verd! Troe mig, ikke alle de, der have Capeller, ere Helgene.

"Wel talt, Herr Bis**t**op!" sagde Montfort; "og dersor kunde I endnu saae et Kapel. Smidetid er det altid iders Maade, I Herrer Lorde! Nu vide vi, at den Ting ingen Dyd er, uden dersor at være kommen et Skridt videre. Hør mig maaatte den hedde, hvad den vilde; naar den kun ikke stod os i Veien. Jeg havde svos til Rudolphs Undergang; men han befriede mig,

og nu er jeg, tænker jeg, fri fra min Fed. Om det har været Dyd hos ham, eller ikke, det kommer mig ud paa eet. Ellers havde jeg saa i min Ørkesløshed i Fængslet udtænkt allehaande Planer til Hævn, som varre ganske artige. Tillige har jeg indseet, hvorfør man siger om en ret giftig og hærnisk Hævn: han har hævnet sig som en Clerk. Det er en Virkning af den uvirksomme Eensomhed i Klosteret. I frie Lust, mellem Mennesker og Forrenninger, havde jeg ikke tænkt videre, end i det højeste at maale mit Sværd med hans."

Lad høre! hvad har I da udtænkt i Fængslet? En Munkhævn!

"Som nu er overstyr; thi han har befriet mig. Jeg tænkte, jeg vilde lokke hans Kone frem af Asgrundten, holde hende fangen og indbilde ham, hun var løbet bort; for at gjøre det ret sandsynligt, vilde jeg sige: med en Munk."

Hm! ret godt udtænkt! paa Munken nærl

"Tilsidst, naar man længe nok havde mæret ham, gav man ham sin Kone tilbage."

Slet endt; thi det vilde bringe ham i Hærnisk mod. Eder.

"Ja,

"Ja, Ja! Det duer altsaa ikke, Hm!
Jeg er dog ingen Munk, seer jeg."

Og desuden saa vilde det ikke staae os
ham fra Halsen. Altsaa bortsserne ham fra os,
lænke hans Vergerrighed til noget andet, sætte
Splid mellem ham og hans Venner, paa det
de ikke skalde hjelpe ham paa Fede igjen. Det
var ret en Opgave for min ærlige Munk af
Gachnang.

"Høm falder I ærlig? Nu, Gud bevare
os! saa ere Hjul og Steile Dydens Templer.
Vogt Eder, at den ærlige Mand ikke kommer i
Kast med Appenzellerne! De have allerede længe
havt et Mag til ham, og de paastaae, han er
den ærligste Skjelm i Landet."

I skal saae en Rolle at spille med ham,
Herr Greve.

"Nei, tal aldrig om det! At gaae lige
los paa, hvor det gaaer ærlig til, det er min
Maade; dersor bær jeg mit Sværd; bag fra at
angribe, overlader jeg eder Geistlige; det have I
saaret Brev paa af Paven. Lad mig være fri derso-
for. Gjør I længe nok, hvad I kan forsvare. I
maae selv vide, hvor vidt I var drivs det med
den

ven gode Gud; vi Riddere mene det ligefremt med ham."

Og komme ikke vidt!

"Og dog, Herr Bisshop, lige til Døden. Og at vi saa siden, der hvor al aabenbar og hemmelig Strid ophører, maae kunne bringe det ret vidt, det forunde Gud os og alle Christne Mennester. Amen!"

Og J, naadige Herre? tænker J ogsaa saa ridderlig?

"Skaf mig denne Rudolph af Beien, og gør, hvad J vil!"

Saa Farvel da! Jeg vil lade min ærlige Pater Franz hente. J skulle see, hvad det er for en Mand.

"Gode Gud!" raaabte Montfort; "låb mig dog hellere falde i Djævelens Klør, end i den ørlige Pater Frantz, hvis jeg da endelig skal falde i nogens!" — Forsamlingen skiltes ad.

Samsundet for Menneskelighed og Dyd var nu mere forsiktig, end forhen, da Forsøgene paa at udspeide Rudolphs Bolig tvang ham til at bruge store forsigtighed. Medlemmerne forsamledes nu flet ikke mere paa det eensomme Sted mellem Klipperne,

perne, men i den dybe Dal ved Landsbyen Truns; thi det laaer dem alt for megen Magt paa, at ikke hemmelige Speidere lerte at kjende dem; Selv Rudolph gik kun, naar det var muligt, silde om Astenen eller om Matten ud og ind, og sueg sig over de meest ubanebe Fjelde til Forsamlingen i Truns.

En Aften, da han efter gik derhen og dyb natlig Roe herstede rundt omkring, hørte han en Lurh sagte lyde mellem Klipperne. Han blev stagende og lyttede, og den rorende, inderlige Melodi trængte dybt ind i hans Hjerte. Rudolph satte sig paa en Steen, lænede sit Hoved tilbage og var henrykt af de smelstende blide Tonner. Paa eengang begyndte en qvindelig Stemme at ledsage Lurhen med disse Ord:

Mellem øde, vilde Klipper;
Under mørke Egges Skjul;
Langt fra Mennester omsvæve;
Ene hort og seet af mig,
Tusind' Aander, som med blegé
Raahn raabe højt om Roe.

Alle Aanders
Vise Meister!

Lær, mig satte deres Gang!
 Lær mig, lær mig Du at satte
 Disse blege Manders Toner,
 Og i skjulte Fremtid see!

Frem af mørke Gravे vælde
 Hellige Profeters Blod;
 Frem af Klippens aabne Kloster,
 Frem af Jordens Asgrund blusse
 Lær af en hellig Tid.

Alle Manders
 Store Mester!
 Af, hold ej Udtydningens Lys
 Tor Din fromme Larling skjult!

Her i skjult og hellig Stilhed,
 Her ved Kroens Høj-Altar,
 Djæt i Lausheds Dække hyllet
 Venter jeg paa Tidens Folde
 Kroende syv hele Aar.

Tregang' hejt sorprisse Mester!
 Alle Manders vise Konge!
 Manders Stemme kjender jeg;
 Sonderriv nu Fremtids Dække!
 Sandheds Skjul det meer ej være!
 Manders Konge! lær mig Du!

Her sang Stemmen og Luthen. Rudolph sad endnu længe med en hemmelig, men blid Gyse, og lyttede. Derpaa steg han sae over nogle Klippestumper. Stemmen havde været ganste nær ved ham, og dog sae han intet uden en klar Ild, der brændte langt borte mellem Scenen. Han forbausedes og igsentog uviskaarlig de Ord: "Alle Aanders store Mester." Endelig gik han til Truns til Forsamlingen; han vilde, ligesom alle de andre, vende tilbage om Matten, men han løvede til om Morgenens, for nærmere at lære at kjende den Egn, hvor han havde hørt Stemmen. Han formodede, at der var en Hytte, og sandt intet, ja neppe engang Spor af Mennesker; kun en vild, øde Egn, fuld af Klipper og Egge. Efter længe at have seet sig om, satte han sig øster ned, hvor han havde siddet, og gjenfaldte endnu engang i sin Erindring Sangen og den brennende Stemme. Derpaa vendte han tilbage til sin eensomme Klippe, og forglemte Stemme og Sang ved Mariés første Ord.

Mogle Dage derpaa gik han atter til Truns. Da han kom til det fortige Sted, satte han sig mellem Klipperne, og sad der en lidlang, uden

at høre noget. Allerede havde han i Sinde at
gaae, da Luthen efter begyndte, og Stemmen,
ester et vildt sværmende Forspil, sang:

Viet ind ved hellig Ild
Og ved Lys af rene Luer
Aanders Alshn jeg nu seer,
Jeg Uendelighed fatter.

Hævet, aabnet er for mig
Gjern Fremtids merke Dække,
Friere jeg seer eg skuer,
Hvad Propheter aldrig saae,

Dode larme, Aander svæve,
Her en anden Verden er!
For mit Øje Taage stiger,
Templets Torhæng falder ned.

Offerres ofrsæder Templet;
Aander raabe til mig her;
Om mig svæve Fremtids Bolger;
Mig omgiver Guddoms Hav.

Rudolph forstørkedes; thi det forekom ham
som en fjern Torden øjenlod mellem Klipperne
ved de sidste Toner af Sangen. — "Hvad er
det?" sagde han sagte ved sig selv. "Hvor er
jeg?" Han steeg etter op paa Klippen, og saa
egsaa

ogsaa nu et Lys, der dog ikke brændte saa klart,
 som den forrige Gang. Langsom og dvaelende
 gik han derhen. Han fandt en Sid, der brændte
 mellem Stenene i en Kreds, og var nær ved at
 slukkes. Nu lyttede han igjen, og hørte en blid
 mandig Stemme læse eller hede i et fremmed
 Sprog. Han nærmede sig til Stedet, hvorfra
 Stemmen kom, med al muelig Forsigtighed, og
 stodte paa en Grotte, som var tillukt med en
 hemmelig Dør af Træ. Gjennem en Sprække
 saae han Lys. Han lagde Øjet til Nabningen,
 saae, og forbausedes, og kunde ej blive træt
 af at see. En Olding, med et ørværdigt Nasyn
 og et langt sneehvidt Skæg, i en lang, sort, fest-
 lig Dragt, som var omgivet med et hvidt, bredt
 Belte, sad paa en lav Stol, og læste højt en
 stor Rusle. Rudolph kunde ej vende sit Øje bort
 fra den ørværdige Olding, der nu og da løf-
 tede de sammenfoldede Hænder mod Himmelens.
 Men nu faldt hans Øje paa en anden Gjens-
 stand, der endnu stærkere trak hans Blif til sig.
 Paa den anden Side af Grotten stod en ung
 Pige, med et Engleansigt, med frydevis sammen-
 syngeude Arme og med sorte mod Himmel vendte
 Øjne,

Djne, i hvilke den vormeste Andage brændte.
 Hun var iført en ganske hvid Præstedragt, og
 de sorte Løkker bølgede sig over Skuldrene ned ad
 Væltet. Bag ved i den med sort Klæde betrukkne
 Grotte låaet paa et Alter et Dødningehoved, hvori
 et Krucifix var fæstet, og i en Lysekrone brændte
 der syv Lys.

Rudolph stirrede endnu stedse ind ad Habs-
 ningen paa Dørren. Nu opvirkede den Gamle
 den Nusle, han læste; og Pigen, der hidtil
 havde staaret som en Støtte, fik Liv: et him-
 melsk Smil udbredede sig over hendes Ansigt.
 Hun fastede sig i den Gammels Arme, og sagde
 med en usædvanlig reen Stemme: Men, min
 Fader, hvorfor er der kun saa saa Mennesker,
 der vide dette?

Vil Du gaae i Netze med det evige Fors-
 syn, mit Barn? Jeg har have Discipler, der
 ikke funde tie; de forraadede mit Opholdssted til
 deres Venner, og jeg måtte forlade det. Mit
 Barn! jeg tor kun være kjænde af Een. Et
 Ord, som en Mand siger sin Ven, endog i det
 allersortroligste Øjeblik, eller sin elskede Kone i
 Kjærlighedens helligste Stund om min Tilværelse,

tvinger

winger mig til at forlade ham for evig. Hvo
er den, der skal arve mine store Hemmeligheder!
Dog, lad Forsyнет raade, mit Barn! Det kjen-
der mig. Det er Midnat, lad os gaae! En
vigtig Tidspunkt nærmer sig for mig. Maas-
keee Dog kom! — Det bagerste Fors-
hæng sloj ved disse Ord i Veiret, og Rudolph
saæ ro lange svagt oplyste Gange. Oldingen gif-
langsomt gjennem den ene; Pigen gjennem den an-
den; og begge forsvandte for hans Øjne. Lysene
i Grotten slukedes, Gangene blev efterhaanden
mørkere og mørkere, og Rudolph stod tilsidst
omgivet af den sorte Midnat, hensunken i den
dybeste Drøm,

Endnu blev han staende længe som han stod
for et fortyslet Slot; omsider gif han tilbage. Dog
satte han sig snart mellem Klipperne, for at over-
lænke alt, hvad han havde seet: Pigen med de an-
dægtige, skjonne Øjne, den ærværdige Olding, den
hemmelighedssulde Samtale mellem begge. Han
forglemte Træns; og Morgenstunden sandt ham
endnu hensunken i Drømme. Saaledes blev han
siddende, sengslet af en hemmelig Tryllekraft, indtil
Solen stod op. Han lyttede, for at høre om der
ikke

ikke var nogen, der talede; men alt var stille som Graven. Endelig gik han etter til Grotten i det Horsæt, at banke paa og foregive, han var faret vild. Men hvor stor var hans Beskyttelse, da Døren var borte og han istedet for den fun sandt Dynger af store Stene, intet Spor af menneskelig Bolig. Han besteg Klipperne, gjen nemsgzte hver Bras, og saae intet uden Hensoldne Ruiner af en ødelagt Borg, der fordum havde tilhørt Bisshoppen af Thur. "Gud," tænkte han, "hvem er dette Menneske? Hvorfra er han?" Han raabte, men Egnen var fuldkommen død; ingen svarede. Fortrædelig vendte han endelig tilbage til sin censomme Klippe. Han fortæng Marie sin Tildragelse, fordi de Ord falde ham stedse ind: jeg tor kun være kjend af Den. Urolig gik han omkring den hele Dag, og kunde næppe oppbie Natten.

Saa snart det var mørkt, gik han til Odinsgengs Grotte, etter i det Horsæt, at banke paa. Han hørte ikke Stemmen synge, saae ingen Ild, og Klipperne vare tillukkede. Nu satte han sig ligeover for Klippen, og ventede taalmodig, at den Gamle fulde komme frem; men han kom ikke.

ifke. Nu hørte han en Stemme bag ved, som lignede en Klojtorone eller en Fugls Sang. Han saa sig om, stod op og fulgte Lyden, der nu og da lod sig høre, lige op paa Brinken. Med eet stod en Dreng hos ham. Rudolph von Werdenberg! tiltalte Drengen ham; Du gaar paa farlige Veie! Rudolph forbausedes, da han midt i den mørke Nat hørte sig nævne ved Navn. "Hvem er Du?" spurgde han Drengen. — Din Beileder i denne Afgrund.

Drengen tændte en Fakkel — Rudolph vidste ikke, hvorledes — og lysede ned i Afgrunden, der laa lige for hans Hodder. Følg mig! sagde Drengen, og ledede ham ned ad Klippen. Dernæh saa han smilende paa ham. Rudolph! Rudolph! veed Du, hvortil Du er bestemt? Med disse Ord udstukkes Fakkelnen; Drengen var borte, og Rudolph stod ene sjælvende og fordybet i Tanker over denne Dreng.

Han satte sig ned, for at oppebie Morgenens. Nejpe frembrød den første Straale af Dagen, saa tilk han sin Bet tilbage. Gra en siden Kist i Denne Egn, hvor altid tildrog sig hans Optankeformhed; saa han drog flige op, og hørte Did knistre,

Knistre. Han steeg op paa Brinken og saae en
Eremiebolig, foran hvilken Oldingen sad ved
en klar Sild, og havde en Pergamentrusle paa
Skjæret, med grandstende, mod Himlen vendte
Blik. Rudolph nærmede sig ham med dyb Eres-
frugt, og traade frem for ham, men den Gam-
le vendte ikke sine Øjne hen til ham. Om sider
talede Rudolph. Oldingen saae paa ham uden
Forundring, med et gjennemtrængende Blik, og
gav ham ved et Vink at forstaae, at han skulle
satte sig hos ham. Hvad søger Du hos mig,
Rudolph von Werdenberg?. spurgde han, greb
Rudolphs Haand, og saae stift paa ham.

"Du kjender mig? Jeg saae Dig sidde her
i denne Ørken; Dit ørværdige Afsyn. . . ."

Rudolph, aldrig gaae nogen Usandhed over Die-
ne Læber! Du har allerede seet mig engang. Myggjerrighed drog Dig her hid. Den bevægede Dig til
at gjøre det første Skridt. Gjor det andet og
alle de øvrige af Kjærlighed. Myggjerrighed,
Rudolph, er en Lygtemand, som leder Mennes-
ket i Morodser. Myggjerrighed sæller Stjere-
nene, og beregner Solens Opgang. Kjærlig-
hed

hed Skaber Stjerner, og leder Solen, —
Hvad vil Du vide af mig?

"Hvem' Du er, min Fader?"

Du siger det jo selv: Din Fader! Eller vil Du vide, hvad jeg hedder, saa gaae og tæl Stjernerne, og lær aldrig at forstaae dem, Gladene skjule Blomsterets Væger; Vægeret Værtens Hemmeligheder. Straaet voxer oven over Jordens; men den stabende Kraft bliver beskyttet af den. — Hvad ønsker Du helst: se eller forstaae?

"Forstaae, min Fader; Forstaae!"

Saa vær ikke nysgjerrig, og lær at sie!

"Wil Du lære mig at forstaae?"

Jeg er Støv som Du. Jeg læerte, lærer Du skal lære; Du skal lære . . . naar . . .

"Fødtset Betingelserne: Naar, min Farer?"

Naar Du er udvalgt, reen af Hjertet, og kan sie.

"Hvo skal lære mig?"

Naturn, Dit Hjerte, Dit Haab, Din Tro, et faldende Blad, et rullende Sundkorn, en lille Orm, soin kryber frem paa Straaet; alt

er det! Naturen og Sandheden ere allevegne læseelige, og stedse sig selv lige, naar vi forstaar at læse.

"Hvad skal jeg lære?"

Tilbede og troe!

"Fader, jeg kan bede; Fader, jeg troer."

Da behøver Du ingen Lærer. Hvem tilsheder Du? Hvad troer Du? Har Du seet den, Du hører Knæ for? Har Du seet det, Du troer? Daarlige Mennesker! o daarlige Mennesker! Svar! Hvor er Din Søster Gutta? Hvad gør hun? Er hun glad, eller lider hun? Kan Du hjelpe hende, om hun lider? Hvorved? Hvad troer Du, Rudolph? — Forlad mig, jeg vil være ene.

"Hvor seer jeg Dig igjen?"

Her, eller paa et andet godt Sted. Jeg seer Dig, Rudolph! jeg hører Dig, usæt, ubemærket af enhver. Vogt Dig! man esterfører Dig. Vælg Matten, naar Du gaaer ud! Vogt Dig for Thur! Man esterstræber Dig. Vær forsigtig overalt. Du er nu et Nedskab, intet mere. Fol Meisterens Verdighed! Farvel.

el. — Nu stod Oldingen op, gik ind i Eremitboligen og lukte til efter sig.

Rudolph blev staende, føngslet af Forbans-selje og Grefrygt. Oldingens Ord havde noget Højtideligt, noget Stort for hans Aaland. Længe stod han der. Omsider gik han hjem og erindrede sig paa Veien hvort Ord. "Hvor er Gutta? sidder hun, eller er hun glad?" det faldt ham stedse ind. Han kunde ikke blive Herre over det Onske, at vide, hvor Gutta var og hvad hun gjorde. Mide i disse Tanker forstyrredes han ved en flagende Menneskestemme. Han fandt sine Djne derhen, og saa at der ved Veien sad en dobbleeg Syg. I hvort hans Blik løn- den dybeste Elendighed, og hans Stemme blev uophørlig afbrudt af dybe Sulte. Den Syge bad Rudolph hente ham en Drif Vand i et Krabæger. Rudolph bragte ham det og spurgde: "Hvor vil du hen, arme, elendige Menneske?" Til Klosteret Sankt Gallen, til Pater Clemens, om jeg hjælper ham, ædte Herre! Jeg vil vise ham den ædende Kræft, der nu i flere Aar plæ- ger mig. Ved disse Ord blootede han sit Bryst, og Rudolph vendte sine Djne bort fra det væn- melige

melige Syn.) Jeg troer fuldt og fast, sagde den Syge tillidsfuld, at Gud hjelper mig paa denne Reise! — "Gud give det!" svarede Rudolph, og skiltes medlidende fra den Ulykkelige.

Endnu den samme Dag, da Rudolph atter igjen om Astenen sneg sig hen til Eremitboligen, mødte han paa sin Tilbagegang den Syge, som gik ilende. Rudolph kjendte ham, og standsede ham. — Gud være lovet i al Evighed! raabte Manden med Glæde. Jeg er helbredet! See her! see! (Han viiste ham sit Bryst, hvorpaa man intet Spor af Kræsten funde see mere.) Gud lønne den hellige Mand! — "Hvo?" spurgde Rudolph hurtig, "hvo har helbredet dig?" — Detør jeg ikke sige, sagde Manden; det er mig forbudet. Gud være lovet for Underværket! Et Ord, og jeg var helbredet. — Manden løb ilende sin Wei, og Rudolph saae forundret efter ham. Hvem anden kunde have helbredet ham, end den forunderlige Olding? Der boede jo ingen i den Øde Egn, uden han allene. Rudolph var ligesom beruset af Tanker, og saae ikke, at Oldingen kom ham imøde.

Den Gamle velsignede ham. Rudolph vedde ikke at spørge ham, om den Syge var blevet helbredet af ham. Da Oldingen førte ham paa en sejre Bei imøllem to Rader Gege, kom det paa Talen om de nyeste Tildragelser. Rudolph talede om de tre Paver og deres Levemaade med al den Afsky, som hans ungdommelige Gver indgav ham. Oldingen sagde smilende: See disse Gege, Rudolph; de ere de højeste, stolteste, sterkeste Dræer; og deres Frugter kunne ikke nydes. Den ufrugtbareste Klippe rager frem over de frugtbareste Høje; Tigeren overgaer i Styrke det nyttige Lam. Oplos mig det. Hvorfør vilde Gud det? Mennesket dommer efter Skinnet; Himmelens Øje seer paa Hensigten. Er ikke Paven; ør Himmelens Villie i ham. En Hjord skulle Menneskene blive; een Hyrde maatte vogte dem. Hjorden passer for Hyrden; Hyrden skal passe for Hjorden. Uden ham vilde den blive et Rov for Usven.

"Tilsædet har dog sat ham paa en uansteligrone."

Ligesom Tilsædet førte os sammen. Hvad er Tilsæde? Troer Du, at Dejen undertiden

slipper

slipper Forsynet af Hænderne? Tilselde er Himmelens helligste Ordin. Salig den, der kan se den.

Rudolph ledede Samtalen paa be Afsædes. Han spurgde Oldingen, om man med Visshed kunde vide, at de Døde leve, og hvad de gjøre. Oldingen svarede paa dette Spørgsmaal i en saa hellig Dunkelhed, at Rudolph kun gjettede, han vilde bejæg det. Han fortalte gyselige Historier, som bevrakte Omgang med Hænder; og derpaa afbrød han sig selv, som om han havde sagt for meget. Endelig faldt han Ynglingen om Halsen, og hviskede sagte og sjælvvende til ham: Vi ere omgivne af Underværker, min Son! Dere paa kom han til at tale om Rudolphs Venner. Jeg kjender Dine Venner, sagde han. De ere ødle Mænd, hvis Iver, hvis Bestræbelser for Menneskehed fortjene Ros. Og om de end feile; om de end gaae en falsk Vej; — deres Hjerte er Sandheden værdigt. Engang skulle Dine Venner kjende den, her eller i Graven, og smile over sig selv, som Forsynet nu smiler med Varmhjertighed over deres Vildfarende. Moses stammede, og Gud brugte ham dog fot

for at forkynde Menneskens sin Willle. Saaledes behøver Gud ikke altid de Veneste, for at forkynde Sandheden. For ham ere alle lige, og hvo veed, hvortil de ere bestemte?

Under denne Samtale vare de komne lige til den skjulte Grotte. I Dag bedækkede hvide Tapetserier Væggene, og dybt i Baggrunden stod et lille Alter med et Dødningehoved. Da Rudolph og den Gamle traade ind, løftedes Forhænget i Veiret, og Pigen traade ind. Hun fastede et Blik paa Rudolph, og falde i sin Faders Arme, der kyssede hende paa Panben, og lod et gjennemsigtigt Slør falde ned over Ansigtet. Ogsaa i Dag var hun hvidklædt, og hendes ikke Haar bølgede sig over hendes Skuldre ned ad den skjonne, fyldt rishyllede Barm. Rudolph betrakte med fro Forbauselse Pigen, der var skøn som en Føraarsdag. Hun tog efter sin Faders Besaling Luthen, og sang en højtidelig Sang om Ejelenes hellige Kjærlighed i Liv og i Død. Ved de sidste Strofer randt Taarerne ned ad hendes Kinder, og hun traabte togange med en Tone, der gjorde Rudolph yderlig rørt:

O! min Moder, min Moder! Den Gamle

slog Øjnene op mod Himsen, greb sin Datters Haand, og sagde med en ædel, oplæstet Stemme: Tak Gud, Heloise; hun er renset! — Pigen lede til Alsteret, fastede sig der paa Knæ, foldede Hænderne over Brystet, fæstede de skjonne, af Andagt brændende Øjne paa Loftet, og bad længe og syrtig.

Nu stod Oldingen op, og sagde med en blid Stemme: jeg maae gaae; men jeg kommer snart tilbage. Langsomt gik han mod Hjørnet af Grotten, og et Forhæng sloj op for ham. Nejpe havde Rudolph fastet et Blik i den klare oplyste Gang, hvis Vægge syntes at være Gld, saa faldt Forhængen ned igjen. "Du har beder for Din Moder, Heloise?" spurgte Rudolph. Ikke for min Moder, svarede Pigen, med et fornøjst Blik, thi, Gud skee tak! hun er renset. Jeg har takket ham, som oprog hende. — Hun satte sig nu hos Rudolph, og talte til ham med den inderligste Kjærlighed om hendes afdøde Moder, hvorved hendes skjonne Øjne faldede hede Zaater. Rudolph spurgte om de nojere Omstændigheder; og Pigen's lette, uskyldige Fortælling bestyrkede ham stedse meer i sin dybe Eresfrygt for Oldingen og hans undervulde Vibedom.

O!

O! Gud! sagde Pigen, og trykkede Rudolphs Haand: hvorledes har Du fundet min Fader? Han lever ellers skjult for alle Dødelige. Hvorledes har Du erholdt hans Kjærlighed? En sjeldens Skjebne, en Engel maae have ledet Dig. O, ødle Mand! vær taus, at vi ikke etter miste Dig! Jeg beder Dig, vær taus! See, saaledes maatte vi forlade Egypten. Vi boede i en Pyramide i Rais. Min Fader Af! hvorfor før jeg ikke fige Dig hans Forretninger! — Det evige Forsyn bringer ham, raabte min Fader en Dag, og i vor Holig traade en Yngling ind, der siden levede adskillige Aar hos min Fader, men som jeg kun sjeldent fik at see. Engang sadde vi sammen i from, glad Samdragtsighed. Under Bonnen rystede nu usædvanlig hastigt et Tordenslag Pyramiden. Min Fader blev bleeg som et Liig. Han trykkede Ynglingen i sine Arme, og vødede ham med hede Zaarter. Farvel! sagde han derpaa; hvilken Dæmon koste Din Tunge! nu lebede han ham uten for Hjerten; og mellem os og ham stortede Murene sammen. Vi forlode Egypten, og gik til Jerusalem.

"Du kan ikke sige mig Din Faders Fører
retninger? Hvorfor ikke?"

„Jeg beder Dig: tæ! — Med disse Ord
lagde hun den blæde, trinde, lille Haand paa
hans Læber; og i det samme Øjeblik rystede
Grotten af en fjern Torden. En Lysekrone med
syv brændende Lys kom ned fra Loftet; de hvide
Tapeterier forsvandt, Grotten var fort betrukket,
og Forhængene ræslede, som om en stærk Wind bes-
vægede dem. Alt dette skete i et Øjeblik. Heloise
foldede Hænderne sammen og sagde: stille! min
Fader beder! — Snart hviskede hun derpaa: jeg
kommer igjen. Forhænget, som bedækkede den
enre Gang, sloj op. Rudolph saae bagerst i
Gangen Oldingen ligge paa Knæ, og en Sild-
masse, hurtig som et Lyn, bevæge sig i en
Krebs over hans Hoved. Heloise svævede ned
ad Gangen, og Forhænget faldt langsomt ned.
Rudolph stod skjælvende allene, indtil en nye
Allarm vækkede ham, og Heloise sank med det
Fryderaab: hun er renset! i hans Arme. Hatt
kunde neppe holde hende, saa bedgvet vor hatt
over alle disse Hændelser. Nu saae han forst, at
Heloise var døbleg og skjælvede. „Hvad farres
Dig?"

Dig?" spurgte han. — Synet af hende, svarede hun bestyrtset, har forstørret mig. Hun lagde Hovedet paa hans Skulder, for at komme sig igjen; og Rudolph skjælvede ligesom hun. Nu kom den Gamle og greb med det toligste Hæsyn Héloïses Haand. Saa svagtroende, saa frygtsom, Héloïse? sagde han. Slip hende, Rudolph! — Han slap hende, og hun stod smilende og grædende for dem.

Det er Midnat, sagde den Gamle. Du bliver her hos os, Rudolph! — Hvor? spurgte Héloïse forundret. Den Gamle trak i en Snoer, og et Forhæng rullede op. Rudolph saae en lille Grotte med et reenligt Leie. Héloïse betragtede det, og ryttede med Hovedet, saae paa sin Farver, og sagde smilende: Ellers Steen! — Gaae min Son, kom Héloïse. — Da de vare borte, lagde Rudolph sig paa sit Leie, og faldt i en uskølig Slumper. Gutta viste sig for ham i Drømme, og det forekom ham, som om hun sagde; hun var endnu ikke renset. Men snart saae han hende igjen i Herlighed og i Glæde.

Tidlig om Morgenens vase en let Melodie af Héloïses Bush ham. Da han traade ind i Grot-

Grotten, sad H^eloise der i en set Morgendrage, og med Blomster i de sjonne Haar. Hun gik ham venlig imøde og vilde kyssa ham paa Læberne, og sagde: 'God Morgen, min elskede Broder! — "Hvor er Din Fader?"' spurgde Rudolph. — Han beder. — Nu satte begge sig foran Grotten. H^eloise kandsede ham ned Blomster; dere paa bragte hun ham Melk, Frugter og et Bæger med s^ød Viin. Hun talte med ham paa nye om sin Moder, om sig og sin Fader med en Blidhed, med en Uskyldighed, som indtog Rudolfs ganske Hjerte. Derpaa flyngede hun sin Arm om hans Skulder, trukke ham til sig, kaldte ham Broder, og visste ham alle de uskyldige Kjærtagn, som en Søster viser sin Broder.

Omsider kom den Gamle. Han bed H^eloise at gaae bort, og blev ene med Rudolph. Ester manghaande Samtaler om Graven og det evige Liv, om Gud og den usynlige Verden begyndte den Gamle med eet: Rudolph von Werdenberg! Din Økjæbne bestemmer Dig til store Ting. Lykken blev Din Ven! Menneskelig Viisdom lærte Dig at være ødel og fornægte Din Ees gjerrig

gjerrighed. Du havde Øren for Din Ulykkes og Dine Venners Lærdomme. Nu staaer Du ved Grændsen, hvor den høje, himmelske, udvalgte Viisdom begynder. Naturen vil afskaffe sit Øst for Dig. Har Du Mod, Rudolph, at følge dens Lærdomme? Ikke forgives sig jeg Besaling at gaae i denne øde, tomme, steenige Ørken. Jeg skulde finde Dig her. Har Du Mod, Rudolph, at opstre Dine jordiske Ejendomme for Himlen?

"Jeg har ingen jordisk Ejendom meer. Men havde jeg end Kongeriger, de skulde ikke være mig for kostbare. Talt! hvad skal jeg?"

Du har endnu jordiske Ejendomme. Din Viisdom, Dine Ønsker, Dine Venner, Dine Forhaabninger. Rudolph, har Du Troe som Abraham, der osrede sin Son? Om Himlen fordrede alt af Dig — havde Du Mod at give den alt?

Rudolph raug. Thüring, Marie, Pater Anton, Güttingen salde ham ind. Omsider sagde han: "Alt kan jeg ofre Himlen; kun ikke, hvad den selv besalede Menneskene at holde heligt: Min Trofasthed, mit Vensteb.

Hvo fordrer det? Og veed Du, om Du ikke er Middelet til at gjøre selv Dine Venner lykkelige? Allerede her at antænde for dem Himmelens Lys, den evige himmeliske Kjærligheds rene Lue? Allerede her at rense dem fra den vedhængende Smitte, at befrie dem fra Legemets runge Baand? — Rudolph, gaae tilbage i Din Eansomhed! else Din Kone og Dine Venner! Jeg har i lang Tid kjendt disse Venner, de ere ogsaa mine. De skulle lære at kjende mig. Gaae tilbage! bed! vær afholdende! — O! Gud, lod ikke den Kjærlighed, den Kraft, den Troe uddøe, hvormed jeg tjener dig, hvormed du har udrustet mig til at see dit usynlige Rige, og at herske i Naturen! Gaae! Det skee som han vil! — Hvad Dig tilhører, vil Du faae. Du kjender ikke de Veie, du kører; og jeg kjender dem ligesaa lidt. — Nok derom! Frugten falder ikke, før den er moden. Tie og tilluk ikke Porten for Dig for evig. Du er Herre over Din Skjebne. Mig vil Du finde her, saatange jeg tor opholde mig her. Farvel Yngling!

"Fader! jeg besørger Dig, svar mig! Er
Mandernes Verden synlig for Dig?"

Eruer Du, at den kan være synlig for no-
gen Dodelig?

"Hvis den er det for nogen, så er din
det sikkert for Dig."

Godt; vi ses igjen. — Oldingen forlod
Rudolph, og gik tilbage til Gretten. Rudolph tog
langsamt Veien til sin Klippe, og satte sig der i
den mørkeste Skygge under en Bust. Allerede
længe sad Marie hos ham, uden at han blev
hende vær. — Rudolph! sagde Marie med sin
kjæle Stemme: allerede i nogle Dage har Du
havt noget paa Hjertet. Du er mørk og ubestemt.
Eruer en Ulykke os, der gjør Dig saa mørk?

"Nei, Marie! ingen Ulykke. Meget me-
re . . . Dog, slip mig, kjære Marie! slip
mig!"

Saa er det noget Ondt, Rudolph, som
angører Dig?

"Ondt? ved Gud ikke!"

Rudolph, det Gode gjør os glade, gjør
Sjelen fri og rolig; og Du er mørk og tung-
findig. Er Du maastee syg, min Rudolph?

"Heller

" Heller ikke det, Marie! Det gives en højere Dyd, som opliver Sjelen, der giver den en højtidelig Stemning, og fører til uudgrundelige Betragninger, som forbunkle Øjet og gjøre Sjelen tungfindet. Om nu dette var tilfældet med mig!"

Kjære Rudolph! saa kan det ingen Dyd, ingen Viisdom være. Sand Dyd og sand Viisdom oplyse Sjelen, gjøre den blid, aabne den for enhver Følelse af den muntreste Glæde, og dylle den i en salig og usortyret Hoe.

" Det gør den Dyd, den Viisdom, vi kjende, Marie."

Der gives ingen anden Dyd, end den, vi kjende, ingen anden Viisdom, end den, vi elste — just derfor elste, fordi den gjør glad, beroliger og lærer Menneskøgen at vorde lykkelig. Enhver anden Viisdom er Overtro. Enhver Dyd, som gjør tungfindig, Daarlighed. Jeg beder Dig, Rudolph, lad de Griller fare!

Pater Anton kom og satte sig hos den mørke Rudolph under Busken. Han tolede om den Plan at udbrede Viisdom i Høj-Nærtien. Rudolph hørte det neppe; dog til sidst sagde han:

" Min

"Min Fader! er dette ogsaa sikkert den Vilbdom, som skal læres? Gives der ingen højere, som Mennesket kunde lære?"

End den at gjøre Mennesket lykkelige? Rudolph! en højere har selv Guddommen ikke; at udbrede Held er Guds og Menneskenes Vilbdom.

"Men hvorledes bliver Mennesket lykkeligt? See de saa Far, som vi leve her! Skulle vi anstrengte alle vore Kræfter, for at være glade nogle Djebliske, da en heel Evighed ligger for os?"

Enhver Tilsand, min Son! har sin Lyksalighed. Vi leve her paa Jorden og kunde kun være jordist, kun menneskelig lykkelige.

"Mennesket har nu i saa mange Tusinde Far arbeidet derpaa; og er det jordist lykkeligt? — Laster og Lidelser, Daarligheder og Bildfarselser; see det er det menneskelige Kjøns Historie!"

Saa lad os formindstke Lasten og fordrive Bildfarelsen!

"Ja, kunde vi det! Gaae vi maaskee ikke den længere Vej?"

Beed Du en kortere, Rudolph?

"Vise"

"Viser ikke maastee Gud en anden bedre,
der kun er synlig for saa?"

Hvorledes? Gav Gud ikke Mennesket
Tornuft? Det er den Bei til vor Lykke, som
Gud viste os. Maar kun saa kunne see en Bei,
der fører til Lyksalighed, saa er det ingen mens-
neskelig Bei, og kan altsaa heller ikke føre til
menneskelig Lyksalighed.

"Godt! men til en guddommelig.
Det er just det, jeg siger."

Rudolph, kunne vi være Gud? Gud har
haft os til Mennesker!

"Dit er det, der martyrer mig, Anton. Ere
vi maastee ikke allerede her bestemt til noget
mere, end vi sædvanlig troe? Kunne vi ikke
allerede her kaste lyse Blik ind i haint Liv? ikke
allerede her vide, hvorledes det der vil gaae
os? Hvad havde Gütingen i hine Dage, strax
efter Zuttas Død, ikke givet, for at see hende
øjjen, at erfare hendes Tilstand! Var dette for-
gjeves Ønske ikke hans Plage?"

Men er det endnu hans Plage? See!
hvorledes Gud med Tidens sagte Gang har bort-
vistet fra vor Sjel disse Begjerligheder, der vare
Birk*

Virkninger af vor evige Hånd! Hvorledes Gud
saa fortryllende har bedekket den strækkelige Grav
med Haabets lyse Ølor! Haab var tilstrækkelige
for ikke at lade Hjertet briste i Fortvivlelsen; og
det have vi. Vi børed vilde drage de menneskelige
Blik hen over Graven. Vi skulle da være Villes
grime her, der paa Jorden, som i et fortryllende,
velsignet, men fremmed Land, stedse kun kaste
langselfulde Blik til deres Hjem, Evigheden, og
ved alle de Skønheder, som vi have rundt om
os, i fromme i Taater! Nei, Jorden skal være
vort elstede Hjem, dersor skulde Gud Evigheden
med ugentemtrængelige Skygger. Vi skulle for-
lade den uden Knurren, dersor antændte Gud i
Evighedens Midnat Haabet om det evige Liv
som et Fyrtoarn. Mere eller mindre skulle have
gjort os ulykkelige. Vi skulle ikke se; vi skulle
troe.

"Og dersom jeg kunde see! Fader! dersom
Menneskene varer i stand til at see, dersom Evig-
hedens ugentemtrængelige Ølor splittedes ad,
dersom det kunde splittes ad for mig."

Dersom! Dersom! Rudolph! Du er et
Menneske og kan ikke ophøre at indsee og kjende
som

som et Menneke. Ophørte Du at fjende, at indse saaledes, som alle vi andre, saa var Du ikke andet end en Blasende, Sanderne sorte vild, eller en Bedraget, som Bedragere eller Rassende forlede. Sikkert eet af Begge. Vogt Dig, Rudolph! Vogt Dig for begge! Til det ene kunde Din Ærgerrighed, til det andet Din ærlige Rettroenhed forlede Dig. Rudolph, aabne Dine Øjne! Det er Skyggebilleder af Din Phantasie, eller Gøglerier af en fremmed Bedragter, som fra Evigheden vises Dig paa denne Side af Graven. Gud kunde ikke bringe nogen Ellstand i Forvirring. Lige til Ødden skulle vi leve, leve glade, leve lykkelige; det var vort Øjemod og det første, os ubevidste Skridt til Evighedens Mani. Rudolph! hvor har Du været disse Mætter? Jeg frygter, paa en farlig Wei.

Rudolph smilede. "Du frygter mere, min Fader, end foensdent er. En Drøm om Junta har foruroget mig. En meget levende, betydningsfuld Drøm; dersor søgte jeg Eansomhed. Lad os afbryde!

Rudolph

Rudolph blev munter, da en anden Samle begyndte; dog faldt han fra Tid til anden, naar Marle og Anton talede, tilbøge til sin Tungfindighed. Han smilede selv derover, naar man erindrede ham derom. "Masende eller besdraget!" Han kunde ikke saa ganske mistroe sin elskede Anton, og besluttede dog at holde Øje med den Gamle, sjønt han neppe ansæt det for nødvendigt.

Den anden Dag mod Aften gik han økter bort. Den Gamle sad med et muntert Væsyn foran Grotten, og saae ham imøde. Rudolph satte sig hos ham, og ledede Samtalen paa Mensneskeets Bestemmelse. Han gjorde Oldingen næsten de samme Indvendinger, som Anton havde gjort ham. Men den Gamle smilede, som om han var vis paa sin Seier, greb Rudolphs Haand og sagde: Har da den menneskelige Viisdom i alle de Karhundreder, som vi kjenner, i det Hele gjort Menneskene lykkeligere? Hvad frembragte den? Love, Forbindelser, Pligter; og derved Rigdom, Forbrydelse og Krig. Hvor er hin Ufheldighed i det første Paradis? Hvor er den rene, sta Vibdsarelser frie Haand? Hvor er et Legemet i Udelig-

delighed? — Du forbausest, Rudolph? Jeg siger endnu mere: Hvor er det Øje, der seer Engle og de øvrige Mænner i Skabningen? Har den menneskelige Viisdom igjen oprettet alt dette? Rudolph! den gør intet andet, end forgylde en Astekrukle, pynter et Hængsel udvendig. Men er den forgylte Astekrukle og det pyntede Hængsel dersor ikke hvad de forhen vare? — Wedste Rudolph! troe ikke mig, tvivl paa alt, hvad jeg siger, men troc Guds Stemme. Sandheden er klarer, end Dagens Lys for den, der har Øjne, og som det evige Forsyn udvalgte til at ses den.

Rudolph træede ind i Grotten med den Gamle, kastede usormært sine Øjne omkring deri, og bsluredes opmærksom enhver Bevægelse af Oldingen. Denne vendte sig med et til ham, betraktede ham noje og sagde: Hvo var det, Rudolph, der i Dag advarede Dig for Bedragerie? Rudolph saae urolig paa Jorden, og Oldingen blev smilende ved: Styredes Du ikke af en højere Skjægne, saa havde Du allerede for længe siden tabt mig.

"Bud Gud! Fader, jeg har ikke talst et Ord om Dig!"

Det veed jeg, og dog . . . Man har sagt Dig, at jeg var en Bedrager. Ikke?

"Tilgiv! Han kjender Dig jo ikke; desuden talte han ikke umiddelbar om Dig."

Endnu mere. Det er en redelig, ærlig Mand, som elsker Dig, blev den Gamle triumpherende ved. Ved den Højlovede! han elsker Dig, og fører Dig dog vild, uden selv at forstå det. Rudolph, den høje Viisdom vil have trofaste Disciple og Taushed. Optir ikke Din Skæbne mod Dig!

Rudolph forbausedes over, at den Gamle alts vidste, hvad Anton havde sagt ham, "Ja," sagde han, "var min Fader! min Lærer! Jeg er ganske Din, fuld af Tro, fuld af Billid til Dig!"

Nei, min Son! ikke det. Vær min Ven; men vær det redelig. Skal intet for mig, thi jeg vil intet skjule for Dig. Som det første Devilis paa min Fortrolighed, hør min Historie. Jeg er en Jøde af Fodsel, og hedder Azer. Fra min Ungdom af, som jeg henlevede i Persien, brændte jeg af Længsel efter Kunstsaber. Dersor gjens-

vemvandrede jeg Aften, og førte i syv hele Var
 Parseernes hemmelige Viisdom, uden at den fys
 desigorde mig. Jeg følte, at Mennesket er
 født til mere, end til at dande, æde og dse.
 Nu indsluttede jeg mig i en Huule i Bjerget
 Sinai, og tilbragte min Tid med unyttig Grub
 sen. En Dag drev Hungeren mig ned paa
 Sletten. Just som jeg traade ud af min Huule,
 stod en ørværdig Olding foran mig. Han greb
 min Haand og sagde: Din Stræben efter at
 kjende Sandhed er kommen for Gud. Du er
 bonhørt. Følg mig! Jeg gik stjælvende bag
 efter ham, og han førte mig ind i en øde og
 vild Egn. Her levede jeg fyretihve Aar med
 ham, og blev døbt af ham selv. Ved sin Død
 efterlod han mig sine Erister, og sine to venstre
 Døtre til Koner. Den ene fædte mig en Son,
 der endnu boer i Asten, den anden Hervise, som
 Du har set.

"To Koner, min Fader?"

Hvorfor ikke, Rudolph? Ogsaa Abraham,
 denne Guds Yndling, havde to Koner. Dog,
 Du skal lære Himmelens Love nojere at kjende.
 — Da min Far var død, levede jeg endnu ti

Nat

Nar i Asien. Derpaa falder min Engel mig til Egypten, hvor jeg boede ved Sais. Endnu underviste min Lærer mig bestandig. Han lod mig se ud i Fremtiden og uabnede mine Øjne, naar jeg vilde se.

"Efter sin Død? — Men hvortledes?"

Du skulde endnu mere forbause, naar jeg sagde Dig, hvortledes. Dog, efter nogle Maaneder, hvis Din Skjæbne vil, skal Du se mere, og ej længer forbause. — Jeg havde en Discipel, som jeg elskede, og hvem jeg bestemte min Datter til Kone. Han talede om mig, og jeg maatte forlade ham, fordi den Eviges Villie bød mig det.

"Men hvorfør saa hård en Straf for saa ringe Forbrydelse?"

Drev ikke Dødens Engel de første Mennesker fra Livsens Træ? Det er ingen Gave for alle; kun saa Udvalgte ior Image dens Frugter. — Da jeg maatte forlade ham, førte min Engel mig til Siciliens. Jeg kom til Rom, og forbausedes over Pavens og Geistlighedens Forbrydelser. Men min Lærer underviste mig. De øre Mennesker, sagde han; men Himmeln skyrer sic

Bæk ved dem. Deres Handlinger ere Forbrydelseser; og dog besordre de, selv mod deres Willie, Oplysningen. Saaledes groer Gifplanten i den velgjørende Jord. Mennesket skal ikke løste sin Arm mod dem: thi de ore, skjent uwordige, dog Guds Driedskaber. Jeg træde ham, og blev om sider overbevist, om Du ogsaa skal blive. De tjene den høje Visdom, uden at tænke derpaa. Til den gaaer hen med dem, da skjuler deres Forbrydelses; men deres Embedes Hellighed vedbliver. De ere de skarpe, skjærende Plougjern, der maaeaabne det menneskelige Hjernes haarde Bund, paa det den velgjørende Eademand kan komme bag efter.

Rudolph forbansedes over alt, hvad han hørte. Han gjorde Oldingen tuinde Indvendinger; men denne besvarede alle, deels med et medlidende Smil, deels med Løster om et klarere Ly. Nu kom Hildeoise, og ledte hen til Rudolph. Hun fastede sig i hans Arme, og sagde: Jeg takker Himlen, at Du otter er her hos os. Ikke sandt, min Fader, han fortjenir Tilgivelse?

"Hvorfor da, Hildeoise?" spurgde Rudolph.

Din

Den Gamle smilte. Tilgiv det uskyldige Barn, og hendes Kjærlighed til Dig. Jeg lod falde et Ord, før Du kom, om Din Samtale med Din Ven om det Bedragerie, der skulde vente Dig her. Hun stjalvede, at Du ikke skulde saae os mere at see. Men om han ingen Tilgivelse havde fortjent, hvad da Helse?

Saa skulde min Bon, mine Taarer have forskaaffet ham Tilgivelse. O Rudolph! hvorledes kunde jeg nogensinde skilles fra Dig? —

Gud! den hellige Uskyldighed! raaabte den gamle Ager, eg velsignede Pigen. Hon gif, og lod Heloise være ene hos Rudolph. Pigen snakkede en Hob, men saa kjælent, uskyldigt og sødt. Hun grib Rudolphs Haand, legede med hans Haarlokker, klappede hans Kind, lænede sig til ham; eg alt dette gjorde hun med saa megen Uskyldighed, saa lidenskabsfrie, som om Rudolph havde været af samme Kjøn.

Rudolph kunde ikke modstaae saa megen Kjærlighed, og fattede en hjertelig Godhed for den huide Pige. Hendes fortryllende Uskyldighed fornøjede ham; hendes Kjærlighed fængslede ham.

Hun

Hun fortalte ham om sin Ungdom; og Rudolph
 maatte besvare hende tusinde Spørgsmaaale an-
 gaende sit Liv og de mindste Omstændigheder i
 dette. Især underrettede hun sig om Jutta, og
 græd over den adle Kvindes Død. Hun falde
 paa Knæ, onskede bedende, at Jutta dog allerede
 maatte være resset, som hendes Moder, og lo-
 vede Rudolph, at hun vilde bede sin Fader, at
 mane Jutta. Derpaa greb hun Luthen, og quæd
 med sin brændende Stemme en Sang om den an-
 delige Kjærligheds Glæder; og de Blik, hun ders-
 ved kastede paa Rudolph, var saa hjertelige, saa
 inderlige, at han ofte fordybede sig i løbe
 Sværmerier. Hun laaet ved hans Bryst, og
 talede saa omt om Vensteb, om Hørrolighed,
 at han flyngede sin Arm om hende, og saaet paa
 hende med den ommeiste Kjærlighed i de bræn-
 dende Øjne.

Han spurgede Heloise, hvor hendes Fader
 var. Hun svarede: Skulle vi føge ham? og greb
 hans Haand. Hohærget ruldede op, og hun gik
 med ham gjennem den snævre hvælvede Gang,
 hvori der kun var Skumring og intet Lys. Ved
 Enden af Gangen kom de paa en større Plads,

til hvilken forskjellige Gang fra alle Sider forte.
 Hvor er han? spurgede Heloise: hvilken Gang
 gaae vi? Rudolph valgte den, som han stod lige
 over for, og gik ind med Heloise. Her saae jeg
 min Moder, sagde hun heimelig, begyndte at
 skjælle og trykte sig ind til Rudolph. Der saae
 jeg hende, begyndte hun paa nye, og pegede
 foran sig hen i Gangen. Med eet holdt hun
 Rudolph tilbage. Langere-tor vi ikke gaae, naar
 min Fader ikke er her. Fader! raabte hun ængst-
 ligt og svagt. I det samme kom Ajer dem i-
 nisde, og raabte til dem: Kommer, min Baar!
 Han gik foran dem, og Rudolph traadte ud af
 Gangen ind i et lille gahste oplyst Tempel. I
 Midten af dette stod et Altar, hvorpaa der
 brændte en blaae Bld; og igjennem Siden syntes
 Solen at skinne. Luer, der snart kom frem,
 snart forsvandt, flii op og ned af de sorte
 Stætter, der bare Hvelvingen.

Heloise kastede sig strax paa Knæ foran Al-
 tarer, og bad. Den Gamle tog en Pergaments-
 Rulle, og loste noget i et fremmed Sprog med
 hoi Ros; derpaa bestenkede han Rudolph med
 Vand, og sagde sagte til ham: nu er Du ind-
 viet!

viet! Han omfavnede ham, og trak ham ned paa en Bænk. Rudolph, blev han ved; jeg læser i Dit Hjerte det Ønske, at see Gutta. — "O! Gud!" raabte Rudolph, "hvorledes veed Du det? er Du alvidende?" — Jeg er et Menneske, som Du; kun trænge mine Øjne gennem det Jordiske Dække, der skjuler Sjelen. Er det Nyss hjerterighed, Rudolph! saa forlad mig; Du vilde da blive usykkelig; men er det Kjærlighed, saa begjer; jeg er beredt. — "Det er Kjærlighed til Gutta," svarede Rudolph. Højtidelig triste den Gamle sig nu, og raabte tre-gange med sterk, lydelig Rost negle Ord. Heloise sprang op og sloj til Rudolph. Gud! hviskede hun sagte til ham: du har sagt ham dit Ønske. Højt blus- sede nu Hilden paa Alteret, og hurtig sloj Luerne paa Støtterne. Oldingen bedækkede sit Ansigt, tog fra Alteret et Kar med Vand, gav Rudolph det, og sagde sukkende: Vog den syvende Støtte staar et øre. Bestank det, til jeg kalder.

Rudolph tog Vandet og gik til den syvende Støtte. Hør stod et ungt, ganste udsecret øre. Dette bestenkede han sjælvende, og Gre- uene havde sig esterhaanden som Vandet berortie

hem. En sagte Naslen susede i de torre Grene;
 Bladet brøde frem, spirede op, og sjæld behagelig
 lugtende Blomster. Nu kaldte den Gamle, og
 Rudolph gik til ham. Blomster Karons Stav?
 spurgede hin: Rudolph kunde neppe svare ja, saa
 forsækket var han. Du har rene Hænder, Rudolph!
 sagde Oldingen venlig. Du fastede han
 sin Kappe af, og stod i en hvid, med alle Slags
 Charakterer besat Klædning. Han lod sin Stav lø-
 be paa Jorden rundt omkring sig, og Kredsen, som
 han tegnede, blev skinnende. Heloise og Rudolph
 mødte paa hans Besaling træde ind i Kredsen
 og slutte hinanden fast i deres Arme. Forlader
 ikke Kredsen, råbte han, og gik nu syv gange
 omkring Alteret, i det han bad højt. Toner,
 som fierne fugleskrig, lode sig høre omkring Stot-
 terne. Derpaa tordnede det, saa Hvalvingen ry-
 stede, og en hurtig vind susede gjennem Templet.
 Heloise segnede næsten af Angest ved Rudolfs
 Dryst, og Haarene reiste sig paa Rudolfs Hoved.
 Stedse blev Tordenen sterkere, stebse Varmen mel-
 lem Stotterne sydligere. O! Gud! sagde Helois-
 se med en qualt Stemme, der er Guia! Rudolph
 skjulvede og kostede sine Øyne dørhen, hvor Helo-
 ise

loise saae hen. Gutta bleeg, med blonde Haar, der bølgede sig i skjonne Løkker om hendes Skuldre, udstrakte sine Arme mod Rudolph. Snart bedækkede Røgen hende, snart frævede hun igjen frem paa Røgen. Heloise sank med et Skrig i Rudolphs Arme; og i dette Djeblik hørte han ogsaa Guttas sige sagte: Rudolph! red mig, red Gættlingen! Han kastede sine Hjyne paa Heloise, som han endnu holdt i sine Arme, og raahte: Gutta! Men i det samme forsvandt hendes Villede i Røgen.

Ager laae med et blegt Aslyn, der længtes efter Roe, paa Knæ, og Heloise uden Bevidsthed i Rudolphs Arme. Rudolph vidste selv ikke, hvorledes det var sat med ham, — Hjelp mig, sagde den Gamle, at bringe Heloise ind i Grotten. Begge bare hende gsynne i Gangen. Oldingen aabnede den mindre Grotte, hvor Rudolph sov, og denne bar hende hen paa sin Gang. Rudolph var bekymret for Heloise; men den Gamle tog en Phiole og gisæd en Draabe Saft paa Pigen's Laber. — Kom nu, sagde han til Rudolph, og trak ham ind i Grotten. Heloise fulgte strox efter, blomstrende, som en Rose. Hun kostede sig i Rudolphs og sin Faders

Haders Arme, og raabte: O! red! red Jutta!
Hun var bleg, ikke forklaret, som min Moder.

Fra nu af min Son, sagde Aher, er denne
Vosig Din, og intet Værelse tillukket for Dig.
Med mig, uden mig, med Heloise, eller ene,
gaar Du, hvor Du vil. Dig har Forsynet
udvalgt; thi endnu aldrig gik alting saa let, som
denne Aften. Fra nu af er Du min Son!
endog mod Din Villie min Son! Forsynet har
store Hensigter med Dig. Det alleen kan jeg
sige Dig. For Dig blomstrede Troet, der kun
blomstreder for Gaa, der endog for mig ofte unds-
slaaer sig dersor. Begjær Alt. Jes giver Dig
det. Selv min Heloises Haand er Din, der-
som Du elster hende — Heloise kastede et smt,
Blad Blif paa Randolph, og denne saaet paa Ol-
dingen. Drælende sagde han: "ved Du ikke,
Aher . . . ?" — at Du har en Kone? Det
veed jeg, svarede den Gamle sinilende, men
beg veed ogsaa, at Kærlighed er en Ma-
teriel, som ikke kan indse enkes af nogen
anden Lov. Du vil snart smile over Dig selv
og over Dine Vildfarelser. Gane nu, Ru-
olph, og besee min Vosig. Følg ham Heloise

og vær ikke bølge. I hans Selskab tor Dur see
'endog det Hellige. Give Gud, at I engang
maatte see det tilsammen, for der at forenes!

Heloise omsvinede Rudolph, da hun gik
med ham gjennem Gangene. Hon gjennemsgotte
alt, enhver Bræt, enhver Muur: ikke af Mis-
tilid; thi hørledes kunde han endnu have Mis-
tilid? Men for at gjøre Pater Anton stamsuld i
sin inderste Øsel. Da han saaledes saae sig omkring
kastede han et Blik paa Heloise, og saae Taaret
bryde frem af hendes nedslagne Øjne. Han trykte
Pigen til sig, lagde sine Læber paa hendes blusjens-
de Kind, og sagde med den inderligste Dinhed:
"Min elste, fortvollende Øster, Heloise!"
Hon smilte blidelig til ham gjennem sine Taar-
er, trykte ham til sig, og skjulte det vaade
Øje i hans Barm.

De gik videre, Heloise sorte Rudolph fra
den ene Grotte til den anden, og om sider i det
Hellige, der bag i Klippen var skjult med et
højt Teppe. Hun rakte ved en Snor, og For-
hanget sloj op. Rudolph blev staende ursæker-
lig af Forbauselse og Beundring. Wagten's
Ark med Cherubim stod paa et hyldt Alter, om-

givet af syv hvide, med gyldne Sindbilleder repræsenterende Storter. Rudolph aabnede Dørren til et Gallerie, som løb rundt omkring Alteret, og begge gik ind. Heloise bad Rudolph, at han endelig ikke maatte lære Pogtens Ark, fordi Guds Lynild beskyttede den. Men Rudolph udstakke dog Armen, for at betørte den. Nepppe nærmede han sig den med sin Hånd, saa træfte et Slag hans Arm, og rystede alle hans Ledes Modo saa heftigt, at han croade stjælvende tilbage. Han tillukte Dørren, og spurgte Heloise: "Hvortil bruger Din Fader denne Ark?" — Til at see ud i Fremtiden, svarede Pigen. Dog lader os gaae. Det er mig saa øengstligt her.

Endnu gik Rudolph omkring med hende i Grotten, og sandt deri store Øyne, Digler og Rul. Heloise sagde: her laver min Fader sine Legemidler, der i et Øjeblik lage et Saar og bringe en Døende til Live igen. Rudolph tænkte paa den Syge, som var kommen helbredet tilbage fra Grotten.

Endelig vindte de tilbage, og Uzer ført Rudolph til Dørren af Grotten. Her tryflede han paa en fremrogende Steen, og isædet for

for Døren blev nogle Stene stukke frem bag Hørhænget, hvilke tilsluttede Habningen. See, sagde Azet, saaledes er jeg skjult for den hele Verden, kun ikke for Dig. Tryk den midterste Steen i Veiret naar Du vil ind til mig. Dog beder jeg Dig: vælg Astenene til at gaae ud. Men veed Du, Rudolph, at det er langt ude paa Matten? I behover begge Ørlighed. Gaaer mine Horn!

Rudolph laa i dybe Tanker paa sit Leie, og gjenkaldte sig alt hvad der havde tildraget sig paa denne merkværdige Dag. Hans Sjæl var opfyldt med store Billeder. Han priste sig salig, at hans gode Engel havde ført ham til denne ubegribelige Oddelige, og brømte om intet, uden om Underværker. Nu stakte han en ny Verden og forbredrede Naturen; derpaa rejste han paa Seelstræder fra Stjernerne til Stjernerne, og besøgte den Eviges Boliger. Midt under disse Tanker aabsnedes Døren sagte, og Heloise traade frugtsomt ind med en Lampe i Haanden. Jeg maaatte tale med Dig, Rudolph! saade hun, og lagde sin Haand med et høitideligt Blik paa Brystet. Hun stansede, saae mod Loftet, dernæst paa Rudolph, og Zaaret brøde frem af hendes Øine. Med et

dybt

dybt Suk begyndte hun igjen: Aldrig har jeg føle
 det, som jeg nu føler. Mit Hjerte er saa fuldt at
 det næsten brister. Fra det første Øjeblik af jeg saae
 Dio, Rudolph, elskede jeg Dig. Gud veed, hvor
 ommt; ommere, end min Fader. Jeg tilstod det
 for ham selv. Han smilede og sagde: Din gode
 Engel førte ham til Dig. Rudolph! Rudolph!
 disse Ord, disse ulykkelige Ord hævede enhver Be-
 tænkelighed, og jeg overlod mig til mit Hjertes
 såde Drift. Jeg troede jo, at Engle saae sig-
 hende ned paa min Kjærlighed, og, ak! at Du
 Rudolph igjen skulde elsker mig. — Hun kunde
 for Taarer ei tale videre. Omstider begyndte hun
 paa ny: Rudolph, Du elsker mig ikke! De faa
 Ord, som Du sagde i Dag — o at jeg kunde
 forglemme dem! En elsket Kone har Dit Hjerte
 og Din Kjærlighed udeelt. Rudolph, min Fader
 talede endnu med mig, da Du var gaaet bort.
 "Min Viisdom er Heloises Brudegave!" sagde
 han, for at give mig Bisched om at Du skulde
 være min. Rudolph, min Fader kjender Hjernen;
 ak, det eneste, som hon ikke kjender, er Kjærlig-
 hed! Nei, Du elsker Marie, og den uløkelige
 Heloise er fordømt til evige Taarer. Du lad
 sas

saa være! (Bud disse Ord skulde hun Ansigtet i sit Slør.) Med bristende Hjerte frasiger jeg mig Dig. Vær ubekymret! siger ja, til alt! Heloise vil være den, som afflægger Din Haand, som forvisser den lykkelige Marie om Besiddelsen af den ædle Rudolph. Heloise vil sige: nei! og med dette Nei vil hendes Hjerte briste.

Rudolph saae forbausest paa sit Leie. Allerede langt var hans Hjerte ikke mere ligegyldigt mod den fortryllende Heloise, for hvem han i det mindste folte den største Godhed, om ikke just Kjærlighed. Ved den Idee, som Azer havde opvakt hos ham, at den uskyldige, suvermende Heloise skulde være hans Kone, var han aldeles ikke bleven kold, og den Gamles Fortælling om sit dobbelte Ægteskab havde ogsaa viist ham Muligheden i at kalde Pigen sin. Den hele Aften, hans lange Ophold i Centrum med Heloise, deres næje og lange Omsavnelse i Trylle-Tredsen, hans Samtale med hende havde oplivet denne Idee i hans Sjel. Mellem Drømmene om hans overjordiske Liv med alle Himmelensander var fra Tid til anden ogsaa et Villende af hans jordiske Liv forekommet, og stedse havde i dette

dette Billedede Heloise og Marie, begge Haand i Haand, begge prydede med lige store Undigheder, begge elskende ham lige høit og lige elsket af ham, svævet for hans Sjel; og nu stod den hulde Pige med den hele Tryllekraft af sin yndige Skabning foran ham. Det skønne Legeme var kun omgivet af et hvidt snævert Klædebon, og den somfruelige Barmi kun bedækket med sorte Løster. Elskovs indtagende Taarer faldte ned over hendes Rosenkinder, og i hendes Dine tindrede Quer af den allerreneste, høimodigste og usykkligste Kjærlighed. Rudolph troede, at Skjebnen selv bestemte hende til hans Kone, at Himmel smilte til deres Forbindelse, og helligede den. Hvad er ikke muligt for den sværmende Indebildningskraft?

"O, Heloise!" raahte han med udbredte Arme; "var det mig tilladt at kalde Dig min Kone! . . . Mit Hjerte bærer en usigelig Kjærlighed til Dig! Men, o Gud! det er umuligt!"

I det samme Øjeblik hviskede en Stemme ud ved hans Ore: Helosse være Din! Han saa forstørret til den tykke, uujennemrøngelige Muur,

og raabte bævende: "Gud! Mørke! Marie! hvis
ken Stemme gør . . . mig . . . trøles!
Heloise! Heloise! — Han greb hendes sjælvende
Haand — Jeg er . . . Din!"

Nei, Rudolph, mine Døarer skulle ikke røre
Dig. Lad mig da! Hvorfor seer Du saa vildt
paa Muren? Rudolph, lad mig doe! — Hun
bejede sit Ansigt mod hans Skulder, og sank, i
det han trykte hende til sig, i hans Arme, og
sagde med svag Stemme: O, Rudolph! hvis Du
elstede mig?

"Jeg elster Dig, Heloise! jeg elster Dig
som Marie!" Hun trykte sin Mund paa hans,
og i det samme slo Døren op. En sod, behagelig
Lugt som af Roser, opfyldte Grotten, et
stjort Lys oplyste den, og en sagte Harmonie
hørtes langt borte. Heloise rev sig ud af Rudolphs
Arme og satte sig paa hans Seng. Stedse
bleve Harmonien mere rorende, stedse Tonerne
blidere. Rudolph og Heloise lyttede begge, og
trykte sig tæt til hinanden. Nu traade Ajet ind
i Grotten, og raabte: Heloise! Hun gif, og
Rudolph sprang op fra sit Leje. Strax traade
Ajet ind i Sovikammeret, og bag ham lukkedes

Døren.

Døren. Tag denne Dragt paa, sagde Oldingen og gav Rudolph en lang, vellugtende, hvid Klædning. Tak Himlen, blev han ved i en alvorlig Zone, at min Forsigtighed reddede Din og Hes loises Uskyldighed. Rudolph, Du maatte bede hende gaae. Hjertet er svagst i de helligste Djes blikke af jordisk Høimodighed. Heloises Høimodighed gjorde Dit Hjerte blodt, og antændte stille Begjærligheder. Soaledes lede selv Det, de Dødelige kalde Dyd, til Svagheder. — Lader os gaae, Rudolph!

Da de traade ind i Grotten, stod Heloise der, klæd ligesom Rudolph, og begge saae paa hinanden med Forundring. Åzer satte nu en Krands af Roser paa Heloise og en af Laurbær paa Rudolph. Rudolph funde ikke vende sine Dine fra Heloise, der endnu aldrig havde været saa Hjørn, som nu. Åzer sorte dem begge gjens hem en ny Gang, som Rudolph endnu ikke kjendte, til et Portal, hvis Vægge vare prydede med Blomster. Rudolph! sagde Oldingen høitideligt: svar mig opriktig! erster Du Heloise? — Rudolph svarede: "Ja, min Fader! men hør mig!" — Jeg beder Dig, tue nu. Din Kjærlighed,

Heloise, fjender jeg. Han trak en Kreds om Heloise og en anden om Rudolph. Begge Kredse brændte. Mennesker adskilte Eder, sagde Åzer nu; Himlen maae afgjøre, om I skulle være ect. — Begge Kredse brændte stedse klarere; med ect sloede de sammen, og Rudolph laae i Heloises Arme.

Luerne slukkedes; Portalet formørkedes. Åzer rystede med Hovedet. Rudolph, sagde han, Marie vil først silde blive vor; dog skal hun blive det. Syv Aar skal Din og Heloises Forbindelse være en Hemmelighed for hende; siden skal denne Forbindelse redde Marie fra Døden. Tag Heloises Haand. — Skjælvende greb Rudolph Haanden, og Heloise skjælvede ligeledes. Åzer indviede deres Forbindelse med hemmelige, dunkle Ord. Rudolph var ligesom bedøvet. Jorden syntes at vagle under hans Fodder. Han tænkt paa Marie, paa Pater Anton; dog snart saat han igjen den yndige Heloise staae ved sin Side med Nine, der straalede af Elskov. Hans Brust var fuldt af Uro, af hemmeligt Mag. Men et Blik, en Omfavnelse af Heloise fordrev igjen denne Uro. Åzer førte nu begge tilbage

til Rudolphs Sovekammer, som var opfyldt med Billugt, og hvori der nu, istedet for det lille Læge stod en høi, præatig, med Blonsterkrandse behængt Seng. Han trykte det unge Par til sit Bryst. Doren flog til, Lysene slukkedes, og Heloise sank i Rudolphs Arme.

Rudolph vaagnede, da det endnu var mørkt og Heloise endnu slumrede. Han løftede sit Hos ved op og sukkede sagte: "O, Gud! hvad har jeg gjort!" En rærende Urøe og et marterende Nag bemægtigede sig hans hele Sjel. "Marie! Marie! O, Du fornærmede, frænkede, uskyldige Sjel! hvad har jeg gjort!" Han vilde op og hen til Marie. Men han frygtede for at vække Heloise. I grælende Angst vred han sine Hænder. Han kunde ikke begribe, hvorledes det havde været ham muligt, saaledes at lade sig overraste. Derpaa salde det ham isjen ind, at det har været Himmelens Willie; dernæst beroligede Azers Noelighed ham, og endnu mere den Tanke, at Forbindelsen skulde blive hemmelig. Men dog vred han sine Hænder, og bad Marie om Forladelse.

Heloise

Heloise vægnete. Rudolph, Du søker? spurgte hun med sin yndige, behagelige Stemme. Hun trak i en Snor, og den klare Morgen lysede ned paa deres Leie. Taarer i Dine Øine, Rudolph? I mine Øine er den reneste Elstovs Ro! — Hun reiste sig op, omfavnede ham, smilte til ham, lænede sit Ansigt til hans Varm og sagde: Find dog Rosighed ved dette rolige Hjerte, min Elste! — Rosighed fandt han ikke, men dog forglemte han sin Uroe. "O," raabte han, og betragtede Heloise med Henrykelse, "hvis Marie kjendte Dig, hun vilde tilgive mig!" — Nei, Rudolph! hun vilde ikke tilgive mig. Med heftig Bevægelse kastede hun sig om hans Hals, overstrammede ham med Taarer og trykte øret hans Hænder. Rudolph, raabte hun saa: o, tilgiv Du mig! — Han trykte hende i sine Arme.

Døren gik op, Azer traade ind med uroligt Asyn, kastede et betydende Blik paa Heloise, og sagde: Kommer, mine Børn! Mergenen er saa sjøn. Modtager Dagens Lys med Glæde, ikke med Taarer. — De vare inden saa Minutter hos den Gamle foran Grotten; men Heloise gik,

gik, for at hente Vin og Frugter. Jeg veed ikke, Rudolph, sagde den Gamle, hvorledes jeg skal komme overeens med Din Skjebne. Der er endnu noget i Dit Hjerte, der ikke tilhører mig, ikke Lovet. Jeg læste, før jeg kom til Dig, Læs i Dit Hjerte, og derpaa saae jeg Taarer i Dine Hine. Rudolph, Du elster Marie mere, end mine Lærdomme, Dine Venner mere, end mig. Du ører og elster Marie som Din Kone, og Heloise kun som Din Elsterinde: Heloise er Din Kone, som Marie. Et Du uroelig derover, saa vil jeg beroelige Dig. Jeg kjender Dit jors disse Hjertes Skinsyge. Ogsaa hos Heloise har jeg seet Spor deraf. Fortie endnu en fort Tid det nye Egteskab, til Maries Hjerte er befriet fra Skinsyge. Jeg indestaar Dig for, hun skal blive det; og hvo, Rudolph, vil da være lykkeligere end Du?

"Jeg tænkte, i syv Aar skulde Marie . . . min Forbindelse med Heloise . . . "

Efter Skjebnens Willie, ja. Dog funne vi forandre Skjebnens Gang. Men nu, min Son, maae Du forlade Din Ensomhed, og boe her. Syv ganges syv Dage og ligesaa mange

Zimer

Timer tor Du ingen see uden mig, Helsvise og Marie. Med mig er Du forbunden ved Lyset, med Dine Koner ved Egteskab, enhver anden Forbindelse maae Du afbryde!

"Med mine Venner er jeg forbunden ved Dyb og Veneskab, ligesaa hellige Baand som Egteskab."

Rudolph, nu igen? — Hvad er Veneskab, hvad er Dyb mod den Lykke, som Forsynet agter Dig værdig til? Har Du forglemmt, hvilket Øfser Himlen fordrer af Dig? Og Du vil ikke øffre den et Veneskab, der kun beroer paa en ædel Bildfarelse, paa noget, som I kalde Dyb? Dine jordiske Venner foretrækker Du for de himmelske Ynglinge, de salige Aander, der udbrede deres Arme, for at optage Dig i deres Samfund? Inden saa Uger skal Du lære Midlertne til at kjende Fremtiden, til at behærste Naturen, at adspørge Graven, at omgaaes med Himmelens Aander; og denne Lykke støder Du fra Dig!

Rudolph sad længe rolig. Endelig spurgde han: "Allerede om saa Uger vil Du undervise mig?

mig? Jeg skal see ud i Fremtiden? omgaaes med Aander?"

Rudolph, vogn Dig, at Du ikke af Stolt-hed ønsker denne Tidspunkt saa nær. At gjøre Menneskene lykkelige, ikke at glimre skal være Dit Djiemed. Allerede inden saa Uger! ja! — Nevn mig Dine Venner. Jeg vil da sige Dig, hvilke der fortjener Din Undervisning, og hvilke ikke. Ikke alle, som Du kalder Venner, ere edle Mænd.

"Min Fader, jeg har hellig lovet at fortie beres Navne."

Den Gamle sagde smilende: "Tause Rudolph! De staar i Din Skjebnes Bog. Friherrerne af Názuns, Greven af Sax, Marias Fader, Thuring og andre. I have udkastet en Plan; men Gud har udslættet den af Skjebnens Bog. Du skal lære at kjende en herligere Plan."

Rudolph saa stivt paa Oldingen: "Gud har udslættet den? Dydens Plan?"

Jeg vil strax vise Dig, at den maatte bringe Menneskeslægten i Forvirring, hvis den skulle udføres, istedet for at gjøre den lykkes lig,

Sig. Rudolph, jeg vil overbevise Dig. Lad mig høre. Hvad er eders sidste Hensigt?

Rudolph stod op og lagde Haanden på Vandet. "Fader," sagde han om sider, "jeg har lovet, aldrig at tale derom."

Jeg øret Din Betankelighed, Rudolph, omend jeg som Din Mistillid smørter mig. Du er en meget ædel Mand. Tanshed er også hos mig den første Dyd. Men, Rudolph, hvad vilde Du sige, naar jeg gik ind med Dig, og hver Steen, hver Støtte i mit Tempel, et umyndigt Barns Mund, fortalte mig det, som Du holder for Hemmelighed? Kan Du fås fra Marie i hvo gange syv Dage? eller skal Marie boe her? Jeg vil give hende en Grotte nær ved vores, hvor hun kan leve, uden at see os.

Rudolph fordybede sig stedse mere og mere i Tanke. "Nei, jeg kan ikke bringe Marie hers hid!" sagde hon endelig.

Og kan Du leve saa lange uden hende? Rudolph, min Tid iler. Allerede svæver Dødens Engel omkring mig. Jeg ønskede ikke gjerne at faldes af den, uden at have en Arving til min Vilbdom. Tag en Beslutning, Rudolph!

"Fader,

"Fader, kunde Du i dette Øjeblik se mit Hjerte! At forlade Marie i ni og syrrelyve Dage! — Dog, det skee! Ja, jeg vil det! Giv mig endnu tre Dage. — O! Gud! min Marie!"

Du elsker Din Kone, Rudolph, og bringer Viisdommen et stort Offer, men Lønnen derfor skal være usigelig stor. — Hør! — skal, medens Du er her, en let, sjon Slummer oversalde Din Kone, hvori hun ikke savner Dig?

"Giv mig, hvis Du kan, Rolighed, mens jeg er her, paa det jeg kan glemme mig selv. Af, hun vil klage og jamte sig for min Skyld, og giv hende Noe!"

Min Son! den skal hun faae, sagde den Gamle syrig. Ingen Uroelighed over Din Fra-værelse skal nærme sig hende. Eiden skal synes hende en Lime, et Øjeblik, i hvilket hun allerede seer Dig komme tilbage fra en Dal. Giig mig kun, min Son! hvor er Din Kone? hvor er Din Marie?

"O, Gud! maas Du vide det?"

Det mane jeg vide, og af Dig.

Rudolph

Rudolph stod op. Om sider sagde han:
 "Fader os tie! Min Skjebne har fordømt
 hende til Zaarer. Jeg tor ikke opdage Dig hen-
 des Opholdsted."

Oldingen rystede med Hovedet og sagde:
Du vil endnu ofte fortryde Din Mistillid!

"Ingen Mistillid, min Fader; ved Gud
 ikke! Kun har jeg svoret at tie, som jeg svor
 Dig det. Lad mig nu gaae! Inden tre Da-
 ge er jeg achter hos Dig. Lad mig gaae. O
 Marie! Marie!"

Rudolph stod endnu et Øjeblik stille, og
 Heloise traade nu ud af Doren med Vin og
 Frugter. Hun spurgde: Hvor vil Du hen? og
 Tastede sig om hans Hals, da hun hørte det.
 Forlad mig dog ikke saa strax! bad hun og om-
 slyngede ham med begge Arme, trak ham til sig
 paa Bænken udenfor Grotten, og gjorde ham
 kjærlige Bebreidelser. Tilsidst bad hun ham kun
 at blive en Time endnu; og Rudolph lovede
 det. Nu forte hun ham ind i Grotten, hvor
 den Gamle ikke fulgte hende, satte sig paa hans
 Knæ, og begyndte at fortælle. Astenen var for-
 hæanden, inden Rudolph vidste det.

Marie

Marie," sikkede han stundom, og dog blev han; thi hvorledes skulde han kunde modstaae denne uskyldige, skjonne Kones omme Kjærtagn og fjaers lige Bonner? — Heloise sad ved Siden af Rudolph paa et Hvynde, quædede til sin Luth de omme ste Sange, falste paa Knæ for ham, og saas smægtende op til ham, indtil han løftede hende op og trykte hende i sine Arme. Marie, den skakkels Marie blev forglemt under Elskovs føde Samtaler. Rudolph stumrede ind i sin Heloises blode Arme. Men den følgende Morgen var han ikke at holde tilbage. Han sluttede den grædende Heloise i sine Arme og trykte hende til sit Bryst. "Farvel!" sagde han, "min Heloise, min Elskie," og sagte lagde han til: "Farvel, min Kone!"

Heloise sedsagebe ham, og næsten lykkedes det hendes Kjærtagn at bringe ham tilbage. Endnu sad han længe med hende paa en Klippe, og maatte beskrive hende Marie, hvorledes han levede med hende. O! før mig til hende, bad Heloise; stig, jeg er foret vild; intet ømt Blik skal forskaade mig; inaen Taare, naat Din elskede Kone ligget ved Din Varm. Lad mig se min

ster! (Hun hængte sig ved hans Arm og vilde ikke slippe den.) Saa stig mig i det mindste, hvor Du boer, Rudolph. Jeg vil komme allene og faste mig for hendes Fodder, og bede hende om et Fristed. Stig mig, min Elste, hvor Du boer! Jeg seer Dig dog de tre Dage. Et dog hos Dig.

Neppe funde Rudolph modstane den elskende Kones smme Bonner. Allerede vilde han aabensbare Heloise Vejen til sin eensomme Klippe; men hendes Rys qvalte hans Ord.

Endelig gik han. Saa øste han saae sig om, vinkede Heloise endnu til ham. Han smilte, og fastede Ryss tilbage. Men, da han var bag Klippen i Baggrunden, saldt en Centnets vægt paa hans Hjerte, og med hvert Skridt, som han kom sin enlige Klippe nærmere, blev denne Byrde mere trykende. Skjælvende steeg han over Klipperne, skjælvende gik han gjennem den underjordiske Gang. Neppe havde hans Haand Kræfter nok til at aabne Døren. Han aabnede den, og Marie sloi med det høje Grus deroaab: Gud ske Lov! der er han! i hans Arme.

Taus omfavnede han hende, og havde ikke
 Mod til at slaae sine Øine op paa hende. Over
 Gæden at see ham igjen blev Marie i Førstninen-
 gen ikke vaer denne Mørkhed i hans Sjel og i
 hans Blik. Men nu satte hun sig med ham i
 en Lovhytte, for at høre af ham, hvad der i to
 hele Dage kunde have holdt ham borte fra sin
 Marie. Rudolphs Kind brændte, og hans Øje
 var meget mørkt. Marie saae det, og plages-
 de ham om at sige hende Aarsagen til sin
 Tungsindighed. Han vilde smile, og i den
 samme tabte hans Smil sig i et Udtryk af Kun-
 mer. Rudolph, hvad skader Dig? Du kan jo
 ikke mere holde Dine Øine fæstede paa mig?
 Rudolph, gjør jeg noget, som mishager Dig?
 Eller troer Du at gjøre noget, som kunde mis-
 hage mig? — Hun greb med den ene Haand
 hans Haand og lagde den anden under hans
 Hage, for at rette hans Blik paa sig. Hart
 Skulste sit Ansigt paa hendes Skulder, og var i
 dette Øjeblik fast besluttet, aldrig at see Heloise
 og hendes Fader mere. Marie afbrød nu Sam-
 talen. Hun fordoblede sine Kjærtægn, dog blev
 hun engstelig og forbauset. Gjerne havde hun
 spurgt:

spurgt: hvor har Du været? men hun tvang sig selv, fordi Pater Anton havde bedet hende, at hun ikke maatte plage ham for meget om at tilstaae hende Hensigten med hans Mattevans dringer.

Efterhaanden blev Rudolph vel mere besoeliger, men ikke rolig. Var han blot et Øjes blik ene, saa sloi hans Tanker til Azer og Heloise; thi hos Heloise var hans Tilstand en stedsevarende Marter. Ethvert Kjærtagn af hende trængte som en Bebreidelse gjennem hans Hjerte; ethvert Kjærtagn, som han gav hende, syntes ham en Løgn, et Bedragerie; og saaledes døde de på Halvvejen. Hos Heloise ansaae han selv sin Uret mod Marie for ringere; han kunde dog sige hende, hvor ømt han elskede Marie, og han sagde det med en Slags Triumph, hvorved han følte sin Fortrættelse mindre. Hans Kulde mod Marie havde ogsaa gjort hende frygtsom og altsaa ogsaa koldere, en fremmed, kold Opmærksomhed fortørnede nu den fortrolige, kjærlige Tilfredshed. Marie gif og kom tilbage med øde Pine. Rudolph kunde ikke taale dette Syn. Han tog Marie i sine Arme, sukkede dybt:

"O, Gud! Marie!" og gik i den tykke Skov
for at skjule sin Græmmelse. Marie saae efter
ham, udstrakte Armene mod Himmelten, og skjulte
sig på den anden Side af Klippen under de
skyggesulde Grønne. Rolighed og Fred havde for-
ladt deres Helligdom.

Men længere funde Marie ikke taale det.
Hon søgte Rudolph op, og fandt ham siddende
under en Busk. Hurtig kastede hun sig for hans
Kodder, og raabte med en Strom af Taarer:
Rudolph! vær etter min! Gjer os ikke begge
ulykkelige. Min elskede Mand, fremkald ikke
Elendigheden! Ved disse Ord trykte hun sin blege
Kind til hans. — "O! min Marie!" raabte
Rudolph øengstelig, "kan det berolige Dig, at
 jeg endnu elsker Dig lige om, endnu elsker Dig
ommere, end ellers?" — Rudolph! er det sandt?
 — "Ja, ved Gud! ved mit Liv! det er det,
Marie! min Marie! det er sandt!" — Nu
smilede Marie til ham, og lagde Haanden paa
sit Hjerte: Rudolph, Gud hjelpe mig da! sag
er jeg rolig og tilfreds. Lad Jorden end styrte
sammen, min Rudolph elsker mig jo!

"Marie!" begyndte Rudolph nu hurtig, "jeg elsker Dig mere, end jeg kan udtrykke det, og skal snart for evig være hos Dig igjen, intet Minut skilles fra Dig. Men inden tre Dage er jeg nødt til at gjøre en Reise paa nogle Uger. Spørg ikke hvorhen. Se! jeg funde let finde et Paastud, kunde sige: jeg maatte til Appenzell, eller til Thurgau, eller til Tyskland. Men nei, Marie! Jeg gjør en Reise, for at besætte min Rolighed og Din Lykke. Kun syv Uger bliver jeg borte, for at være Din for min hele Leverid. Marie! jeg beder Dig, vær rolig. Det er den sidste Reise, jeg gjør."

Det Hemmelighedsfulde øngster mig, Rudolph. Det er dog vel kun en Fare eller en uregelmæssig Handling. Du er i stand til at fåsule for mig. Men lad saa være. Du elsker mig jo. Saal reist da, og kom snart tilbage, for at afsløre mine Tænker, der allerede nu findes. Rudolph! Rudolph! kunde Du eengang see ind i mit Hjerte!

Nu hørte de Pater Anton fulde, og gik ham imøde. Rudolph frygtede Hebrewidelser af Anton; men den gode Pater sagde kun: Du er urolig. Et Bewiis paa, at Du ikke maatte

være aldeles oversydet om, at det, Du har fore, ogsaa er got. Rudolph! var opmærksom paa Dig selv! — Sandheden er simpel, aaben og opromis. — Rudolph raug med et beklaadt Hjerte.

Anton blev to Dage paa den eensomme Klippe, derpaa tog han Aftæed med Rudolph og Marie. Jeg vil, sagde han rott, gjøre en nye Reise, for at redde en Ulykkelig. Himlen lade det lykkes for mig. Rudolph forekom det, som han for evig skulde sige ham Farvel. Ogsaa han vilde gaae den næste Dag mod Aften; men han havde ikke Mod at sige Marie noget dervm. Han blev endnu denne Mat. Den følgende Morgen sagde han med et trængent Smil:

"Saa nødvendig min Reise ogsaa er, Marie, saa kan jeg dog neppe skilles fra Dig. Men jeg maae."

Rudolph, spurgte Marie, — er denne Reise virkelig nødvendig for Min og min Lykke? Hun saae skarpt paa ham ved dette Spørgsmaal, og han rodmede. "Men," svarede han forslegen, "om den nu er for Mennestenes Lykke, Marie? Skal jeg blive her og kun leve for mig?"

Saa gaae da, og Gud ledsgage Dig! Hun
omfavnede ham; men han funde ikke rive sig los
fra hende, og først mod Aften gik han endelig:
— Neppé var han uden for sin eensomme Klip-
pe, saa syntes han at være forladt af den hele
Verden. Han vred sine Hænder og vilde tilbas-
ge, men hans Skjebne syntes at trække ham
fremad.

Silde om Matten kom han til Azers Grotte.
Heloise sloj ham, mere forryllende end nogensins
de før, imøde, og med den første Lyd af hendes
Stemme var det, som en anden Hand besejlede
ham. Hun fortalte ham, med hvilken Angst
hun havde ventet paa ham den hele Gaarsdag.
Rudolph glædedyg hemmelig over den Gamles
Graværelse, som bad i Eremitboligen. Han har-
de nu sin Heloise alleine, og kunde nu ganske
afre Matten og Morgentimerne til Kjærlighed.
Solen havde alt længe skinnet, da Azer vakte
de to Lykkelige af Slummeren.

Nu begyndte Prævetiden for Rudolph.
Hans Phantasie blev ved den Gamles Fortællin-
ger frygtelig opfyldset. Han troede, ikke at see an-
det end Aander, allevegne at høre deres Rest, der

res Næslen; og selv den Gamle bad ham at være forsiktig og ikke antage hver Lyd for Stemmen af en Mand. Havde han saaledes tilbragt et Par Timer bag i Templet med den Gamle, saa falde han igjen tilbage i Héloïses Arme. Rudolph blev da ene med hende i den skønneste Deel af Grotten, i et Slags Øvhytte, som var bedækket med Blomster, og igjennem hvilke kun enkelte Straaler af en skøn Skumring trængte ind. Aldrig havde han i Maries Arme saa ganske udtømmet Kjærlighedens Væger, som nu hos Héloïse. Hun var uudtømmelig i at give sin Elskov med ethvert nyt Øjeblik en nye fortryllende Dragt, saa han blev i en bestandig Ruus. Allerede efter saa Dage tæufte han kun sjeldent paa Marie, og selv naar Héloïse begyndte at tale om hende, og blev alvorlig, søger han ved Kjærtregn atter at omstemme hende til Kjærligheds glade Følelse.

Mangen Aften kaldte Uzer ham ind i det hemmeligste Tempel, hvor han saae Skygger og hørte Stemmer, Spaadommie og Hemmeligheder, der stedse fængslede hans Mand stærkere og stærkere til Héloïse og hendes Fader. En Morgen,

da Rudolph endnu var ene med Heloise, talte begge om Marie. Heloise trykte ham med Særlighed i sine Arme og bad ham at sige hende, hvor Marie boede. Rudolph skjentede, og søgte at undvige; men hun blev ved sin Praastand. — Da han endelig ligesrem afslog hende den, saae hun stivt paa ham, lod sine Arme synke, og et Par Taarer trillede ned af hendes Kinder. Rudolph vilde omfavne hende; Heloise unddrog sig vel ikke, men hun blev kold og sorgmodig. Hun gik bort, og han fulgte hende. Efter lang Togen fande han hende omslør i den mest skjulte Grotte, hvor hun sad og græd. Da han satte sig hos hende, vendte hun sig bort. Han bad, han græd; men hun blev kold og sorgmodig. Rudolph sollte nu for første Gang hendes Kulde, og anvendte alt, for at forsone Heloise, der uophørlig svømmede i Taarer.

Saaledes gif Dagen, Matten, den følgende Dag, og Heloise blev endnu stedse kold. Rudolph var altsor vant til hendes omme Kjærtagn, og hans Hjerte længtes altsor meget efter dem, til at han skulde kunne udholde dette endnu længe. Han kastede sig om Aseenen for Heloises

Hædder, kyssede hend's hænder, og besvor hende at stienke ham sin Kjærlighed iagen. Men Hæloise svarede kun med Taaer. Snart udbrædede hun sine Arme, som om hun vilde omfavne ham, snart stodde hun ham sagte bort fra sig. Nu saae hun omme paa ham, dernæst saae hun paa Loftet, som om hun beklagede sig over sin Ulykke.

I dette Øjeblik, da Rudolphs Hjerte var fuldt af den vimmeste Kjærlighed til Hæloise, kom Hær med et sorgmodigt Blik og mørke Nunker i Panden. Jeg beklager Dig, Hæloise, begyndte han medlidende. Dit Hjerte vil brisse; men Skjebnen vil det. Du maa endnu i Aften afgå til Sicilien. — Hæloise kreg højt, og fastede sig i Rudolphs Arme, med hvem hun i Øjeblikket forsonede sig. — Jeg bort? jeg ene? raabte hun: aldrig! — Du maa, mit Barn, saabe den Gamle. Spild ikke de sidste kostbare Øjeblikke med unhyttige Klager. Lader os alle tre overlejge, hvad vi kunne gjøre. Fra forlader Europa paa nogle Maanedet, da Skjebnens uujenskadelige Villie byder det. Du, Hæloise, maa til Sicilien. Rudolph kan vente os her. Dog, man ikke se vi hinanden aldrig mere.

Aldrig

Aldrig mere? raahte Heloise med vilde Øjne. Jeg skal forlade Rudolph, leve for evig skilt fra ham? jeg hans Kone? O! dræb mig heller paa eengang, vær det jeg ej skal være i sinde Gangen! — Hun hængte sig ved Rudolphs Arm.

"Lad Heloise blive her, Azer!" sagde Rudolph, og trukke Heloise til sig. "Hvad Det har Du over min Kone? Hun skal blive her! Jeg vil det!"

Jeg vil ogsaa det, min Son! men hvo kan stride mod Skjebnen?

Jeg, svarede Heloise; jeg i Rudolphs Arme! Rudolph! Dig tilhører jeg. Mere Dig end min Fader. Jeg er Din Kone. Maatte tilkommer mig alerede det helligste Navn i Naturen: Modernavnet. Og jeg skulde forlade Dig? Nei, nei! jeg bliver her!

Heloise, sagde Azer sagtmodig; jeg beklager Dig. Men kan jeg forandre Din Økjebne? En Time efter Midnat tager Du frivillig Beien til Italien. Tænk paa Kaito! Du vilde ogsaa blive der; og hvorledes git det Dig?

O! Gud! raahte Heloise med en flagende Stemme, Rudolph! forlad mig ikke! En Storm vind

vind bar mig over havet! . . . Min Fader!
er der ingen Hjælp?

Ingen! Du gaaer frivillig, eller en Storm-
vind fører Dig paa sine Vinger. Jeg har fors-
gjeves stræbt at forsone Ekjebnen.

Rudolph! raahte hun nu skækkeligt, saa
forlad Du mig dog ikke! Forlad ikke Din Kone,
Din Elskede! dræb mig heller! O! gaae med
mig! Er det ham tilladt?

Det er ham tilladt, svarede den Gamle. —
Rudolph stod som forstenet. Umuelig kunde han
stilles fra Heloise, men ligesaa umuelig var det
ham at forlade Marie. Han hang uden Beslut-
ning i Heloises Arme. — Mine Born, satter
en Beslutning! sagde den Gamle. Det er snart
Midnat. Rudolph, vil Du ledsage Din Kone?
Vil Du lade hende i Fødsels-Timen være uden
Trost? Jeg siger Dig, hun er Moder. — Begge
de Elskende omsavnete hinanden ved disse Ord
endnu stærkere, og Rudolph raahte "smertelig":
"O, Marie! Marie!"

Nei, raahte Heloise, Marie maa han ikke
forlade, og mig ikke heller. En af os er for-
dømt til Døden; og den vil jeg være! Rudolph!

Du

Du kan ikke reise med mig. Gaa lad mig dae,
doe med dette Pant paa Din Kjærlighed under
mit Hjerte!

"O! for Guds Skyld, Aar! lad mig et
følles fra Heloise og heller ikke fra Marie. Hav
Medlidenhed med den ulykkelige Kjærlighed!"

Tog Marie med til Sicilien, sagde den
Gamle relig.

Ja, min Fader! Hun skal ledsgage os. Ja,
Rudolph! Marie skal gaae med Dig, Din Ma-
rie, Din Kone, min Foster. I Dine Arme
ville vi begge leve, al vor Idret skal være, ot elste
Dig og elste hinanden, og Englene skulle misunde
os. Gud seer Lov, Marie skal med!

Rudolph løftede Hænderne op mod Himmel-
sen, og raalte: "O! Marie! hvad vil Du sige!
Jeg Ulykkelige! Doe vil Du af Græsmelse.
Dit trofaste Hjerte vil briste af Lidelser og
Kummer. Marie, Marie! er det Lønnen for
Din Trofast?"

Nei, hun skal ikke doe, Rudolph! sagde
Heloise. Jeg vil forstille mig, Hun skal ikke
see min Kjærlighed, ikke høre mine Sufke. — Jeg
vill anfülle mig som en Fremmed, som en Flygt-
ning.

ning. Hørst i Morgen vil jeg mode eder, og
anraabe Mariæ Beskyttelse. Jeg vil være hens-
des Opparierste. Hør alt, hvad Du vil; kun
forlad mig ikke! forlad ikke Marie! Til! hent
hende! Men, Rudolph, hvor skal jeg trefse Dig?
Jeg vil ikke kjønde Dig; vær ubekymret. Et
Blik fra Dig skal være mig nok; kun forlad
mig ikke!

Hvor er Marie, Rudolph? En Hand skal
indgive hendes Sjel den Beslutning, at forlade
sin Fader, som hun elster, og gaae med Dig.
Stig mig, hvor er hun?

"Hun er . . . o Gad! hun er . . .
Men er det ogsaa vist, at Skjebnens Willie by-
der Heloise at reise? Overbeviis mig derom,
Fader, og jeg er bereed til alt. Lad mig høre
Skjebnens Stemme! Jeg skal forraade, hvad
jeg hellig har lovet at fortælle, Mariæ Opholds-
sted? Lad mig blive overbeviist."

Det skal Du. Kommer mine Born. —
Han gik foran.

Blev ved Dit Forsæt, Rudolph, hvilste
Heloise til ham, og gaae ikke, forend Marie
er hos os! Lad Dig ikke afholde dersra! —

De gik ind i Templet. Åger lod Rudolph og Heloise træde ind i en brændende Kreds, og holde hinanden tæt omfavnede. Derpaa trak han en Ildkreds rundt omkring sig selv, begyndte at bede høit, bedækkede sit Hoved og faldt paa Knæ. Med eet traade sex blege Dødninge-Skikkelses ind og omringede Kredsen, hvori han saae paa Knæ. Disse vare Middere, som stode her med dragne Sværd, opslagne Visirer, astegrane Ansigter og stive ubevægelige Hine. Den semte af disse græsselfige Skikkelses var en Bisshop, klæb paa ældgammel Maner; den sjette en sjon Kong i en fort Dragt, bleeg, med et langt Slør, som bag til hang ned over hendes Haar. Heloise raabte, da hun saae disse sex gyselige Skikkelses: O! Gud forbarme sig! og gjorde en Bevægelse, for at redde sig. Rudolph holdt hende fast omstlynget og hviskede til hende: "bliv i Kredsen Heloise!" Hun falde fold og livlos i hans Arme. Kvinde-Skikkelsen vendte sig langsomt til Rudolph, og saae derpaa med de stive Hine op mod Hjernen.

Mu reiste Åger sig fra Bonnen. Han fæstede Dækket af Hovedet, og sank halvdød tilbage,

da han blev de sex gyselige Skikkeler vær. Hvid af Skæk vilde han forlade Tryllekredsen, men hvor han vendte sig hen holdt en af Ridderne ham sit Sværd imøde. Bedrager, sagde Bisshoppen med hul Stemme; Din Time er kommen! — Han har opvakt Guds Vrede! raabte Ridderne. Åzer saldt paa Knæ, og bad: Maade! Maade!

Bedragne Rudolph, sagde Bisshoppen, vi domme! de Døde domme, som denne Bedrager har spottet! Bring Pigen nærmere. Rudolph blev staende urekkelig i Kredsen og trykte Hesloise fast til sig.

Forlad Tryllekredsen, blev Bisshoppens Stemme ved; vi komme, for at redde Dig fra Bedrageres Hænder.

"Fra Bedragere?" spurgte Rudolph Hesloise halv høit, der just kom til Live igjen i hans Arme. "Heloise, fra Bedragere? For Guds Skyld tael!"

Ja, fra Bedragere, Rudolph, svarede Hesloise ængstlig. O! Gud! det er ude med mig.

Bisshoppen talede atten. Oprigtig Tilstaalelse kan redde Dig, Munk af Sachnang! Tael!

Længsomt reiste Azet sig, og betrægtede opmærksom disse Skikkeler efter Naden. Hvad skal jeg tilstaae Eder? sagde han derpaa. Troer Du, jeg miskjender Eder? Mennesker ere Du, ikke Aander, tager Masterne af!

Rudolph holdt endnu bestandig Héloïse i sine Arme. Da eengang vakte den quindelige Skikkelse, og faldt med det Krig: Rudolph! i en Ridder's Arme. "Marie! Marie!" ræbte Rudolph, lod Héloïse synke, tog den ulykkelige Marie i sine Arme, og holdt hende fast trykket til sit Bryst. "Marie! Her Guds Skyld, giver mig dog Lys heri! Er jeg bedraget? o, er jeg bedraget?"

Det er Du, sagde Bisshoppen, og tog Masken af. Det var Pater Anton. Du er bedragen, trods mine Advarsler bedragen, Rudolph!

"O, jeg ulykkeligste af alle Mennesker! Héloïse, Du kunde bedrage mig?"

Nej, sagde Azet; Héloïse var selv bedraget. Hun vidste ikke mere, end Du. Tillad mig. Jeg vil tilstaae Eder alt. J have overrumplet mig.

Héloïse

Heloise reiste sig. — Er det Marie? spurgte hun; det den lykkelige Marie? — Hvad Du saa end maatte vilde, Du Ondskabesfulde, jeg vil ikke længere tjene Din Ondskab. Du vil redde mig. Jeg vil ikke være reddet: thi han elster Marie! Rudolph! Du er bedraget af denne ondskabsfulde Monk og af mig. Allerede havde jeg øste i Sinde at opdage Dig alt, men jeg skjævede for denne askeelige Djævels Dolk. Han havde mig i sin Magt, og fjendte mit Hjerte. Hvad havde jeg ikke gjort, for at besidde Dig! . . . Erindre Dig, da vi gik hid, bad jeg Dig, ikke at reise uden Marie. Han havde solgt Marie til Biskoppen af Chur. Du, Rudolph, skulle med mig til Sicilien. O! vend Dig ikke bort fra mig med Afsky! Jeg har bedraget Dig, men jeg vilde ikke gjøre Dig ulykkelig. Uden Marie var jeg ikke reist; og Du skulle have saet altting at vide af mig. Al! jeg elskede Dig alt for meget til at bedrage Dig længere.

"Heloise," sagde Rudolph smerteligt, "Du kunde bedrage mig?"

O! Gud! dræb mig, piin mig, Rudolph,
men spørg ikke i denne Tone, der sonderriver
mit hele Hjerte!

Men hvorledes bedrog Du ham, Munk?
spurgde Anton.

Ligesom I bedroge mig det første Øjeblik ved
at overraste og spille under Dækket med hinanden.
Mogte Munke ere mine Hjælpere. Et Huulspeis,
en Tryllygte, tyk Damp, monge Forhaabninger,
Rudolphs Forfængelighed og Indbildungekræft,
høje og hemmelighedsfulde Løsfer, underjordiske
Smuthuller, min Klædedrage — det var alle
mine Hexerier, som fangede Rudolph. Derpaa
maatte Vellysten holde ham i mine Lænker. Han
udtønmede i lange Drag Vellystens Bæger i
derne fortællende Piges Arme.

Skurk! stændige Skurk! raahte den gode
Anton med Afskye.

Skurk? Hvad har jeg gjort? Jeg fors-
kaffede ham nogle vellystige Dage, eg gav ham
om han vil, for sit hele Liv den Lære at være
forsiktig. Min Roisse er nu endt. I, som
jeg ikke kjender, vare mig for fine. Jeg bedrog
ham, I mig. Som Præst staar jeg under
Vilseby

Beskyttelse af den hellige Fader og Bisshoppen af Chur. Det sætter mig i Sikkerhed for eders Hævn.

"Sætter det Dig i Sikkerhed?" raaabte Rudolph, og reev en af Ridderne Sværdet af Haanden, og Munken laae paa Gulvet i sit Blod. Nu fæstede han Sværdet paa den Døende, saae op mod Himmelten, dernæst paa Marie, og raaabte: "O, Gud! hvorsor maatte jeg være for at gjøre de bedste Mennesker ulykkelige! Marie! jeg beder Dig kun om Medlidenhed. Forband mig ikke i min Elendighed! Gud velsigne Dig!" Han vilde ud, men Marie holdt ham tilbage. Rudolph, sagde hun og aabnede sine Arme; kan Du finde andensteds Noe, end ved Din Mariess Hjerte? Hun trykte ham til sit Bryst. Han skjulede sit Ansigt ved hendes Barm, og stammede, uden at see paa hende: "Nei! Marie, lad den Ulykkelige fare, Du kan ikke tilgive mig!"

Heloise fæstede sig for Mariess Fodder, og sagde: Ja, Du maae tilgive ham. En Engel havde ikke modtaget de djævelske Snarer, som Munkens og — jeg — ja ogsaa jeg lagde for

ham. Lykkelige Kone, Du er elsket saaledes som aldrig nogen Kone endnu var.

Marie kastede et foragtende Blik paa Heloise; og denne blev ved: Ja, jeg har fortjent dette Blik, der knuser mit Hjerte. Og dog — ak! jeg elskte ham maaske uudsigeligere end Du, og vilde dog ikke berove Dig ham.

Bort fra mine Dine, elendige, forbærvelige Slange! raabte den blide Marie med bitter Hestighed; Rudolph, stod hende bort! — Ak! sagde Heloise til Rudolph, der endnu laae taus ved Mariess Hjerte, kun et tilgivende Blik, og jeg vil gjerne døe. Langsomt reiste Rudolph sig fra Mariess Barm, saae bedende paa Marie, og sagde sagte: "Jeg tilgiver Dia Heloise som Marie tilgiver mig!" Marie lod Rudolph staae, løb grædende til Pater Anton og sagde med Bitterhed: nei, min Lykke, min Roslighed er borte! Pateren svarede hende smilende: Marie, Du er ikke rolig nok for at domme rolig. Rudolph er etter vor, er Din! . . . Heloise — han vendte sig til Pigen, som endnu stedse laae paa Knæ — Heloise, staae op! Du gaaer med mig.

Til Graven? Ikke sandt, til Graven? . . .
 O, Rudolph! maae jeg døe, fordi jeg elskte Dig
 . . . , Rudolph! . . . Dog, jeg gaaer med
 Dig. Ikke sandt, til Graven?

Til Din Lykke, sagde Pater Anton. Hes-
 loise, i dette stjonne Legeme kan ingen djævelse
 Sjel boe. Du har stiftet Ondt. Jeg vil lære
 Dig, hvilken Lykke det er at være god. Kom!
 vær fra nu af min Datter, om Du vil! Han gik
 med hende. — Farvel, Rudolph, raaabte Heloise
 med en øngstelig, afbrudt Stemme; Farvel for
 evig!

Min Son Rudolph! sagde Thüring. Güts-
 tingen og begge Fribergerne af Nægums sagde:
 Broder Rudolph! Du er reddet! Lader os gaae!
 Thüring lagde Marias og Rudolphs Hænder i
 hinanden og sagde: Jeg giver Dig Marie anden
 Gang. Marie slog Dinen ned, og trak vel ikke
 Haanden tilbage, men vorte den heller ikke. Men,
 da Rudolph sagde med inderlig Omhed: "min
 Marie!" da var hendes Kulde forsvunden. Hun
 fastede sit Øje paa ham, trykte hans Haand,
 og beseglede sin Tilgivelse med et Kys. Nu
 klev hun paa Mændene, der først vilde besee

Grotten, at de maatte ile hjem. Nei, sagde hun, lader os ikke opholde os længere. Rudolph har allerede været her alt for lange, og alt for ofte. Af! kunde jeg aldeles udslætte Mindet om denne Grotte af hans Sjel! — Det kan Du, sagde Thuring sagte til hende, ved Kjærlighed og fuldkommen Forladelse for hans Fælt.

De kom alle tilbage til den enlige Klippe — Rudolfs og Marias Bolig. Saasnart Marie omfider var ene med Rudolph, græd hun bitterlig, og han kunde ikke stille hendes Daarer. Hun tilgav ham, hun lovede at forglemme, og dog hørte han den hele Nat hendes Suk, hvoreof ethvert var et Dolkestik i hans Hjerte. "Ja!" tænkte han, "min og Marias Fred er borte."

Der forlod Maaneder, inden Marie fik sin forrige Munterhed tilbage igjen. Den gode Munks hele Anseelse var nødvendig, for at trøstle Doliugheden tilbage, der dog ofte blev forstyrret ved Marias Suk.

Rudolph blev nu uafbrudt paa sin eensomme Klippe; thi blot den fjerneste Uttring om engang for en Times Tid at forlade Marie, løffede Daarer i hendes Pine. Rudolph! sagde hun,

hun, og han svarede strax: "Jeg forlader Dig aldrig mere." Øste spurgte hun Munken i Gentum, hvor Heloise opholder sig. Han svarede, vær dog rolig, Marie! Heloise er blevet en god Pige, og sælger bittere Daarer over at hun har forstyrret Din Rolighed. Marie, kan Du ikke else hende? Hun er meget ulykkelig! — Af! Fader, svarede hun saa, jeg hader hende ikke mere; men hun har dog villet forgifte mit hele Livs stille Glæde.

Saaledes vare adskillige Maaneder forløbne, og endnu stedse kunde den fjerneste Hentydning paa Grotten gjøre Marie urolig og bevæge hende til at kasse et forskende Ølik paa Rudolph. "Ja," sagde han øste, "jeg har fortjent det; men, Marie, naar vil Du forglemme?"

En Dag kom Pater Anton om Aftenen silde paa den eejsomme Klippeø. "Marie," sagde han, "jeg har Din Hjælp fornøden hos en Ulykkelig. Du maae forlade Rudolph i Nat." — Hun gik med ham, og han førte hende gjennem Klipperne til en liden Landsbye. "Du gjetter vel ikke, Marie, til hvem jeg bringer Dig? Den

doende

øende Héloïse vil tage Din Tilgivelse med sig i Grav n."

Den døende Héloïse? O, Gud! den døende?

"Ja, den døende. Marie, Du folte Håd mod hende. Graven forsoner jo alt Fiendstab, jeg haaber ogsaa Dit."

Lad os ile! lad os ile! O, Gud! jeg hør nok bedrovet hende?

"Gjør nu vel imod hende, Marie."

Han førte hende ind i en Hytte, hvor Héloïse laae bleeg og døende paa en Seng. Da hun saae Marie, reiste hun sig op med Moje og sagde sagte: har Du tilgivet mig, Marie? — Lyden af den matte, hule Stemme trængte Marie gjen nem Hjertet. Hun greb Héloïses Hånd og vadede den med sine Zaarer. Héloïse, Gud tilgive mig, som jeg tilgiver Dig! Hun trykte et Kys paa den Døendes blege Læber.

Jeg takker Dig, Marie! jeg takker Dig! Marie, jeg har endnu een Skat, for hvilken jeg ene ønskede at leve, dersom mit Liv ikke var en evig Lidelse. En Døende overgiver Dig den. Marie, vil Du modtage den af mig?

Gud! Héloïse, tael, tael!

Vær Moder for min Datter! (Hun tog et Barn frem under et Klæde.) Hun hedder som Du: Marie. Jeg beder Dig for Gud: vær Barnets Moder. Du maae elße det, om ikke for min, saa dog for Rudolphs Skyld. Det er Rudolphs Datter!

Marie tog Barnet med skjølvende Hænder, trykte det til sin Varm og beduggede det med sine Tårer. Rudolphs Datter, min Rudolphs Datter! raaabte hun rort. Heloise, jeg vil være Barnets Moder! Gud er mit Vidne. Kom, min Marie, til Din Moders Hjerte.

En blid, himmelst Smil udhredede sig over Heloises blege Nasvn. Gud velsigne Dig derfor, gode Marie! Vor jeg sige: min Søster Marie?

Min Søster Heloise! min Søster! Ja, jeg har tilgivet Dig! O Gud, gode Heloise, tilgiv mig, at jeg bedrøvede Dig.

Heloise trykte sine kolde Læber paa Maries Haand, og kyssede Barnet. Farvel, min Datter! Jeg giver Dig en ødlere Moder, end jeg funde varer Dig. Søster Marie, bring Rudolph mit Farvel! O! naat I nævne for min Datter hens des Moder, saa fortier hende min Forbrydelse!

Før-

Torglemmer den, om I kunde, og tænker kun paa den ulykkelig døende, aldrig paa den lykkelige Héloïse. Farvel, min Øster! Farvel, min Datter! Hilsen Rudolph fra mig. Da Du, min gode Fader, Gud lønne Dig, for Du reddede mig! Lever alle vel! Hun udstrakte Haanden efter Marie; men hendes Aand forsvandt, og hendes Haand sank tilbage paa Puden.

Stum, henteven af Medlidenheds Hjonne Gesler stod den menneskelige Marie ved Sengen, hvor Héloïse laa, og ønskede hende tilbage i Livet. Munk'en benyttede dette Øjeblik, og viste Marie med Sagmodighed de Heil, som hun af Skinsyge havde begæret mod Rudolph. Marie asbad eydnu engang hos den Døde sin bittere Skinsyge, og ledsgaget af Munk'en, gik hun derpaa, sikkert bedre og caalmodigere, med Héloïses Datter paa Armen, tilbage til sin eensomme Klippe.

Hun bragte Rudolph Barnet, lagde det paa hans Arm og sagde: Rudolph, jeg er dette Warus Moder, Du dets Fader. Det er Héloïses og Din Datter. Hun fortalte ham nu, hvor hun havde været og hvad hun havde talte med Héloïse.

Rudolph trykte sin Datter til sit Hjerte, og fældte med Smerte Taarer for Heloise. I Forstningen skjulte han sine Taarer, men Marie trykte ham i sine Arme og sagde roet: Græd! gode Rudolph! hun fortjener det; hun elskte Dig. Rudolph, jeg gjorde Dig; jeg gjorde Heloise Uret.

Begge græd nu for Heloise, hvilken Kjærlighed, Græmmelje, og Mindet om hendes Forbrydelse havde dræbt; og deres Taarer fløde endnu stærkere, da Anton fortalte dem om Heloises Anger, om hendes Kjærlighed til Rudolph og Marie. See! mine Børn, sagde Munken, allerede tidlig tabte Heloise sit Hjertes Uskyldighed, der ikke var ståbt til Forbrydelse; Om Kjærlighed til en ædel Mand gav hende den igjen, og hun døde som en god Kone, som et Offer for sin Kjærlighed og sin Beslutning aldrig at se Rudolph mere. En vellystig Munks fineste List havde ved de selv samme Midler, som man anvendte for at forsøre Dig, ved Syn af Hander, skilt hende ved sin Ejels Ucenhed, der er Menneskets eneste Stolthed.

Nu forklarede han dem de Midler, som Munken af Gachvang havde brugt, for at frembringe

bringe alle de tilsyneladende Underværker. — Kun
eet kunde Rudolph ikke begribe, hvorledes Gedra-
geren har funnet gjette hans Tanker. "Munken
vidste," sagde han, "at Du havde advaret mig
for Gedragerie, og at jeg ønskede at see Gut-
ta." Anton svarede smilende: Du var Din
egen Forræder. Dine Blik fløj paa den Dag, da
jeg havde advaret Dig, forskende omkring i Grot-
ten. Den listige Monk bemerkede Dine mindste
Bevægelsser. Han sluttede fra denne Omstuen
til Mistillid, og, fordi han kendte din Lettroens
hed, til Mistillid, som af en Fremmed var op-
vakt mod ham. Da Du ønskede at see Gutta
— havde ikke Heloise talt den hele Aften om
hende? bedet for hende? grædt for hende? For
Din Indbildungskraft svævede intet andet Billedet
end Gutta. Monkens Kendte dit Ønske; thi
han havde selv ved Heloise opvakt det. — "Men
hvorledes Gutta's Hænd?" spurgde Rudolph.
"Saavældt jeg kunde domme, var det Gutta's
Skabning og hendes Stemme."

Rigtig, min Son! saavældt Du kunde domme;
thi det Billedet, som man lod Dig se, havde
kun en sjæl Lighed med Gutta; maatte kun det
blonde

blonde Haar og Dragten. Dersor kom det ogsaa kun paa nogle Øjeblikke frein af den indhyllende Nøg. Og først, da Heloise laae afmægtig i Dine Arme, da Du var bestjærtiger med hende og maatte vende Ansigtet bort fra Billedet, talede en Stemme. Hvorledes vil Du sjelne mellem sagte udtalte Ord — der altid lade sig vanskelig sjelne imellem, i det Øjeblik, da alle Dine Sjælekraæster ere i en højst storsmende Bevægelse, da Dine Øjne og Din Troe vllerede have overbevist Dit Øre — hvorledes vil Du i saadant Øjeblik sjelne mellem saadonne Ord? under disse Omstændigheder kunde Munken have spaaret sig et lykkelig Udsalg; om end Bedrageriet havde været grovere endnu. Din Phantasie blev sat i Flamme, Din Sandheds Kjærlighed bedøvet ved Bellyst og Begjærigheder. Man bragte Dig til at ønske, at finde Sandheden her, i Heloises Arme; og endelig fulde Du væges til at finde Behag i dette Bedragerie. Ingen Vej fører lætere derhen, end Bellost, og Du sank stedse fra den Gamles Trøllefredse i den fljonne Heloises Arme. Munken vilde bortførne Dig fra Tydskland og vide Maries Opholdsted,

for at overlevere hende i Bellystens Hænder; og,
 hvis dette ikke lykkedes, da ved Din Kjærlighed
 til Heloise sætte Splid imellem Dig og Marie,
 for saaledes at opnæve vort Forbund, hvis Virknin-
 ger man frygtede mere end man behøvede. Din Kro-
 lighed efter det første Besøg i Grotten forrådede
 Dig for mig, eg jeg esterspored Dine Veje.
 Vel kunde jeg i Begyndelsen ikke komme paa de rette
 Spor; men om sider opdagede jeg ved en Hjelvers
 Hjelper Indgangen fra oven af ned i Ruinerne,
 Zo af hans Hjelpere blev besagnede af Skræk, da
 de saae os. Saaledes kom vi uopdagede lige til
 Templet, og Du var reddet. — Min Son!
 kunde dog hvert Menneske høre Din Historie og
 lære deraf, at Guddommen har gjort alt, hvad
 der kan forbedre og lyksaliggjøre Mennesket, sim-
 pelt, klart og begribeligt! Sandheden, min Son,
 behøver ingen Gjensærd, ingen Hemmeligheder,
 for at erkjendes; vor Fornuft er det Lys, der
 skal og maa lyse for os. En anden Vej at lære
 Sandhed paa kunde ikke gives, fordi enhver
 onden staer Bedrageren og Forbryderen aaben,
 før paa den at prædike Overtro og gjøre Men-
 nesker ulykkelige. Kun over Fornuftgrunde er

vor Formuft Dommer. Dersom ogsaa Syner,
 Underværker og Øjensærd skulde være Bevis for
 Sandheden, saa maatte Phantasie, Lettroenhed,
 Vellyst og Sandselighed være dens Dommere; og
 da vec Menneskessægten! — Endvidere, min Søn!
 Din Tildragelse er bleven mig dobbelt lærerig.
 Hvor meget vi nu end behøve denne eensomme
 Klippe, for at beskytte og skjule os, hvor ødest
 vi end anvende dette usynlige Tilflugtssted; saa
 er det dog ikke glemt, at engang et ørgjerr-
 rigt Hoved blandt os kunde misbruge dette
 hemmelige Tilflugtssted til Bedragerier. Vel har
 jeg af Forsigtighed betroet dette Opholdsted fun-
 til faa — de ødeste Mænd, som jeg har prøvet
 og opdraget; men vi ere olle Mennesker. Og
 saa det bedste Menneske er ikke Gud, og det kan
 falde. Selv Dyden, naar den bedrager, kan
 blive farlig, i det mindste ved Exemplet. Dette
 Sted, som Dyden nu beboer, kunde engang blive
 en Boltig for Lust og Ergjerrighed. Sandhed,
 Viiedom og Dyd maa vel virke uden Karm og
 Skjule, men ikke adskilt fra Mennesker. Et hem-
 melige Selskab for Dyden kan blive farligt,
 fordi Medlemmerne kunne vægne sig til den Tanke,

at herske over Menneskene ved deres hemmelige Virken. Fra Hemmelighed til fromt Bedragerie er kun et lille Skridt, og derfra til Bedragerie for at herske et ikke større. Ogsaa i Dyden gis ves der Overtrøst, og intet kan letttere besordre den end hemmelige Forbindelser. Vi ere gangne for vidt. Nogle af vores Medlemmer seile alle rede nu; de begynde at ansee vort Selskab som Herre i den hele Hjeldegn. Kun endnu nogle Skridt videre, og de ville ikke længere lede, men herske. Men det Skridt, som vi ere gangne forvidt, kunne vi let træde tilbage. Jeg vil i den næste Forsamling gjøre Fortrag, hvorledes ethvert Tilflugtessted for Bedragerie og Forsbrydelse lader sig forstyrre. Vi ere dydige, men ville ogsaa de blive det, der efter vor Død kjende denne skjulte eensomme Klippe? Vil den aldrig falde ondstabsfulde Mennesker i Hænderne?

Rudolph sagde sagtmødig: "Vel elsker jeg denne Eensomhed mere nu end ellers, fordi mine Daarligheder have gjort Verden modbydelig for mig; dog fra nu lever jeg ganske for Dig og Marie." Han gik med Munken til den næste Forsamling til Træns. Denne yttrede sine Evivl
angaa'

angaaende det hemmelige Horsomlingssted, og alle Medlemmerne i Selskabet vare øde nok til frivillig at give Slip paa Hemmeligheden. — De gjorde de omkring boende Bondter bekjendte med den eensomme Klippe, lode Indgangen til den udvide, og satte Bonder derind, for at dyrke dens frugtbare Marker. — Fra tredive Hytter gengod nu Glæde og Liv, der ellers kun havde boet i een Hytte.

Rudolph og Marie forbleve paa den eensomme Klippe, og det var deres fjæreste Forretning at opdrage deres Datter Marie. Ogsaa Guttas og Gütingens Son kom nu ofte igjen til sine elskede Pleiesorøldre; en sjøn, meget ødel Yngling paa sexten Aar; han var en Glæde for sin Fader, hvis Discipel han tillige var, og som hele Maaneder opholdt sig hos Greven af Sax, for at undervise ham. Wilhelm af Gütingen vor Bondernes Yndling i den hele Hjeldegn ved Rhinen. Ingen kjendte de enkelte Bonders Karakter saaledes som han. Han vidste altid med Sikkerhed at opgive Pater Anton de Edleste og Røligste blandt dem. Den muntere Yngling sværmede beständig omkring. Snart var han paa

Sage,

Tagt, snart i Disentis, snart hos Rätzuns.
 Hvor Bønderne havde en Fest, der savnedes han
 aldrig. Han kæmpede med dem om Prisen,
 bandsede med dem, opholdt sig i deres Hütter; han
 bad for dem hos den gamle Abbed af Disentis,
 hos Sax, hos Rätzuns og de andre Adelsmænd,
 som han kende; og ingen funde afflade den saa
 inderlig bedende Ungling noget. Allevegne, hvor
 han kom hen, flyj ham venlige og taknemmelige
 Blik imøde. Vort Selskab, sagde Anton, vil
 i Wilhelm overleve os.

Nu herskede mere Rosighed i Fjeldognen. Keiser Sigismund var en Ven af de frie Waldstædter og de øvrige Landmænd. I Kostanz forsamlede sig nu Bispperne og Geistligheden fra alle Dele i Europa tilligemed de tydke Hyrster,^{*)} for endelig igjen at forene den adspilte Kirke, og ved et Koncilium at tvinge det romerske Hof til at forbedre Geistlighedens Sæder. Ogsaa Hertug Fredrik var der tilligemed pave Johannes, og Keiseren gav Kirkesamlingen Majestæt og Verdighed. Pater Anton var der i Abbedens af Disentis Navn. I Begyndelsen

^{*)} 1414.

en ubemærket Munk; men allerede efter nogle Dage de fornemste Bisloppe's Fortrølige, efti han var den første, der opdagede saavel Pavens Uvillighed mod Kirkesamlingen, og hans Lust til at splitte den ad, som Hertugens Forsæt at hjelpe Paven. Han havde de bedste Efterretninger fra Rom selv; hans Forslag til Forberinger vare de viseste, hans Forholdsregler for at vedligeholde Enighed, de virksomste.

Keiseren begyndte snart at blive optørksom paa den Munk, der kjendte Helvetiens Land saa høje, og som saa mange Adelsmænd hængte ved. Ved en Turnering, som Fredrik gav de Store og Adelen, trængte Anton sig ind i Keiserens Luge og lod ham melde, at han havde noget nødvendigt at aabenbare ham. Keiseren saae sig emkring og sagde: *I Aften, kjære Munk!*

Fredrik trak Pater Anton næsten med Magt ud af Logen. "Siig mig det, Munk! hvis Du ved noget." Jeg siger Eder, Naadige Herre, svarede Anton, denne Dag vil styrte Eder i Elendighed! — "Munk! Du har Page med Djævelen!" raaabte Hertugen. "Kom, Du skal sige mig mere." Han tog ham med

sig, og gav Befalinger. "Eael nu! hvad veed Du?"

— Jeg veed, Maadige Herre, at Paven vil flygte, eller er flygtet, og at ogsaa I forlader Kostanz, for at følge ham. Det vilde jeg aabenbare Keiseren, for at redde Eder.

"Hør at redde mig? Munk, Du raser!
Hør at redde mig?"

Sa, Maadige Herre! Keiseren hader Eder; han vil gribe Leiligheden —

"Munk! jeg har Arm og Sværd."

Og Hienber, Maadige Herre!

"Ja — Munk! hvad har jeg gjort Dig, at Du vil tælles blandt Rudolphs Venner?"

I miskjender Eders Venner og Eders Fjender. Rudolph er ikke Eders Fjende, omendstjont han veed, at I vilde styrte ham i Ulykke ved Munkens af Gachnang. — Maadige Herre, I iles Eders Undergang imøde.

Hertugen sagde smilende: "Keiseren kan ikke høre Bannere frem."

I forglemmer Hjældegnen. Jeg beder Eder, forstyr nu ikke otter Freden.

I det samme traade en af Fredriks Nedste ind i Gemaket. "Nu, Munk, gaae nu og sig

Keis

Keiseren, hvad Du veed." Fredrik kastede sig paa sin Hest og reed i fuld Hart op ad Rhinen; Folket rasede af Harme, da det fik at vide, at Paven og Hertugen vare flygtede. Begges Boliger blev forstyrrede, og neppe kunde Keiseren redder deres Venner fra Døden.

Rudolph gif med Pater Anton tilbage til Hjeldegnen. Jeg ventede af Konciliumet, sagde Anton, mere end der er udvirket; men lader os være rolige, Rudolph. Endnu er ikke den Tid kommen, at Mennesket, befriet fra Overtroens Aag, kjender og føler sit Værd; men den vil komme. Hug — Gud trøste den Sandhedens Martyr — er kun en Forløber for den sejrende Tornust. Af hans Afs্তe skulle Tusinde staae op, som ingen Luer mere skulle undertrykke. Jeg har talt med den ædle Mand, Dagen før hans Død, i Fængslet. Vi forstode hinanden snart. For den Eviges Throne, hvor Sandheden boer, ses vi hinanden igjen, sagde han blid som en Engel, da jeg forlod ham om Morgenene. — Lader os fra nu af være roligere end nogensindে for, og intet overdrive. Lader os lære Sandheden, men efterhaanden. Fredriks Flugt maae have store

Følger, de største Følger for Hælvetien. Hældegen vil faae en nye Skikkelse. I denne almoe
delige Forvirring kunne vi intet gjøre, uden i den
højeste afhjelpe enkelt Elendighed. Saa lader
os benytte os af Tiden; lader os udbrede Lys,
hvor vi formaae, og midt i Stormen rolig vente
dens Ende. O! Rudolph, Rudolph! jeg lærer
hver Dag mere, at intet maae fremstodes, intet
overiles, intet overdrives; allermindst Sandhe-
den! Den ulykkelige Huß's Ven kyssede den
sidste Aften i hans Liv den øble Mandes Bænker,
vdede dem med Taarter, og sogte at troste
ham. Døe! med Gud! raaabte han, døe! Huß.
Din Død vil slasse Sandheden tusinde Tilhængere;
Dit Martyrblod forsamle Tusinde til
Lyset. Huß, den vise, sagmodige Mand, rystede
med Hovedet. Kjære, sagde han, Tilhængere vil
min Død vist nok slasse mig. Men kun Sand-
heden forbrer Tilhængere, ikke jeg. O! maatte
min Død dog i eet Hoved antænde Sandhedens
Lys! denne En skulde være miaa ejrere end de
Tusinde, der ville rose over min Død, uden at
kjende Sandheden. En Martyr gjor ligesom Un-
derværkerne Fanatiker. Oplysning er nødvendig
for

for Verden, ikke blindt Roserie. Jeg fryder,
 Bohmen vil blive en Skueplads for blodige Kri-
 ge, ikke en Skueplads for Lyset. O! sig mine
 Bohmer, at Hns velsigner dem med sic sidste
 Mandedrøt, men at han ogsaa beder dem rolig
 at søge Sandhed. Troe mig, først det komme-
 de Aarhundrede vil finde den. — Saa talte den
 blide Hus. Jeg kastede mig i hans Arme og
 sagde: Gud vil lygne Dig, ædle Menneske! Dør!
 men Dit Lys vil ikke forsvinde. Og saaledes gik det
 ogsaa, Rudolph. Lader os kun lære; ikke over-
 drive. Sandheden maas begribes, ikke udbredes
 med Vaaben. En ræsende Skare kæmper i Dag
 for Sandheden og i Morgen for Overtroen, saa-
 snart en Bedrager forstaader at hellige den og
 en Martyr kæmper for den. Vær rolig, gode Rue-
 dolph. Friheden er Sandheden Datter, og
 begge have et Tempel. Blod og Krig kunne
 ikke undertrykke dem, men heller ikke udbrede
 dem. Friheden fordrer lyse Hoveder, og ikke
 beväbnede Hære. Et eneste ørgjerrigt, lis-
 stigt Menneskes Navn bringer et heelt Folk i
 Oprør, og styrter det snart igjen tilbage i det
 meist trykkende Slaverie, saalænge den store Hob
 ikke

ikke kjender Sandheden og er fri fra Overtroet.
Lader os fordrive denne, og Friheden seiret af
sig selv. Hysterne selv skulle, maae besordre
den, saasnart Sandhed omsvoejer deres Høf og
deres Throner. Lader os rolig sætte vort Haab
til Gud. Fortynnet gaaer aldrig tilbage. Det
sører stedse Menneskene ved Haanden fremad.

Under saadan Samtale kom de hjem til
Marie. Selvfaber for Sandhed og Dyd blev
forsamlet; og Medlemmerne besluttede, i hvad
der end maatte ske, ot vedligeholde Koligheden
i Høj-Målet.

Meget svart indtraf, hvad de frygtede
for. Fredrik blev erklaaret fredlos, og Keiseren
overdrog Schweiz, at erobre hans Lande. Alles
vegne bræde nu Bannerne op, fra forskellige
Steder og Korthunds; og den ulykkelige Fre-
drich tabte i soa Dage alle sine rige Ejendom-
me i Thurgau, i Aargau, ved Wald, i Rhindal-
len og paa hin Side af Rhinen. Forladt af
alle sine Venner flygtede han fra den ene Borg til
den anden. Wag hem brændte hans Borge og
Erader. Hvor meget havde den ulykkelige Fyr-
sie nu givet for Vondernes Kjærlighed, som han

ellers foragtede, hvor meget havde han nu givet for
 een Taare, som en Almoech-Mand havde grædt ved
 hans Fald! Ak! han sollte saa dybt, at en bitter,
 haauende Batter forfulgte hans Flugt. Nu inde-
 saae han, at man kun bør lede paa Folkets Kjær-
 lighed, ikke paa dets indgangne Forpligtelser; thi
 Hjeldegnen vilde sikkert holdt den halvtredindsty-
 veaarige Fred, hvis Kjærlighed havde sluttet den.
 Endelig, aldeles svækket, uden Mod, uden Tillid
 til sine Tyrolers Kjærlighed, som af Medlidenhed
 med den Ulykkelige havde grebet til Bagben; —
 thi nu stolede han ikke engang paa Medlidenheden,
 fordi han sollte, at han ei fortjente sit Lands Kjær-
 lighed; — endelig gjorde han Keiseren fornødren-
 de Forstag til Fred. Keiseren stønede ham til at mæ-
 de i Rostanz, for der paa nye at give ham hans
 Lande til Lehn. Hvi'ken Reise for Fredrik! Uden
 en eneste Ridder i sit Falde — thi enhver frugtende
 Keiserens Vrede — reed han derhin paa sensomme
 Veie, undveg ethvert Menneske, og svæde enhver
 Hytte. Nær ved Rostanz kom en Skare af Mid-
 dere ham imøde. Han vilde dreje af i en Huus-
 bei. Men Ridderne isede hen til ham. Den forreste,
 Rudolph, gabnede Visret. Fredrik forbausedes;

han

han havde nu oplevet den hittreste Time i sit Liv. "Naadige Herre," begyndte Rudolph, "tillad os, at ledsage Eder til Kostanz. Eders Venner have forladt Eder! men fordi, I tog feil af dem, skal I ikke fremtræde spottet og foragtet for Keiseren. Vi ere Eders Riddere, Naadige Herre! byd over os!" Fredrik saa et Øjeblik paa Rudolph, derpaa slog han Hine ned. "Og det vil ogsaa forskaffe Eder bedre Vetingelser," blev Rudolph ved, "naar Keiseren seer, I endnu har Venner."

Rudolph von Werdenberg! sagde Fredrik, og de første Zaarer af et inderlig rørt Hjerte trængte frem af hans Hine — Rudolph von Werdenberg! Tabet af mine Lande smertet frugteltigt! men endnu langt mere, at jeg gjorde Eder On! Og dog vilde jeg ikke bortgive dette Øjeblik for alsy mine Lande. Rudolph! tag min Haand og dette vaade Øje til Tak! Jeg skulde kalde Eder Broder, var jeg ikke en Hyrste uden Åre, uden Land. I er en stor Mand. Sansdelig, der gives dog vel en højere Storhed end Purpurkaaben! — Gud! jeg er rørt som en Kvinde! O! Mænd, Mænd! er det Himmel eller

eller Hælvede, jeg nu føler? Rudolph! Gud lønne Eder!

De øvrige Riddere vare samtlige Lemmer af Selstabet, som Fredrik i sine lykkelige Dage havde hødet og forfulgt.

Fredrik kom, ledsgaget af Nibberne, til Konstanz til Keiseren. Denne gjorde ham bittere Besvredelser. "Er selv Skyld i, Fredrik af Tyrol, at I nu er saa áldeles fattig!" sagde han. Fredriks Øje var vaadt. Ja, Eders Keisertige Maade! jeg er fattig, meget fattig, og haaber kun paa Eders Maade; men dog var jeg man ikke aldrig rigere end nu. Disse Mænd, som jeg hadde, som jeg forfulgte, ere de eneste, som viste mig Medlidenhed. — Keiseren kastede et Blif paa Fredrik; dernæst et paa hans Folge. Han kunde ikke nægte den Ulykkelige sin Medlidenhed, gav ham Haab om bedre Tider, og gjorde ham gode Løfter. Fredrik blev tilbøge i Konstanz til Sagen endelig var afgjort. Endnu daglig erfarede han, at han tabte sine fasteste Vorqe og at hele Landstaber falde fra. Kun Høj-Nydelien allene, hvor hans formrente Ziender boede,

blev rolig; forbi Pater Anton vedligeholdtte Høigheden der,

Hertug Ernst benyttede sig af Fredriks Førstværelse til at erobre Tyrol. Da Budskaber derom kom til Kostanz, forklædede den ulykkelige Fredrik sig som en Bonde, og flygtede om Natten ud af Staden. Han stolede på Tyrolernes Trofob, på Medlidenhed med sin Ulykke, og gik op ad Rhinen. Saaledes marrret af Haab og Frygt kom han til Grændserne. Her fandt han en Hær bevæbnete Tyrooler, og deres Ansøger med Landsbanneren blandt dem. Rudolph von Werdenberg — som var Ansøgeren — kændte Hertugen, og Lusten gjenlod af et højt Frydestrig. Werdenberg saade Fredrik og omfavnete ham: jeg er meget ulykkelig. Ved enhver ond Tidme bliver jeg forhåret mod mine falske Venner, og ved enhver god mod mig selv; thi de gode komme kun fra dem, som jeg engang hadede. Rudolph! hvilket Menneske er Du! — "Var Eders Undersøkkers Hader, Maadige Herre!" svarede Rudolph. "Mere har jeg ikke at fordre af Eder, og det fordrer jeg for Eders egen Skyld." Han overlevere nu Hæren til Hertugen, som hele Tyrol nu blev tro.

Gredse

Stedse forenede Waldstæderne sig næste med hverandre, stedse udbredte Friheden sig mere og mere. De øre Stæder havde erobret Hertug Fredriks Ejendomme, og beholdt dem nu i Fred. Men endnu herstede stedse Uenighed blandt dem; evige Feider mellem de Store og Undersætterne gjorde Voldsomhed og Blodsindgydelse almindelig i alle Dale. Især blev Appenzellernes Dønkes Magde stolt og tojselos fri. De undsloge sig for at hylde den nye Abbed af Sankt Gallen, og han anklagede dem for de eedeligt forbundne Stæder. Disse kjendte i Sagen, men Appenzell adlød ikke Råndelsen. Bonderne nægtede Adelen retmæssige Afgifter af de Godser, som de havde erhvervet sig. Vi ere frie, sagde de: en fri Mand gør ikke fri, som han erhverver; ved Jordskorpen kan ingen blive til Slave,

Appenzells Tale behagede Bonderne, Allerøgne grebe de til Sværdet, for at forsvarde Denes Frihed fra Afgifter. Fra alle Sider flod Blod. Hver Dag steg Korbitressen, og med den Grusomheden. Lovene kom i Forsald. Handelen opbrøse. Viene vare usikre; Bewæbnede maatte bogte Hjorderne. Intet ansaae man mere for helligt,

helligt, thi Appenzellerne troede sig kun frie,
naar ingen Love indstrænkede dem.

Seer Du nu, Rudolph, sagde Pater Anton,
at Frihed uden Viisdom er det skækkeligste,
som man kan give en Dødelig? Seer Du
nu, hvor nødvendigt det er, at befrie Mens-
neskene fra Overtroe og Bildsareler, førend man
betroer Friheden i deres Hænder? Endnu er
Høj-Mårtien rolig; men, hvis vi ikke med den
forsigtigste Viisdom, med det roligste, holdeste
Overlæg lede Folkets Land; så vil det almin-
delige Eremvel, Bisroppen af Churs og Henrik
af Werdenbergs Undertrykkelser, maastee snart
vgsaa her forskyre Møligheden og gjøre vore
fredelige Kjælde til en Skueplads for Globusudgy-
belsær. Jeg har allerede vunden Herrerne af
Stein og af Ehrenfels for vore Selskab. Hen-
rik af Werdenberg er alt for stolt til, at han
skulde indsee, hvor frygteligt Folkets Had er.
Han stoler blinde paa sine faste Borge, og hvad
hans haarde Fogder indbildte ham.

Rudolph gif til Henrik von Werdenberg og tal
lede venligt med ham om den Fare, han svævede i.
Henrik svarede smilende: Havde Adelen i Thurgau
hander

handlet som jeg, saa skulde det være gaaet langt anderledes til. Jeg ved meget godt, hvad I vil. I vilde øjerne affnakke mig min Magt. Jeg skal være mine Undersætters Fader, for at blive deres Slave. Gaae I Eders Vel, jeg aادر min. Eders, Rudolph, fører til Almisser, som Abbeden af Disentis tildeler Eder. Jeg er ikke saa beskeden. I tager gjerne imod Almisser. Jeg uddeler dem gjerne. Eders Trudster vil jeg oppebie. Mine Fogder i Farbün og paa Bärenburg skulle nok holde den uste Hob Bønder i Trøje.

"Henrik! tænk dog paa Hertug Fredrik! tænk paa Abbed Kuno! tænk paa saa mange Aabemand, der forsøgte deres Undersætters Kærlighed, og tabte derfor alt! Henrik! jeg har advaret Eder!"

Det har I. Men jeg sløtter ikke om Eders Raab. Man maa binde den sidste Arm paa et rasende Menneske, naar det skal være ustådligt.

Rudolph gif. Paa Vejen til hans Hjem fulgte Wilhelm, Gütingens Son ham, som havde

havde en ung Pige hos sig. Rudolph biede paa ham. "Hvorhen, Wilhelm?"

Til min Fader til Disentis, og saa til Dig og Marie paa den eensomme Klippe, for at bede Ed'r om Eders Velsignelse for denne Pige — Med en huld Nødme slog Pigen Djnene ned. — Hun er min Brud, en ærlig Bon-dedatter. Hendes Fader hedder Adam von Kas-mogasch. Jeg elsker Gertrud, som Du Marie, som min Fader elskede Jutta. Rudolph betrags-tede Pigen, der blusærdig slog Djnene ned. Det var en fortryllende Skabning, med et ædelt, uskyldigt Ansigt.

Oste havde Wilhelm talt med Gertruds Fader, den gamle gode Adam, fordi den Gamles ædle Frihedsind, hans rene Forstand og hans hjertelige Godhed trak ham til sig. Han elskede den ædle Adam, som sin Fader. Ved Bøndet-nes Forsamlinger vor han stedse ved hans Side. Adam havde kjendt Wilhelms Fader og Rudolph, da de endnu varے Ynglinger, paa Guardowall, og havde den Gang været øste paa Borgen. Tidt havde Gütingen og Rudolph ledsgaget ham, naar han gik tilbage til sin Landsby, og havde endog

endog som Gjæster højtideligholde hans Bryllup.
 Maar nu Wilhilm ved de landlige Frøste sad ved
 Siden af den Gamle, moatte denne fortælle ham
 alle sinne Tildragelser med hans Fader og Mors
 broder. Han glædede sig nu, ved Kjærlighed og
 Vensteb at kunne gjengelde Manden den Kjærli-
 ghed, denne havde haft for Güttingen og Rud-
 olph i deres Ungdom. Saaledes opstod mellem
 den Gamle og Ynglingen et meget reent Ven-
 steb; men endnu havde Wilhilm aldrig været i
 Adams Hytte, fordi den saa nær ved Guaro-
 dwall, og fordi han hadde denne Borg for
 den stolte Fogeds Skyld.

Omsider gik Wilhilm engang til den gode
 Adam, og fandt, istedet for ham, hans Kone og
 hans Datter Gertrud. Da han nævnte sit Navn,
 reiste Moderen sig med ubeskrivelia Venlighed fra
 sit Arbeide og bød ham Haanden, medens Gertrud
 saa venlig, men med nyhjerrige Blik paa ham. S-
 er altsaa, spurgte Moderen, den unge Herre af
 Güttingen, som min Mand holder saa meget af?
 som han altid har saa meget at fortælle om?
 Gud see Lov, at J dog kommer engang! Hvor
 længe har ikke jeg og Gertrud længtes efter Eder!

— Wilhelm kastede et Blik paa Gertrud, og Pigen rodmede. Adam var gaet bort for en Dagstid; den godhjertede Kone bad Wilhelm, at han dog maatte blive der Matten over, og vente paa hendes Mand. Wilhelm saathykkede deri, og esterhaanden kom man i Snak. Gertrud talede med sit uskyldige, simple Hjertes hele Fortrolighed. Astenen var forhaanden, inden Wilhelm mærkede det.

Gertrud betragede Unglingen med smilende Blik, og hendes Øjne blev stedse klarere. "Hvorfor betragter Du mig saa, Gertrud?" spurgte Wilhelm. Min Fader sagde, svarede den uskyldige Pige, I var den skønneste Ungling af Skabning, som han nogensinde havde set, saa skøn som den hellige Johannes i Klosteret. Og dersor seer jeg nu paa Eder, om min Fader ogsaa har Ret.

"Nu? han har uret, eller den hellige Jo' hannes maae ikke være godt malet."

O! nei. Jeg vilde sige, I var endnu skønnere, end den hellige Johannes. Men lig er I ham dog. See, netop ligesom de løse Løkker falder om Eders Skuldre, saaledes falde

de og om hans. Men Eders blæs Øjne ere venligere. — Hun såde derved meget venlig og uskyldig paa ham, og ordnede Løkkerne paa hans Skuldre, rimeligtvis ligesom Johannes bar dem paa Maleriet. Saaledes sadde de den hele Aften ved Siden af hinanden. Endnu aldrig havde Wilhelm pludret saadane ubetydelige Ting og derved underholdt sig, saa godt, som i Dags. Moderen maatte meer end eengang erindre begge, at der alt for længe siden var ringet til Bon i Klosteret. Gertrud gik bag efter sin Moder op med ham, for at lægge sig. Hun visste ham sin Seng. Der sover I, og låt ved Eder, jeg Kun Væggen er immellem. God Nat! — Wilhelm lagde sig. Han hørte Gertruds Seng knage, og bankede paa Væggen. Hun svarede, Begge vaagede endnu nogle Timer, og bankede vekselsvis, indtil Moderen beslæde Gertrud, at være kolig.

Den næste Morgen bankede Gertrud allesvarede ganske tidlig, da Wilhelm endnusov. Ensvelig vaagnede han, og bankede ligeledes. De stode begge op, og inden nogle Minuter vare de sammen. Denne Morgen kom Adam tilbage;

og Gertrud fortalte ham strax, at hun sandt Wilhelm meget, meget skjonnere, end Helgenen. Wilhelm tilbragte endnu en Dag her; men hans Opmærksomhed var nu deelst mellem Gertrud og hendes Fader. Da han gik, ledsgagede Gertrud ham. Hun bad ham hundrede Gange at komme igjen, var ikke tilfreds, hvor meget han end lovede at gjøre det, og raaakte endnu langt fra til ham, han maatte endelig holde Ord.

Ogsaa Wilhelm følte den samme Tilbøjelighed til Gertrud, som hun havde viist til ham, og allerede efter nogle Dage var han etter hos Adam. Gertrud kom ham imøde med de tydeligste Tegn paa Glæde. Hun fortalte ham, at hun ikke havde tænkt paa noget, uden paa ham, at hun hver Dag havde gaaet til Klosteret, for at betrætte den hellige Johannes, at hun endog naar hun vaagnede om Morgenens, havde banket paa Brægen; men af! aldrig faaet Svar.

Wilhelm øreb hendes Haand og hørte denne Fortælling med usigelig Hornbøjelse. Fra Time til Time tabte nu Faderen Ynglingens Opmærksomhed mere oa mere, og Gertrud beholdt den uudeelt. Wilhelm havde intet mere at spørge om

om sin Faders og Morbroders Ungdomsaar; men destomere at tale med Gertrud om hendes Lovsbytter, om hendes Blomster og om den hellige Johannes. Bankningen paa Væggen tog til med hver Mat, og begge de Gamle, som endelig forbaade det, hørte dog endnu stedse en sagte Banksken, der stundom ogsaa blev ledsgaget af et Suk. I Dagbrækningen var Gertrud og Wilhelm allerede vaagne, og Midnatten syntes før dem først den tidlige Aften. Det var, som om de ingen Sovn mere behovede; og dog blomstrede begge, som et Par Noboeroser i Føraarets sesonne Dage. Traade den Gamle om Morgennen til vinduet, saa saae han, hvorledes higge allerede stode eller sadde ved Siden af hinanden, hvorledes Gertrud legede med Wilhelms Løkker, eller denne havde grebet hendes Haand og de smilede ad hinanden. Ikke anderledes saae han dem endnu om Aftenen, ikke anderledes havde han seet dem den hele Dag. Saaledes gif det en Tidslang. Omsider kom Wilhelm næsten slet ikke mere ud af Adams Hytte og den fortyslende Gertruds Side. Forlod han hende engang imellem, saa græd hun, og levede i en vaagen Drøm,

til han kom tilbage. Den ædle Gamle blev usoelig, da han saae Begges Kjærlighed, og talte med Gertrud derom. "Kjære Barn, Du bereder dig store og tunge Lidelser." Gertrud saae med Horundring paa ham, thi hun følte sig saa lykkelig. "Guttingen er ikke Herre over sin Haand. Du er en Bondedatter, og han . . . Kjære Pige, endnu er det Tid; rly dig los fra Guttingen!"

"Fra Guttingen?" spurgte hun, og hendes Øjne stode i Taarer. — Jeg begierer jo ikke at være hans Kone; men hvorfør skal jeg ikke see ham? — Det manglede aldrig den Ulydige, sig selv ubevidste Kjærlighed paa Indvendinger. Havde end Faderen engang oversbevist Datteren, at hun vilde gjøre Wilhelm ulykkelig, hvis hun vedblev at see ham; havde Datteren end engang lovet at skye Wilhelm af Kjærlighed til ham; saa gif dog alt den forsige Gang, saasnart Wilhelm selv kom. Saas snart hun saae ham, kastede hun et kummersuldt Blif paa ham, sukkede, stod op og gif hort. Wilhelm havde intet mere magtpaalliggende at gjøre, end at flyve bag efter hende, tage hende i sine

i sine Arme, og tusinde Gange at spørge: Gertrud, hvad feiler Dig? hvorsor gaaer Du? hvad sukker Du for? — Alle disse Spørgsmæle besvarede Gertrud med Suk og Saarer, der da sædvanlig indviklede begge endnu dybere i Kjærligheds-Snarer. Det angrede Faderen hundrede Gange, at han havde bedst Pigen rive sig los; thi denne Lovriven endtes stedse med smitte, kjærlige Blik, med nye, hellige Horsikringer om Kjærlighed, med fastere, inderligere Omfavnelser. Al Fader! sagde Gertrud, naar Adam paa nye gjorde hende Forestillinger — Du saae, at jeg gjerne vilde rive mig los, men er det min Skuld, at det ikke vil lykkes; Du seer, jeg ajør mig jo al Umage. — Ja Gertrud, det veed Hunten! sagde den gamle Mand med et tungt Hjerte, og besluttede at tale selv med den unge Gütingen.

Da Wilhelm den næste Dag kom igjen, gik Adam ham imøde. "Kjære Yngling! Du kan høre mig en Tjeneste. Der ligger mig noget inntat paa Hjertet." Wilhelm blev et Øjeblik siende, hvor meget han end ilste, og saae ham med fuld Forventning i Øjnene. "Du veed, jeg elster Dig, gode Gütingen!"

Begjer

Hvad er Din Begjering, kjære Adam!
hurtig! Solen brænder,

"Jeg er Greven af Werdenbergs Livegne,
Ogsaa min Gertrud. — Du . . ."

Bed Gud! jeg vil løse Eder. Vær ubes-
tymret; det har ale længe været min Agt.

"Du elsker min Datter. Tør Du nogens-
inden føre en Livegen til Alteret? Kjære Gåttin-
gen! tør Du nogensinde det? Og tør Du ikke,
vil da ikke denne Kjærlighed gjøre Eder begge
ulukkelige? Og om ogsaa Du vilde, vil dersor
Din Fader?"

Wilhelm saae merkt paa den Gamle, "Min
Fader?" spurgte han mekanisk. Ja Adam! vær
min Fader! Giv mig Gertrud til Kone! Det
er dét; det allene seiler mig i min Lykke. Ger-
trud skal være min Kone. Wilhelm havde af
alt, hvad den Gamle sagde, ikke hørt andet end
de Ord: "Du elsker Gertrud" og "føre hende
til Alteret." Tilsorn vidste han ikke selv ret
tydeligt, hvad han ønskede. Han sollte kun, at
han elskede Gertrud højere end alt, og var lykkelig
i hendes Arme. Nu kom han paa eengang paa den

Tanke,

Tanke, at føre hende til Alteret, og havde fået besluttet at gjøre det. "Ja, hun skal være min Kone!" raaabte han endnu engang højt, og nu løede han saa hurtigt, at den Gamle neppe fandt følge ham. Gertrud stod i Dørren. Wilhelm fastede sig i hendes Arme, trykkede hende til sit Hjerte og raaabte: "Du er min Kone, Gertrud! her lover jeg Dig min Haand og min evige Troeskab!" Gertrud sank hen i den sejne Hjelpe, at hendes hemmeligste Onske, hendes umuelig ladende Drømme, der hidtil havde kostet hende saa mange Tårer, nu skulde blive opfyldte. Midt i denne Tummel af lykkelig Kjærlighed havde de neppe et Øre for Faderens Bekymring. "Og naar nu din Fader siger: Nei, Gütingen?"

Fader! sagde Wilhelm, han behøver jo kun at see og tale med Gertrud. Og det skal han. Kom, min fjære Gertrud! kom! — Han trak hende med Hestighed med sig, og Faderen saae stående efter dem. "Himlen give at den gamle Gütingen maatte føle for Gertrud, hvad jeg har følt for hans Søn, log dr. skulle blive lykkelige!"

Under glade Omsavneller, under behagelig
 Samtale isede Wilhelm med Gertrud til Kloster-
 ret Dischels, da han indhenteude Rudolph. Ru-
 dolph besteglede den fortryllende Pige, og qua-
 gede sig ved den stille, rene Ustyldighed, som
 låde i hendes Ansigt. Naar hun engang slog sic
 Øje op paa ham, saa lyste der af dette Blif en
 saadan Beelhed i Sjelen, sjont blandet med
 nogen Engstelighed, at det gjenkaldte ham Min-
 det om de Tider, da han som Ungling elskede
 Marie. "Og, hulde Pige, elsker Du da ogsaa
 min Wilhelm?" spurte han. Gertrud soe paa
 ham, og dernæst paa Wilhelm. Ja, Fader Ru-
 dolph! Hun elsker mig, som Marie elsker Dig.
 Rudolph satte sig mellem de to Elskende, og ef-
 terhaanden tabte Gertruds Blyhed sig. Hun
 fortalte om Oprindelsen til sin Kjaerlighed med
 saa mygen Beskedenhed, at Rudolph ikke kunde
 afholde sig fra at lagge sin Haand paa hendes
 Hande og præsige hende i sit Hjerte. "Men,
 Gertrud! ngat nu Gütingens Fader nægter Dig
 sin Belsignelse?" Hun slog sine Øje op, saaet
 derpaa ned, pillede paa Forklædet, og hendes
 Øje faldte en Taare: Saas er jeg ulykkelig, sagde
 hun

hun endelig med et dybt Suf. Dog, naar han
kun ikke hader mig! Maar jeg i det mindste
stundom maae see min Wilhelm!

Rudolph trykte hende i sine Arme og sagde:
"Gud forbyde, min Datter! at et saa skjont
Hjerte, som Dit, skalde briste. Kommer, mine
Børn, jeg gaaer med Eder til Disentis."¹²
Gertrud kastede sig grædende for Rudolphs Fødder
og raabte inderlig rore: Min Fader, min
Fader! Rudolph løftede hende op; og ikke lange
efter dandsede hun med muntrert Hjerte ved Wil-
helms Haand foran Rudolph. Jo nærmere hun
kom Klosteret Disentis, desto muntrere blev
hun, thi hendes uskyldige Hjerte kjendte ingen
anden Frygt, end den, man opvakte hos
hende.

I Klosterhaven tog Rudolph Pigen ved
Haanden og sorte hende til Güttingen, der stod
ensom i en stille Løvhytte. "Her bringer jeg
Dig et Hjerte fulde af Uskyld," begyndte Rud-
olph, "Din Sons Pige, en anden Zutta." —
O! Gud! sagde Gertrud, og kyssede Güttingens
Haand, hvor ligner I ikke min Wilhelm! Sons-
nen omfavnede Faderen, fortalte ham, hvorledes

han var bleven bekjendt med Gertrud, og bad om hans Velsignelse. Gud velsigne Eder, mine Børn! sagde Güttingen; og Dig, min Son, give han i disse Arme, ved dette Hjerte flere Dage, end han gav Din Fader ved Guttas Side! Han holdt den hulde uskyldige Pige længe i sine Arme,

Rudolph og de to Ekkende forbleve Matten over i Klosteret, og den følgende Dag gifte de med Güttingen til Marie, hvor de ogsaa fandt Pater Anton. Wilhelm blev her høitidelig forlovet med Gertrud. Om Aftenen maatte han lade sin Pige blive hos Marie, og gaae med de tre Mænd til Truns, hvor Selskabets Medlemmer forsamlede sig om Matten, og optogte Ungelingen i deres Samsund. Han fastede sig grædende i Arme paa alle de øde Mænd, og afslagde Lovtet; aldrig at udøve nogen Voldsomhed, at udbrede Sandhed og Dyd, at vedligeholde Fred, at beskytte Retfærdighed, at bekæmpe Vildfærelse og Laster, og at leve rolig uden ørgjerlige Planer, ene helliget den menneskelige Lykkeligdom. Medlemmerne blvde ham nævnte, deres Planer opdagede, Midlerne til at udføre disse Planer

Planer satte 'ud sea hinanden og gjorte ham tydelige. Han sonderbrød sit Sværd, til Tegn paa, at han vilde skye al Voldsomhed, og ens ved Hornstegrunde, aldrig ved Evang, lede Menskeiske til Dyden.

Alle klagede endnu stedse over de Voldsomheder, som Henrik von Werdenberg og hans Høgder paa Bårenburg, Hardün og Guardowall udsvede. Ulrik, den yngste af de tre ædle Brodre af Råzuns løftede med Iver Hænderne i Veiret og sagde: Det er næsten umuligt, mine Brodre! længere at standse de Werdenbergske Undersaatters Raserie. Henriks Kastellan paa Bårenburg er et Umenneske. Endnu for nogle Dage siden var jeg Bidne til hans Grusomhed og Bendersnes Forbittrelse. To Bønder fra Bårenburg dreve en Flot af hans Svin ud af deres Sæd. Han styrte dem op paa Borgen, og, uden at ville høre deres Undskuldninger, trang han dem til at spise af eet Trug med de samme Svin, som de havde drævet ud af Sæden. Jeg red just forbi, da disse to Mænd kørte ned fra Borgen og i heftigste Raserie fortalte denne Forhaanelse. En af vore Brodre, Mun-

ken Ludolph af Disentis, besvor dem at være roslige. Høg lovede dem med hellige Eder Hyldestsgjærelse, og bad dem, kun nogen Tid endnu at have Taalsmodighed; men neppe formaaede vi at holde dem tilbage. Vi maae ikke, eller og Krigs-luen bryder ud ogsaa her i Fjeldet. Kunde I fortænke disse Mennesker i, at de endelig griben til Baaben? Maaer ikke længere!

Andre fortalte om Fogden paa Guardowall, om hans Bellyst, om hans overbaadige Levemaaede. Skulle vi bie, sagde Ulrik, til denne Bellsighe har forgivtet vor Landboes rene Hjertet og Hylste Saader? Vi udstroede Dyden, og han forsyrret vor Saed med frakke Haender. De simulsteste Piger i sic Fogderie slæber han op paa Borgen, franker dem for deres Hædres Dine, og driver Spot med deres Fortvivielse. See! Helsket vil, saa svagt det end er, i sin Fortvivielse bryde sine Lænker. Lader os forsikre de Werdensbergiske Undersaatter om vor Hjelp med den Betingelse, at de endnu ere roslige i nogle Dage. Selv voore Undersaatter, hvor mildt de end blive beherskede, haabe daglig mere paa Stadsfæstelsen af deres Friheder. Nu ere disse endnu ingen

Nærtigt

Nettigheder, fun Privilegier, som vi eller vores
Børn igjen kunne tage tilbage, saasnart vi ville.
Lader os gjøre vore Undersætter det til Nettig-
hed som er Nettighed. Vi ere stærke nok, for
at kunde hyde Bisshoppen af Chur og Greven af
Werdenberg Spidsen. Hvad formaae Chur,
Sargans og Toggenburg mod mig og mine
Brødre, Greven af Sax, Abbeben af Disentis,
Rudolphs Broder Hugo von Werdenberg i Hei-
ligenberg, Johannes von Stein, Friherren von
Ehrenfels?

Ville vi da Krig? spurgte Anton. Nei!
Nei! i Fred ville vi betrygge Indbyggerne af Hojs-
Måtien deres Menneskerettigheder. Vore Un-
dersætter ere rolige og leve lykkelige. Det er
sandt, de haabe, at eders Godhed skal blive bes-
tes Nettighed; men give vi dem nu disse For-
rettigheder, saa ville Undersætterne af Chur, Wer-
denberg og Toggenburg grieve til Vaaben og til-
fægte sig lige Nettigheder. Kunne vi undgaae at
blive dragne ind med i denne Krig? Sæt, de
undertrykte Bønder seirede; troer I da, de ville
lade sig noje med Nettighed, med Willighed?
Kanne ville de, gjengjelde deres haarde Fogder af den
Udstands-

ubstandne Uret, brænde, myrde. Og kunde I da forhindre, at de behandlede den gode Ulrik von Næjuns paa samme Maade som den grusomme Henrik von Wardenberg? De ville forglemme Din Godhed, kun tænke paa Din Adel, paa Dine Borge, og straffe den stolte Henrik i Dig, fordi Du er af hans Stand. Endnu maa vi nole. Lover eders Undersaetter, at de snart skulle faae retmaessig Frihed, beroliger Henriks, Toggenburgs og Bisshoppens Undersaetter. Vi maae først være frygtelige for ham og for Henrik. Det ere vi, saa snart Fredrik von Toggenburg er vor; og troe mig! ham vinder jeg endnu. Han tænker menneskeligere, end I troer, og hader Bisshoppen. Lader os nole, for at spare Blod.

Alle bare af samme Mening, som den vise Anton. Selskabet skilles ad; Göttingen, hans Son og Rudolph gif tilbage til Marie. Her overlagde man, hvorledes Gertrud kunde blive udloft fra Henrik. Rudolph sagde: Henrik er vor Fiende. Haar han at vide, at Du elsker Pigen, saa er hun ulykkelig. Fortil Din Kjærlighed, til Faderen har udloft hende. Beg tal tale med ham derom.

Mitt

Munter vendte Gertrud med Wilhelm tilbage til sin Hædrenchytte. I Skoven ved Guardsowall satte de sig paa en Høj, og talede i henrykkende Samdrøgtighed om Fremtidens farlige Dage, uden at blive vaer, at Slotsfogden stod foran dem og med grandige Blik betragtede den skjonne Pige.

Endelig traade han nærmere og spurgte i en børst Zone: Hvem er Du, Pige? Begge saa op, og Gertrud skjælvede, ved at see Slotsfogden for sig. Pige, hvem er Du? gjettog Fogden endnu engang. — Jeg er en Datter af Adam von Kamogasch, sagde Gertrud med skjælvende Stemme. — Min Livegen altsaa . . . Og hvem er Du? spurte han Güttingen. Denne maalte ham med Dinene og svarede: "Hvo gab Dig Ret til at spørge derom? Jeg er en Mand, og bereed at lære enhver Tolper at være artig. Kom Gertrud! . . . "

Bliv her, Pige! roabte Fogden heftigt, og Güttingen stod stille med Gertrud. Du kan gaae, sagde han til Güttingen. Denne svarede smilende: "Hvem er Du da, at Du byder frie og Edle at gaae og komme? Som Du seer, er jeg

• jeg Pigen's Ledsgager. Jeg bliver og gaaer med hende. Har Du noget at sige Pigen? . . . Hvem er denne Mand, Gertrud?" — Slets fogden paa Guardowall, svarede hun.

Slotsfogden vendte sig nu bort med tilsyneladende Kulde, for at gaae ind i Skoven, og Güttingen bragte den sjælvende Pige til hendes Fader. Denne takkede Gud for sin Gertruds Lykke, og foresatte sig, ret snart at tale med Fogden om hendes Udsætning. Güttingen fluttede Gertrud endnu engang i sine Arme, hvor hende endnu engang evig Trostab, og sagde hende derspaa Farvel.

Den næste Dag kom Slotsfogden til Adam. Han var venligere end sædvanlig, trykte den gamle Fader i Haanden, og forsikrede ham om sin Velvillie. Dette ansaae Adam som en god Leilighed til at lade et Ord falde om Gertruds Udsætning. Slotsfogden blev opmærksom; dog afslag han ikke hans Begjæring. Han sagte, ligesom i Forbigaaende, at erføre, hvorsor Adam vilde have sin Datter fri, og denne opgav nogle sandsynlige Marsager, uden at sige den sande. Send mig i Morgen Eders Datter paa Borgen, sagde

Fogden,

Fogden, i det han vilde gaae; jeg saer vel at
see, hvad derved er at gjøre.

Den kloge Adam satte ingen Lid til Fog-
dens everydige Mine, især da han hørte af sin
Datter, at han havde seet hende hos Güttingen.
Dog gif han den næste Dag med Gertrud paa
Borgen. En Tjener tog Pigen ved Haanden,
for at føre hende ind i Salen. Da Faderen
vilde med, bod hin ham at vente, indtil han blev
kaldet. Skjælvende gif Gertrud med Tjeneren
gjennem Salen ind i et lille Værelse, hvor Fog-
den var.

Din Fader vil kjøbe Dig fri, min Datter,
begyndte denne, og betragtede den skjønne Pige
med grandige Ølik. Men saaledes lader jeg ikke
de skjønneste Piger slippe mig af Hænderne. Jeg
selv elster Dig, mit Barn; og, hvis Du vil,
kan Du blive her hos mig paa Borgen. See,
min søde Engel — han greb ved disse Ord hen-
des blode Haand — hos mig skal det ikke mangle
Dig paa noget; Du behøver ikke at arbeide, og
kan leve som en Frue het paa Slottet. Jeg vil
give Dig fri uden Løsepenge, naar Du kun vil

boe nogentid hos mig; og da skal Du endnu ovenikjobet faae et rigt Udstyr.

Gertrud begyndte at græde. O, slip mig, Herr Foged! Jeg vil og kan ikke blive hos Eder.

Ikke? Pige, ved Du, at det staer i min Magt at beholde Dig her? Jeg raader Dig, mit Barn, sig ikke nej! Du maae vel ikke vide, hvorledes det seer ud i Slotsfængslet. Kom, mit Barn! var god, paa det ogsaa jeg kan være god!

Bed disse Ord omfavnede den Vellystige Gertruds ranke Liv, og hun udsigtede et højt Skrig. Han trykte hende tæt til sig, og holdt Haanden for Munden paa hende, for at dæmpe hendes Skrig; men paa eengang sprang Døren op, og Adam traade tilsværdig og bestyrtset ind i Kammeret.

Fogden lod Pigen fare, og foer med Brede ind paa Faderen: Hvo har ladet Dig kalde?

"Min Datters Skrig, Herr Foged!" saa rede den gamle Mand bleeg og stjælvende, og greb Gertruds Haand. "Hun er mit Barn, Herr Foged, og jeg har et Hjerte, der slaaer for hende."

Hun er min Livegen, gamle Daare! det
veed J. dog?

"Desværre! veed jeg det, Herr Foged; og
Gud maae demme, om det ogsaa er Ret, at Mens-
nesker maae være deres Brodres Livegne! Ja,
Eders Livegen er Gertrud, og jeg skal ikke nægte
Eder hende. Men ikke paa denne Maade, Herr
Foged! ikke paa denne Maade!"

Du, og hvorledes da?

"Herr Foged, jeg elsker min Datter, oms-
endstjont hun er en Livegen, og jeg har Blod, der
kan blive lige saa varmt, som det ædleste i Landet.
Ikke paa denne Maade, Herr Foged! jeg siger
Eder, ikke paa denne Maade! Og skulde jeg end
blive fordsomt dersor paa den yderste Dag, saa til-
stæder jeg det dog ikke! Jeg er Fader; og denne Fo-
lelse kan ikke J. kan ikke Keiseren udrydde. Hellere
vilde jeg være mit eneste Barns Morder, end at
have ovlet det til Skjænsel. Herr Foged, lad
min Datter gaae! J. veed endnu ikke, hvad en
Fader er i stand til."

Jeg troer, Du truer?

"Jeg truer ikke, Herr Foged; men jeg er
Fader. Troet J. jeg skulde smile, naar jeg seer,

man sender min Datter til Hælvede? Kom,
Gertrud!"

Adam, jeg vænstaer, Din Datter skal blive
her paa Borgen. Her skal hun blive! Du kan
gaae.

"Herr Foged, ved Gud! uden min Datter
gaaer jeg ikke."

Kjender Du Blokken? kjender Du Lænker-
ne? — Gertrud streg høit.

"Store Gud, Herr Foged! tænk dog også
saa engang paa den sidste Dag! Troer I, Gud
kan ikke straffe?"

Kort og godt, Pigen bliver her! — Han
greb Gertrud.

Den Gamle trak en Dok af Vestet, og
sagde med et skækkeligt Aasyn: "Slip! eller
jeg gjennemborer Pigenes Hjerte, og det andet
Stød sender Dig, Djævel, til Hælvede, Din rette
Bolig!"

Fogden lod forskrækket Pigenes Haand fare.
Saa gaae da, raabte han; saa gaae da! Men
Din Datter skal ikke blive fri. Hun skal stedsse
være vornet til Borgen Guardowall.

Hurtig gik den gamle fortørnede Fader bort med sin Datter, uden at sige et Ord mere. Underværs rystede han betenklig med Hovedet. Da han var kommen til Kirken med hende, stod han stille, og syntes at kæmpe med sig selv. Om sider førte han hende ind, og til Alteret. "Mit Barn," sagde han fordybet i sig selv; "jeg seer strækkelige Ting imøde. Her, ved den Høilovedes Alter, svær mig, hellere at døe end at lade Dig føre til Helvede af den velystige Djævel. Jeg kan ikke redde Dig. Vilde jeg end flygte fra min Hytte og mine Acre med Dig, saa var Du dog allevegne denne Djævels Livegen, og Dine Børn med Dig. Desuden vilde hans Opsynsbetjentere forhindre vor Flugt. Gud, hans Hælene, og Du selv maae beskytte Dig. Tag min Dolk, Gertrud! Red med den Din Uskyldighed og Din Salighed! Gjennembor hans velystige Barn, naar han vil krænke Dig. Det tag, mit Barn! og svær mig, hellere at døe end at blive en Skjøge."

Gertruds skælvende Hænder kunde neppe holde Dolken. Hun svor med bævende Læber, hvad Faderen foresagde hende, og gik med vakkende

Skrift ud af Kirken med ham. Da begge just
vilde gaae ned af Bjerget, grebe to Betjentere
Faderen, og slæbte ham i Hængsel. "Tænk paa
Din Eed, Gertrud!" raabte Faderen til hende.
Hun faldt om paa Jorden. Da hun igjen kom
til sig selv, laae hun, omgivet af sine Naboer,
mat paa sin Sing. Efterhaanden fortalte hun
Elddragelsen. Alle forbandede den umenneskelige
Foged og hans Vellyst; alle beklagede den gode
Fader. Men ingen' vidste Raad; jo, mange sagde
til den ulykkelige Familie: de maatte birebe sig
paa de skækkeligste Folger, thi Adam havde jo dog
trukket Dølken mod Slotsfogden. Moder og
Datter vare i den meest trøstløse Fortvivlelse,

Mod Asten sneg en af Fogdens Folk sig
hen til Hytten, og gik ind, fordi han ingen saa
uden Møderen og Datteren. Han satte sig hos
dem, beklagede deres Uvilk, forstørrede Adams
Forbrybelse, og pinede dem med Frygt for Her-
terslebet. Endelig, da Moder og Datter laae paa
Knæ for dette Umanneste, sagde han til dem: det
gives endnu eet Middel at redde ham, Gertrud
behøver kun at være føjelig mod Fogden. Værer dog
ikke saa daatlige, og myrber ikke Edre Fader. Dette
var

een skal vide eet Ord deraf. Du behøver ikke engang at komme paa Slottet. Fogden vil selv besøge Dig her i Din Hytte. Om Morgenen er saa Din Fader fri, og Du udloft. Den Lisstige anvendte sin hele Vestalsenhed paa at over tale Moder og Datter, at de skulde gribé dette Middel til at redde den Føngne; men Moderen svarede ham kun med Saarer, og Gertrud kun med Forbandelser. Endelig sagde han: Betænker Eder! glemmer ikke, at Eders Fader paan anden Maade ikke kan blive reddet fra Goddelens Haand! I Morgen ved denne Tid vil jeg hente Svar. — Han sneg sig bort lige saa hemmelig som han var kommen.

Nu steg begge de Usykkeliges Elendighed til den højeste Grød. De kunde redde deres Fader, og vilde ikke; de vilde saa gjerne redde ham, og turde ikke. Güttingen, sem Gertrud saa ængstelig langtis efter, lod sig ikke see. Saaledes forgik Matten i Elendighed og Forlivelse. "Nei, min Fader," raahte Gertrud; "jeg har svoret Dig det til! Hellere døe, end blive færdom! Güttingen! Du skal græde for mig, og hævne mig!" Just som hun sagde dette,

ved den første Dagbrækning, sisi Dørren op, og Gutteringen traade ind. Han vilde om Astenen til Truns til Forsamlingen, og var gaaet den hele Nat, for at see sin Gertrud den hele Dag i Forreien. "Gud se'e Lov og Tak!" raabte Gertrud; "der er vor Frelser!" Hun sloe i hans Arme, og Moderen fortalte ham des res Elendigheds Historie.

Tusinde Gange asbrød Gutteringen Fortællingen med de hestigste Forhandelser over Fogden; om sider sagde han, og trykte Gertrud endnu engang i sine Arme: "Gertrud, jeg vil hævne Dig, og straffe den oskyelige Skurk. Giv mig den Dolk, som Din Fader gav Dig!" — Han besaae den med funklende, af Harme og Raserie lyhende Øjle. — "Ja! jeg har det!" raahte han; "jeg har det! Lad ham komme, den Velsvistige! Jeg vil berede Djævelen en fest." Neppé kunde han for Hestighed overläage, hvorledes altting skulle være indrettet. "Gertrud, vær Du rolig. Moder, sig I kun til Budet, I havde besluttet at bede Fogden endnu engang om Eders Mands Liv, og vilde derfor vente ham i Nat. Det øvrige kan I overlade til mig! Men ens-

gen mane see mig!" Han gik op paa sit Sovekammer, og der blev han omsider roligere. Nu faldt det ham ogsaa ind, at han høitidelig havde lovet Selskabet for Død og Menneskelighed, aldrig at begane en Voldsomhed. Han smilede over dette Øfste. "O! du fortsynede Godhed! du uvidende Dyd!" raahte han; "hvor slet ejender du Lasten, naar du troer, at Ord ere tilstrækkelige til at holde den i Evilen! Dyden besøver Dolk, Sværd og Luer ligesaavel som Lasten!" Dog, jo roligere han blev, des tungere hvilede Øfster, aldrig at handle voldsomt, paa hans Hjerte. "Kjære Gertrud," sagde han, "i Asten, noor Umennesket er her, saa stræb at røre ham ved Taarer, Bonner og Graad, at han frigiver Dig Din Fader uden Din Skjændsel. Først, naar Bonner og Taarer intet hjelpe, saa før ham her ovenpaa i Dit Sovekammer. Da bønsfald ham endnu eengang. Anvend alt, for at røre hans Hjerte. True ham med Din Forsprivileje, med Din Død. Siig ham, at Du har sooret Din Fader det til, at Du ikke vil overleve Din Skjændsel." Gertrud lovede det med Taarer, og Güstingen tankte, da han var

ene: "Jeg er uskyldig i hans Blod. Det komme over ham selv! Hævner i Himlen!"

Gættingen blev den hele Dag paa sit Kammer. Gertrud gik fra Tid til anden op til ham, og hans Harme voxte stedse paa ny, naar han hørte hende fortælle. Mod Aften kom Ejeneren fra Slottet, og sneg sig ind i Huset. Grædende sagde Moderen til ham; Hun ventet Fogden, for endnu engang at anraasbe ham om Maade for sin Mand. Ejeneren raabede hende at pynte sin Datter, fordi hun da skulde behage Fogden desio mere, og sikkert røte ham. Gættingen hørte dette Maad, og blev ubestrivelig rasende derover. "O! den Skurk!" sagde han, da Ejeneren var gaart bort. "Peydet skal Offeret salde i hans Arme? Denne Satan sørge med en djævelsk Skulde for sin Willyst. Godt! kom, Gertrud! pynt Dig! kom, jeg vil hjelpe Dig." Han trang den hulkende Pige til at tage sine bedste Klæder paa; krollide selv-hendes blonde Løkker, og flettede Blomster i hendes Haar. "Smil til den Skurk, Gertrud, for at lade ham dobbelt føle Helvede!" Gertrud var pyntet, og ventede nu med Skjælven paa den afgjørende Time.

I Aftenskumringen bankede noget sagte paa Døren. Da Moderen aabnede den, trædte Fogden ind. Skjælvende forte hun hant ind i Værelset, hvor hendes Datter var. Gertrud foer sammen af Skræk, da hun blev denne Ballystige vær, og kastede sig derpaa for hans Fodder. Ved alt det Rørende, Smertet, Klager og Taarer kunne udtrykke, besvor hun ham at frigive hendes Fader uden hendes Skjendsel. Han løstede hende op, og trykte hende i sine Arme. Moderen antraabte ham om Maade. Forgives. Sparer eders Bonner! sagde Fogden; Adam doer for Boddelsens Haand, eller Gertrud er denne Mat min! — Begge omfavnede hans Knæ, og beduggede dem med Taarer. — O, holder mig dog ikke op med unyttige Bonner! Det er dog kun forgjeres. Kom, deilige Gertrud! kom! — "O! Gud!" raahte Gertrud; "saa er der da ingen Barmhjertighed hos Eder? Nu, saa forbarme Gud sig over mig og over Eder!" Skjælvende — neppe funde hun løste Fodderne — gik hun med dette Umenneste op ad Trapperne, aabnede Døren til sit Værelse og kastede sig endnu engang for hans Fodder. Han vilde tage hende i sine Arme; men hun rev sig

sig løs, og raaabte: "Nei! hør mig først! Da jeg med min Fader gik bort fra Eder, førte han mig ind i Kirken. Ved Alteret wantede jeg sværge ham til, ikke at overleve min Skjænsel. Herr Foged, jeg har fast besluttet, at redde min Fader; men, ved Gud! min Skjænsel overlever jeg ikke. Tænk paa det, Herr Foged, og vær barmhjertig. Tving mig ikke til at myrde mig selv."

Man deer ikke saa let, min smukke Pige! Gjør ikke længer Modstand! Jeg kjender en sådrevne Dod: Døden i Kjærligheds Arme. — Han omfavnede hende og løftede hende op. Gertrud streg om Hjælp, og med eet stod Güttingen i Doren. Fogden blev forstærket, og lod sit skjonne Bytte fare. Güttingen stod rolig og tavæ paa Dørstælen, og saae den Vellystige alvorligt i Øjnene.

Hvem er Du? spurgde Fogden forlegen.

Jeg er den Edle af Güttingen, denne Piges Trolovede, hendes Elendigheds Henvner og — asskvelige Djævel! — din Dommer. See paa Pigen, Skurk! Denne Blomst vilde du sorgfæste med din djævelste Handede! Du Djævel for alle dine

Undersætter! Din Dom er fældet! Gud gav dig
Tid; men du hørte ikke. Han trak en Dolk;
og Fogden blev bleg. "See, denne Dolk gav
Faderen sin Datter ved den Højsløedes Altar;
og bad hende, at stode den i sin kyndste Barm.
Skurk! dertil tvang du Faderen! du! du! af-
skyelige Umenneske! føl, hvis du endnu har Es-
telse, at du tvang Fædre til at byde sine egne
Børn Selvmord!"

Fogden faldt paa Knæe. For Guds Skyld!
Jeg vil give Faderen fri!

"Det skulde du have gjort, da denne Usæd-
ighed bad dig derom, da hun forsikrede dig, at
hun ikke ville overleve sin Skjendsel. Nu af-
tvinger Frygt dig dette Liv; i Morgen vilde
du paa ny være en Djævel! Assled med dig!
til Helvede!" — Han trængte ind paa Fogden:
O! tilgiv ham, Guttingen! råbte Gertrud, og
traade stem foran ham; tilgiv ham! naar han
blot lader min Fader slippe fri. — "Gertrud!
Gode menneskelige Øjel! Du kjender endnu ingent
Skurk!" I dette Øjeblik stodte han Dolken
hen over Gertruds Skulder ind i Fogdens vels-
lystige Barm. Han faldt med et Skrig til Jor-

den, og lade stridende med Døden. Güttingen sagde op mod Himlen. "Gud!" sagde han; "funde jeg andet? Hans Blod komme over ham selv! Jeg var din Misserdigheds Henvner!" Han kastede Dolken paa Ligeledes. Sæt det samme sprangte man Døren ind neden under. Ejeneren havde hørt Skriget trængte ind i Huset og sagte sin Herre. "Din Herre er i Helvede, hans rette Hjem!" sagde Güttingen, der just gik ned ad Trapperne med den halv døde Gertrud. Billedt styrrede Ejeneren tilbage og streg frugtlig om Hjelpe.

Vonderne løb sammen, og steg af Glædsen. Güttingen fortalte dem det. Bryder ind paa Borgen, raahte en Ynsling. Alle stormmederop, og brøde Adams Lænker. Nu vilde Güttingen berolige Vonderne, men de vore alt for rasende. Helt sloge ølterebe Querne i Veiret fra Borgen: et stækkeligt Tegn paa Oprør! Stormen flokken lod fra Landsbye til Lansbyen, og Vonderne forsamlede sig. Udsendte Bud kom tilbage med den Esterretning: Borgen Guordowall bestormet, den tyranniske Foged er dræbt. Besiformer også de andre Borge! Frege alle fuldt Raserie. Fardün og den høje Bärenburg blev

bleve endnu erobrede *) i denne Nat., stukne af Brand og Fogderne dræbte.

"O Gud! raahte Anton, da han saae Guardowall brænde; Noæligheden er borte! — Mod Morgenenu brændte ogsaa de to andre Borge. De af Selskabets Medlemmer, der endnu seilede, ilede fra Truns; men ingen af dem vidste ret egentlig Halsagen til det saa hurtig udbrudte Opror. Wilhelm kom og fortalte. "Nu! siger nu selv! var ikke her Boldsomhed den sandeste Dyd, den fredeligste Menneskejærlighed??" Eensemrig biefalde alle Medlemmerne ham. Men nu er ingen Tid mere at spildest, sagde Anton, hvis Høj-Nhåtien skal blive reddet. Op, mine Venner! fordeler Eder, og sammentkalder helse-Muens til en Forsamling ved Sankt Anne Kapell ved Truns! Siger til de Werdenbergste Under-

*) I Aaret 1424 blev Zegden paa Guardowall dræbt, og de tre Borge, der tilhørte Grev Henrik von Werdenberg, af den hvide Jane, ødelagte og opbrændte. Hårenburg laae højt oppe i Dalen Schambs, Gardün i Donat. — Visstratiderne i Aaben, Decemvoirerne, Tarquinius o. a. fl. ere ligeisa strækkelige Udværsler.

skatter, at vi ville slutte et Forbund med dem, for at henvne paa deres Herre den Uret, de havs lidt, og asvende enhver Undertrykelse fra dem. Hier! i Morgen, naar Bedstflokken har opført et ringe, være Forsamlings-Timen. Rudolph, Wilhelm af Güttingen folger mig begge! Vi ville til Ortenstein til Henrik von Werdenberg. Nu er han nødt til at tiltræde vort Samfund, — Alle skiltes ad.

Anton, Rudolph og den unge Güttingen ilede til Ortenstein, hvor Henrik for nærværende Lid opholdt sig. Allerede hørte de langt borte det frygtelige Oprørs Skrig. Bonder bevæbnede med alt, hvad de i deres første Masarie havde fået sat paa, ilede forbi dem, og kærge vildt til Ortenstein, for at myrde Tyrannen! Anton stundte sig, saa meget hans Kræfter tilslode, understøttet af Rudolph og Wilhelm. Da de kom til Ortenstein og Bonderne kjendte dem, ubstodde de et vildt Skrig: Det komme vores Rebdere! vor Elendigheds Henvnere! Anton gik ind i den tykkeste Skare og bad om et Øjebliks Taushed. Alle forsamlede sig om den ærværdige Olding; ingen Stein fali mere om, Sværdene blev rolig

lige i Skedene, Vilene i Roggerne, og Gaklerne
fluktes. Den dybe Nolighed i Oldingens fors-
klarede Nasyn formildede endog de Vildeste. Han
stod midt iblandt dem paa en Høj og begyndte:
"Hvorsor ere I her forsamlede, mine Venner? Mon
sor at henvne den Uret, I have liidt, og
derpaa etter styrte end dybere i Unbertrykkelsens
Afgrund? . . . Mon ikke hellere, sor at for-
kasse eders Barn og Esterkommere en rolig og
retmæssig Frihed? I ville ødelægge Ortenstein og
myrde Greven. Har han ikke endnu andre Bors-
ge, der paa ny kunde paalægge eder Lænker? Vil
ikke hans Son efter Faderens Død reise
Blodbanneren mod eder, og, i Forbindelse med
Thur, Toggenburg og Østrige, med den hele
Adel, fjern og nær, drage mod eder? Nævner
mig dog den Magt, som I ville sætte mod dem!
Jeg og mine Venner tor da, saa gjerne vi end
vilde, ikke hjelpe eder; thi hvad stulde vi sige?
Stedse vilde man indvende os: de have myrdet
deres Landsherre for at hævne fremmed Brøde,
hans Fogders Forbrydelse. Og hvad funde
vi svare? Kjære Venner, myrder ikke, men era-
hverver eder Frihed. Ved Truns forsamler sig

i Morgen hele Almuen fra Høj-Rådten, for at sluite et forbund for Ret og Frihed. Vi ere her, for at indbyde eder og Grev Henrik til dette forbund. Dette eedslig forbundne Samfund vil beskytte eder, forsikre eders Børn den gyldne Frihed, og uimodstaelig knuse eders Greves Bælde. Gaar tilbage til eders Hytter, indtil i Morgen. I Morgen er den sjønneste Dag i eders Liv: eders Frihedsdag; den maa I ikke besmitte med Blod og Oprør!"

Paa denne Tale fulgte en almindelig Tauss-hed. Derpaa hørtes en sagte Mumlen, der røbede Michag, og snart raabte enkelte Stemmer: Vort med Undertrykker! Ødelægger den Tyrans Borg! Anton udstrakte sine Arme; men et vjldt Skrig: paa Borgen! paa Borgen! qualte hans Ord. — "Saa maa I først dræbe eders Velgørder!" raabte Anton, og islede til den snevre Stie gjennem Klippen, som følte til Octenstein. "Eders Wei," raabte han til dem, der trængte sig frem, "ganer over mig! Jeg heder eder, mine Venner!" Han udstrakte sine Arme mod dem, og holdt de forreste tilbage for at beskytte den snevre Stie.

Mængden blev stedse mere rasende. Rudolph og Wilhelm stode ved Siden af Oldingen, og bade ham, ikke længere at modstætte sig den rasende Skare. "Jeg kan ikke mere end døe!" sagde han; "og min Død maa formilde dem!" Rudolph og Wilhelm beskyttede Oldingen med deres Skjolde mod de flyvende Stene og Vile. Han faldt paa Knæ, og altting blev endnu engang stille. "O, forbarmér eder over eders Børn!" raaabte han til dem; "paadrager eder ingen Blodskyld!" I dette Øjeblik traf en Steen af en Glynde Oldingen paa Panden, og han faldt blodig i Rudolphs Arme. "Morder! forsømte Morder!" raaabte Rudolph; og det var, som om et Torden slag fra den klare Himmel slog ned blandt dem, da den ødle Olding faldt. De stode nogle Øjeblikke ligesom forstenede. Med eet blev den hele Skare angrebet af Angest for den yderste Dom, og alle forsvandt pludselig. Anton, der kom til sig selv igjen, vinkede ad Gütingen, og svurgt med mai Stemme: "hvør blev de af? Gane efter dem, min Wilhelm! og bed dem, at forsamlies paa Engen. Jeg ønskede gjerne at se mine Børn endnu engang, og sige dem,

at jeg tilgiver dem min Død. Du, Rudolph, gaae, og bed Grev Henrik komme til mig." Rudolph satte Oldingen sagte ned paa Græsset og lænede ham med Hylggen mod Klippen, og gik op paa Borgen. Greven havde seet Tildragselsen fra Muren af, og kom ham med Hjælp imøde. Rudolph forbandte Oldingens Saar. Nu vendte denne sig med bristende Hine til Greven: "Henrik, jeg dør for Dig. De havde sooret Din Død, og desværre! Du fortjente den. Du er reddet! Jeg besværger Dig nu, Grev, en Døende besværger Dig: lad Dine Undersætter nyde deres Menneskerettigheder! Gaae til Truns! der finder Du i Morgen Beskyttelse og Retfærdighed. Grev! den Time, der nu sloaer for mig, vil en gang ogsaa slaae for Dig. Sørg for, at Du kan være lige saa rolig derved, som jeg er."

Henrik var rart, og lovede sin Bestrier Lydighed. Han vilde lade Oldingen bringe paa Borgen; men denne sagde: "nej! mit Liv var Helliget den menneskelige Lyksalighed; ogsaa min Død skal ikke være Ørkelsløshed. Bringer mig ned til Vonderne. Jeg maae redde Dig, jeg maae redde Freden."

Gre

Greven benyttede sig af denne Lejlighed til at forlade Borgen og gaae til Thur. Hans Folk bare Munken sagte hen til Forsamlingen, der alt var paa Engen med Wilhelm. Da han kom nærmere, hørte han en lydelig Græden. Hans Maslyn var blegt, hans ærværdige graae Haar bes্তænkte med Blod; og dog smilte han sine Mordere saa venlig imode. Man saette ham ned. Tilgivelse! Tilgivelse, Fader Anton! raaabte alle. Han udstrakte sine Arme mod dem og sagde smilende, saa høit som hans Kræster tilslode ham: "Jeg tilgiver eder af mit inderste Hjerte, mine Børn! J have jo kun forkortet mit Liv for nogle saa Timer. Og i disse mine sidste Øjeblikke kunde J berede mig en Himmel fuld af Salighed, naar J ville ledsage mig til Truns. Jeg har ikke lang Tid tilbage. Hjiler, mine Børn! bærer mig den ene efter den anden! J bringe mig saa i Himmel." De udstodte et Frydeskrig. Nu gjorde de en Vaare, lagde Sengeklæder derpaa, og bare Didingen til Truns, uden at tænke mere paa Borgen og Greven.

Underveis talede Anton uophørlig med dem, som bare ham, om Møligheden, om Fredens Lyk-salig-

salighed. Han gjorde dem bekjendte med Selskabets Hensigter, og satte de Fordelte, de kunde have af en saadan Forbindelse, ud fra hinanden; da endnu før de nagede Truns, havde alle disse Mennesker fast besluttet at oposre Liv og Blod for at vedligeholde den Rolighed, som de for saa Tider siden vilde forsyvre. De Bud, som Anton underveis assendte, havde allerede samlet en stor Deel af Selskabets Medlemmer. Enen efter den anden fæstede sig for den ædle Oldings Gøder, og sælde oprigtige Saarer ved hans Wykke. Blandt meer end tusinde grændende Mennesker var Anton den eneste med glad Hafsyn. "O, hvor lykkelig er jeg!" raahte han med udbredte Arme, og kostede sine brændende, forklarede Blik mod Himlen; "Gud, hvor undsigelig belønner du den gode Willie, som besseler mit Hjerte! Dorden min Dødsseng, over mig den klare Himmel, omkring mig tusinde af mine Born, der elffe mig! O, Gud! Gud! lær Kongerne at føre stæsse sig saadan en Dødsseng!"

I dette Djeblik sprædede Thüring og Maris frem gennem Skaren. O, hvor er han? lever han endnu? raahte Thüring allerede langt borte.

Han saae Oldingen, og kastede sig ned ved hans Side, greb hans Haand, svømmede i Taarer, og klagede: O, jeg Ulykkelige! o, Du bedste blandt Mennesker! o, min Ven, min Lærer, min Besigter! Anton smilede til ham. "Mylig takkede jeg Gud for min Lykke; og nu takker jeg ham endnu engang, at han gav mig Dig, min Thüring, min Medhjelper i det Gode." Marie knælede ved den anden Side, kyssede Oldingens blodige Haar, og vred Hænderne. "Min Datter!" sagde Anton; "fortjener min Skjebne Taarer?" — Nei; men vi! vi forladte, vi Faderløse! svarede Marie hukende. Anton prgede mod hinum: "Marie! I forlodte, I Faderløse?" Her kastede Guttingen sig for hans Fodder; der kyssede Friherreerne af Diázuns hans Klæder; hist laae Greven af Sax paa Rudolphs Skuldre, og deres Taarer blandedes sammen; der stode Wilhelm, og Stein, og Ehrenfels med vaade Øyne, og vare Vidne til det rørende Syn — Synet af den døende Bise. Nu kom alle Brodrene fra Disentis, som havde den gamle blinde Abbed, Pater von Potaningen imellem sig, og bragte ham grædende til den Døende. Begge Oldin-

Oldingene omfavnede hinanden, og Abbeden sagde med sjælvende Stemme: "Du gode og troe Ejensr, drag ind til Din Herres Glæde!"

"O!" sagde Anton; "Jænke mine sidste Djæblikke alle det menneskelige Livs og Evigheds Glæder! Dyrebare, uskatterlige Djæblikke! O Gud, hvor lønner Du!"

Nu kom efterhaanden Vænderne fra Sæfien, Tenna, Oversor, Blanz, Grub, Lugnez, Wals, Flims, Tamins, Rhinwald, Tufis, og Schambs; og til sidst ogsaa Hugo von Werdenberg, Rudolphs Broder. Alle disse Tufinde stodde rundt om den Dvende. "Saa ere J da nu alle forsamlede," begyndte Pater Anton, "for at forstaffe eder og eders Efierkommere en frei og retsædlig Forsatning, uden Vold, uden at skade Andres Rettigheder, naar det kan bestaae med den menneskelige Natur og Sandheden. Allerede for lange siden have vi i vore rolige Timer gjort Udført til en saadan Indretning; og jeg haaber, mine Venner og Brødre, at den ikke vil mishagle eder. — Rudolph, forelæs Indretningen!" Den var fra Anton's Haand: et Værk fuldt af Blusdom og Sandhed. Over enhver Artikel især

taadslog man indbyrdes, og til sidst stemmede man derover. Den hele Indretning var saa simpel, saa menneskelig, saa billig, og Grundene for den saa indlysende, at alle begrebe den og antog den gjerne.

"Finder *I* denne Indretning gavnlig for eder, mine Venner?" spurgte Anton; og et lydeligt Frydskrig var Svaret. Nu, mine Brodre, sagde Thüring; saa lader os svært, altid og evig at opofre Liv og Blod for denne Forfatning. Aflægger eders Eed for den høicravende Abbed af Disentis! — Abbeden lod sig føre midt iblandt dem. "Nei, mine Venner," sagde Anton; "beedige denne Forfatning skulle *I* ikke. Lader mig endnu hellige mine sidste Tigner til at hindre eder fra en uriktig Eed. For os, for vores Omstændigheder, for det Øiemeed af Sandhed, som vi kjende, for den nuværende tilstand og Dannelsse, for de nuværende Sæder i Hjeldegnen er denne Forfatning, som jeg troer, gavnlig. Men vil den stedse være det? ville vores Sæder stedse blive de samme? Viser ikke Sandheden sig med hver Dag renere og klarere? Behøver ikke, maaske allerede om hundrede Aar,

Menneskesslægten en ganske anden, en ædlere, bedre Frihed, end vi? Nei, lader os ikke være Forsynets Haand til Hinder i at bringe Menneskene stedse nærmere til Guldkommenhedens Maal! Vi have gjort, hvad vi kunde. Skulle vi være saa grusomme, at byde vore Børnebørn: saaledes skulle I være lykkelige, og ikke anderledes; naar de kunde blive det paa en ædlere og bedre Maade? Hvad nu er Mandssrighed, kan allerede om hundrede Aar være det meest trykkende Glasverie. Friheden stiger med Sandheden, med Menneskets indvortes Mandssuddannelse. Vi bryde vore Lænker; lader os ikke smide nye for vore Børnebørn! Lader os kun aflagge vor Eed paa det, der under alle Omstændigheder evig er og maae blive Sandhed!"

Et nyt frydfuldt bifaldt den ædle Mandssraad.

Thüring opsatte Eeden, og forelæste den. Nu traadte alle Menighederne frem, den ene efter den anden, foran Abheden, og aflagde for Gyds Ha syn denne Eed *): "Vi ville alle, uden Forstjel, være

*) Eedens egne Ord, uddragne af Samfundets Papirer.

være lige edelig forbundne, intet Livegenstab taale mellem os, men være frie Mennester; med Liv og Gods, Land og Folk staae hinanden bi, holde Viene sikre, og vedligeholde Freden, gjøre Ret og Skjæl uden Feide og Bold, beskytte enhvers Eiendom, og ved enhver Stridighed først forsøge det Gode, fremme og agte Sandhed og Dyd, forsyrrte og afværge Bildfarelse og Laster, og vedligeholde vor Forfatning, uden at frække Sandheden og den bedre Lykkelighed, som Gud engang kan og vil give Mennestene."

Efter Menighederne svore Adelen; til sidst Abbeden og Klosterkonventen. Anton smilte venlig, og løftede Hænderne mod Himmelens: "Gud, du har hørt denne Eed. Beskyt det Samfund, der er saa gammelt, som Menneskeflægten! Ja! Samfundets Navn være; det graae Samfund; og I skulle hedde: Mændene af det Graae Samfund! (Graubündner) Saal holder da Eeden, mine Venner! Gud velsigne Eder, velsigne alle Mennester! Gütingen! Rudolph! Marie! min Thüring! O Gud! sætter Preis på Sandheden!" — Han sank tilbage i Ma-

ries Arme, og Thüring trykte hans brustne Hine sammen.

"Mine Brødre," sagde Thüring som laa
paa Knæ; "den hellige Mand har taget vor
Ed med sig op til Gud. Den Algodøe forbarme
sig over det graae Samfund, og over os alle!"
— "Gud! Sandhed! og det graae Samfund!"
raabte Rudolph med vaade og tindrende Hine.
— Gud! Sandhed! og det graae Samfund!
raabte alt Folket. Edle og Bonder omfavnede
hverandres, som Brødre; og alle besluttede eens-
stemmigen, at her paa Engen, hvor den fromme
Anton døde, skulle Samfundets offentlige For-
samlinger stedse holdes. I Sankt Annas Kapel
blev Antonis Lig hisat, og paa det Sted, hvor
han døde, opreste man en Statue, hvorpaa disse
Ord stode: "Her døde Anton. Hans Liv og hans
Død skabte Menneskeheld."

Strax den følgende Dag var Samfundet
forsamlet, for at vente paa Greven af Werdens
berg og Biskoppen af Chur. Begge udeblevede;
dog kom deres Undersætter: de frie Bonder
paa Laax, paa Rheinwalden og i Schwamps, alle
Edle og Vornde, og Huusmænd, som hørte til
Bor

Borgen Guordewall, under Anførel af Adam von Kamogash. De sendte alle de ældste Mænd, under Ledsgning af nogle Ædle, til Henrik og Bisshoppen af Chr., og erklærede dem, at de vare svorne Lemmer af det graae Samfund, og at de ville leve og dø som saadanne.

De Udsendte fandt Greven hos Bisshoppen. Adam, der forte Ordet, talte med af den Kraft og Hynb, som den ødle Mand har, der føler sig fri fra umenneskelig Undertrykelse. — "Er mit Livegen!" sagde Greven fortørnet. "Det er jeg ikke mere, Herr Greve!" svarede Adam, "fra den Tid jeg hører til det graae Samfund. Gud være lovet! jeg er en fri Mand, og føler mig bereed til at vove mit Liv for min Frihed!" Bisshoppen vilde lade Morden gribte; men alle Ædle lagde Hænderne paa Sværdene, og truede at forsøre deres Eeds- og Bundsforvante til Døden. Bisshoppen saae sig omkring efter sine Folk; men disse stode kolige, forundrede over Mændenes dristige Mod, og ingen greb til Modværge. Gaaer! raahte Bisshoppen; Svar skulle I saae fra mig og Greven! — "Vi have erklæret Eder vor Menighed lovmæssig," sagde Adam, "Eeds-

forbundne ere vi nu eengang, og ville blive det.
Tænker og overlægger nu I længe nok, hvorledes
det kunde være andresedes!"

Næppe vare de borte, saa forsamlede Greven sine Mænd; men da han løftede Banneren mod det græs Samfund, saa erklærede alle hans Folk ham, at de ikke vilde befri ge de frie Mænd. — Under disse Bestræbeller, for at ødelægge Samfundet, vandt det daglig mere Fosthed, og de offentlige Forsamlinger blev ordentlig holdte ved Truns ved Antons Grav. Den ene Menighed, den ene Edle efter den anden tilstræbde Samfundet. Deels af Frugt, deels vundne ved Sandheden. Bisshoppen af Thur satte sine og Grev Henriks Menigheder i Band. Øversttroen virkede mere end Trøstler, og Schambs hyldede Greven paan nne; men Samfundet erklærede denne: det vilde betrygge Menighedens Rettigheder. Nu satte Greven ingen Foged mere i Dalen.

Stedse blev Høj-Nydtien mere rolig, stedse levede Rudolph og Maria mere fornøjet ved de tusinde Menighets Lykke, som de havde hjulpet at stadsfæste. Deres Arbeide var Dyrkelsen af

deres eensomme Klippe; heres Nydelse smaa
 hunslige Feste; med hvilke de frysdede Thürings
 høje Alder. Thüring levede efter Anton's Død
 eensomt, i Skjæret af sin Familie, og syssels-
 satte sig med at opdrage den yngre Ma-
 rie, der nu var bleven en fortryllende Pige
 paa femten Aar, et udtrykt Billede af sin skjøn-
 ne Moder Heloise og sin ædle uskyldige Plej-
 moder Marie. Nu drog ogsaa Wilhelm Gütt-
 tingen med Gerrit og de to Børn, som hun
 havde født ham, op paa den eensomme Klippe.
 Her, hvor Kjærlighed, Vensteb, Rolighed, Dyd
 og den lykkeligste Munterhed havde deres Bolig,
 sonde ogsaa Fader Güttingen, nu Abbed i Klo-
 steret Disentis, Vedergængelse fra Arbeide, i
 Skjæret af sine Ungdomsvänner og sine Børn.
 Roligheden omkring disse Klipper blev i øvrigt
 ikke forstyrret ved noget, uden ved Frygten for
 Grev Henriks og Bisloppen af Churs Anslag
 mod Samfundet, og ved Marias alt for inders-
 lige Deeltagelse i Appenzells Skjæne. Marie
 maatte nægte det, saa meget hun vilde: hun el-
 skede ikke den eensomme Klippe saa højt, som
 den Dal, hvori hendes Ungdom henrandt, hvori
 hun

hun var opvoret med Træerne, og som var hellis-
get ved hendes første Kjærlighed til Rudolph.
Hun besogte den engang med ham, stod stille
midt i Dalen, kastede kummerfulde Blik omkring,
smilede derpaa efter, og talte med sine Træer,
sin Kilde, sine Høje. Til sidst kastede hun sig i
Rudolphs Arme og sagde grædende: Rudolph! i
det mindste lad min Akke hvile her! Hun kunde,
da hun etter kom tilbage til sin eensomme Klip-
pe, ikke undertrykke sine Tanker om Dalen, og faldt
oste hen i tungfndige Drømme, hvoraf selv hen-
des elstede Marie, Heloisés Datter, ikke var i
Stand at vække hende.

Saaledes gjord Naturen en Draabe Bitter-
hed i det sode Væger, der indeholdt Marias
Molsighed og Lynd. Kun denne Længsel erin-
drede hende om Menneskeligheden; thi ingen an-
den Bekymring nærmede sig hendes rene Hånd.
Maar Rudolph under tiden blev urosig over Hens-
tiks og Bislopvens stedse næjere Forbindelse med
Østerrige, saa sagde Marie smilende: Kjære Ru-
dolph! kunde jeg saa vist endnu leve engong i
min Ungdoms Dal, som jeg er vis paa at Hens-
tik og Østerrige, og al Verdens Fyrster ikke kunne
ØDELÆGGE

Bødesægge det græne Samfund; hvor lykkelig skulle jeg da være! Kjærlighed og Dyd have stiftet Samfundet; Gud vil beskytte det.

Grev Henrik og Bisshoppen gjorde virkelig Anslag paa at adsplitte Samfundet, og saaledes atter at sætte sig i Anseelse hos deres Undersaats ter. Deres evige Samtale var om Samfunds deets Lemmer, og især om Rudolph og hans besværlige Driftighed, der stedse erhvervede Samfundet nye Medlemmer. Henriks Son, Johannes, en ædel Yngling, hvis Lærer havde været et lyst Hoved, havde hørt saa meget om denne Rudolph, at han endelig blev nysgerrig efter at lære at kjende ham personlig. Klædt som en Landmand gik han op ad Rhinen, lod en Hyrde vise sig Indgangen til Grotten, der førte til den eensomme Klippe, og fulgte den sncre Gang, der nu fik en svag Lyøning gjennem den udvidede Indgang og Udgang. Medens han gik, tænkte han: Hvilkens Mand er denne Rudolph, for hvis Roslighed Fyrster endnu sjelvel! Her lever han i London, som i sit Kongerige, og udbredes Glæden af sine Dyder og sine Bedrifter over hele Jorden! Stedse tænkte han sig tillige

Rudolph — besynderligt nok — i en prægtig
Fyrsteaabe, i et stolt, med Triumphbuer og faste
Taarne prydet Pallads. Nu traadde han ind
paa den ensomme Klippe, og gik langsomt ved
den ene Side, hvor han snart kom i en skygges-
fuld Kratkov, bag hvilken nogle Hutter ragede
frem. I denne Kratkov blev han ved at gaae
sagte frem, indtil han endelig hørte Stemmer,
som han nu med Forsigtighed nærmede sig.

Med eet saae han m:ll em Grenene, som stjulde
ham, tæt foran sig, Indbyggerne paa Klippen.
En gammel Olding, med sneehvidt Haar og et ørs-
værdigt Nasyn, sad paa Jorden, og omkring ham
løbe to Børn, der af hjertelig Glæde frege højt.
Oldingen søgte at støndse den ældste Drenz; men
hans Haand var allerede for svag. Han smilede
selv over sin Svaghed, og raabte nu til Drenzen,
at han ikke skulde være saa vild, naar han løb.
Bred Siden af ham sad paa en Træstol en ung
yndig Kone, med et diende Barn ved Brystet.
Paa det omme, himmelske Blik, hvorimod hun
forsulgte Børnene, og paa den lille Skræk i
hendes Nasyn, naar den yngste voklede i det blø-
de Græs, kjendte Grev Johannes let Børnenes
Moder.

Moder. Bag hende stod en ung Mand, gansté
henrykt ved Synet af Børnenes Lege og Modes-
ten, der gav Die, men som dog Tid efter ans-
den gif nærmere til den ene Hytte. Foran denne
sæd ved et Bord en Mand, der læste højt i en
Bog; og ved Siden af ham en Kone, med en
Leen, som hun stundom lod hvile, for at høre
desto opmærksommere. Endnu var der en Pige,
der længere borte gif op og ned under en Stad
Træer. Nu kom hun til Bordet, og rakte den
arbeidende Kone Haanden; derpaa gif hun til
Børnene, løb spøgende omkring med dem i Bloms-
sterne, forsvandt derpaa med eet, og kom igjen
frem mellem Træerne. Alle disse Mennesker vare
klædte saa simpelt, som Hyrder; og dog funde
den unge Greve ikke tvivle paa, at den Mand,
der læste, var Rudolph von Werdenberg. Hans
Blik sloj fra den ene til den anden, og han
vidste ikke, hvorledes han skulde træde frem.

Nu hoppede Pigen atter frem. Lege
Skjul! raahte de Småe hende imøde. Fader!
Du med lege Skjul! — Saa søger mig da!
 sagde Güttingen, og skulste sig i det samme Krat,
hvor den unge Grev Johannes stod. Børnene

Krobe frem og tilbage. Marie, Heloises yndige Datter, hjalp dem at søge. Pludselig raabte hun: kommer! jeg har ham! og flyngede sin Arm om den unge Greves Skuldre. Børnene kom, og grebe begge i Johannes Klæder. Marie saae ned paa Børnene, for at lede dem rigrig. Har I ham? raabte den Gamle. Ja, vi have ham! svarede Børnene. Nu slog Marie Dønene op, saae en fremmed Yngling i sine Arme, og sprang stamfuld to Skridt tilbage. Børnene løe. Nu traadde ogsaa Güttingen frem af Busken, og gik hen til Greven, der endnu stod og stirrede paa Marie. Hvem er Du? spurgte han; og Greven taug forvirret. Da han endnu engang spurgte, svarede huin: En Landmand fra Skoven. Güttingen tog smilende Grevens Haand, besaae den, og sagde: Denne Haand, saa hvid som Sne, har aldrig arbeidet i Solen. Og dit Væsen, Yngling! Paa Turnerings har du vel været; men en Hjeldhøe er Du ikke. Hvorfor vil Du skuffe os?

Nei, skuffe eder, vilde jeg ikke. . . . Tils giver mig! — Med disse Ord vendte Greven sig til Rudolph og Oldingen, der nu ogsaa stode hos ham.

ham. Tilgiver mig! Ja, jeg er Ridder. Men hvorfor skal jeg ikke sige eder Sandheden? Jeg hørte saa meget tale om den ædle Grev Rudolph, at jeg vilde see ham, tale med ham: dette har bragt mig hid.

"Og blive min Ven?" sagde Rudolph, og rakte Greven fjærligen Haanden.

Hvis Jagter mig værdig til Eders Venstab! svarede Grev Johannes noget bestyrket, fordi han tænkte paa sin Fader. Jeg er en Son af Henrik von Werdenberg, Eders Fiende. Jag har overrasket mig. Jeg vilde være ukjendt for Eder, Grev Rudolph, høre Eder, og derpaa igjen forlade Eder. Nu veed Jag alt.

"Nei, Grev Johannes! Eders Fader er min Fiende; men Jag skal ikke gaae fra mig, uden at give mig det Vidnesbyrd, at han med urette er min Fiende." Han førte ham til sin Familie. Snart sadde alle omkring Bordet, og ellersde efter nogle Minutters Forsøb havde Grev Johannes ganse forglemt, at han var hos en Mand, som hans Fader hadede. Den Tillid, den rene Velvillie, den Kjærlighed, der, som et let,

stjort og stærkt Baand forenede disse Mennester, indslutte oglaa suart Ynglingen i deres Krebs. Jo længere jeg er hos Eder, Rudolph, sagde Johannes, desto mere seer jeg, at I fortjener de Stores Misundelse; thi Eders Lykke er stor som Naturen. — Og riig, som Naturen, fojede Marie til: Lykke nok for ethvert Hjerte, der forsøaer at være nojsomt. — Ædle Frue, blandt saas donne Mennester, som I, kan man lettelig være nojsom. Jeg var fornøjet med en Askrog paa Eders Klippe, naar jeg havde Eders Venstab. Hvo lader sig ikke noje med Himlen, og Englene?

Dette var Johannes hjertelige Mening, Den høje Simpelhed, den ødle Tiltroe, den følelsefulde Roelighed, det venskabelige Økjent, og den lette, behagelige Viisdom hos disse Mennester, havde gjort dybt Indtryk paa ham; og da han om sider maatte gane, folte han saare vel, at han lod sit Hjerte blive tilbage. Rudolph, som han sagde dette til, bad ham at komme igjen; og alle ledsgede ham med Velvillie i Dinene, og med Haandtryk, lige til uden for Grotten.

Johannes kom ofte igjen, og hver Gang,
naar han gif, folte han sig mere fænglet af disse
Mennesker. Jo næjere han lært at kjende
Rudolph, dennes Venner, og deres Hensigter,
desto mere fandt han sig tvungen til at elsk
dem. I Begyndelsen havde man slet ikke tale
om hans Fader; men nu ledede han selv ofte
Samtalen paa hom. Alle ærede Faderen i ham,
og aldrig behøvede han at rådmie ved, at kældes
Henriks Søn. Især holdt han sig til Wilhelm
Güttingen, der næsten var af samme Alder som
han. Opholdt han sig nogle Dage efter hinans
den paa Klippen, saa boede han i Güttingens
Hytte; og her lærte han nærmere at kjende Hes
loises Datter, den yndige Marie, der ofte kom
til Gertrud, fordi Ungdommen knyttede Ven
kabsbaandet mellem begge endnu stærkere sam
men. Gertrud sad der med sit diende Barn ved
Brystet. Johannes fortalte Børnene sinne Histor
tier, eller leqede med dem; men, saasnart
han kom, løb de strax til Rudolph, og hentede
deres anden Moder, Marie, der ogsaa med For
nøjelse lod sig hente af dem.

Nødigere end nogensinde før forlod nu Johans
nes den eensomme Klippe, og hans Tanker blev
hos Marie, ligesom hendes Tanker fulgte ham.
Allerede begyndte han at forsvarer Rudolph mod
sin Fader; og nu og da at beklage hans Haard-
hed mod det graae Samfund. Grev Henrik
elstede denne sin eneste Søn meget om; han
formildede sine Domme over Rudolph og dens
nes Venner, fordi disse Domme smertebede hans
Søn. Ogsaa begyndte hans Had mod Rudolph
virkelig at blive koldere, da han saa ofte hørte
Lovtaler over ham af hans Sons Mund. Bel-
rynkede han endnu Panden, naar Johannes sag-
de: Jeg kjender ingen ødlere Mand, end denne
Rudolph. Vil satte han sig endnu med Hestig-
hed imod, naar Johannes bad ham om at forsoner
sig med Rudolph; men dog blev hans Had mod
ham uformæret koldere, og derfor ogsaa hans Iver
mod det graae Samfund ringere.

Grev Henrik hørte egentlig ikke til de ond-
de, men til de svage Mennesker, og blev kun
ved Forsængelighed, Stolthed og Kjærlighed til
Fruentimmer sit hele Liv igjennem et Redstab
for negle onde Mennesker. Paa visse Tider fun-

be Dyden gjøre hurtige og stærke Indtryk paa hans Hjerte; men vist nok var det kun Indtryk i Vand, som den næste Vølge ogsaa udslebtede. Saaledes ledede for Hertug Fredrik ham, nu Bisshoppen af Chur. Men dog fik Johannes efterhaanden en stor Magt over sin Faders Hjerte; og Bisshoppen af Chur fandt nu Greven ofte redeligere og mere fast i sin Redelighed, end han havde formodet. Sonnens Dyd talte gjenneim Faderen, hvilken Rudolphs Aand ofte besjælede, uden at han vidste det.

Blot den Tanke, at tage Henrik, sin sidste Bistand mod det graae Samfund, opvakte Bisshoppens Harme. Han forstede, udspejdede, og fik at vide, at Henriks egen Son, om hvem han troede, at han skulde arve sin Faders Had mod Samfundet, var Rudolphs Ven og besøgte ham ofte. Denne Opdagelse fortræd og glædede ham. Saaledes sagd han hos Henrik, medens dennes Son paa den ensomme Klippe sorte en behagelig Samtale med Marie i en Lovhytte, og erindrede ham om alt, hvad der endnu mere kunde opslamme hans Had mod Rudolph. Han forestillede ham spørg, at Rudolph uden Geide havde

havde hersket ham den største Deel af sin Anseelse, og at hans Undersætter adløde ham kun for saavidt, som Rudolph og Samfundet tillode dem det. "Lader os kun oprigtig tilstaae det," sajede Bisshoppen til: "denne Rudolph, som ikke ejer en Godbred Land, er vor bydende Fyrste, og vi hans Livagne." Nu havde han Greven der, hvor han vilde have ham. Henriks Øje tindrede, hans Ansigt glædede, hans Haand stjelvede, "Og hvad det værste er," blev Bisshoppen ved: "just nu, da vi her skjelve for ham, haarer han os, og triumpherer over Eder, ædle Greve! Thi hør! just nu aftaler han med Eders Søn, hvorledes man skal . . . "

Med min Søn? Bisshop, I lyver! I lyver, ved Gud!

"Med Eders Søn, hvorledes man skal fange Eder; og det vil lykkes ham."

Med min Søn? Hvorledes? fange mig?

— Lad Hestene sadles! hurtig! Han har forsørt ham! Nu falder det mig ind. Johannes dadler min Opsørelsel mod Rudolph.

"Hvad maae de ikke have at sige om Eder, naar I ikke er nærværende! Han har bragt

Eders

Eders Søn vidi! Hvor han vil spotte over
mig og Eder, at han tvinger os saaledes uden
Vaaben!"

Sadler Hestene! raabte Greven endnu en-
gang, og isede, ledsgaget af nogle Ryttere, til
den eensomme Klippe.

Rudolph kom ham just imøde, i det han
gik ud af Kratskoven. "Grev Henrik!" raabte
han i en glad Tone; "hjertelig velkommen!"

"Wil Du haane mig, Menneske? Jeg Dig
velkommen?"

"Sandelig, velkommen af mit ganse Hjer-
te! Jeg takker Gud, at jeg har forglemt, hvo-
der forдум var min Fiende. Endnu engang
velkommen! Og kom I endog som min Fiende,
skulde jeg dog stræbe, I skulde gaae bort som
min Ven."

Er min Søn her?

"Eders ædle Søn er her. Gud lade Eder
opleve Glæde af denne Yngling, Henrik! Den-
der efterlader sig saadan en Søn, han kan doe
noelig; for hans Hader er der forget. Jeg
maae savne denne Lykke. Min jeg deler den
med

med Eder; thi jeg troer, næst sin Fader elsker han mig mest." I dette Dieblik kom Marie, Rudolphs Kone. "Det er Grev Henrik, Johansnes Fader!" — Welkommen til os, Herr Greve! sagde Marie med sin indtagende Stemme, der endog nu trængte ind i Henriks Hjerte, og hun rakte ham sin Haand. I elskede mig for fem og tyve Aar siden, Herr Greve; nu beder jeg om Eders Kjærlighed, som om Kronen paa vor Lykhalighed.

Henrik stod med et mørkt Asyn. Han vilde være vred, og hans Brede var, han vidste ikke selv hvorledes, forsvunden. — Med en yndig Pige fremtraadde nu hans Søn af en længere bortliggende Hjerte. Han islede allene herhid, knælede og sagde: Min Fader! Gud være lovet, som bragte Eder herhen i disse ødle Menneskers Kreds! Da herhen, hører I, blandt disse Mennesker, der ville elsk Eder, ved hvilke mit helt Hjerte hænger, af hvem jeg først har ret lært at være en om og lydig Søn. I var disse Menneskers Fiende, og aldrig hørte jeg her Eders Navn nævne, uden med den Formauning, at jeg måtte elsk Eder. — Henrik, som den hele Modtagelse havde overrasket, blev forlængt

gen og rørt. Han fastede sine Blieb snart paa Rudolph, snart paa Marie, snart paa sin Son.

Nu nærmede Heloises Datter sig. Johannes greb hendes Haand med disse Ord: Det er min ærværdige Fader, Marie! — Din Fader? sagde hun, og knælede for ham. Edle Greve! Skjenk mig Eders Kjærlighed og Eders Velsignelse! Greven betragtede Pigen. "Det er min Datter," saade Rudolph. — Og min Kone, Fader, naar J vil see Eders Son lykkelig, fojede Johannes til. Greven rykkede med Hovedet, dog uden at være vred. Besynderligt! sagde han; jeg kom hid, for at tage Hevn, og . . . —

Og Eders Hjerte er for stort for Hevn? afbrød Marie ham, og greb hans Haand. O, Herr Greve! gjør os alle lykkelig! J kan det.

"Henrik!" sagde Rudolph; "jeg beder om Dit Vensteb. Tænk paa vore Ungdomssaar paa Guardowall! Lader os som Mænd gjentage, hvad vi som Drenge forsomte! Vær min Broder, var mit Barns Fader, og lad Din Son ogsaa være min!"

Nu kom ogsaa Abbed Güttingen med Thuring, og hans Son med Gertrud. Alle bade Grev Henrik med venlige, tillidsfulde Blik om Lyksalighed. Hans Hjerte blev rørt i sit Indersste, han rakte Rudolph Haanden, og sagde: Du har dog endelig sejret, Rudolph! — Rudolph trykte ham med grædende Øine til sit Bryst. "Nej, ved Gud! ædle Henrik, Du er Seiersherren!" Güttingen omfavnede dem begge. Saaledes lader os endnu engang begynde vores Ungdomsaar paa Guardowall! Greven tog Rudolphs Datter i sine Arme og sagde: mit Barn, bliv lykkelig med min Son, og vær et fast Kjærligheds Baond mellem mig og din Fader! Gud velsigne Eder, mine Barn! . . . Besynderligt! havde jeg nogensinde funnet tanke det!

Om det graae Samfund talte man med Forsat ikke, indtil Henrik selv begyndte derom. Et Hjerte, der saa nyeligt har hørt den sode Høllese, at forsone sig med en Fiende, er aabent for enhver Højmodighed. Henrik saae nu med et rørt Hjerte, fuldt af Belvillie, og dersor saat han altid anderledes. Meget tilstod han, og hvad han ikke vilde tilstaae, det alevang alle disse
Mennes

Menneskers Kjærtregn ham, hans Sons bedende
Die og Rudolphs Begjering. — Hvem kan mod-
staae Eder, I underlige, gode Sjele! sagde han
tilsidst; jeg troer, I kunde drage Gud med ind
i Eders Samfund.

Rudolph hentede nu Aften, og gav Greven
en Pen. "O Henrik! jeg har seet de fleste
af disse Navne undertegnes her, men intet med
den Fornøjelse som Dit. Broder, Du underteg-
ner min Lyksaligheds-Aft!" — Men Bisshoppen
af Chur? — "Hvad er Legemet uden Ssel?
hvad denne Klæk uden Dig?" — Begge Grever-
ne, Faderen og Sonnen, underskrev; begge led-
sagede allerede den følgende Dag deres Venner til
Truns til Forsamlingen. Ogsaa mange af Gre-
vens Undersaetter kom derhen, fordi Rygtet alt
havde udbredt, at Greven var en Medlem af det
Graae Samfund. Da de saae ham i Kredsen af
de ødle Mænd, gjenled et glad Fryderaab, blandet
med Stemmer, der vidnede om den inderligste
Rocelse. De omringede ham alle, knælede rundt om
ham, og løftede deres Hænder op imod ham
og fastede de ørbodigste Blif paa ham. Det
var Hjertets og Kjærlighedens Hylding. Henrik,

der følte deres sande Værd, fastede sig i Rudolfs Arme, og raahte: lykkelige Menneske! nu sører jeg Din Lykke, og deler den med Dig! Saaledes har allerede hele Rhåtien hyltet Dig. Han trykte sine Undersæters Hænder, kaldte dem: Venner, Børn, Brodre; og følte sig ved disse Navne op höjet tilligemed dem. — Med fuldt og villigt Hjerte oflagde han Samfundets Eed. Endnu den somme Dag gik der Bud til Bisshoppen af Thur, og indbode ham at tiltræde Forbindelsen. Han understrev Aften, men før Tænder herved, og ved den fik Höje Rhåtien Fred og Lyksalighed.

Rudolph fastede sig, saasnart han befandt sig ene, paa Knæ, og ofrede varme, inderlige Taksigelses Bønner til Gud, fordi han nu om sider saae Roeligheden for stedse besætter. — Nu, da de reistafneste Medlemmer af Samfundet — og saa Henrik blandt dem — vare forsamlede paa den eensomme Klippe, trak han endnu et Brev frem fra Pater Anten. Udstriften var: til det graae Samfund; at aabnes, naar Henrik von Werdenberg har tiltrædt Samfundet. Rudolph

von

aabnede det og læste: "Mine Brodre! Henrik von Werdenberg er Eders; nu maa Chr. give efter, og Samfundet er betrygget. Er jeg nu ikke mere blandt Eder, saa giver Grev Henrik mit Broderkys. Samfundet har sin Forfatning, sine Love; de bedste, som menneskelig Klogkab og hjertelig velsmeent Redelighed kunne give. Lovene ere simple, retsærdige og menneskelige; Forfatningen simpel, uden Evang., uden Kunst. Men denne Forfatning, disse Love, ere kun for simple, dydige Hjarter, for Mennesker, der uden Falskhed, uden Kunstlerie elste Dyd og ere dydige. Vedligeholder hos Mændene af det graae Samfund deres levne Sæder, deres Huuslighed, deres Kunstløse Dyder, thi derved allene kunne I vedligeholde Lovene og Forfatningen. Lærer dem at elste deres Fædreland, deres Dyder; og Lovene skulle vedvare med denne Kjærlighed. Forener stedse Sandhed med Oplysning; forjager Vildfærelse og Overtroe stedse mere. Sandheden er ligesaa simpel, ligesaa ukunstlet, som Dyden. I skulle aldrig miskjende den. Det, som forsøger Kjærlighed, Velvillie, Menneskelighed; det, der beskytter og fremmer Huuslighed, Familiet-

nes Kjærlighed, Sædernes Simpelhed: dit er Sandhed."

"Kun der gives der en god og varig Forsatning, hvor Lovene heriske over Borgernes Hjertter. Ere Lovene Evangelsmidler, have Hjerterne ophørt at elsker dem, saa spottet man dem, og Forsatningen er forsvunden. Vaagrer dersor over, at Lovene stedse ere vore Brødre hellige; og det kunde I ikke paa anden Maade, end ved at vedligeholde hos dem deres simple Sæder, deres huelige Dyder, og bibringe dem Kjærlighed dertil."

"Men hvorledes ville I rore Hjerterne? Hvorfledes gjøre dem deres Forsatning og deres Hædreneland for stedse agrværdige? Lader dem være Mænd af det graae Samfund, og ikke Schweizere, ikke Tyske, ikke Europæere! Gi ver dem Heste, der egentlig tilhørte dem, der ere grundede i deres huelige Sæder, i deres Leve maade, i deres Dyder, i deres Forsatning, og have deres Betydning af alt dette. Enhver Fest, enhver Hornsøjelse hos et andet Folk være

for dem en kjed sommelig Tidsfortriv! Gjører
 Ømkredsen af deres Vorger hellige for dem, og
 lader dem i denne Krebs finde alt, hvorved de
 ere lykkelige! Mennesker behøver lidet; men dette
 Lidet maa gjøre hom lykkelig. Alle store Tildra-
 geller — Samfundets Opkomst, dets Forening,
 Anledningen til det, Dagen, paa hvilken de haars-
 de Fogders Vorger blevne ødelagte — maa § ved
 ligeholde i Fester, i Lege, der ikke kunne glæde
 en Fremmed, fordi han ikke forstod dem, men
 hvori enhver Mands Hjerte i det græs Sam-
 fund tager den underligste Deel, fordi de inde-
 holde hans Fædrelands Historie. Alt, hvad Mæn-
 dene af det græs Samfund elste, være deres
 allene: deres Lege, deres Feste, deres Indretninger,
 deres Belønninger, selv deres Klædedragte
 og deres Maade at tænke paa! Giver dem Sæ-
 vaner, som de elste, Skikke, som gjøre dem ly-
 kelige. Indretter det saaledes, at de i den frugt-
 bareste Egn, i det yndigste Land, ved de mest
 tillokkende Hornselselser, længes tilbage til deres
 Hjelde, til de simple Feste og Lege, som de kjen-
 de og som de elste uudsigelig."

"Engang maa den Tid komme, da alle Mens
nesker skulle vore Bisidre; men endnu er den ikke
kommen. Lader vore Bisidre, indtil den Tid
kommer, vere Mand af det graue Samfund, for
di de ikke kunde være noget bedre. Lader dem
udgjøre een Familie, der ved smaa Feste, ved
egne huuslige Skilke hænger noje sammen ind-
byrdes, og ikke kan adskilles, uden Tab."

"Geg kjender Tydskland, Frankrig og Ita-
lien. I alle disse Lande gives der ingen Kjærlighed
til Lovene og Fædrelandet; thi Lovene ere intet
uden vilkaarlige Anordninger af Hyrsterne, uden
Overensstemmelse med Indboerernes Sæder,
Danneise og Døster. Disse have ophørt at
være Tydske, Franse og Italianere, men er
dersor ikke blevne Mennesker. Alle elste for-
resten intet uden sig selv. Enhver kan forlade
sit Fædreland, uden dersor at tage sine Glas-
der; thi ogsaa disse have ophørt at være egne og
betydende. De bestaaer for nærværende Tid i Fraad'
serie, Vellyst, Ødselfhed og Vibbspilde; og vel
det Folk, hvis Hornejelser ikke ere andre end
disse! Vore Feste skulle være Fædrelands, Fo-

ste. En Gegekrands, en Green af Linde foran St. Anne Kapell, et Navns Antegnelse mellem de første af Samfundets Lemmer være Malet for vor Ergjerrighed, vor største Glæde, den eneste Belønning for Mændene af det graae Samfund. Men vdsler ikke disse rorende, Hjertet oplostende Belønninger til enkelte, store, i Dine faldende Handlinger, hvis naturlige Løn er Tilstuerne Studsen. Belønner meget mere et heelt, dydigt ført Liv med de meest glimrende Belønninger. Et huusligt Liv, fulde af stille Dyder, er vanskeligere, nyttigere og mere værd, end en glimrende Handling, som opfammer Ergjerrigheden, og da maastee opvækker en Strid, som Fædrelandet maa bukke under for."

"Bedligeholder jevne Sæder, jevne Glæder, jevne Dyder; og Kjærligheden til vor Forsatning vil endog overleve Forsatningen selv, om en Ulykke skulde styrke den. Vi skulde endnu være Mand af det graae Samfund, om end voxt Fædreland var tabt for os, istedet for at de Tydste midt i deres Fædreland ikke langere vere Tydste."

"Gud bølsigne det graae Samfund, og vedligeholde det hos de sildigste Esterkommere, som et Minde om deres Forsadres Dyd, Bestes denhed og Redelighed!"

Et lydeltigt Fynderaab viste, at disse Fortraghe hævde almindeligt Bisald. De blev udførte; og suget gjorde nu Glæde, Hædrenelands Kjærlighed, Hædrenelands Heste, Dyd og Hunsrighed. Hjeldegnen hellig, og gjorde den til en Gjenstand for Maboernes Grundring og Misundelse. Paa den første offentlige Fest, Samfundets ørige Høitid, viede Abbeden af Disentis, Güttingen, det unge Par: Grev Johannes og Heloisas Datter, Marie. Wilhelm von Güttingen og hans Familie forlod paa een Dag, tilligemed Rudolphs Datter, den sonsemme Klippe. Wilhelm tog til Guardowall til sin Gerluds Fader; Johannes med sin Kone til den faderlige Borg.

En Maaned derefter høde Thüring i Maries Arme. Hun sad med Taarer i Dinene ved sin Faders Grav, og sagde til Rudolph: Af! Skulde jeg ikke elste min Dal i Appenzell? Min hele

helse Kongdoms Fryd; alle mine sorglose Kar henslevede jeg jo der! Her — er jeg vel lykkelig; men jeg har dog levet her mangen kummerfuld Time, (Hun tankte paa de Dage, da Rudolph havde levet i Heloises Arme.) O, mit Appenzell!

Men endnu herskede stedse Uro, Oprør og Blodsudgydelse i Appenzells Fjelde; endnu vagrede Vænderne stedse sig for at opfylde de Pligter, de stvldte Abbeden. Endelig belagde Bisroppen af Rostanz dem med Interdikt,^{*)} og lod Vandbrevet slæe op paa Kirkedørene. Nu ringede ingen Klokke mere. Appenzellerne sagde smilende: "Vi vide jo Tiden, naar Gudsstjenes Sten begynder!" og gik i Kirken. Munkene anstændte Vorlys paa Alteret; men for Messen begyndte, blev de igien udslukte, kostede paa Gulvet og sørdertraadte. Det blev uden Virkning. En Olding sagde: "Seo længe Guds Sol skinner paa Mehhofferet, maas de gjerne slukke Lyset!"

Tæmten Dage derefter blevé deres Koner og Born adskilte fra alt Samqvemt med guddommelige

melige Ting; derpaa blev al Omgang med christelige Mennesker, Spise, Drik, Gld og Vand forbudet dem, og til sidst Kirkerne tillukke. Trostlose, blege og skjelvende kom Kvinderne sammen paa Kirkegaardene; knælende laae de ved Kirkedorene, og vædede Dørtærstlerne med deres Daarer. En Monk forelaeste dem Handbrevet:

"Forbandet være I, I og Eders Børn, for Guds Asyn! Ingen Daab skal astvætte Eders Børns Synder, intet Melhoff er forsoner Eder med Gud. Eders Egteskaber ere Skjortlevned; thi ingen Præst viet Eher. Ingen sidste Salvelse, intet Aliterens Sacramente skal troste og hellige eders Døende, ingen indviet Jord behafke eders Dode, ingen Sang, ingen Klang lyde dorved. Forbundet er eder al Omgang med Mennesker. Stumme skulle I være, som de Fisfer, Guds Forbandelse betynger. Uforraadnede skulle eders Legemer ligge i Jorden, og eders Sjæle brænde uden Ende i Skjærsilden, indtil I sværge Abbeden Lydighed, og Bandsættelsen er hævet!"

Mu var en lydelig Weeklage i den hele Hjældegn. Indbyggerne gik forbi hinanden, i den

ben at see op, eller de hvilke til hverandre.
 Dalene, i hvilke ellers Glædens og Frihedens
 Sange tonede, var nu stumme, eller de gjenlo-
 de kun af Suk og Klager. Allerede to Gange
 havde Appenzell sendt Bud til Rostanz, og
 med Zaarer bedet Bisshoppen om Ophævelsen af
 Interdiktet; men stedse var Svaret: Indtil I
 hylde Abbeden, leve I under Guds og Men-
 neskens Forbandelse. Kvinderne og Oldingene
 faldt i Fortvivlelse; Mændene og Unglingene
 blev endnu utokkelige. Kun een af Unglingene,
 en Son af Rüttli, gik omkring og nagedes
 af Bekymring. Ved Festen i Foraaret var
 han Seierherre, og den skjønneste Moe, som
 han elskede, hans Dåndserinde. Da Unglingene
 ved Sommertidens Begyndelse trak med Hjørberne
 op i de højere Fjelde, og skiltes fra Pigerne,
 saae Rüttli lange i sin Erdmuths Arme. Af,
 først for nogle Dage siden havde hun tilstaaet
 ham sin Kærlighed; og allerede nu skulde høit
 i tre lange Maaneder skilles fra hende! Hundrede
 Gange raabte der: lev vel! Hundrede Gatis-
 ge vendte de igjen tilbage, isede i hinandens
 Arme, saae paa hinanden, og flagede grædende.

Med eet sagde Rüttli: "Nei, Erdmuth, vi ville
 ikke stilles ad; vi ville see hinanden hver Dag.
 Der, hvor Bakken flyder ned fra Gamor mel-
 lem Wolsfölech, gaaer en Høststie ned i Dalen, og
 fører til din Hoders Bolig. Midt imellem Fjelds-
 Engen og din Hoders Hytte er der paa veststre
 Haand af Stien en Grotte, for hvis Indgang
 der staar tre Mandstræer. Hver Asten læg
 jeg ned fra Fjeldet i Grotten; og du kommer
 op. Besen er god, og næppe en Mil lang;
 Mod Morgen vende vi begge tilbage igjen; og
 saaledes bliver vor Kjærlighed en dyb Hemmelig-
 hed." Erdmuth skærpede af Glæde. Sålede om
 Astenen sneeg hun sig fagte ud af sin Hytte, og
 allerede før Midnat laaer hun i sin Rüttlis Ar-
 me. Ensomhed, Stilhed og Hemmelighed for-
 ledede begge. Uden Præst høstideligholdte de i
 den forråderste Grotte deres Kjærligheds-Fest;
 Maanen lysie for dem i Stedet for viede Vor-
 lys, Mattergulen sang dem en Brudesang i Stedet
 for latiniske Psalmer. Erdmuth var hemmelig
 Rüttlis lykkelige Kone; og da Ynglingene
 kom tilbage fra Fjeldet, folte hun, at hun skul-
 de være Moder. Hun liggende sig i Rüttlis Ar-
 me,

me, tilstod ham med en om Nødme sin føde Frygt, og bad ham at føre sig til Alteret; paa det hun ikke med Skam maatte føde sit Barn til Verden. Rætsli isede alt den næste Dag til Munkens i sit Øgjn; men han sandt Kirkedoren tillukket, og paa Døttærskerne skigende Kvinder, fordi Vandlysningen just i Dag var affagt over Appenzell. Han gik til Munken, og bad ham; forgjæves. Han anraabte ham med Zaarer, og kastede sig for hans Fodder; forgjæves. Sørgmodig vendte han tilbage; og Erdmuth kastede sig dybt nedbojet og trestlos i hans Arme.

Hortvivlelse og Medlidenhed med Erdmuth drev Ynglingen omkring i den hele Hjeldegn, fra den ene Munk til den anden. Men alle vare lige ubøjelige. Erdmuth vred sine Hænder, da han kom tilbage til hende uden Trøst, og jamrede sig: Af! saa sad mig doe, for jeg bliver Moder og en Skjænsel i hele Hjeldegnen! Dårligli raabte med tindrende Hine: "Jeg gaaer, Erdmuth; jeg gaaer, for at støtte dig Hjælp, eller blive, fordomt!" Han løb til et Par af sine

Venner, modige, dristige Ynglinge, fortalte dem med alle Tegn paa Fortvivelse sin Skjæbne, og besvor dem at staae ham bi. De gave ham Haans den derpaa. "Bringer Erdmuth til Kirken; der venter jeg Eder!" Han gik til Munken, der forestod Kirken. "Klæk, jeg har en Brud, og du skal vie mig under Klokkernes Lyd og brændende Voxlys. Hvad har Gud at gjøre med vore Feider? Jeg vil være viet. Hører du?"

Munken smilede, og afflog det.

"Du tør ikke?" spurgte Rüttli vild. "Munk, I ere alle grusomme Tigre; jeg vil ogsaa være det. Klæk, du maae doe!" Han trak Dolken. "See, jeg gjennemborer dit Hjerte. Derpaa drager jeg med den blodige Dolk og min Pige omkring i den hele Hjeldegn, fra Kirke til Kirke, og myrder saa længe, til jeg endelig finder een, som vier mig. Finder jeg ingen, saa følger jeg bag efter eder alle; og Gud være da Dommer mellem mig og eder! Tal dit sidste Ord: vil du vie mig?" Munken var bleeg, og sjælvredt; dog afflog han det. Mu greb

greb Rüttli ham, og raahte med brændende Øjne: "Gud forbarme sig over mig! De Grusomme tvinge mig til at myrde!"

Holde! raahte Munken: Jeg vil, jeg vil! Rüttli trykte ham i sine Arme, og sagde: Kom! du har reddet mig fra Fordommelse. Kom! Munken pønsede forgjæves paa at udfinde et Midst del til endnu at undgaae den rasende Yngling. Han maatte aabne Kirken, da Rüttli ikke veeg fra hans Side. Rüttlis Venner ringede med Klokkerne, og een af dem antændte Vorlyssene. Landsbyen løb sammen; alle styrtede ind i Kirken, alle kastede sig fulde af Henrykkelse ned for Alteret. Rüttli førte Erdmuth til Alteret, og Munken viede dem. Nu brakte en Moder sit Barn, der allerede saae otte Dage udøbt. Fareren truede Munken; og det blev dobbt.

Rüttli fortalte dette for den forsamlende Menighed. — Det saa! det er den rigtige Maade! raahte flere Stemmer. Munken blev strax hentet frem, og een spurgde ham: "vil du synse, Klaerk, som dig tilkommer?" — Jeg tor ikke! svantede han. — "Den, der ikke arbeider, han

han øde ikke heller!" De trængte ind i Munkens Bolig, borttoge hans Mundforraad, lukkede ham derpaa inde, og raoede til ham: "naar du hunrer, saa læs Messe!" Munkens læste endnu samme Aften en Messe, og fik sin Spise tilbage.

Rygget om denne Tildragelse udbredte sig over den hele Hjeldegn, fra Landsbye til Landsbye, fra Hytte til Hytte. Allevegne spurgde man Munkene, om de vilde læse og synge, eller sulste. De valgte det første; og aldrig blev i Hjeldegnen læst flittigere og andægtigere Messe, end just nu. Rüttli hedte fra den Sid af Appenzeller-Paven, fordi han havde bragt Munkene til at synge.

En Munk erindrede Bønderne paa Församlingen om, at Bandsættelsen ikke var hævet, fordi Gustjenesten igjen var begyndt; thi, sagde han, Omgang, Samqvæm med andre Christne er eder forbudet. — "Haa, haa!" svarede Rüttli; song I fun, Klærke; og bekynner eder ikke om Kisten! Hvad Samqvæm! Hvad Omgang med an-

bre Mennesker! Vi ere os selv nok. Saa længe frie Mennesker ikke forlade sig selv, behøve de ingen uden Gud; og han er med os. Kan Bisshoppen med sin Vandlysing ikke bringe det til, at Græsset paa Engen visner bort, Wilden falder af vores Hjørde, Melken gaaer fra dem, og vores Kalve, vort Wildt døe: saa lad ham gaae hen, og afbede hos Gud den Synd, at han har lyst os i Vand. Saa længe vi have Melk, en Kalv, og Wild, frugte vi lun Gud. Og ville vores Nabover ikke komme til os, saa ville vi med Sværd og Spyd i Haanden gage hen til dem, og lære dem, at, til Trods for Bisshoppen og hans Vandstraale, er Gud dog med os."

Som sagt, saa gjort. De gik ned i Stiftslandene, rovede og plyndrede, og vendte med Bytte tilbage til deres Fjelde. Maar Abbedens Bannere brøde op, saa fandt de intet uden Spor af Appenzellerne: ødelagte Marker og opbrændte Dyer. For at hævne sig udplyndrede de nu Daslene; men op paa Højene rovede de sig ikke, fordi de frugtede den gamle Skjebne.

I fjeldbegnen ved Appenzell kom nu Ritsdolph oftere, end før nogle Aar siden. Han fornyede Bekjendtskabet med sine Fordums Krigskamerader, den Gang blomstrende Ynglinge, nu allerede nær ved Oldingens Alder. Tidt sad han hele Aftener hos dem, og fortalte om den Lykke og No, som Mændene af det graae Samfund nøde. De Gamle, hvis Hidsighed og Mod var dæmpet ved Aarne, hørte paa hans Beskrivelse med misundelige Blik; dog vovede de ikke at tilstaae deres Ønsker. Efterhaanden blev de mere fortrolige med deres gamle Ansører, og han oplivede Kjærlighed til Fjeden stidse mere i deres Hjarter. Ynglingenes Mod roste han, naar han var iblandt dem. Han fortalte dem deres Fædres første Bedrifter, og ønskede endnu at maatte staae i Korbindelse med saa tapre Ynglinge. Allerede efter saa Maaneders Forlob havde han erhvervet sig de Gamlies og den modige Ungdoms Kjærlighed.

"Hvorfør føre I Krig med eders Maaboer?" sagde han ofte i Forsamlingerne, "da det ikke gjor eder nogen Ære, at seire over dem?

Hvorfør Ødste G eders Tapperhed og eders Blod
paa en ubetydelig Ting? Thi mere er det ikke,
hvad Abbeden fordrer af eder. Hyldings-Eeden,
og en ringe Afgivt af eders Hjelde. G, der i
Forbindelse med Abbeden, med de syv Stæder,
med det graae Samfund kunde være Almægtige,
G Ødste selv eders Kræfter paa et Sandekorn,
og opvækker rundt om eder det Nygte, at G ikke
veed at tæmme eder. G have nu i hele sein og
tyve Aar viist, at G fortjene Friheden, at ingen
Vold kan seire over eder og eders Hjelde. Nu,
da Abbeden har tabt alt Haab om at undertvinge
eder, nu skulde G og vise ham, at G ere rets-
færdige og bestedne. O Ynglinge! O Appen-
zeller! hvad funde ikke Schweiz blive, naar G
vilde ophøre at ødesægge den indbyrdes! Hvad
maatte det blive, naar Appenzell vilde skjenke
det Noligbed og Fred indvortes!"

Saaledes talede han ofte i deres Forsam-
linger; og de Gamle understøttede ham. Ester-
haanden blev ved disse Forsamlinger Ungdoms-
mens Hand mildere. Deres Ærelyst hæstede sig
paa ædlere Gjenstande, paa den almindelige Fri-
hed.

hed. Rudolph understøttede denne Æreslyst. Øste tilstod han Yinglingene, at han gjerne ønskede at ende sit Liv blandt dem, naar han blot kunde gjøre sig Haab om Rolighed og Fred. De ønskede alle den ædle Mand, og ønskede at have ham mellem sig. Han lovede at blive bestandig hos dem, saasnart Religheden var fuldt kommen betrygget.

Rudolph gav Abbeden Efterretning om Bøndernes gode Sindelav, og Abbeden gjorde meget milde og billige Fredssforslag. Almuen forsamlede sig, og antog dem eenstemmig. *) Neppe vare Sendebudene borte, så omringede den hele Forsamling Rudolph og raahte; er Du nu vor? — " Til min Død! ædle Helt! etter eders Landsmand, etter en fri Appenzeller!" — Nogle Gamle forte ham nu tilbage i Dalen, hvor han tilform havde boet med Marie, og man satte ham paa nye i Besiddelse af den. Den var smukkere end før: Haven mere blomstrende, Træerne mere styrgefulde, den nye opbygte Hytte bekvemmere.

Rudolph

*) 1424.

Rudolph isede hurtig tilbage til sin eensomme Klippe. Du lader mig nu igjen ofte være ene, Rudolph! sagde Marie blidt; hvor gaaer du saa bestandig hen? — "Jeg har nu gaaet for sidste Gang, min Marie; og, hvis du vil, saa viser jeg dig, hvor jeg hidtil gik hen, hvad jeg gjorde, for hvem jeg arbeidede!" Hans Dine tindrede, da han talte saa. Rudolph, sagde Marie, en god Handling er lykkes dig, en meget god Handling; thi saa srydesulde har jeg i lang Tid ikke seet dine Dine.

"Saa tag din Datter, Marie, og følg mig!" Marie tog Heloises Datterdatter, som hun vilde opdrage, paa Armenene; Rudolph omfavnede hende, og saaledes forlode begge den eensomme Klippe, hvor de nu havde boet over tyve Aar. Han forte Marie stedse hen ad mod Gamor. Min Gamor! sagde hun med Glædesstaarer i Dinen, da hun fjendte den iagen. Hvor hen, elskede Rudolph, ledsager du mig? Han smilte. "Til din og min Lykke, Marie!" De gik bag om Gamor, og siege op i Hjeldegnen. Maries Dine tindrede stedse mere, jo nærmere hun

hun kom sin Ungdoms elskede Boelig. Ne,
Rudolph, sagde hun, du fører mig til min Dal!
O, lad mig i det mindste opholde mig nogle
Dage der! Rudolph smilede.

Fra alle Hytter kom Appenzellerne med
lydelige Frænderaab, for at ledsage dem. Marie
saae sine Legesøstre igjen, og hilste dem med
vaade Øine; dog ilede hun fremad. Nu kom
hun til Indgangen af Dalen, og kjendte den igjen.
O, Gud! raahte hun, og trykte Rudolph
med Hestighed til sit Bryst — saa kan jeg da
end engang omfavne dig her! Rudolph førte
hende smilende hen til Hytten. Hvem boer nu
her? spurgte Marie. "Min Marie og jeg, til
vor Død," svarede Rudolph. Hun kreg højt
af Glæde, og kastede sig med sode Daarer i hans
Arme. I samme Dieblik sprang Appenzeller
og Appenzellerinder frem af alle Bustene, og
dansede omkring det lykkelige Par. Marie stod
i taus Henrykelse, og kun Daarer, der sloede af
hendes klare Øine, viiste, at hun levede. Rudolph,
sagde hun om sider; mit sidste Øust er
opfyldt; Her, her at leve og døe med dig; her,
hvør

hvor jeg lærte at kjende og elste dig; her, hvor jeg var saa lykkelig, og nu igjen skal være saa lykkelig. Velkommen, min Rudolph! Velkomsten, du elste Lust, I Hjelde, I Troer, I Blomster! Af, jeg kjender eder alle endnu. I saae min Barndom; I skulde ogsaa see min Alderdom, og i eders Skjod skal min Afe hvile! Saal stod Marie med udbredte Arme og højt bankende Bryst. Om Aftenen laxede hun sig med Glædestaarer paa sit Leie ved Siden af Rudolph, og takkede Gud, at der nu igjen herskede Fred i Appenzell.

Nu var den hele Egn rundt omkring rolig. Endnu besøgte Rudolph ofte Landagen ved Truns og Appenzellersnes Församlinger. Hvor Sæden til Heide opspirede, der qualte hans Viisdom den. Han var en Skytsgud for den hele Egn; og ved enhver Fest i alle Hjelde, i Appenzell, i Thurgau, i Høj-Nhåtien, i Waldstätterne, ved alle huuslige Församlinger, hvor Glæde og Roslighed herskede, nævnte man Navnet Rudolph med Erefrygt, som Navnet af en Helgen.

Dyb, sevne Sæder, Fred og Ro hos
alle Schweizere var hans Værk og hans Belon-
ning. Fire Gange hvert Aar sorsamledes hans
Venner, hans Voen, hans Beslegtede hos ham
i Dalen, og disse fire Dage højtideligholdt hele
Appenzell og alle Mændene af det graae Samfund.
De faldte Neisen til ham en Valsart til Øys-
dens, Sandhedens og Molighedens Tempel.
Klippen, der dannede Indgangen til Dalen, vare
disse Ord indgravne: Rjærlighed og Løn-
dom ere Grundvolden til mennes-
kelig Lyksalighed.

Ende.

